

การศึกษาแรงจูงใจของเยาวชนไทยต่อการท่องเที่ยวพืชรักันท์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

นายคมสิทธิ์ เกียนวัฒนา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF THAI YOUTH MOTIVATION TOWARDS MUSEUM TOURISM
IN BANGKOK METROPOLIS AND ITS PERIMETERS

Mr. Komsit Kieanwatana

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Sciences Program in Sports Science

Faculty of Sports Science

Chulalongkorn University

Academic Year 2009

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาแรงจูงใจของเยาวชนไทยต่อการท่องเที่ยวพหิรภักษ์
ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

โดย

นายคมสิทธิ์ เกียนวัฒนา

สาขาวิชา

วิทยาศาสตร์การกีฬา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ

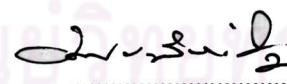
คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นำวิทยานิพนธ์ฉบับ
นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต คณึงสุขเกษม)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ทวีพรปฐมกุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(นายเกื้อ แก้วเกตุ)

คมสิทธิ์ เกียนวัฒนา: การศึกษาแรงจูงใจของเยาวชนไทยต่อการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ใน
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล (A STUDY OF THAI YOUTH MOTIVATION TOWARDS
MUSEUM TOURISM IN BANGKOK METROPOLIS AND ITS PERIMETERS)

อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ, 205 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวของเยาวชนไทยต่อการท่องเที่ยว
พิพิธภัณฑ์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และเปรียบเทียบแรงจูงใจระหว่าง เพศและอายุ ในด้านกายภาพ ด้าน
วัฒนธรรม ด้านระหว่างบุคคล และด้านสถานภาพและชื่อเสียง กลุ่มตัวอย่างเป็นเยาวชนไทยที่เดินทางมาเที่ยว
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติวัดเบญจมบพิตร หอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์
แห่งชาติ พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนคร
และสถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ จำนวน 420 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวม
ข้อมูล นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่า "ที" (t-test)
ในการเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวระหว่างเยาวชนเพศชายและเพศหญิง และการเปรียบเทียบความแตกต่าง
ระหว่างของเยาวชนไทยที่มีช่วงอายุแตกต่างกัน โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way analysis of
variance: ANOVA) กรณีพบค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ จะวิเคราะห์ความแตกต่างนั้นเป็นรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ (Scheffe's
method) ผลการวิจัยพบว่า

1. เยาวชนไทยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีช่วงอายุ 15 - 18 ปีและ 19 - 22 ปี มีสัดส่วนเท่าๆกัน มีวุฒิการศึกษา
มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. มีอาชีพนักเรียน/นิสิตนักศึกษา มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท มี
ประสบการณ์การท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลภายใน 1 ปีที่ผ่านมา 1 - 2 ครั้ง มา
เที่ยวในวันเสาร์ - วันอาทิตย์ โดยเดินทางมากับเพื่อน มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อการศึกษาและเรียนรู้ เดินทางมาเที่ยว
โดยขนส่งสาธารณะ/รถรับจ้าง สื่อที่มีผลต่อการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของพิพิธภัณฑ์คือ อินเทอร์เน็ต

2. องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร
และปริมณฑลของเยาวชนไทย มากที่สุดคือ ความน่าสนใจของพิพิธภัณฑ์ ($\bar{x} = 4.26$)

3. เยาวชนไทยมีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในระดับ
มากทุกด้าน ได้แก่ ด้านวัฒนธรรม ($\bar{x} = 4.12$) ด้านสถานภาพและชื่อเสียง ($\bar{x} = 4.07$) ด้านกายภาพ ($\bar{x} = 3.98$) และ
ด้านระหว่างบุคคล ($\bar{x} = 3.89$)

4. เมื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลระหว่าง
เยาวชนไทยเพศชายและเพศหญิง พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. เมื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลระหว่าง
เยาวชนไทยที่มีช่วงอายุที่แตกต่างกัน พบว่า ด้านระหว่างบุคคล และด้านสถานภาพและชื่อเสียงแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สาขาวิชา.....วิทยาศาสตร์การกีฬา.....ลายมือชื่อนิติ.....
ปีการศึกษา.....2552.....ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์.....

5178603939 : MAJOR SPORTS SCIENCE

KEYWORDS: TOURISM MOTIVATION / MUSUEM / TOURISM / THAI YOUTH

KOMSIT KIEANWATANA: A STUDY OF THAI YOUTH MOTIVATION TOWARDS
MUSEUM TOURISM IN BANGKOK METROPOLIS AND ITS PERIMETERS.

THESIS ADVISOR: PROF. SOMBAT KARNJANAKIT, Ph.D., 205 pp.

The purposes of this study were to study and to compare gender and sex in terms of the tourism motivation towards museum tourism in Bangkok Metropolis and its perimeters in Physical Motivation, Cultural Motivation, Interpersonal Motivation, as well as Status and Prestige Motivation. The samples were 420 Thai youths who travelled to six museums respectively: Benchamabopitr National Museum, Bangkok Art and Culture Centre, National Science Museum, The Golden Jubilee Museum of Agriculture, Bangkok National Museum, and National Discovery Museum Institute. A questionnaire was used as a survey tool and data were analyzed statistically using the percentage, means, standard deviation, and the test value "t" (t-test) in order to compare tourism motivation between male and female. One-way analysis of variance: ANOVA was used to compare tourism motivation among Thai youth by age interval. If the results had been significantly different at the level .05 then the Scheffe's Method would have been employed. The results were as followed;

1. The majority of Thai youth was female whose age was between 15 -18 and 19 -22 years old where these two groups of age range account for the same amount. They were students who graduated from high school certificate or vocational certificate with their incomes less than 5,000 baht per month. In addition, they travelled to museums in Bangkok metropolis and its perimeters for 1 – 2 times a year ago during weekends. They travelled with friends using common transportation or service car as vehicle. The main purpose was to study and learn. Moreover, they accessed information concerning the museums via the internet.

2. The most significant tourism attraction's component which affected tourism motivation towards museum tourism in Bangkok metropolis and its perimeters was museum attraction ($\bar{x} = 4.26$).

3. The tourism motivation was at high level of all aspects namely Cultural Motivation ($\bar{x} = 4.12$), Physical Motivation ($\bar{x} = 3.98$), Status and Prestige Motivation ($\bar{x} = 4.07$), Interpersonal Motivation ($\bar{x} = 3.89$).

4. Comparison motivation of Thai youth by gender, there was no significant difference between male and female at 0.05 levels.

5. Comparison motivation of Thai youth by age interval, there was significant difference at .05 levels in personal motivation, and status and prestige motivation.

Field of study.....Sports Sciences.....Student's signature.....*Komsit K_i*
Academic year... ..2009.....Advisor's signature.....*Sombat K_j*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆของการวิจัยครั้งนี้มาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่งและขอกราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ทวีพรปฐมกุล ประธานกรรมการ สอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ อาจารย์เกื้อ แก้วเกตุ กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัยในการสอบวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ที่กรุณาให้ คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย อาจารย์ ดร. อัญญา นิลนพคุณ อาจารย์อุไรวรรณ ขมวัฒนา อาจารย์เกื้อ แก้วเกตุ และอาจารย์ฉัตรบงกช ศรีวัฒนสาร ที่ได้ กรุณาเสียสละเวลาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยและอนุเคราะห์ข้อมูล โดยการ สัมภาษณ์ในการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์ทุกๆท่าน บุคลากรทุกๆท่าน พี่ๆ เพื่อนๆ และน้องๆ คณะ วิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่านที่คอยช่วยเหลือ ให้กำลังใจ และอำนวยความสะดวก ในการทำวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ทุกคนในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติวัดเบญจมบพิตร หอ ศิลปวัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร องค์การพิพิธภัณฑท์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ พิพิธภัณฑท์การเกษตร เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนคร สถาบันพิพิธภัณฑท์ การเรียนรู้แห่งชาติ และสมาคมศูนย์พัฒนาเยาวชน วายพิลิตซี ที่คอยช่วยเหลือให้ความสะดวกใน ทุกๆด้าน ขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือและเสียสละเวลาในการ ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ นาวาอากาศโท สุขโชค - นางพรประทีป เกียนวัฒนา บิดามารดา น.ส.สุนันทา เกียนวัฒนา พี่สาว และ น.ส.สุภาภรณ์ - น.ส.ทองทิพย์ เกียนวัฒนา คุณอาทั้งสอง ที่ได้ อบรม สั่งสอน และสนับสนุนผู้วิจัย ที่ให้ความช่วยเหลือผลักดันให้ประสบความสำเร็จ รวมทั้งผู้วิจัย ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ช่วยเหลือการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณาของทุกท่านที่กล่าวมาแล้ว และมีได้กล่าวมาในที่นี้ จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

สุดท้ายนี้คุณประโยชน์ที่ได้จากงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยขอมอบให้แก่ครู อาจารย์ที่ได้ให้ความรู้ บิดามารดา ผู้ให้กำเนิด โรงเรียนหอวัง คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศาสตร์ แห่งนันทนาการและการท่องเที่ยว ที่ได้ให้วิชาความรู้ซึ่งก่อให้เกิดวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขึ้น

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ที่ใช้ในการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	4
คำจำกัดความของการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงงูใจ.....	7
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงงูใจทางการท่องเที่ยว.....	16
แนวคิดเกี่ยวกับพิพธิภณท์.....	20
แนวคิดเกี่ยวกับเยาวชน.....	32
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว.....	37
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับนันทนาการ.....	44
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	47
บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย.....	50
ประชากร.....	50
กลุ่มตัวอย่าง.....	50
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	52
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	54

	หน้า
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	55
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
เกณฑ์เทียบระดับแรงงูใจ.....	57
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม.....	59
ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	60
ข้อมูลพฤติกรรมในการเดินทางท่องเที่ยวพิพิธภัณฑน์ของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	67
องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อแรงงูใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑน์ในเขต พื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	75
แรงงูใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑน์ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	78
ข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมแรงงูใจในการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑน์ต่อเยาวชนไทย ของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	97
การเปรียบเทียบความแตกต่างของแรงงูใจในการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑน์ใน กรุงเทพมหานครและปริมณฑลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ และอายุ.....	104
ผลการสัมภาษณ์.....	142
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	153
สรุปการวิจัย.....	154
อภิปรายผล.....	161
ข้อเสนอแนะ.....	168
รายการอ้างอิง.....	170
ภาคผนวก.....	177
ภาคผนวก ก ราชานามผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจเครื่องมือการวิจัยและสัมภาษณ์เชิงลึก....	178
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	180
ภาคผนวก ค เครื่องมือในการทำวิจัย.....	197
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	205

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ.....	60
2	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ.....	61
3	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับวุฒิการศึกษา.....	62
4	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ.....	64
5	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน.....	65
6	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความถี่ที่เคยเดินทางมาพิพิธภัณฑ์ ในระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา.....	67
7	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวันที่มาเที่ยวพิพิธภัณฑ์เป็นส่วน ใหญ่.....	68
8	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามผู้ที่มาเที่ยวพิพิธภัณฑ์ร่วมกับ ผู้ตอบแบบสอบถาม.....	69
9	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวัตถุประสงค์หลักในการเดินทาง มาพิพิธภัณฑ์.....	71
10	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการเดินทางมาเที่ยวพิพิธภัณฑ์ของ ผู้ตอบแบบสอบถาม.....	73
11	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสื่อที่มีผลต่อการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารของพิพิธภัณฑ์ของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด.....	74
12	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อแรงจูงใจ ทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลของผู้ตอบ แบบสอบถาม.....	76
13	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	79
14	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านกายภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	81
15	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านวัฒนธรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	85
16	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	89
17	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านสถานภาพและชื่อเสียงของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	93

ตารางที่

หน้า

18	จำนวน และคำร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการตอบคำถามปลายเปิด.....	97
19	จำนวน และคำร้อยละ ประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริม แรงจูงใจในการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติวัดเบญจมบพิตรของผู้ตอบ แบบสอบถาม จำแนกรายข้อ.....	98
20	จำนวน และคำร้อยละ ประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริม แรงจูงใจในการท่องเที่ยวหอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานครของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกรายข้อ.....	99
21	จำนวน และคำร้อยละ ประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริม แรงจูงใจในการท่องเที่ยวองค์การพิพิธภัณฑศาสตร์แห่งชาติของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกรายข้อ.....	100
22	จำนวน และคำร้อยละ ประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริม แรงจูงใจในการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกรายข้อ.....	101
23	จำนวน และคำร้อยละ ประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริม แรงจูงใจในการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนครของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกรายข้อ.....	102
24	จำนวน และคำร้อยละ ประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริม แรงจูงใจในการท่องเที่ยวสถาบันพิพิธภัณฑการเรียนรู้แห่งชาติของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกรายข้อ.....	103
25	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ.....	104
26	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านกายภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ..	105
27	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านวัฒนธรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ.....	106
28	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนก ตามเพศ.....	107

ตารางที่	หน้า
29	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพืชรักกันท์ ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านสถานภาพและชื่อเสียงของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ..... 108
30	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว พืชรักกันท์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ..... 109
31	ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพืชรักกันท์ในกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑลในภาพรวม จำแนกตามอายุ ของผู้ตอบแบบสอบถาม เปรียบเทียบเป็นรายคู่..... 110
32	ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพืชรักกันท์ในกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคล จำแนกตามอายุ ของผู้ตอบแบบสอบถาม เปรียบเทียบเป็น รายคู่..... 111
33	ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพืชรักกันท์ในกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล ด้านสถานภาพและชื่อเสียง ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ เปรียบเทียบเป็นรายคู่..... 112
34	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพืชรักกันท์ใน กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านกายภาพ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม อายุ..... 113
35	ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพืชรักกันท์ในกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล ด้านกายภาพ รายการย่อยเรื่อง ลดความประหลาดที่ไม่เหมาะสมของเยาวชน จำแนกตามอายุ โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่..... 115
36	ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพืชรักกันท์ในกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล ด้านทางกายภาพ รายการย่อยเรื่อง สร้างความสนุกสนานตื่นเต้น สนุกสนาน เพลิดเพลิน จำแนกตามอายุ โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่..... 116
37	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว พืชรักกันท์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านวัฒนธรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ..... 117
38	ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพืชรักกันท์ในกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล ด้านวัฒนธรรม รายการย่อยเรื่อง เกิดความซาบซึ้งและความประทับใจ จำแนก ตามอายุ โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่..... 119
39	ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพืชรักกันท์ในกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล ด้านวัฒนธรรม รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมพัฒนาการทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่..... 120

ตารางที่

หน้า

40	คำเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพืชรักชั้ในกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล ด้านวัฒนธรรม รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติ โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่.....	121
41	คำเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว พืชรักชั้ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ.....	122
42	คำเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพืชรักชั้ในกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคล รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือ ความรู้กับบุคคลอื่น โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่.....	124
43	คำเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพืชรักชั้ในกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคล รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมการมีมนุษย์สัมพันธ์กับบุคคลอื่น ได้ดี โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่.....	125
44	คำเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพืชรักชั้ในกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคล รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในสังคม โดย เปรียบเทียบเป็นรายคู่.....	126
45	คำเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพืชรักชั้ในกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคล รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมการทำงานเป็นหมู่คณะ โดย เปรียบเทียบเป็นรายคู่.....	127
46	คำเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพืชรักชั้ในกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคล รายการย่อยเรื่อง เพิ่มความมั่นใจในการเข้าสังคม โดย เปรียบเทียบเป็นรายคู่.....	128
47	คำเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพืชรักชั้ในกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคล รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมการรู้จักรักหมู่คณะ เสียสละเพื่อ ส่วนรวม โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่.....	129
48	คำเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพืชรักชั้ในกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล ด้านแรงจูงใจระหว่างบุคคล รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับ สังคมได้อย่างมีความสุข โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่.....	130
49	คำเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพืชรักชั้ในกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคล รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมความเห็นใจและเข้าใจบุคคลอื่น โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่.....	131

ตารางที่

หน้า

50	ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมในกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคล รายการย่อยเรื่อง เสริมสร้างสัมพันธภาพอันดีในครอบครัว และชุมชน โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่.....	132
51	ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมในกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคล รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมแสดงออกทางสังคมเชิง สร้างสรรค์ โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่.....	133
52	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว พหุวัฒนธรรมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านสถานภาพและชื่อเสียงของผู้ตอบ แบบสอบถาม จำแนกตามอายุ.....	134
53	ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมในกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล ด้านสถานภาพและชื่อเสียง รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมการนำความรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่.....	136
54	ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมในกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล ด้านสถานภาพและชื่อเสียงผู้ตอบแบบสอบถาม รายการย่อยเรื่อง ช่วยพัฒนา นิสัย และเจตคติที่พึงประสงค์ โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่.....	137
55	ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมในกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล ด้านสถานภาพและชื่อเสียงของผู้ตอบแบบสอบถาม รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริม เรียนรู้และรู้จักตนเองมากขึ้น โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่.....	138
56	ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมในกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล ด้านสถานภาพและชื่อเสียงของผู้ตอบแบบสอบถาม รายการย่อยเรื่อง ทำให้ บุคคลเกิดความรู้สึกในการเห็นคุณค่าแห่งตน โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่.....	139
57	ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมในกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล ด้านทางสถานภาพและชื่อเสียงของผู้ตอบแบบสอบถาม รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมสร้างความมั่นใจและความภาคภูมิใจให้กับตนเอง โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่...	140
58	ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมในกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล ด้านสถานภาพและชื่อเสียงของผู้ตอบแบบสอบถาม รายการย่อยเรื่อง เพื่อ ส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่.....	141

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1	แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง “การศึกษาแรงจูงใจของเยาวชนไทยต่อการท่องเที่ยวพีพีรภัณฑ์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล”.....	6

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พิพิธภัณฑ์นับเป็นแหล่งนันทนาการท่องเที่ยวที่แสดงถึงประวัติศาสตร์ความเจริญก้าวหน้า และอารยธรรมของประเทศนั้นๆ รวมทั้งพัฒนาคุณภาพความรู้ของประชาชน พัฒนาความคิด สร้างสรรค์ พัฒนาความคิดของประชาชนให้เป็นวิทยาศาสตร์ ตลอดจนเสริมสร้างความภูมิใจใน ชุมชน ชาติพันธุ์ของประชาชนท้องถิ่นนั้นๆ อีกทั้งเป็นที่รวบรวมวัตถุ ข้อมูลความรู้ต่างๆที่สามารถ เชื่อมโยงไปสู่แหล่งท่องเที่ยวประเภทอื่นๆเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้และเข้าใจถึงประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต บริบทของสังคมวัฒนธรรมในชุมชนนั้นๆ ดังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัวในพิธีเปิดพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเจ้าสามพระยา พ.ศ. 2504 มีใจความตอนหนึ่งว่า “โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และโบราณสถานทั้งหลายเป็นของมีคุณค่า และจำเป็นแก่การศึกษาค้นคว้า ในทางประวัติศาสตร์ศิลปโบราณคดีเป็นการแสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองของชาติไทยที่มีมาแต่อดีต ควรสงวนรักษาไว้ให้คงทนถาวรเป็นสมบัติส่วนรวมของชาติตลอดกาล...” จากการศึกษาค้นคว้าจะ พบว่าประเทศต่างๆที่เจริญแล้ว เช่น สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี ฯลฯ จะส่งเสริมสนับสนุนกิจการพิพิธภัณฑ์ของตน เพื่อให้เป็นแหล่งวิทยาการสำหรับการศึกษาของ เยาวชน และเป็นแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศผู้มาเยือน นักท่องเที่ยวชาว ต่างประเทศที่เจริญแล้วก็นิยมเข้าเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์เพราะการเข้าชมพิพิธภัณฑ์ก็เท่ากับได้เรียนรู้ ประวัติศาสตร์อันยาวนานของประเทศด้วย ดังที่ ศรีศักร วัลลิโภดม (2544) ได้กล่าวไว้ว่า “พิพิธภัณฑ์จะมีความหมายในภาพรวมที่เชื่อมโยงระหว่างประวัติศาสตร์ วิถีชีวิตของมนุษย์ และ ความสัมพันธ์ของสภาพแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น หากนักท่องเที่ยวเข้ามา ชมจะเกิดความเข้าใจและสามารถเลือกเฟ้นว่าจะไปเที่ยวชมอะไรในท้องถิ่นได้อย่างมีความหมาย..”

ในปัจจุบันประเทศไทยมีจำนวนพิพิธภัณฑ์ทั้งสิ้น 1122 แห่ง (ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน), ออนไลน์) โดยการแบ่งเป็นเขตพื้นที่ แบ่งเป็นภาคกลางและภาคตะวันตกจำนวน 451 แห่ง, ภาคเหนือจำนวน 294 แห่ง, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 182 แห่ง, ภาคใต้ จำนวน 120 แห่งและภาคตะวันออก จำนวน 75 แห่ง และในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครซึ่งเป็นเมืองหลวง ของประเทศมีจำนวนพิพิธภัณฑ์จำนวนมากถึง 201 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 17.91 ของจำนวนพิพิธภัณฑ์ ในประเทศไทยทั้งหมด อย่างไรก็ตามถึงแม้ประเทศไทยจะมีจำนวนพิพิธภัณฑ์เป็นจำนวนมากแต่มี ประชาชนให้ความสนใจในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์จำนวนน้อย ทั้งนี้อาจเกิดจากสาเหตุหลายประการ โดยมีผู้ที่ให้ความสนใจเห็นไว้หลายท่านดังนี้ สุจิตต์ วงษ์เทศ (2527) ได้กล่าวถึงปัญหาของพิพิธภัณฑ์ ว่า “ขาดการสนับสนุนจากสังคม โดยเฉพาะพิพิธภัณฑ์ของกรมศิลปากรที่มีอยู่ทั่วประเทศ แต่จัด พิพิธภัณฑ์เพียงรูปแบบเดียวทำให้คนส่วนใหญ่เบื่อ จนทำให้คำว่าพิพิธภัณฑ์เป็นเรื่องล้าสมัย

ประชาชนและรัฐบาลจึงไม่ให้ความสำคัญแก่พิพิธภัณฑ์เท่าที่ควร”, มนัส แก้วบุชา และคณะ (2542) ได้ให้ความเห็นถึงปัญหาของพิพิธภัณฑ์ว่า “...ไม่ว่าจะเป็นพิพิธภัณฑ์ของรัฐ ของเอกชน หรือของท้องถิ่นในประเทศไทย มักประสบปัญหาคล้ายคลึงกันคือ ปัญหาเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของพิพิธภัณฑ์ที่หยุดนิ่ง (Dead Museum) เนื่องจากขาดความเคลื่อนไหวในกิจกรรมที่แปลกใหม่ และความเข้าใจในงานพิพิธภัณฑ์ให้กับผู้ชม...”, ดักลาส เอ แอลเลน (Douglas A Allen อ้างถึงในกรมศิลปากร, 2536) กล่าวถึงความสำคัญของประชาชนต่องานพิพิธภัณฑ์ว่า “ประชาชนเป็นส่วนสำคัญที่สุดที่พิพิธภัณฑ์จะต้องคำนึงถึงเป็นประการแรกเพราะเมื่อพิพิธภัณฑ์ไม่แยแสต่อปฏิกิริยาของประชาชนแล้ว ฐานะทางด้านงบประมาณซึ่งรัฐบาลของประชาชนจะจัดให้ก็ดี ความเจริญรุ่งเรืองเกี่ยวกับการศึกษาในพิพิธภัณฑ์ก็ดี ย่อมประสบแต่อุปสรรค”

จากปัญหาพิพิธภัณฑ์ที่เกิดขึ้นจะพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาพิพิธภัณฑ์อย่างมาก และประชาชนกลุ่มที่น่าสนใจต่อการศึกษาเรื่องพิพิธภัณฑ์ไทยนั้นคือ กลุ่มเยาวชน โดยองค์การสหประชาชาติ (อ้างถึงในสุภักดิ์ อนุกุล, 2539) ได้ให้ความหมายสากลของคำว่า “เยาวชน หมายถึง คนในวัยหนุ่มสาว คือผู้มีอายุระหว่าง 15 - 25 ปี” จากข้อมูลจำนวนสถิติประชากรของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (ออนไลน์) ได้ทำการสรุปจำนวนเยาวชนทั่วราชอาณาจักรไทยและพื้นที่กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2551 พบว่า ในปี พ.ศ. 2551 เยาวชนช่วงอายุ 15 ปี ถึง 25 ปี บริบูรณ์ทั่วราชอาณาจักรไทยมีจำนวน 10,387,583 คนและเขตกรุงเทพมหานครมีจำนวนเยาวชน 861,722 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3 ของเยาวชนทั้งประเทศ นับว่าเป็นประชากรที่มีความสำคัญต่อประเทศชาติ ด้วยเหตุที่ควรสนับสนุนการพัฒนาเยาวชนเนื่องจากเยาวชนเป็นกลุ่มคนที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศชาติในอนาคต เป็นวัยที่อยู่ในช่วงศึกษาเล่าเรียน หากความรู้ใส่ตนตลอดจนสร้างค่านิยมที่ถูกต้องแก่ตนเอง เพื่อเตรียมพร้อมตนเองเข้าสู่วัยผู้ใหญ่จึงเหมาะแก่การพัฒนาและปลูกฝังด้านการเข้าเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ดังที่เพ็ญพิไล ฤทธาคณานนท์ (2550) ได้กล่าวถึงพัฒนาการทางปัญญา (Mental Development) ของวัยรุ่นไว้ว่า “เด็กวัยนี้จะคิดถึงหลายๆด้านได้ในเวลาเดียวกัน เข้าใจการเปรียบเทียบอุปมาอุปมัยและสามารถคิดในด้านตรงข้ามได้ด้วย นอกจากนั้นยังเข้าใจเวลาในประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมที่แตกต่างจากของตนด้วย ความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้มีทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ” ซึ่งการพัฒนาเยาวชนนับเป็นภารกิจที่สำคัญของรัฐ อีกทั้งในประเทศไทยได้มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภารกิจพัฒนาเยาวชนของรัฐ หน่วยงานเอกชน ตลอดจนหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหลายฉบับ อาทิเช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 80 ได้บัญญัติไว้ว่า “รัฐต้องคุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของครอบครัว และความเข้มแข็งของชุมชน รัฐต้องสงเคราะห์คนชรา ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพและผู้ด้อยโอกาสให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้” ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 มาตรา 8 บัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาเด็กและเยาวชน ดังนี้ “ให้สำนักงานหรือ

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดร่วมมือ ส่งเสริม และประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในระดับท้องถิ่นให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติและให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบ...”

การใช้ประโยชน์พิพธิภัณฑ์กับการศึกษาของเยาวชนไทยนั้นนับสิ่งที่มีความจำเป็นและมีคุณค่าดังที่จอห์นสัน (Johnson, 2003) กล่าวไว้ว่า “เมื่อถามว่า ถ้าการเรียนรู้คือความแตกต่างในพิพธิภัณฑ์กับชั้นเรียน ผู้มีส่วนร่วมตอบรับกับความเชื่อในการเรียนรู้ คือความสามารถที่ประสิทธิผลในพิพธิภัณฑ์โดยเฉพาะกับสิ่งแวดล้อม ผู้มีส่วนร่วมรับรู้ว่สิ่งแวดล้อมของพิพธิภัณฑ์สามารถที่จะทำให้เห็นภาพ และดึงดูดใจได้มากกว่าที่เป็นอยู่ รวมถึงบริบท ความสนุกสนาน การรับรู้หลายๆอย่างๆ จินตนาการ และอารมณ์ที่ตื่นตัวตลอดเวลา นั่นคือทำให้การเชื่อมโยงไปสู่ชีวิตจริง สถานที่ที่ได้ก็ให้ได้ให้โอกาสในการแสวงหาทักษะและความคิดใหม่ๆที่ส่งมอบให้กับภาวะจิตใจและการเรียนรู้ คำแนะนำอื่นๆคือการเรียนรู้ในพิพธิภัณฑ์ที่เพิ่มเข้าไปในประสบการณ์ คำแนะนำอื่นๆที่ว่านี้ ครอบคลุมในวงกว้าง คือ การเกี่ยวพันโดยอุปกรณ์ไฮเทคที่มันไม่ได้มีอยู่ในชั้นเรียน นี่เป็นมุมมองที่มีความสำคัญยิ่งต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนเพื่อเป็นภาษาที่สองและการสอบเข้า มีผู้เข้าร่วมคนหนึ่งเคยพูดว่านักเรียนเป็นผู้มีความเป็นอิสระในพิพธิภัณฑ์” ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายสังคมและคุณภาพชีวิตของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2552) ที่กล่าวไว้ว่า “ขยายบทบาทของระบบการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ผ่านองค์กรต่าง ๆ เช่น สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ ระบบห้องสมุดสมัยใหม่ หรืออุทยานการเรียนรู้ พิพธิภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ ศูนย์พัฒนาด้านกีฬา ดนตรี ศิลปะ ศูนย์บำบัดและพัฒนาศักยภาพของบุคคลออทิสติก เด็กสมาธิสั้น และผู้ด้อยโอกาสอื่น ๆ” และยังสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 25 ที่กล่าวไว้ว่า “รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพธิภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ” จะเห็นได้ว่าพิพธิภัณฑ์นั้นเป็นสิ่งที่จำเป็นและมีคุณค่าต่อการพัฒนาเยาวชนและก่อให้เกิดคุณประโยชน์แก่การพัฒนาทรัพยากรบุคคลของประเทศชาติ

การท่องเที่ยวเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมประสบการณ์ชีวิตของเยาวชนและประชาชนให้รู้จักเลือกกิจกรรมนันทนาการผ่านการท่องเที่ยว ทำให้เยาวชนสามารถรู้จักพัฒนาตนเอง มีความรับผิดชอบ เลือกกิจกรรมเวลาว่างและเวลาอิสระสร้างสรรค์ผลงาน ก่อให้เกิดการพัฒนาองค์รวม (Total Development) ได้แก่ การพัฒนาร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และจิตวิญญาณ (สมบัติ กาญจนกิจ, 2545) กล่าวโดยสรุป การจัดกิจกรรมท่องเที่ยวผ่านแหล่งเรียนรู้พิพธิภัณฑ์จึงก่อให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญและมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาแรงจูงใจของเยาวชนไทยต่อการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เพราะการตัดสินใจท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ของเยาวชนไทย เกิดจากแรงจูงใจซึ่งเป็นตัวผลักดันให้เกิดพฤติกรรมท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ ซึ่งสามารถนำผลจากการศึกษาวิจัยมาปรับปรุงและพัฒนาพิพิธภัณฑ์ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ นอกสถานศึกษาทางวิทยาศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ เพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ของเยาวชนควบคู่ไปกับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ และก่อให้เกิดการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งประชากรกลุ่มเยาวชนมีจำนวนมากและมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่า เยาวชนไทยในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครมีแรงจูงใจที่มีผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล เพราะการทราบแรงจูงใจเหล่านี้จะช่วยให้ธุรกิจพิพิธภัณฑ์สามารถนำไปปรับเป็นกลยุทธ์เพื่อสนับสนุนการเจริญเติบโตให้กับธุรกิจพิพิธภัณฑ์ได้ และนอกจากนั้นยังเป็นแนวทางให้กับพิพิธภัณฑ์ในเขตพื้นที่อื่นๆ ที่สนใจได้ใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจดำเนินธุรกิจได้อย่างเหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจของเยาวชนไทยต่อการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
2. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวของเยาวชนไทยที่มีต่อพิพิธภัณฑ์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลจำแนกตามเพศและอายุ

สมมติฐานของการวิจัย

แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลของเยาวชนไทย จำแนกตาม เพศ และอายุ แตกต่างกันจะมีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาแรงจูงใจของเยาวชนไทยต่อการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลจำนวน 6 แห่ง ได้แก่

1. พิพิธภัณฑ์ประเภททั่วไปเชิงศาสนา (General Museum) คือ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ วัดเบญจมบพิตร
2. พิพิธภัณฑ์ศิลป์ (Museum of Arts) คือ หอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร
3. พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Science and Technology Museum) คือ องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ

4. พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยา (Natural Science Museum) คือ พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

5. พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม (Historical Museum) คือ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนคร

6. พิพิธภัณฑ์ชาติพันธุ์วิทยา (Ethnology and Folklore Museum) คือ สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ (มิวเซียมสยาม)

โดยเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชนไทยที่เดินทางท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ 6 แห่ง และศึกษาแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

แรงจูงใจทางการท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งที่กระตุ้นให้นักท่องเที่ยวออกเดินทางเพื่อสนองตอบความต้องการของตนเองซึ่งมีผลต่อการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ของเยาวชน ประกอบด้วย แรงจูงใจทางกายภาพ (Physical Motivation), แรงจูงใจทางวัฒนธรรม (Cultural Motivation), แรงจูงใจระหว่างบุคคล (Interpersonal Motivation), และแรงจูงใจด้านสถานภาพและชื่อเสียง (Status and Prestige Motivation)

เยาวชนไทย หมายถึง ประชาชนชาวไทยที่มีอายุระหว่าง 15 ปีบริบูรณ์ ถึง 25 ปีบริบูรณ์ ซึ่งพักอาศัยในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร และเดินทางท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ 6 แห่งที่ผู้วิจัยกำหนด

การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์เพื่อพักผ่อนหย่อนใจหรือเพื่อความสนุกสนานตื่นเต้นหรือเพื่อหาความรู้

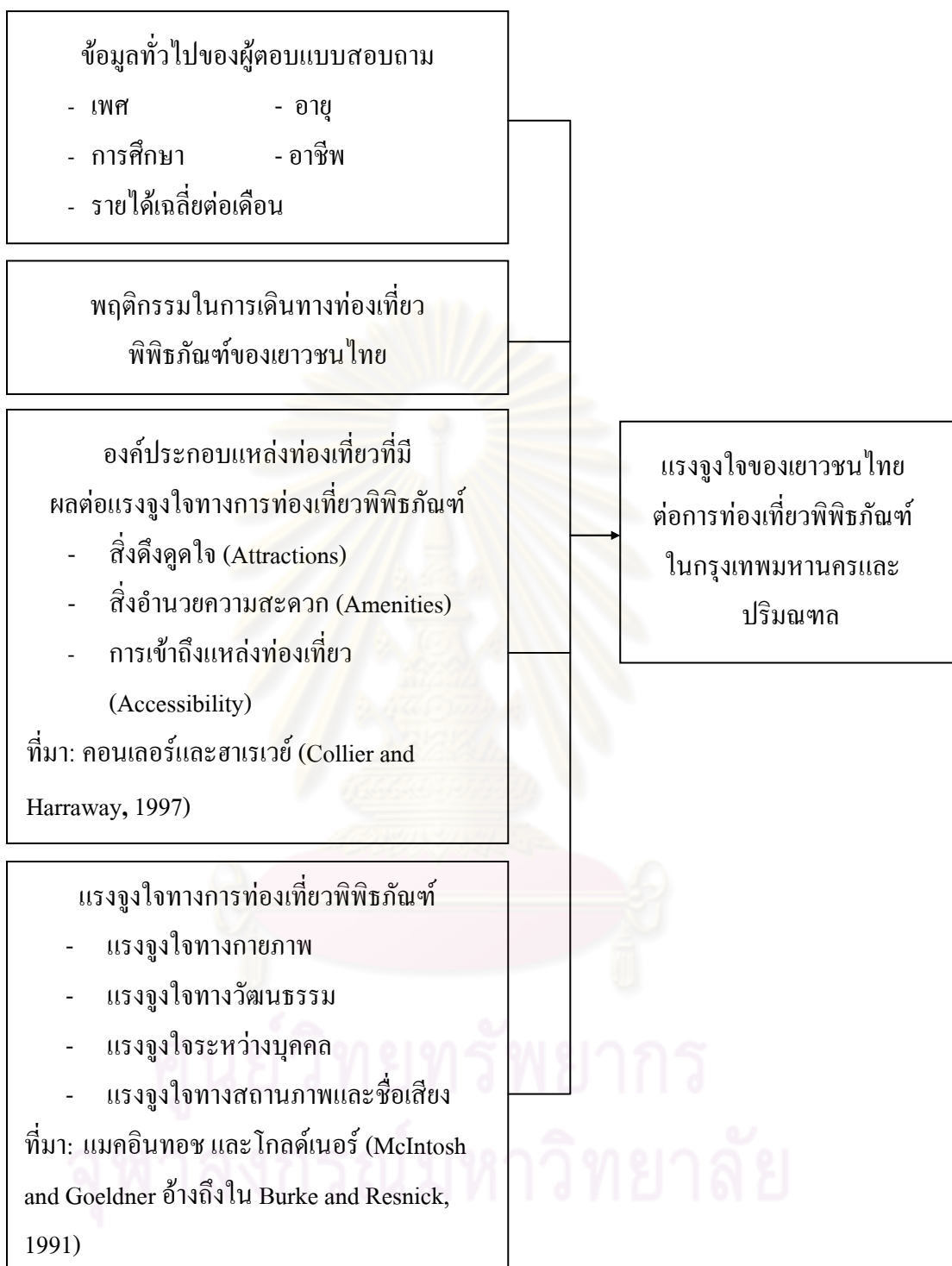
พิพิธภัณฑ์ หมายถึง สถาบันที่ตั้งขึ้นเพื่อรวบรวมสงวนรักษาและจัดแสดงวัตถุอันมีความสำคัญทางวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม เพื่อประโยชน์ในการศึกษา ค้นคว้าและความสะดวกผลิตเพลิน ได้แก่ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติวัดเบญจมบพิตร, หอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร, องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ, พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนคร, และสถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ (มิวเซียมสยาม)

ประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงแรงจูงใจในการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

2. เป็นแนวทางในการพัฒนาพิพิธภัณฑ์ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล รวมถึงเป็นแนวทางในการพัฒนาพิพิธภัณฑ์ในจังหวัดอื่นๆ

กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การศึกษาแรงจูงใจของเยาวชนไทยต่อการท่องเที่ยวพหิพริภันท์ใน กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว
3. แนวคิดเกี่ยวกับพหิพริภันท์
4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเยาวชน
5. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
6. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับนันทนาการ
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ

ความหมายของแรงจูงใจ

ความหมายของแรงจูงใจ ได้มีผู้รู้ และนักวิชาการต่าง ๆ กล่าวไว้ดังนี้

อนเนกกุล กรีแสง (2514) ได้อธิบายและให้ความหมายของคำว่าแรงจูงใจ ว่าหมายถึง แรงกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมที่มีทิศทาง เช่น เบื่อหน่ายก็จะเกิดแรงขับให้พักผ่อน ซึ่งจะใช้การพักผ่อนแบบไหนก็ได้ แต่อากาศเย็นๆ กำลังสบายจะเป็นแรงจูงใจให้อยากนอน เป็นต้น

สมบูรณ์ พรรณนาภพ (2528) ได้สรุปความหมายของแรงจูงใจว่า คือ สภาวะใดๆที่เป็นแรงกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมาโดยพฤติกรรมนั้นๆ จะมีส่วนสัมพันธ์โดยตรงกับสภาวะที่ทำให้เกิดแรงจูงใจนั้น

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2533) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจว่า เป็นสิ่งที่โน้มน้าวหรือมักจะชักนำไปให้บุคคลเกิดการกระทำหรือปฏิบัติการ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2528) กล่าวว่า แรงจูงใจ หมายถึง ปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลเป็นแรงผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรม

ถวิล เกื้อกุลวงศ์ (2528) ได้กล่าวว่า แรงจูงใจ หมายถึง ความต้องการความจำเป็น แรงขับหรือแรงกระตุ้นที่อยู่ภายในตัวบุคคล แรงจูงใจจะถูกนำมุงหน้าไปสู่เป้าหมาย ซึ่งอาจเป็นลักษณะของจิตสำนึกหรือจิตใต้สำนึกก็ได้

สวาง สุทธิเลิศอรุณ (2529) ได้สรุปความหมายของแรงจูงใจว่า หมายถึง สิ่งจูงใจที่ทำให้เกิดการใช้พลังที่มีอยู่ในตัวบุคคล กระทำกิจกรรมเพื่อให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายหรือแรงจูงใจเป็นสิ่งที่ช่วยยื้อให้บุคคลแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตนต้องการ

นายแพทย์กิตติ ตย์คานนท์ (2533) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจว่า หมายถึง พลังจิตที่อยู่ในตัวบุคคลแต่ละคน ซึ่งทำหน้าที่เร้าให้แก่บุคคลนั้นๆ กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกมา พลังจิตนี้เกิดจากการกระตุ้น หรือสิ่งเร้าต่างๆ ภายในร่างกายหรือภายนอกร่างกาย

อารี พันธุ์ณี (2538) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจไว้ว่า หมายถึง ภาวะใดๆก็ตามที่กระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมา

สิริอร วิชชาวุธ (2543) กล่าวว่า แรงจูงใจจะทำให้เกิดพฤติกรรมหนึ่งขึ้นมาอย่างต่อเนื่อง และมีเป้าหมาย เช่น จูงใจให้ทำงานทุกวัน ไม่มีวันหยุดเพื่อสร้างฐานะและความมั่นคงให้แก่ครอบครัว จูงใจให้พากเพียรในการเรียนเพื่อให้ได้รับคะแนนสูง และเกิดความภูมิใจในตน

เกีต (Gate, 1948) ได้กล่าวถึงหลักการของแรงจูงใจว่า แรงจูงใจเป็นสิ่งที่ช่วยให้บุคคลกระทำกิจกรรมหรือเรียนรู้ได้สำเร็จ โดยมีสภาวะแวดล้อมภายนอกเป็นเครื่องช่วย

ฮิลการ์ด (Hilgard, 1962) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจว่า หมายถึง ปัจจัยหรือองค์ประกอบที่ไปกระตุ้นบุคคลให้เกิดพลังและนำไปสู่การกระทำ

เบอร์เรลสัน และสเทลเลอร์ (Berelson และ Steiner, 1964) ได้อธิบายแรงจูงใจไว้ว่า สิ่งชักจูงอันหนึ่งนั้น ก็คือ สถานการณ์ภายใน ซึ่งช่วยกระตุ้นและริเริ่มเรื่องของกิจกรรมการเคลื่อนไหว แล้วนำไปสู่การประพฤติปฏิบัติตามช่องทางภายใต้การนำของเป้าหมาย

บริช (Beach, 1965) ให้คำนิยามแรงจูงใจไว้ว่า แรงจูงใจ หมายถึง ความเต็มใจที่จะใช้พลังให้ประสบความสำเร็จในเป้าหมาย หรือให้ได้รับรางวัลเป็นสิ่งสำคัญของการกระทำของมนุษย์ และเป็นสิ่งที่ช่วยคนให้ไปถึงซึ่งวัตถุประสงค์ที่มีสัญญาณเกี่ยวกับรางวัลที่ได้รับ

แอนเดรส (Andress, 1970) ที่ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจว่า แรงจูงใจเป็นตัวการที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมของมนุษย์

กิลฟอร์ด และเกรย์ (Guilford และ Gray, 1970) กล่าวว่า แรงจูงใจ คือ สถานการณ์ภายในซึ่งไปกระตุ้นและริเริ่มเรื่องของกิจกรรมและการเคลื่อนไหวแล้วนำไปสู่การประพฤติปฏิบัติตามช่องทางภายใต้การนำของเป้าหมาย

ชายเดินเบอร์ก (Scidenberg, 1976) ได้กล่าวถึงความหมายของแรงจูงใจ หมายถึง ความต้องการภายในของบุคคลทางด้านชีววิทยา ซึ่งแสดงออกมาโดยทางพฤติกรรมเพื่อสนองความต้องการ เช่น ความหิว ความกระหาย ความต้องการทางเพศ ซึ่งเป็นความต้องการพื้นฐานทางจิตวิทยา เพื่อให้มนุษย์มีความอยู่รอดได้ เมื่อมนุษย์มีการเรียนรู้จากสังคมจะมีความต้องการในสิ่งอื่นๆ เช่น ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง

โลเวลล์ (Lovell, 1980) ให้ความหมายของแรงจูงใจว่า เป็นกระบวนการที่ชักนำโน้มน้าวให้บุคคลเกิดความพยายามเพื่อที่จะสนองตอบความต้องการบางประการให้บรรลุผลสำเร็จจากการที่มีผู้ให้ความหมายของแรงจูงใจไว้หลายท่านนั้น สามารถสรุปได้ว่า แรงจูงใจหมายถึง แรงกระตุ้นหรือสิ่งเร้าที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมใดๆออกมา ทั้งทางด้านร่างกายและด้านจิตใจเพื่อสนองความต้องการหรือเป็นแรงกระตุ้นเพื่อไปสู่ยังความต้องการของบุคคลนั้นๆ

ความสำคัญของแรงจูงใจ

ชัยนาถ นาคบุปผา (2529) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแรงจูงใจว่าเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการเรียนและการทำงานของบุคคลเป็นอย่างมาก หากผู้เรียนหรือผู้ทำงานได้รับแรงจูงใจระดับสูง ย่อมทำให้พวกเขาตั้งใจทำงานอย่างเต็มความสามารถโดยไม่ย่อท้อ

พรรณราย ทรัพย์ประภา (2529) กล่าวว่า พฤติกรรมทุกอย่างของมนุษย์เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมาจากสาเหตุประการใดประการหนึ่ง ที่กระตุ้นให้คนเราแสดงพฤติกรรมนั้นๆ ออกมาการปฏิบัติงานนั้นก็นับได้ว่าเป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ บุคคลแต่ละคนจะแสดงพฤติกรรมในการปฏิบัติงานแตกต่างกันออกไปอย่างไรบ้างนั้น ส่วนหนึ่งเป็นผลเนื่องมาจากแรงจูงใจของบุคคลผู้นั้นด้วย โดยปกติแล้วเรื่องของแรงจูงใจเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารทุกระดับ ผู้บังคับบัญชาหัวหน้างาน หรือผู้บริหารมีความจำเป็นที่จะต้องทำหน้าที่ชักจูงใจให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา พนักงานหรือคนงานของตนให้ทำงานอย่างกระตือรือร้นมากขึ้น ทุ่มเทพความสามารถและความคิด จิตใจให้แก่สถานประกอบการของตนมากขึ้น การจูงใจนั้นเกิดจากสมมุติฐานที่ว่า โดยทั่วไปแล้วมนุษย์มิได้ทำงานเต็มความสามารถด้านต่างๆ ที่เขามีอยู่เสมอไป นักจิตวิทยาเชื่อว่าการที่มนุษย์จะทำงานได้เต็มความสามารถของเขาหรือไม่นั้น มักจะขึ้นอยู่กับว่าเขาเต็มใจจะทำแค่ไหน ถ้ามีสิ่งจูงใจที่ตรงกับความพอใจของเขาถึงจูงใจนั้น ก็จะเป็นแรงกระตุ้นให้เขาเอาใจใส่งานที่ทำมากขึ้นดังนั้นการจูงใจที่ถูกต้องเหมาะสมก็จะเป็นเครื่องดึงดูดความรู้สึกและจิตใจของมนุษย์ให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกับสถานประกอบการของเขามากขึ้น และเนื่องจากการจูงใจเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ ดังนั้น การที่จูงใจมนุษย์ให้ตรงกับประสงค์ของสถานประกอบการได้จึงจำเป็นที่จะต้องศึกษาถึงเหตุและผลของพฤติกรรมตลอดจนองค์ประกอบต่างๆ ที่จะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทางใดทางหนึ่งของมนุษย์ด้วย เมื่อมนุษย์มีความไม่พอใจอะไรบางอย่าง เขาก็อาจแสดงพฤติกรรมบางอย่างออกมา เช่น ความเบื่อหน่าย เฉื่อยชา ผลผลิตลดลงเกิดการขัดแย้งกับเพื่อนร่วมงานหรือหัวหน้า การขาดงาน นัดหยุดงาน หรือลาออก เป็นต้น แต่ถ้ามนุษย์มีความพอใจสถานประกอบการของตนแล้ว เขาก็อาจจะทุ่มเทกำลังความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้แก่สถานประกอบการของเขาขึ้น ระดมกำลังผลิตอันจะเป็นผลให้เกิดประสิทธิภาพสูงขึ้น ในการทำงานและการสร้างสรรค์งาน ซึ่งนอกเหนือไปจากการปฏิบัติงานตามปกติได้ด้วย

ประเภทของแรงจูงใจ

การแบ่งประเภทของแรงจูงใจได้มีผู้แบ่งแยกไว้หลายแบบต่างๆ กันไปดังนี้

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2528) ได้แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) หมายถึง สภาวะของบุคคลที่มีความต้องการหรือการแสดงพฤติกรรมบางอย่างตามความชอบของตัวเอง เพราะฉะนั้นบุคคลใดก็ตามที่มีแรงจูงใจภายในย่อมจะแสดงพฤติกรรมต่างๆ ด้วยความพอใจและยินดีในงานและนักจิตวิทยา เชื่อว่า แรงจูงใจภายในมีความสำคัญมากกว่าแรงจูงใจภายนอก

2. แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) หมายถึง สภาวะของบุคคลที่ได้รับแรงกระตุ้นจากภายนอกทำให้มองเห็นจุดหมายปลายทาง และนำไปสู่การแสดงพฤติกรรมของบุคคลส่วนใหญ่เกิดจากแรงจูงใจภายนอกเกือบทั้งสิ้น

ถวิล เกื้อกูลวงศ์ (2528) กล่าวว่า แรงจูงใจประกอบด้วย

1. แรงจูงใจด้านความมั่นคง มักอยู่ในรูปของจิตสำนึก เห็นได้จากการที่มนุษย์ต้องการความปลอดภัย จึงต้องมีแรงจูงใจในรูปสวัสดิการต่างๆ เพื่อให้บุคคลเกิดความรู้สึกมั่นคงส่วนความมั่นคงในรูปของจิตใต้สำนึกนั้น ได้พัฒนามาตั้งแต่วัยเด็ก โดยการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลใกล้ชิดที่จะทำให้เป็นคนมีจิตใฝ่มั่นคง หรืออ่อนแอ บุคคลเกือบทุกคนมีแรงจูงใจในด้านความมั่นคงทั้งในรูปของจิตสำนึกและจิตใต้สำนึก

2. แรงจูงใจด้านสังคม โดยเหตุที่มนุษย์เป็นสัตว์สังคม จึงต้องมีการติดต่อสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน มีการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นเพื่อจะได้เป็นส่วนหนึ่งของสังคมและได้รับการยกย่อง การที่บุคคลติดต่อสัมพันธ์กันนั้นมีไว้เพื่อมิตรภาพเสมอไป มีบุคคลเป็นจำนวนมากที่ติดต่อสัมพันธ์กันเพราะต้องการให้บุคคลอื่นยอมรับและศรัทธาเชื่อถือ

3. แรงจูงใจด้านชื่อเสียง แรงจูงใจด้านชื่อเสียงมีมากขึ้นทุกทีในสังคมไทยโดยเฉพาะในสังคมระดับชนชั้นกลางชื่อเสียงเป็นสิ่งที่ไม่สามารถสัมผัสได้ ความต้องการด้านชื่อเสียงเป็นการกำหนดขีดจำกัดของบุคคล บุคคลบางคนพึงพอใจกับชื่อเสียงในระดับเพื่อนและชุมชนเท่านั้นแต่บางคนก็แสวงหาชื่อเสียงในระดับชาติหรือระดับนานาชาติ

4. แรงจูงใจด้านอำนาจ อำนาจเป็นศักยภาพแห่งอิทธิพลของบุคคลแยกออกได้เป็น 2 ประเภท คือ อำนาจตามตำแหน่ง และอำนาจส่วนตัวบุคคลซึ่งสามารถทำให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม เพราะตำแหน่งหน้าที่นั้น แสดงว่าเป็นผู้มีอำนาจตามตำแหน่ง ส่วนบุคคลซึ่งมีอิทธิพลโดยบุคลิกภาพและพฤติกรรม แสดงว่าเป็นผู้มีอำนาจส่วนตัว แต่บุคคลบางประเภทเป็นเจ้าของอำนาจทั้งสองประเภทคือ ทั้งอำนาจตามตำแหน่งและอำนาจส่วนตัว

5. แรงจูงใจด้านความสามารถ หมายถึง ความสามารถในการควบคุมองค์ประกอบสิ่งแวดล้อมทั้งกายภาพและสังคม ความรู้สึกด้านความสามารถนี้เกี่ยวข้องกับเอกลักษณ์กับมโนทัศน์ด้านความคาดหวัง บุคคลจะมีความสามารถหรือไม่ขึ้นอยู่กับความสำเร็จหรือความล้มเหลวใน

อดีต ถ้าความสำเร็จเหนือความล้มเหลวแล้วความรู้สึกด้านความสามารถจะมีแนวโน้มสูง ทำให้เป็นบุคคลที่มองโลกในทางบวกมองสถานการณ์ต่างๆ ว่าเป็นการทำนายที่น่าสนใจ และสามารถจะเอาชนะได้ แต่ถ้าความล้มเหลวอยู่เหนือกว่าแล้วจะทำให้มองโลกในทางลบ บุคคลที่มีความรู้สึกด้านความสามารถต่ำ จะไม่มีแรงจูงใจที่จะแสวงหาการทำนายใหม่ๆ หรือทำการเสี่ยง บุคคลพวกนี้ จะปล่อยให้สิ่งแวดล้อมบังคับควบคุมมากกว่าที่จะพยายามบังคับควบคุมสิ่งแวดล้อม

6. แรงจูงใจด้านความสำเร็จ เป็นแรงจูงใจที่เด่นชัดของมนุษย์ที่สามารถแยกออกจากความต้องการด้านอื่นๆ ลักษณะอย่างหนึ่งของบุคคลที่มีแรงจูงใจด้านความสำเร็จ คือ จะสนใจในความสำเร็จส่วนตัวมากกว่ารางวัลของความสำเร็จ ความสำเร็จที่ได้รับมีค่ากว่าเงินทองและคำยกย่องสรรเสริญ บุคคลที่มีแรงจูงใจด้านความสำเร็จจะมีความก้าวหน้าในการทำงาน เพราะว่าจะเป็นผู้สร้างสรรค์ให้งานสำเร็จ

7. แรงจูงใจด้านเงิน เป็นแรงจูงใจที่สลับซับซ้อน และมีความสัมพันธ์กับความต้องการทุกประเภททุกระดับ คุณลักษณะที่เด่นและสำคัญที่สุดของเงิน ก็คือ เป็นตัวแทนในการแลกเปลี่ยน

ขนิษฐา วิเศษสาทร และ มุกดาศรีรงค์ (2537) กล่าวว่า แรงจูงใจแบ่งออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่

1. แรงจูงใจทางสรีระวิทยา (Physiological Motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นเพื่อสนองความต้องการของร่างกายทั้งหมด ทั้งนี้ เพื่อให้บุคคลมีชีวิตรอด เป็นความจำเป็นตามธรรมชาติของมนุษย์ ได้แก่ ความหิว ความกระหาย การนอนหลับ การหลีกเลี่ยงความเจ็บปวด ความเหนื่อยล้า เป็นต้น

2. แรงจูงใจทางจิตวิทยา (Psychological Motives) เป็นแรงจูงใจที่ช่วยทำให้คนมีสุขภาพจิตดี ได้แก่ ความอยากรู้อยากเห็น ความต้องการความรัก ความเอาใจใส่ใกล้ชิดจากผู้อื่น

3. แรงจูงใจทางสังคม (Social Motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากการเรียนรู้ แรงจูงใจชนิดนี้มักเกิดจากประสบการณ์การเรียนรู้ของบุคคล และเป้าหมายของแรงจูงใจชนิดนี้ มีความสัมพันธ์กับการแสดงพฤติกรรมของบุคคลอื่นที่มีต่อบุคคลนั้น แรงจูงใจทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของคนเรา ได้แก่

3.1 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motives) เป็นความปรารถนาของบุคคลที่จะทำกิจกรรมต่างๆ ให้ดีและประสบความสำเร็จ

3.2 แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ (Affiliative Motives) เป็นแรงจูงใจที่ทำให้บุคคลปฏิบัติตนให้เป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น ต้องการความเอาใจใส่ ความรักจากบุคคลอื่นและต้องการมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับคนอื่นๆ

3.3 แรงจูงใจต่อความนับถือตนเอง (Self - Esteem) เป็นแรงจูงใจที่บุคคลปรารถนาเป็นที่ยอมรับ ยกย่อง มีชื่อเสียงเกียรติยศในสังคม

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2542) ได้จำแนกแรงจูงใจออกได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. แรงจูงใจเพื่อความอยู่รอด (Survival Motives) เป็นแรงจูงใจที่ช่วยให้เราสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ แรงจูงใจชนิดนี้มักจะสัมพันธ์กับสิ่งเบื้องต้นที่คนเราต้องการในชีวิต เช่น อาหาร น้ำ อากาศ การขับถ่าย ฯลฯ เป็นต้น

2. แรงจูงใจทางสังคม (Social Motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ในสังคมอาจได้รับอิทธิพลโดยตรงจากสิ่งเร้าที่เป็นบุคคล หรือจากวัตถุที่มองไม่เห็นได้จับต้องได้ หรือมาจากภาวะทางสังคมที่มองไม่เห็นก็ได้ เช่น การมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น การเป็นผู้นำ การสร้างมิตร เป็นต้น

3. แรงจูงใจเกี่ยวกับตนเอง (Self Motives) แรงจูงใจชนิดนี้ค่อนข้างจะซับซ้อนพอสมควร และเป็นสิ่งผลักดันให้คนเราพยายามปรับตัวไปในทางที่ดีขึ้น เช่น แรงจูงใจที่เกี่ยวกับความสำเร็จหน้าที่การงานหรือความสำเร็จในชีวิต เป็นต้น

ฮิลการ์ด (Hilgard อ้างถึงใน ชูชีพ อ่อน โลกสูง, 2522) ได้จำแนกแรงจูงใจ ออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. แรงจูงใจที่จะมีชีวิตอยู่ (The Survival Motive) หมายถึง ความต้องการทางสรีระ (Physiological Needs) เช่น ต้องการอาหาร ต้องการพักผ่อน ฯลฯ เมื่อความต้องการเหล่านี้ถูกเร้าจะทำให้เกิดแรงขับขึ้น ซึ่งแรงขับที่ได้รับการตอบสนองแล้วร่างกายก็จะเกิดความพอใจแต่ถ้าแรงขับมิได้รับการตอบสนองจะทำให้เกิดความเจ็บป่วยและถึงแก่ชีวิตได้ในที่สุด

2. แรงจูงใจในทางสังคม (The Social Motives) หมายถึง แรงจูงใจอันเกิดจากความต้องการทางสังคม (Social Needs) มนุษย์มีการเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น ได้แก่ ความต้องการความรัก (Needs for Affection) ความต้องการตำแหน่งในสังคม (Need for Social Status) ความต้องการทางเพศ (Sex Needs) ความต้องการเหล่านี้ทำให้เกิดแรงจูงใจ (Motives) ให้คนเรากระทำพฤติกรรมทางสังคม (Social Behavior)

3. แรงจูงใจในทางอวดตน (Ego - Integrative Motives) หมายถึง แรงจูงใจอันเกิดจากความต้องการความสำเร็จ (Need for Successfulness) ความต้องการปรัชญาชีวิตที่น่าพอใจความต้องการชื่อเสียงเกียรติยศ ความต้องการในการสร้าง และประดิษฐ์เพื่อให้เกิดความรู้สึกลับถือตนเอง (Self respect) ซึ่งจะเป็นทางให้บุคคลสามารถหลีกเลี่ยงจากการมีปมด้อย (Inferiority Complex) และความรู้สึกว่าตนเองไม่มีค่า (Self - depreciation) หรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ตนจะได้มีความรู้สึกลับถือตนเอง (Sense of Attainment) ส่วนแรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการปรัชญาชีวิตที่น่าพอใจ (Satisfying Philosophies of Life) นั้น ก็เพื่อบุคคลจะได้เป็นที่น่านิยมนกย่องของคนอื่นในสังคมด้วย

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

นิภา นิธยาชน (2530) กล่าวถึง ทฤษฎีที่ว่าด้วยแรงจูงใจทุกทฤษฎีว่าแรงจูงใจขั้นพื้นฐานเป็นแรงขับให้เกิดพฤติกรรมจะมีข้อแตกต่างที่สำคัญก็เพียงลักษณะหน้าที่ของแรงจูงใจเท่านั้น ซึ่งสามารถประมวลความคิดที่แตกต่างกันได้ 3 ประการ ดังนี้

1. แรงจูงใจในฐานะเป็นพลังลดความเครียด (Tension Reduction) พฤติกรรมทั้งหลายของบุคคลเป็นการพยายามที่จะลดความเครียดด้วยการระบายความรู้สึกที่เกิดจากการกระตุ้นของแรงขับทั้งสิ้น เช่น

ก. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์ (Freud) เชื่อว่า แรงขับภายในเป็นสิ่งเร้าทางชีววิทยา ซึ่งเป็นตัวกระตุ้นความรู้สึกภายในตัวบุคคล หมายถึง ความต้องการ หรือความปรารถนา นั่นเอง และได้แบ่งสัญชาตญาณ เป็น 2 ประเภท ได้แก่ สัญชาตญาณแห่งการดำรงชีวิต และสัญชาตญาณแห่งความตาย

ข. ทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยการเสริมแรง คอลลาร์ด และมิลเลอร์ แบ่งแรงจูงใจเป็น 2 แบบ คือ แรงจูงใจปฐมภูมิ อันได้มาแต่กำเนิด และแรงจูงใจทุติยภูมิ อันได้มาด้วยการเรียนภายหลัง

2. แรงจูงใจในฐานะเป็นพลังความสามารถ (Competence) ไวท์ กล่าวว่าคนเรามีแรงขับโดยกำเนิดอีกอย่างหนึ่งซึ่งถือว่าเป็นแรงขับในด้าน “ผลสัมฤทธิ์” คือ ความปรารถนาที่ได้รับผลจากสิ่งแวดล้อม

3. แรงจูงใจในฐานะเป็นพลังพัฒนาความเจริญงอกงาม (Force – for - Growth) คือแรงจูงใจเป็นตัวพลังสำคัญในการพัฒนา “ตน” ให้เจริญงอกงามเต็มที่ถึงขั้นสูงสุด คือ การเข้าใจตนเองและโลกอย่างถ่องแท้

อัญชลี แจ่มเจริญ (2530) สรุปไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีพื้นฐาน ได้แก่ ความต้องการด้านร่างกาย ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการยกย่องนับถือ ความต้องการยอมรับในสังคม ความต้องการโอกาสก้าวหน้า ความต้องการเข้าใจตนเองได้ถูกต้อง ความต้องการด้านสุนทรีย์

2. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์ (Psychoanalysis) เชื่อว่าการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์เป็นผลมาจากแรงขับ 2 ประการ คือ แรงขับทางเพศ และแรงขับด้านความก้าวร้าว

3. ทฤษฎีระบบพฤติกรรม ทฤษฎีนี้ชี้ให้เห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจทางด้านความหิว ซึ่งแปรเปลี่ยนพฤติกรรมมนุษย์ได้หลายอย่าง นอกจากนั้นยังต้องการแรงจูงใจใฝ่พึงพิงที่ช่วยให้นักวิจัยสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น

4. ทฤษฎีแรงจูงใจที่เกิดจากการหยั่งรู้ เน้นที่บุคคลรับรู้เป้าหมายการดำเนินชีวิตและวางระดับความหวังรวมทั้งทางเลือกให้ตนเอง

มอสโลว์ (Maslow, 1994) ได้อธิบายไว้ว่า พฤติกรรมของมนุษย์นั้นจะถูกผลักดันด้วยความต้องการที่จำเป็นตามลำดับขั้น (The Basic Need Hierarchy) โดยกล่าวว่าความต้องการของมนุษย์

นั้นมีหลายอย่าง และความต้องการเหล่านั้นไม่มีที่สิ้นสุด ความต้องการใดที่เกิดขึ้นแล้ว หากไม่ได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอ ความต้องการนั้นก็จะยังคงมีอยู่ต่อไป และจะไปผลักดันพฤติกรรมของมนุษย์ตลอดเวลา จนเป็นเหตุทำให้ความต้องการในขั้นต่อไปเกิดขึ้นได้ยากอีกด้วย แต่เมื่อความต้องการนั้น ๆ ได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอหรืออยู่ในระดับที่มีความพึงพอใจ (Satisfy) แล้วมนุษย์ก็จะมีความต้องการในขั้นอื่นๆอีกต่อไปตามลำดับ อาจจะกล่าวได้ว่าเมื่อมนุษย์ได้รับการตอบสนองความต้องการในขั้นต้นแล้ว มนุษย์ก็จะมีความต้องการขั้นอื่น ๆ เข้ามาแทนที่ หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าความต้องการในระดับต่ำเมื่อได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการในระดับสูงก็จะเข้าไปแทนที่ และจะพัฒนาขึ้นตามลำดับ ความต้องการที่จำเป็นเหล่านี้จะเรียงลำดับจากต่ำไปสู่ระดับสูง โดยแบ่งลำดับความต้องการที่จำเป็นของมนุษย์ไว้ 5 ขั้นดังนี้

ขั้นที่ 1 ความต้องการทางกายภาพ (Physiological Needs) เป็นความต้องการขั้นมูลฐานของมนุษย์ และสิ่งที่มีความจำเป็นที่สุดของการดำรงชีวิต เป็นความต้องการทางด้านร่างกายได้แก่ น้ำ อาหาร อากาศ ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม การพักผ่อน ความต้องการในการขับถ่าย ความต้องการที่จะต้องได้รับการบำบัดทางเพศ เป็นต้น ซึ่งเป็นการตอบสนองภายในช่วงระยะเวลาและเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ ถ้าหากร่างกายไม่ได้รับการตอบสนองในขั้นนี้แล้ว ชีวิตก็ไม่สามารถดำรงอยู่ได้

ขั้นที่ 2 ความต้องการความปลอดภัย (The Safety Needs) เมื่อมนุษย์ได้รับการตอบสนองความต้องการทางร่างกายแล้ว ความต้องการความปลอดภัยก็จะเข้ามาแทนที่ มนุษย์มีความต้องการที่จะได้รับการตอบสนองในด้านความปลอดภัย ปราศจากภัยอันตรายต่างๆที่จะเกิดขึ้นกับชีวิต ซึ่งถือว่าเป็นธรรมชาติโดยทั่วไปของมนุษย์

ขั้นที่ 3 ความรู้สึกเป็นเจ้าของและความต้องการความรัก (The belongingness and Love Needs) เมื่อความต้องการสองขั้นแรกของมนุษย์ได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการที่อยู่ในระดับที่สูงกว่าก็จะเข้ามาแทนที่ และครอบงำพฤติกรรมของบุคคล เพื่อให้ได้รับการตอบสนองความต้องการนั้น ความต้องการในขั้นนี้ก็คือ ความรู้สึกเป็นเจ้าของและความต้องการความรัก นับตั้งแต่พ่อแม่ ญาติ พี่น้อง สามเณรหรือภรรยา เพื่อนฝูง ตลอดจนบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในชีวิตของตน ความต้องการในขั้นนี้ เป็นความต้องการที่มนุษย์ต้องการที่จะให้บุคคลอื่นยอมรับหรือเห็นความสำคัญของตนเอง

ขั้นที่ 4 ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องหรือได้รับเกียรติจากสังคม (The Esteem Needs) ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องชมเชยจากสังคมหรือต้องการได้รับเกียรติจากสังคม ในขั้นนี้ถือเป็นความต้องการทางสังคมอย่างหนึ่ง กล่าวคือ เป็นความต้องการที่ต้องการให้ สังคมยอมรับตนเอง และเพื่อตนเองจะได้มีหน้ามีตาในสังคม

ขั้นที่ 5 ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จตามความนึกคิด (The Self – actualization need) ความต้องการในขั้นที่ 5 นี้ เป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์ เป็นความต้องการพิเศษ

คนธรรมดาทั่วไป ถ้าได้รับการตอบสนองในขั้นนี้ได้ ก็จะได้รับยกย่องจากสังคมเป็นพิเศษ เช่น ความต้องการที่อยากจะเป็นนักวิทยาศาสตร์ที่มีชื่อเสียงของโลก ความต้องการที่อยากจะเป็น นายกรัฐมนตรีหรือประธานาธิบดี อยากจะเป็นนักกีฬาที่มีชื่อเสียงของโลกหรือของประเทศ ซึ่ง ความต้องการในขั้นนี้แต่ละคนก็จะมีความรู้สึกนึกคิดที่แตกต่างกันไป

โนลส์ (Malcolm. S. Knowles อ้างถึงในสุวัฒน์ วัฒนวงศ์, 2533) นักการศึกษาที่มีชื่อเสียง ชาวอเมริกัน เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ แยกออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1. ความต้องการทางกายภาพ (Physical Needs) เป็นสิ่งที่สามารถสังเกตเห็นได้ส่วนมาก มนุษย์เรามีความต้องการทางด้านนี้เพื่อความคงอยู่ของร่างกาย ในทางการศึกษา คือ ความต้องการ และเห็น ได้ยินเสียง ความสุขสบาย การพักผ่อน สิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จได้

2. ความต้องการในการเจริญงอกงาม (Growth Needs) นักจิตวิทยาส่วนมากเห็นตรงกันว่า ความต้องการด้านนี้เป็นสิ่งสำคัญที่จะพาไปสู่ส่วนอื่นๆ ของความต้องการ ซึ่งตรงกับความต้องการ กระทำตนตามความสามารถ (Self - actualization) ตามทฤษฎีของมาสโลว์นั่นเอง

3. ความต้องการได้รับความมั่นคงปลอดภัย (The Needs for Security) เป็นที่ยอมรับกันมานานแล้ว สัตว์โลกมีสัญชาตญาณสำหรับการป้องกันตัวเอง ความต้องการด้านความปลอดภัยทางร่างกาย ถ้าหากความต้องการมั่นคงไม่ได้รับการตอบสนองจะเกิดอาการทางพฤติกรรม ตามมาด้วย คือ เกิดความรู้สึกไม่มั่นคง โดยการถอนตัวออกจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้งหลาย

4. ความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ (The Needs for New Experience) เมื่อคนแสวงหาความมั่นคง เขาต้องผจญภัยและเสี่ยง คนเราจึงอาจจะเบื่อหน่ายต่องานประจำที่ซ้ำซาก (Routine) ดังนั้น เมื่อความต้องการด้านนี้เกิดสับสนขึ้น บุคคลจะเกิดความวุ่นใจมีพฤติกรรมที่แสดงถึงความขัดแย้งอย่างเด่นชัด เนื่องจากความต้องการได้รับประสบการณ์และแนวความคิดใหม่ๆ

5. ความต้องการทางด้านความรัก (The Needs for Affection) คนทุกคนต้องการได้รับความรัก รวมทั้งการที่ประสบความสำเร็จ ซึ่งในบางครั้งก็เป็นสาเหตุมาจากความต้องการด้านนี้ อาจจะเรียกได้ว่าเป็นความต้องการทางด้านสังคม คือ ความต้องการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ประสบการณ์ ความร่าเริง ความเศร้าโศก ถ้าหากความต้องการด้านนี้ไม่ได้รับการตอบสนอง ก็จะเกิดอาการ 2 อย่าง คือ การถอนตัวออกจากกลุ่ม หรือมีลักษณะก้าวร้าว แสดงอาการเป็นศัตรู

6. ความต้องการได้รับการยอมรับ (The Needs for Recognition) มนุษย์ส่วนมากต้องการได้รับความรู้สึกที่ตัวเองมีคุณค่า ได้รับการยกย่องนับถือจากคนอื่นๆ ความต้องการทางด้านนี้ทำให้เขามีการรวมกลุ่มทางสังคม เป็นชุมชนสถาบันต่างๆ ทำให้เขาสามารถแสวงหาสถานภาพ และความสนใจจากสมาชิกในกลุ่มได้ด้วย

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว

แมคอินทอช และ โกลด์เนอร์ (McIntosh and Goeldner อ้างถึงใน Burke and Resnick, 1991) กล่าวว่าแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว (Tourism Motivation) หมายถึง สิ่งที่กระตุ้นให้นักท่องเที่ยวออกเดินทางเพื่อสนองตอบความต้องการของตนเอง และถ้าเป็นแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว ย่อมแสดงให้เห็นถึงค่านิยมพฤติกรรมกรบริโภคสินค้าและบริการการท่องเที่ยว การแสวงหาประสบการณ์ ณ จุดหมายปลายทางการท่องเที่ยว ซึ่งคาดว่าจะสามารถ ตอบสนองความต้องการ และสร้างความพึงพอใจให้แก่ นักท่องเที่ยวผู้นั้นได้ แรงจูงใจเหล่านี้ทำให้รูปแบบพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวแตกต่างกัน ซึ่งผู้ให้บริการการท่องเที่ยวจะเข้าใจเหมือนกันว่า นักท่องเที่ยวมาด้วยวัตถุประสงค์ต่างกัน และหากศึกษาในภาพรวมของแรงจูงใจแล้ว จะหมายถึง การศึกษาอุปสงค์การท่องเที่ยว (Tourism Demand) ส่วนหนึ่ง ซึ่งมีความจำเป็นในงาน การตลาดการท่องเที่ยวเป็นอย่างยิ่งตามปกตินักท่องเที่ยวจะเดินทางหรือไม่ยอมขึ้นอยู่กับแรงจูงใจ (Motivation) ที่สำคัญ 4 ประการ คือ

1. สิ่งจูงใจทางกายภาพ (Physical Motivation) ได้แก่ สิ่งจูงใจที่เกี่ยวกับการพักผ่อนร่างกาย การเล่นกีฬา การบันเทิงและการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเนื่องกับการรักษาสุขภาพ
2. สิ่งจูงใจทางวัฒนธรรม (Cultural Motivation) ได้แก่ ความปรารถนาที่อยากรู้จักกับผู้อื่น ได้เรียนรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม นาฏศิลป์ และศาสนาเป็นต้น
3. สิ่งจูงใจระหว่างบุคคล (Interpersonal Motivation) ได้แก่ ความปรารถนาที่จะพบคนใหม่ หรือได้รู้จักคนใหม่ๆ ในการเดินทางท่องเที่ยว
4. สิ่งจูงใจด้านสถานภาพและชื่อเสียง (Status and Prestige Motivation) ได้แก่ ความต้องการพัฒนาตนเอง และแสดงความสำคัญของตนเอง เช่น การเดินทางทำธุรกิจ การเดินทางไปศึกษาต่อ

บ็อง อีตรุง เรือง (2551) ได้ให้แนวคิดไว้ว่า มนุษย์มีความต้องการเดินทางท่องเที่ยวโดยสัญชาตญาณอยู่แล้ว แต่ความต้องการเดินทางท่องเที่ยวของมนุษย์แตกต่างกันไปตามสภาพเศรษฐกิจ สังคม และช่วงเวลาว่าง ถ้ายังมีมูลเหตุการจูงใจที่สำคัญช่วยกระตุ้น ก็ยังทำให้มนุษย์อยากเดินทางท่องเที่ยวมากขึ้น มูลเหตุจูงใจให้คนอยากเดินทางท่องเที่ยวมีดังต่อไปนี้

1. ความต้องการผจญภัย เมื่อมีแหล่งท่องเที่ยวใหม่หรือสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวใหม่ๆเกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการขนส่ง ที่พักแรม หรืออื่นๆ ย่อมมีการประชาสัมพันธ์ ทำให้คนอยากลองผจญภัยกับแหล่งท่องเที่ยวหรือสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวใหม่ๆเหล่านั้น
2. ความต้องการค้นพบใหม่ๆ ถ้ามองให้ลึก จะมองเห็นได้ว่าการเดินทางเป็นการทำลายความจำเจในชีวิตประจำวัน โดยออกเดินทางไปค้นหาสิ่งแปลกใหม่ในชีวิต โดยออกเดินทางไปค้นหาสิ่งแปลกใหม่ในชีวิต โดยเฉพาะหนุ่มสาวสมัยใหม่มีความอยากรู้อยากเห็นที่จะได้พบสิ่งใหม่ๆ เช่น การเดินทางไปท่องเที่ยวในที่ต่างๆ จะได้พบเห็นสิ่งที่ตนไม่เคยพบเห็นมาก่อน เป็นต้น

3. ความต้องการคุณค่าในการเดินทางท่องเที่ยว เป็นผลที่เกิดขึ้นหลังจากการเดินทางท่องเที่ยว ผู้เดินทางท่องเที่ยวจะรู้สึกถึงความสนุกสนานหรือความประทับใจในขณะที่ท่องเที่ยวแต่ละครั้ง ทำให้ได้รับคุณค่าในการเดินทางท่องเที่ยวหรือมีคุณค่าเป็นกำไรชีวิตในการท่องเที่ยว

4. ความต้องการค้นคว้าวัฒนธรรม เนื่องจากการท่องเที่ยวเป็นการเรียนรู้วัฒนธรรมของประเทศที่ตนไปเที่ยว เช่น ประเพณี เทศกาล พิธีกรรมต่างๆที่แตกต่างกันทำให้มีความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งกับวัฒนธรรมของท้องถิ่นนั้น นอกจากนี้ยังได้ศึกษาภาษาท้องถิ่นที่ใช้ในประเทศที่เดินทางไปท่องเที่ยวอีกด้วย

5. ความต้องการเห็นความเป็นอยู่ของเพื่อนร่วมโลก คนทั่วไปมีความต้องการเห็นความเป็นอยู่ของเพื่อนร่วมโลกว่า ผู้ที่อยู่ในประเทศที่ร้ายวกับผู้ที่อยู่ในประเทศยากจนมีความเป็นอยู่แตกต่างกันอย่างไร และยังต้องการเที่ยวชมสิ่งก่อสร้าง สถาปัตยกรรม และพฤติกรรมของคนในท้องถิ่นด้วย

6. ความต้องการการยอมรับของสังคม ผู้เดินทางท่องเที่ยวจะเกิดความพอใจมากถ้าคนที่เขากำลังติดต่อหรือคนที่เขาทำความรู้จักยอมรับนิสัยบางอย่างของเขา บ่อยครั้งที่นักท่องเที่ยวมีความรู้สึกเหมือนคนแปลกหน้า ทำให้เขาต้องเลือกประเทศที่จะเดินทางไปท่องเที่ยวที่เขารู้สึกว่าเป็นที่ชื่นชอบและมีการยอมรับตัวเขา ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีของอับราฮัม มาส โลว์ที่ว่ามนุษย์มีความต้องการที่จะให้ได้รับการยอมรับการยกย่องและยอมรับในสังคม

7. ความต้องการความภาคภูมิใจ การที่ต้องการเดินทางไปท่องเที่ยวประเทศต่างๆ เนื่องจากต้องการให้ผู้อื่นเห็นว่า ตนได้ไปท่องเที่ยวสถานที่แปลกๆ แตกต่างจากผู้อื่น ยิ่งเป็นข้อพิสูจน์ เขาเป็นที่หนึ่งไม่มีใครเหมือน ถือเป็นความภาคภูมิใจในเชิงการท่องเที่ยวญาติมิตรอาจจะมาขอคำแนะนำเกี่ยวกับการท่องเที่ยวจากตนได้อีก

8. ความต้องการยกฐานะและเกียรติภูมิ การที่ได้มีโอกาสเดินทางไปท่องเที่ยว ไม่ว่าจะไปเพื่อการที่ได้มีโอกาสเดินทางไปท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเพื่อวัตถุประสงค์ใดล้วนแต่ทำให้ผู้เดินทางไปท่องเที่ยวเป็นคนมีเกียรติในสังคม อันเป็นการยกฐานะและเกียรติภูมิของตนให้สูงขึ้นด้วย

จอห์น เอ. โทมัส (John A Thomas อ้างถึงในวินิจ วีรยางกูร, 2538) อธิบายไว้ว่า มูลเหตุจูงใจที่สำคัญๆที่กระตุ้นให้คนเดินทางท่องเที่ยวดังนี้

1. เพื่อการศึกษาและวัฒนธรรม ศึกษาศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิต สิ่งที่น่าสนใจ เพื่อรับประสบการณ์ ตรงและเข้าใจเหตุการณ์ต่างๆที่สำคัญในขณะนั้น
2. เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ หลีกหนีจากงานจำเจและยุ่งยาก เพื่อหาความสงบหรือแสวงหาความสุขทางเพศที่แปลกใหม่
3. เพื่อการเยี่ยมชม การเยี่ยมชมถิ่นกำเนิด สถาบันที่ไปศึกษา และไปท่องเที่ยวในสถานที่ที่ครอบครัว หรือเพื่อนๆเคยไปหรือได้รับการแนะนำให้ไปท่องเที่ยว

4. เพื่อวัตถุประสงค์อื่นๆ เช่น เพื่อหนีอากาศหนาว เพื่อสุขภาพ (อาบแดด รักษาโรค ฯลฯ) เพื่อการกีฬา (ว่ายน้ำ เล่นสกี ตกปลา เล่นเรือใบ ฯลฯ) เพื่อเหตุผลทางเศรษฐกิจ เพื่อการผจญภัย (แหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ คนใหม่ๆ และประสบการณ์ใหม่) เพื่อการฝึกงาน เพื่อทำตามคนอื่นๆ เพื่อร่วมกิจกรรมทางประวัติศาสตร์ (ชมโบราณสถาน ชมงานแสดงแสง-เสียง ชุมชนโบราณ อนุสรณ์สถาน) เพื่อสังคม (ต้องการรู้จักโลกให้กว้างขวางขึ้น)

โรบินสัน (Robinson อ้างถึงในศรีญา วรากุลวิทย์, 2547) ได้ศึกษาแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวและระบุว่ามุลเหตุจูงใจในการท่องเที่ยวมี 8 ประการ

1. เพื่อฟื้นฟูสุขภาพและร่างกาย
 2. เพื่อสุขภาพอนามัย เพื่ออากาศบริสุทธิ์ อาบแดด อาบน้ำแร่
 3. เพื่อไปร่วมการแข่งขันกีฬาต่างๆ เช่น โต้เขา เล่นสกี เล่นเรือใบ ตกปลา ยิงปืน และเล่นเจ็ตสกี เป็นต้น
 4. เพื่อไปร่วมหรือไปชมสิ่งที่แปลกใหม่ เช่น สิ่งที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม การแสดง และดนตรี
 5. เพื่อความรื่นเริงบันเทิงใจ ความสนุกสนาน ความสดชื่นและการพักผ่อน
 6. เพื่อเหตุผลส่วนตัว เช่น ไปเยี่ยมญาติ ไปพบเพื่อนใหม่ หรือเพื่อหลบหนีจากคนใกล้ชิด
- จำเจ
7. เพื่อศาสนา การเดินทางไปนมัสการศาสนสถาน เช่น ศรีสตศาสนิกชนเดินทางไปนมัสการพระสันตะปาปา การเดินทางไปประกอบพิธีฮัจน์ที่เมืองเมกกะ ประเทศซาอุดีอาระเบียของชาวมุสลิม และการเดินทางไปนมัสการปูชนียสถานของพุทธศาสนิกชน เป็นต้น
 8. เพื่ออาชีพและธุรกิจ เช่นการเดินทางไปทำธุรกิจ การไปร่วมประชุมแสดงผลงานวิจัยและการศึกษาหาความรู้

แรงจูงใจทางการท่องเที่ยว กับความแตกต่างทางด้านประชากรศาสตร์

ฉลองศรี พิมลสมพงษ์ (2542) ให้แนวคิดไว้ว่า ในด้านปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ (Demographic factor) ที่ว่าลักษณะของประชากร ได้แก่ อายุ เพศ การศึกษา ระดับรายได้ อาชีพ และภูมิลำเนาซึ่งมีผลต่อจำนวนอุปสงค์ของสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว

ซวบลูกและโอเนอร์ (Swarbrooke และ Horner, 1999) นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันย่อมมีเหตุผลที่ทำให้เกิดแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวแตกต่างกัน ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวของแต่ละกลุ่ม โดยงานวิจัยชิ้นนี้ ได้สรุปว่า สิ่งที่ทำให้แรงจูงใจของแต่ละคนแตกต่างกัน คือ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ และสถานภาพสมรสซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

1. เพศ (Sex) ในด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้นำ ปัจจัยด้านเพศมาเป็นเกณฑ์ในการกำหนดแรงจูงใจของนักท่องเที่ยว ซึ่งจะส่งผลให้สินค้าทางการท่องเที่ยวแตกต่างกัน จากผลการวิจัย พบว่า เพศหญิงมีแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวที่มากกว่าเพศชาย 3 ปัจจัยหลัก คือ

- (1) ความต้องการหลีกเลี่ยงความวุ่นวายในชีวิตประจำวัน (Escape)
- (2) ความต้องการพักผ่อนทางร่างกาย (Physical Relaxation)
- (3) ความต้องการพักผ่อนทางอารมณ์ (Emotional Relaxation)

2. อายุ (Age) อายุเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลในการเลือกรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวแต่ละคนมีความเชื่อว่า คนในแต่ละกลุ่มอายุมักจะมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวหรือการพักผ่อนในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป เช่น กลุ่มวัยหนุ่มสาว เป็นวัยที่มีความต้องการอยากรู้ อยากเห็น ชอบที่จะเรียนรู้สิ่งแปลกใหม่ หรือ ชอบค้นหาประสบการณ์แปลกใหม่ให้กับตนเอง ในขณะที่ กลุ่มผู้สูงอายุ จะมองหาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการเดินทางท่องเที่ยว เช่น โรงแรมหรือการได้พักผ่อนจากการท่องเที่ยว เป็นสิ่งสำคัญ

3. การศึกษา (Education) การศึกษาเป็นอีกปัจจัยหนึ่งในการกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมการเดินทาง คนที่มีการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จะเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวมากกว่าคนที่มีการศึกษาสูงสุดเพียงแค่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และคนที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จะเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวมากกว่าคนที่มีการศึกษาสูงสุดเพียงแค่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับการศึกษาส่งผลให้พฤติกรรมในการเดินทางท่องเที่ยวแตกต่างกัน คนที่มีการศึกษาสูงส่วนมากต้องการแสวงหาความรู้จากการเดินทาง เช่น การไปท่องเที่ยวแหล่งธรรมชาติแหล่งวัฒนธรรม ซึ่งตรงกันข้ามกับคนที่มีความรู้บางส่วนมาก มักจะมองว่าการท่องเที่ยวเป็นโอกาสที่จะให้พวกเขาได้พบเห็นสิ่งแปลกใหม่ ที่แตกต่างไปจากชีวิตประจำวัน

4. รายได้ (Income) อำนาจทางการซื้อเป็นอีกปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยว คนที่มีรายได้น้อยส่วนมากจะมองว่าการท่องเที่ยวเป็นโอกาสที่จะให้เขาได้หนีไปจากกิจกรรมที่น่าเบื่อในชีวิตประจำวันของพวกเขา และพวกเขาจะทำกิจกรรมที่สามารถสร้างความเชื่อมั่น หรือความมั่นใจให้กับตนเอง ซึ่งทางตรงกันข้ามกับคนที่มีรายได้สูงที่ต้องการความตื่นเต้นและท้าทาย รวมทั้งสามารถได้รับความรู้ใหม่ๆ จากการเดินทางไปยังสถานที่นั้นๆ ด้วย

5. สถานภาพ (Status) สถานภาพทางครอบครัว เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว ผู้ที่หย่าร้าง หรือ ผู้ที่อยู่เป็น โสด ย่อมมีลักษณะที่เอื้ออำนวยให้การเดินทางท่องเที่ยวทำได้ง่ายกว่าผู้ที่แต่งงาน หรือผู้ที่มิพันธะทางครอบครัว นอกจากนี้ผู้ที่หย่าร้าง หรือผู้ที่อยู่เป็น โสดมักจะตัดสินใจได้ง่ายและรวดเร็วกว่าผู้ที่แต่งงานแล้วหรือผู้ที่มีครอบครัว

3. แนวคิดเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ

ความหมายของพิพิธภัณฑ

พิพิธภัณฑ แปลมาจากคำว่า Museum ในภาษาอังกฤษ ซึ่งมีรากศัพท์จากภาษากรีกว่า Mouseion หมายถึง วิหารของมิวเซส ซึ่งมีวเซส (Muses) เทพธิดาทิ้งเก้าอี้ประทับรวมกันในเทวาลัยที่เรียกว่ามูเซออน Mouseion (Temple of the Muses) โดยแต่ละองค์จะทรงคุณวุฒิในสรรพวิทยาการต่างๆ ที่ศึกษาเล่าเรียนกันในสมัยกรีก (หลวงบริบาลบุรีภัณฑ์, 2531 อ้างถึงในอารีย์ อัสวานุภาพ, 2532) ประกอบด้วย

1. คลีโอ (Clio) เทพธิดาแห่งวิชาประวัติศาสตร์
2. ยูเทอเป (Euterpe) เทพธิดาแห่งกวีนิพนธ์และทำนองเสนาะ
3. ธาลเลีย (Thalia) เทพธิดาแห่งกวีนิพนธ์ร้อยกรองและสุขนาฏกรรม
4. เมลโพมีเน (Melpomene) เทพธิดาแห่งโศกนาฏกรรม
5. เทรพซิคอร์ (Terpsichore) เทพธิดาแห่งการเต้นรำขับร้อง
6. อีราโต (Eroto) เทพธิดาแห่งกวีนิพนธ์เรื่องรักใคร่และการล้อเลียนทำทาง
7. โพลีไฮม์เนีย (Polyhymnia) เทพธิดาแห่งเพลงศักดิ์สิทธิ์
8. ยูรานี (Urania) เทพธิดาแห่งวิชาดาราศาสตร์
9. คอลลีโอเป (Calliope) เทพธิดาแห่งวิชาสุนทรพจน์ กวีนิพนธ์

ความหมายของเทวาลัยอันเป็นที่มาของคำว่าพิพิธภัณฑสถานประกอบด้วยแนวคิดสำคัญ 2 ประการ ที่เป็นประเด็นพื้นฐานในการจัดตั้งพิพิธภัณฑสถาน คือ (ประทุม ชุ่มเพ็งพันธ์ อ้างถึงในอารีย์ อัสวานุภาพ, 2532)

1. เทวาลัยของเทพธิดาเป็นสถานที่เก็บรวบรวมสิ่งของและรวบรวมศิลปะวิทยาการต่างอันเป็นสถานที่ซึ่งผู้สนใจใฝ่รู้วิชาได้มาเล่าเรียนศึกษาหาความรู้กัน
2. การที่ผู้สนใจศึกษาเล่าเรียนมาสู่เทวาลัยนั้นย่อมได้รับแรงบันดาลใจจากวิชาความรู้ใหม่ ได้รับสัมผัสกับความบันเทิงใจจากกิจกรรมทั้งทางศิลปะ (Art) กวีนิพนธ์ (Poetry) และวิทยาศาสตร์ (Science) ที่มีสอนกันอยู่ในสถานที่นั้น

คำว่า “พิพิธภัณฑ” ของไทย บัญญัติขึ้นโดยรัชกาลที่ 4 ปรากฏคำนี้ในครั้งแรกเป็นส่วนหนึ่งในชื่อของ “พระที่นั่งประพาสพิพิธภัณฑ” ซึ่งเป็นพระที่นั่งองค์หนึ่งในหมู่พระอภิเนาว์วินเวศน์ที่โปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นในพ.ศ.2400 ให้เป็นสถานที่เก็บและจัดแสดงสิ่งของ โดยที่คำว่า “พิพิธภัณฑ” สามารถแยกตามรูปคำและความหมายของคำได้ดังนี้ (อารีย์ อัสวานุภาพ , 2532)

พิพิธ เป็นภาษาบาลีและสันสกฤตแปลว่า ต่างๆกัน

ภัณฑ แปลว่า สิ่งของ เครื่องใช้

พิพิธภัณฑ์ จึงแปลรวมความได้ว่าสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ นานา ที่เก็บรวบรวมไว้เพื่อการศึกษาชื่นชมและศึกษาหาความรู้ เช่น โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ เป็นต้น

สถาน หมายถึง แหล่ง ที่ตั้ง ปรากร เป็น การเติมท้ายสถานที่สำคัญเป็นการเฉพาะแห่ง
พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 แยกคำและให้ความหมายไว้ดังนี้

พิพิธภัณฑ์ หมายถึง สิ่งของต่างๆ ที่รวบรวมไว้เพื่อประโยชน์ในการศึกษา เช่น โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ เป็นต้น

พิพิธภัณฑ์สถาน หมายถึง สถาบันถาวรที่เก็บรวบรวมและแสดงสิ่งต่างๆ ที่มีความสำคัญด้านวัฒนธรรมหรือด้านวิทยาศาสตร์ โดยมีความมุ่งหมายเพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาเล่าเรียนและก่อให้เกิดความเพลิดเพลินใจ

นอกจากความหมายตามที่กล่าวมาแล้วนั้นยังมีผู้ให้ความหมายของพิพิธภัณฑ์สถานอีกหลายความหมายที่มีความแปลกแตกต่างกันบ้างตามความคาดหวังและความใกล้ชิดกับพิพิธภัณฑ์สถานแต่ละประเภท ดังนี้

สมบัติ กาญจนกิจ (2544) ให้แนวคิดไว้ว่า พิพิธภัณฑ์สถานเป็นสถานที่ที่แสดงให้ความรู้ความเข้าใจ ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคตกาลแก่ประชาชน

พจนานุกรมคำเหมือนของเว็บสเตอร์และพจนานุกรมการศึกษาของกูด (อ้างถึงใน ธวัชชัย ผลเพิ่ม, 2523) ให้ความหมายของพิพิธภัณฑ์สถานคล้ายๆ กันว่า คือสถานที่เก็บสะสมหรือรวบรวมวัตถุทางธรรมชาติ วิทยาศาสตร์ สิ่งแปลกประหลาดและศิลปวัตถุไว้ด้วยกัน

คณะกรรมการพิเศษแห่งสมาคมพิพิธภัณฑ์สถานอเมริกัน (อ้างถึงใน ธวัชชัย ผลเพิ่ม, 2523) ให้ความหมายว่า เป็นสถาบันที่มุ่งให้บริการด้านความรู้และสนองตอบความพอใจและความสนุกสนานของผู้เข้าชมด้วยในขณะเดียวกัน

นิเชต สุนทรพิทักษ์ (อ้างถึงใน ธวัชชัย ผลเพิ่ม, 2523) กล่าวว่าพิพิธภัณฑ์ชนิดต่างๆ นั้นเป็นเสมือนสถานศึกษาเปิดเฉพาะสาขาวิชาที่จัดกิจกรรมและเรื่องราวที่น่าสนใจ นำรู้ นำศึกษา ไว้ให้ผู้สนใจทั้งหลายได้เข้าไปศึกษาหาความรู้ตามใจปรารถนา ธรรมชาติของพิพิธภัณฑ์นั้นต้องจัดเป็นสถาบันการศึกษาที่เปิดโอกาสอันเท่าเทียมกันอย่างยิ่งให้แก่คนทุกเพศทุกวัย ได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองได้ตลอดชีวิตโดยอิสระ

นิคม มุสิกคามะและคนอื่นๆ (2521) สรุปความหมายของพิพิธภัณฑ์สถานตามคำจำกัดความของสภาการพิพิธภัณฑ์ระหว่างชาติ หรือ ไอคอม (ICOM: International Council of Museums) ว่า พิพิธภัณฑ์สถาน คือ สถาบันที่ตั้งขึ้นเพื่อรวบรวม สงวนรักษาและจัดแสดงวัตถุอันมีความสำคัญทางวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม เพื่อประโยชน์ในการศึกษา ค้นคว้าและความเพลิดเพลิน

เอ็น.เจ. ฟานาแกน ประธานกรรมการแห่งชาติ ว่าด้วยสภาการพิพิธภัณฑ์ระหว่างชาติ ประเทศออสเตรเลีย (N.J. Flanagan อ้างถึงใน อารีย์ อัสวานุภาพ, 2532) กล่าวว่า พิพิธภัณฑ์เป็นสถาบันถาวรที่รวบรวม รักษา ค้นคว้าวิจัยและจัดแสดงหลักฐานวัตถุสิ่งของที่แสดงถึงประชาชน

และสิ่งแวดลอมนั้น พิพิธภัณฑ์มีจุดประสงค์ที่จะศึกษา พัฒนา และบริการความรู้ความบันเทิงให้แก่สังคม

ฟิลิปป์ แอสซอกบา (Philippe Assogba อ้างถึงใน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2533) ผู้ดูแลพิพิธภัณฑ์และสถานที่ประวัติศาสตร์แห่งอโบเม ประเทศเบนิน กล่าวว่าพิพิธภัณฑ์มีความหมายมากกว่าโรงเรียนในการเป็นผู้นำการเคลื่อนไหวใหม่ๆ ในสังคม ในอนาคตพิพิธภัณฑ์จะมีบทบาทสำคัญในการให้การศึกษและสร้างรูปแบบเยาวชนของชาติ

เอนไซโครพีเดีย อเมริกานา (Encyclopedia Americana อ้างถึงใน สะอาด ปายะนันท์, 2507) ให้คำจำกัดความไว้ว่า “Museums” หมายถึง สถาบันที่มีหน้าที่ 3 ประการคือ เก็บรวบรวม สงวนรักษาและแสดงถึงสิ่งต่างๆบรรดาสิ่งเหล่านี้ อาจจะเป็นวัตถุธรรมชาติที่เกี่ยวกับภูมิวิทยา ดาราศาสตร์หรือชีววิทยาหรือแสดงเกี่ยวกับกำเนิดของมนุษย์ในประวัติศาสตร์ ศิลปะหรือวิทยาศาสตร์ วัตถุประสงค์ของพิพิธภัณฑ์อาจจะมุ่งเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่งใน 3 ประการดังกล่าวแล้วข้างต้น หรือแสดงออกซึ่งปรัชญาและวิถีทางดำเนินชีวิต นอกจากนั้นเช่นเดียวกับสถาบันอื่นๆ ซึ่งย่อมจะแสดงออกซึ่งความนิยมชมชอบ ความมุ่งหวัง ตลอดจนหน้าที่ทำของชุมชนนั้นๆ ก็ได้

เอนไซโครพีเดีย บริชแทนนิกา (Encyclopedia Britannica อ้างถึงใน สะอาด ปายะนันท์, 2507) ให้คำจำกัดความไว้ว่า Museums หรือ Galleries หมายถึงสถานที่เก็บรวบรวมบรรดาวัตถุต่างๆ เพื่อตั้งแสดง โดยมีจุดมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะพิพิธภัณฑ์บางแห่งอาจจะมีวัตถุประสงค์หลายประการก็ได้ เช่น เกี่ยวกับศิลปะ ประวัติศาสตร์ วิทยาศาสตร์และอุตสาหกรรม เป็นต้น

ความหมายของ “พิพิธภัณฑ์” ดังที่กล่าวมานั้น แม้ผู้นิยามจะให้ความหมายที่แตกต่างกันในรายละเอียด แต่เมื่อสรุปประเด็นที่คล้ายคลึงกัน พบว่า แม้ความเห็นเหล่านั้นจะมีจุดเน้นที่แตกต่างกัน แต่ก็ให้ความหมายและความสำคัญกับพิพิธภัณฑ์ในกรอบการนิยามของไอคอม คือ พิพิธภัณฑ์เป็นสถาบันเปิดที่มุ่งให้บริการการศึกษาและความสนุกสนานเพลิดเพลินแก่สาธารณชนทั่วไปในเรื่องราวเกี่ยวกับมนุษย์และสิ่งแวดลอม โดยพิพิธภัณฑ์แต่ละแห่งสามารถเลือกที่จะให้ความรู้และบริการเพียงด้านใดด้านหนึ่งก็ได้ และไม่จำเป็นต้องให้บริการครบทุกด้าน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประเด็นความสนใจ วัตถุประสงค์และความพร้อมของพิพิธภัณฑ์สถานนั้นๆ ว่าพร้อมจะให้บริการในแง่มุมใด รูปแบบการบริการของพิพิธภัณฑ์นับเป็นบริการการศึกษาแบบเปิดที่จัดให้ผู้เข้าชมได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากการจัดแสดงทั้งที่เป็นนิทรรศการประจำและนิทรรศการชั่วคราว โดยมีการจัดเตรียมสิ่งของจัดแสดงให้อยู่ในรูปที่เอื้ออำนวยให้ผู้ชมสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองเป็นสำคัญ พร้อมกันกับจัดให้มีการบริการเพิ่มเติมแก่ผู้ชมที่สนใจเป็นพิเศษ อาทิ การจัดพิมพ์เอกสารความรู้ มีการจัดเตรียมผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ ในการให้ความรู้รายละเอียด การจัดวิทยากรนำชม ฯลฯ

หลักการและความคิดพื้นฐานของพิพิธภัณฑ์

แนวความคิดในการจัดพิพิธภัณฑ์มีจุดกำเนิดมาจากการเก็บรวบรวมสะสมทรัพย์สินสมบัติ วัตถุศิลปโบราณหรือสิ่งแปลกประหลาดไว้เป็นสมบัติส่วนตัวมาก่อน ต่อมาภายหลังจึงได้นำมาจัดแสดงเปิดให้สาธารณชนได้ชมและศึกษา และพัฒนาจนกระทั่งพิพิธภัณฑ์กลายเป็นสถาบันถาวร เพื่อให้บริการทางการศึกษาและให้ความเพลิดเพลินแก่ประชาชนทั่วไป

พิพิธภัณฑ์ในปัจจุบันมีแนวคิดและหลักการพื้นฐานที่เปลี่ยนแปลงแตกต่างจากการจัดพิพิธภัณฑ์ในยุคต้นๆ อยู่หลายประการ ขณะเดียวกันหลักการเดิมบางประการก็ยังคงอยู่ ซึ่งสามารถสรุปหลักการและแนวคิดพื้นฐานของการจัดพิพิธภัณฑ์ ดังนี้ (นิคม มุสิกคามะ และคนอื่นๆ, 2521)

1) เพื่อรวบรวม เก็บรักษามรดกทางศิลปวัฒนธรรมทุกประเภทของชาติไว้มิให้เสื่อมสูญ และจัดแสดงให้ประชาชนได้ศึกษา ค้นคว้า หากความรู้

2) เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารทุกสาขาของศิลปวิทยา เช่น โบราณคดี ศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติชาติพันธุ์วิทยา เทคโนโลยีและนวัตกรรมต่างๆ เป็นต้น โดยแหล่งข้อมูลเหล่านี้สามารถให้บริการการศึกษาแก่ประชาชนได้อย่างกว้างขวางด้วย

3) เพื่อเป็นแหล่งการศึกษานอกระบบสำหรับผู้ไม่มีโอกาสศึกษาในระบบโรงเรียนและเพื่อเป็นแหล่งที่สามารถจัดสื่อการเรียนที่มีคุณภาพและเหมาะสมเพื่อสนองความต้องการของสถานศึกษา นักเรียนและนักศึกษา ให้เข้ามาใช้สื่อเหล่านั้นได้อย่างเสมอภาคกัน ทั้งยังสามารถจัดกิจกรรมพัฒนาเยาวชนในรูปแบบต่างๆ เช่น กิจกรรมทางวิทยาศาสตร์นอกระบบโรงเรียน กิจกรรมค่ายวิชาการเพื่อฝึกฝนความมีระเบียบวินัย ความรักสภาพธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์ทรัพยากรและการรักษาสิ่งแวดล้อมให้สมดุล

4) เพื่อเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจให้ความเพลิดเพลินแก่ประชาชนทุกเพศทุกวัย ขณะเดียวกันก็ช่วยให้เกิดการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม โดยจัดสื่อการเรียนรู้ที่น่าสนใจและเกิดความเพลิดเพลินในการเรียนรู้ ตลอดจนจัดสวนและสภาพแวดล้อมให้สวยงามร่มรื่นและให้บริการเพื่อการพักผ่อนเช่นเดียวกับสวนสาธารณะทั่วไป

5) เพื่อจัดให้เป็นแหล่งส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศซึ่งสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งจากภายในประเทศและจากต่างประเทศให้เข้ามาศึกษาชื่นชมกับมรดกทางวัฒนธรรมตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติของประเทศ

6) เพื่อมุ่งส่งเสริมให้เป็นสถาบันการศึกษาเปิดอย่างแท้จริง ที่ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย สามารถเข้ามาแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ได้ตลอดเวลาอย่างเท่าเทียมกัน

ยูเนสโกได้ตีพิมพ์บทความ The museum and its functions ของ Dr. Douglas A Allan ในหนังสือ The Organization of Museum: Practical Advice ตีพิมพ์ในปี พ.ศ. 2503 ซึ่งมีการจำแนกหน้าที่ของพิพิธภัณฑ์ไว้ 8 ประการ ประกอบด้วย (อ้างในนิคม มุสิกคามะ และคนอื่นๆ, 2521)

1. การรวบรวมวัตถุ (Collecting) พิพิธภัณฑ์ที่มีพัฒนาการมาจากการเก็บรวบรวมวัตถุซึ่งมีที่มาของวัตถุจากหลายทางได้แก่

1.1 การรับบริจาค บางแห่งจะเลือกสิ่งของที่รับบริจาคตามประเภทของพิพิธภัณฑ์ของตน ในขณะที่พิพิธภัณฑ์ประเภททั่วไป (General Museum) มักจะรับบริจาคสิ่งของทุกประเภท

1.2 ผลจากการขุดค้นทางโบราณคดี การปฏิบัติงานสนามของนักมานุษยวิทยา หรือผลงานประดิษฐ์ของนักวิทยาศาสตร์

1.3 การรวบรวมวัตถุโดยการจัดซื้อ พิพิธภัณฑ์ใหญ่ๆ มักจะตั้งงบประมาณไว้ค่อนข้างสูงสำหรับจัดซื้อสิ่งของที่มีคุณค่าสำคัญ

2. ตรวจสอบ จำแนกแยกประเภทและศึกษาวิจัย (Identifying, Classifying, Research) เมื่อพิพิธภัณฑ์ได้รับวัตถุไม่ว่าจะด้วยวิธีการใด จะต้องมีการตรวจสอบ แยกประเภท กำหนดอายุ แบบสมัย ที่มา ฯลฯ หน้าที่นี้นอกจากจะตรวจสอบสิ่งของที่จะนำเข้ามาแล้ว ยังต้องทำหน้าที่บริการแก่ประชาชนที่นำวัตถุมาขอรับการตรวจสอบ การให้บริการตรวจสอบนี้สำคัญมากมีผลให้พิพิธภัณฑ์กลายเป็นสถาบันทางวิชาการ งานการศึกษาวิจัยเป็นอีกหน้าที่ของภัณฑารักษ์ซึ่งสามารถเผยแพร่ให้ความรู้และสนับสนุนการเป็นสถาบันทางวิชาการของพิพิธภัณฑ์

3. การทำบันทึกหลักฐาน (Recording) การจัดทำทะเบียนวัตถุทุกชิ้นที่เก็บรวบรวมในพิพิธภัณฑ์เป็นงานสำคัญยิ่ง เนื่องจากจะต้องใช้เป็นหลักฐานให้เกิดการสูญหายหรือทุจริตของเจ้าหน้าที่แล้วยังเป็นทะเบียนประวัติเพื่อความสะดวกในการค้นคว้ารายละเอียดและการอ้างอิง

4. ซ่อมสงวนรักษาวัตถุ (Conservation and Preservation) วัตถุทุกชิ้นที่จะนำเข้ามาเก็บรักษาในคลังหรือจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์จะต้องมีการตรวจสอบสภาพ การทำความสะอาด ปฏิบัติการป้องกันการเสื่อมสภาพโดยนักวิทยาศาสตร์เฉพาะทาง

5. รักษาความปลอดภัย (Museum security) พิพิธภัณฑ์มีหน้าที่ปกป้องสงวนรักษาวัตถุให้ปลอดภัย ทั้งจากการเสื่อมชำรุดตามกาลเวลา สภาพแวดล้อม โจรภัย อัคคีภัยและภัยอื่นๆ

6. การจัดแสดง (Exhibition) ประชาชนไปพิพิธภัณฑ์ก็เพื่อชมการจัดแสดง พิพิธภัณฑ์แห่งใดจัดแสดงได้ดีตรงกับความสนใจของประชาชน สามารถให้ได้ทั้งความรู้และความเพลิดเพลินก็จะสามารถดึงดูดให้มีผู้เข้าชมเป็นจำนวนมาก

การจัดแสดงของพิพิธภัณฑ์ประกอบด้วยการจัดแสดงนิทรรศการประจำ (Permanent Exhibition) และนิทรรศการชั่วคราว (Temporary Exhibition) ซึ่งนิทรรศการประจำนั้นก็ไม่ได้หมายความว่าจัดแสดงอย่างถาวร หากแต่จะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอยู่เป็นประจำ เพื่อเรียกความสนใจของผู้ชมนั่นเอง นอกจากนิทรรศการทั้งสองประเภทที่จัดภายในอาคารพิพิธภัณฑ์แล้ว ยังสามารถจัดนิทรรศการแบบเคลื่อนที่ (Traveling Exhibition) โดยการจัดนิทรรศการในยานพาหนะเคลื่อนย้ายไปจัดแสดงและบริการในชุมชนต่างๆ

7) หน้าที่ให้การศึกษา (Museum Education) หน้าที่ให้การศึกษาเป็นหน้าที่ที่พิพิธภัณฑ์เพิ่งจะตื่นตัวหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 พิพิธภัณฑ์ในสมัยก่อนหน้านั้นจะมีลักษณะเป็นสถาบันค้นคว้าวิจัย (Research Institution) ที่มีวัตถุเป็นหลักฐาน พิพิธภัณฑ์ในปัจจุบันจะต้องจัดให้มีกิจกรรมและบริการด้านการศึกษาแก่คนทุกเพศทุกวัยทุกระดับความรู้ ซึ่งรวมถึงบุคคลกลุ่มพิเศษ เช่น คนพิการ หูหนวก ตาบอด และนอกจากการบริการในพิพิธภัณฑ์แล้ว ยังจัดกิจกรรมนำวัตถุออกไปจัดแสดงให้ความรู้ความเพลิดเพลินแก่ชุมชนในชนบทห่างไกลอีกด้วย

พิพิธภัณฑ์สามารถจัดบริการการศึกษาได้หลายรูปแบบ เช่น

- 7.1 การจัดนิทรรศการ ซึ่งเป็นวิธีหลักของพิพิธภัณฑ์โดยทั่วไป
- 7.2 การบริการนำชมพิพิธภัณฑ์
- 7.3 การบริการนำเที่ยวโบราณสถาน หรือสถานที่น่าสนใจ
- 7.4 การจัดบรรยาย อภิปราย สัมมนา
- 7.5 จัดตั้งศูนย์โสตทัศนศึกษา ควบคุมดูแล ดำเนินการและรับผิดชอบห้องบรรยาย การควบคุมบริการอุปกรณ์การศึกษาต่างๆ การผลิตสื่อเผยแพร่ความรู้
- 7.6 ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร บริการความรู้สู่ประชาชน เก็บรวบรวมเอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ เพื่อเป็นสมบัติของชาติและใช้จัดแสดงกิจกรรมเพื่อการศึกษาแก่ประชาชน
- 7.7 จัดพิมพ์เอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ
- 7.8 จัดรายการเผยแพร่ความรู้สู่สื่อมวลชนแขนงต่างๆ
- 7.9 จัดสอนพิเศษ อบรมวิชาเฉพาะ
- 7.10 ให้ยืมศิลปวัตถุ
- 7.11 บริการการสอนในระบบโรงเรียน โดยการจัดเป็นวิทยากรบรรยายพิเศษ
- 7.12 ร่วมร่างหลักสูตรการเรียน จัดทำบทเรียนเฉพาะเรื่อง เป็นการเน้นเนื้อหา รายละเอียดตามหลักสูตรการเรียนการสอน

8) หน้าที่ทางสังคม (Social Function) หน้าที่นี้มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับงานด้านการศึกษา เมื่อก่อนพิพิธภัณฑ์มีหน้าที่รับผิดชอบต่อสังคมนั้นหมายความว่าพิพิธภัณฑ์ต้องเป็นสถาบันที่เปลี่ยนแปลงปรับตัวไปตามสภาพความเปลี่ยนแปลงของสังคม จัดบริการแก่ชุมชน และสามารถเป็นศูนย์ของชุมชน (Community Center)

พิพิธภัณฑ์ในปัจจุบันได้พยายามพัฒนาบริการความสะดวกสบายแก่ผู้เข้าชมสร้างบรรยากาศให้ผู้เข้าชมรู้สึกว่าได้รับการต้อนรับ มีความสบายกายใจเพลิดเพลินอยู่ตลอดเวลา มีห้องจำหน่ายอาหาร เครื่องดื่ม ร้านจำหน่ายหนังสือและของที่ระลึกจัดบริการสาธารณะ เช่น โทรศัพท์ ไปรษณีย์ มีห้องสุขาสะอาดและเพียงพอ ห้องนั่งพักผ่อน ห้องสมุดสำหรับการค้นคว้า

การจัดกิจกรรมเสริมอื่นๆ ก็นับว่ามีความสำคัญในการบริการ เช่น จัดการบรรเลงดนตรี จัดแสดงละคร จัดเป็นศูนย์วัฒนธรรมชุมชน เช่น พิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง (Open Air Museum) ที่มักจัดการละเล่นตามเทศกาลจัดงานมหกรรมพื้นเมืองเพื่อดึงดูดผู้ชม ได้เป็นจำนวนมาก

การประชาสัมพันธ์ข่าวคราวของพิพิธภัณฑ์เผยแพร่ผ่านสื่อมวลชนแขนงต่างๆ จะเป็นการประสานความสัมพันธ์ระหว่างพิพิธภัณฑ์กับประชาชน โดยพิพิธภัณฑ์จัดให้มีแผนกประชาสัมพันธ์ (Public Relation) ที่คอยทำหน้าที่ให้ความร่วมมือช่วยเหลือให้ประชาชนเกิดความ เป็นกันเองใกล้ชิด และรู้สึกว่าการพิพิธภัณฑ์นั้นเป็นของประชาชนที่จะมาใช้บริการได้ทุกโอกาส

การจัดนิทรรศการของพิพิธภัณฑ์สามารถจัดให้สอดคล้องกับปัญหาของสังคม เช่น ปัญหา ยาเสพติด ปัญหาสิ่งแวดล้อม ฯลฯ อย่างไรก็ตาม การจัดนิทรรศการดังกล่าวจะต้องตั้งอยู่บนปรัชญาของการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์นั้นว่า ไม่ใช่สถานที่โฆษณา หากแต่เป็นสถานที่ให้ความรู้และ ข้อเท็จจริงแก่ประชาชนและสังคมอย่างถูกต้อง

พิทแมน (Pitman, 1981) ให้ความเห็นว่า ในปัจจุบันนี้พิพิธภัณฑ์มีการเปลี่ยนแปลงไปมาก ภาพลักษณ์เก่าๆ ที่เคยเห็นครูนำนักเรียนเข้าชมพิพิธภัณฑ์ โดยการนำของเจ้าหน้าที่บรรยาย ช้าชากเหมือนอัดเทปไว้นั้นค่อยๆ หดหายไปแล้ว สิ่งใหม่ที่เกิดขึ้นคือ กลยุทธ์ในการนำชมเพื่อให้นักเรียนกระตือรือร้น คือการที่พยายามสอนให้นักเรียนเข้าใจโลกและท้องถิ่นตลอดจนสิ่งแวดล้อมรอบตัวมากขึ้น การจัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กมีส่วนร่วมและการตั้งคำถามเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ จะเป็นการ นำเข้าสู่ที่ดีกว่าการบรรยายสรุปอย่างมาก

นิคม มุสิกคามะ (อ้างถึงใน กรมศิลปากร, 2536) กล่าวว่าหน้าที่ของพิพิธภัณฑ์ที่ง่ายที่สุดก็คือการสร้างอาคารสำหรับเก็บรวบรวมวัตถุต่างๆ เพื่อดูแลรักษา เพื่อการศึกษาและเพื่อความเพลิดเพลิน วัตถุเหล่านั้นอาจจะได้มาจากการขุดค้นในที่ต่างๆ ห่างไกลรอบโลก วัตถุเหล่านี้จะเป็นสิ่งของในปัจจุบันหรือเป็นของโบราณจากอดีตหรือเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือมนุษย์เราทำ ขึ้นก็ได้ ล้วนเป็นวัตถุของพิพิธภัณฑ์ได้ ด้วยเหตุดังกล่าว พิพิธภัณฑ์จึงเป็นสถานที่รวบรวมสิ่งของ นานาชนิด ซึ่งระยะแรกอาจจะมีเพียงอาคารเพียงหลังเดียว ครั้นเมื่อรวบรวมวัตถุได้มากขึ้นก็ขยาย ออกตามเวลาและสถานที่ หน้าที่ประการแรกของพิพิธภัณฑ์ก็คือ ต้องค้นคว้าหาวัตถุพร้อม จัดหาคำอธิบายวัตถุเหล่านั้น การเขียนบัตรประจำวัตถุซึ่งเป็นงานขั้นแรกที่น่าประชาชนไปสู่ความ เข้าใจทางการศึกษา เพราะทำให้ผู้ชมได้เข้าใจเรื่องราววัตถุอย่างลึกซึ้ง พิพิธภัณฑ์ต้องจัดแสดง สิ่งของที่รวบรวมมาได้ในรูปแบบที่ทำให้ผู้ชมได้รับความเพลิดเพลินและเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อว่า เมื่อผู้ใดได้เข้ามาในสถานที่จัดแสดงจะได้พอใจและดูด้วยความพินิจพิจารณาทั้งยังต้องหันกลับมาดู อีกครั้งหนึ่ง เพราะความอยากรู้อยากเห็นนั้นกระตุ้นให้หยุดและพิจารณาสิ่งของ และคิดอย่าง ละเอียดถี่ถ้วนเพื่อนำพิจารณาศึกษาต่อไป

ธวัชชัย ผลเพิ่ม (2523) กล่าวว่า บทบาทหน้าที่ของพิพิธภัณฑ์จากรากศัพท์คำ “Museum” ว่าหมายถึง “Temple of the Muses” เป็นสถานที่รวมของสรรพวิทยาการต่างๆ ที่ศึกษากันในสมัย

กรีก โดยพิพิธภัณฑสถานเป็นสถาบันการศึกษาตั้งแต่ระดับต้นจนถึงระดับอุดมศึกษา เพราะในสมัยนั้นยังไม่มีโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย พิพิธภัณฑสถานเป็นศูนย์กลางของการเก็บรวบรวมวัตถุและสิ่งของ ตัวอย่าง เป็นศูนย์กลางของการวิจัยค้นคว้า และเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอนให้แก่ชุมชน ในยุคต่อมาเมื่อมีแหล่งวิทยาการมากขึ้น สภาพและสถานะของพิพิธภัณฑสถานได้กลายเป็นสถาบันวิชาการเพื่อการศึกษาวิจัยระดับสูง เป็นสถานที่สำหรับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา ครั้นถึงปัจจุบันที่การศึกษาขยายตัวมากขึ้น ประกอบกับอัตราการเพิ่มของประชากรที่มากขึ้นทำให้การจัดบริการการศึกษาในระบบโรงเรียนไม่สามารถกระทำได้อย่างทั่วถึง ต้องมีการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน พิพิธภัณฑสถานจึงเปลี่ยนบทบาทให้สนองการบริการการศึกษาแก่สังคมและประชาชนทั่วไปในรูปของการศึกษานอกโรงเรียน โดยไม่มีการจำกัดเวลาศึกษา ไม่จำกัดพื้นความรู้ ไม่จำกัดเพศและวัย กล่าวคือเป็นสถาบันการศึกษาเปิดสำหรับบุคคลทุกเพศทุกวัยเพื่อการแสวงหาความรู้ได้ตามความสนใจตามเอกัตภาพของแต่ละบุคคล สิ่งที่พิพิธภัณฑสถานนำมาเป็นตัวกลางก่อให้เกิดการเรียนรู้ ได้แก่ สื่อการศึกษา ซึ่งอาจจะเป็นวัตถุสิ่งของ ตัวอย่าง หุ่นจำลอง วัสดุอุปกรณ์และวิธีการต่างๆ อันจะนำไปสู่การเรียนรู้ของผู้ศึกษาด้วยตนเอง

พอล แชน (Paul Chang อ้างในอารีย์ อัสวานุภาพ, 2532) กล่าวว่า พิพิธภัณฑสถานเป็นศูนย์กลางการศึกษา การสอน ซึ่งไม่ควรเป็นแต่ผู้รักษาการสืบทอดทางวัฒนธรรม แต่ควรอยู่ในฐานะเป็นสถาบันที่เชื่อมระหว่างอดีตและอนาคตให้เข้ากับปัจจุบัน

การดำเนินงานพิพิธภัณฑสถานต้องคำนึงถึงหน้าที่ (Museum Function) ที่ต้องเป็นสถาบันของประชาชน เป็นศูนย์กลางชุมชนและบริการชุมชนซึ่งประกอบด้วยประชาชนทุกเพศ ทุกวัย ทุกระดับการศึกษา เป็นสถานที่ซึ่งสามารถให้ความรู้และความสนุกเพลิดเพลินบันเทิงใจและยิ่งกว่านั้นจะต้องนำพิพิธภัณฑสถานไปสู่ชุมชนทุกแห่งหนที่อยู่ห่างไกลอย่างทั่วถึง และมีการพัฒนาบริการหรือกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม (จิรา จงกล, ม.ป.ป.) ไม่ว่าผู้เข้าชมจะเป็นนักเรียน นักศึกษา เด็ก ผู้ใหญ่ นักท่องเที่ยว หรือนักวิชาการ หากพิพิธภัณฑสถานดำเนินการไปในแนวทางที่สังคมไม่ให้ความสนใจ ผลการดำเนินงานก็มักจะซบเซาและมีผู้เข้าชมในจำนวนที่ไม่มากนัก Dr. Douglas A Allen ผู้อำนวยการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสก็อตแลนด์และ Mrs. Cart ภัณฑารักษ์แผนการศึกษาของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติลูฟวร์ ประเทศฝรั่งเศส ต่างก็มีความเห็นร่วมกันและสอดคล้องกับคำกล่าวข้างต้นว่า “ประชาชนเป็นส่วนสำคัญที่สุดที่พิพิธภัณฑสถานต้องคำนึงถึงเป็นประการแรกเพราะเมื่อพิพิธภัณฑสถานไม่แยแสต่อปฏิกริยาของประชาชนแล้ว ฐานะทางด้านงบประมาณซึ่งรัฐบาลของประชาชนจะจัดให้ก็ดี ความเจริญรุ่งเรืองเกี่ยวกับการศึกษาในพิพิธภัณฑสถานก็ดี ย่อมประสบแต่อุปสรรค ถ้ายังเป็นพิพิธภัณฑสถานทางชาติพันธุ์วิทยาด้วยแล้ว ความหายนะจะเกิดขึ้นต่อกิจการพิพิธภัณฑสถานนั้นทันที” (กรมศิลปากร, 2536)

ประเภทของพิพิธภัณฑ์

สภาการพิพิธภัณฑ์ระหว่างชาติ (ไอคอม) ได้จำแนกประเภทของพิพิธภัณฑ์ออกเป็นสาขาต่างๆ ตามหัวข้อจากการอภิปรายของนักการพิพิธภัณฑ์ต่างๆ ทั่วโลกในปี พ.ศ. 2506 ได้เป็น 9 สาขา ประกอบด้วย (กรมศิลปากร, 2536)

1. พิพิธภัณฑ์ทางศิลปะ (Museum of Arts)
2. พิพิธภัณฑ์ศิลปะร่วมสมัย (Gallery of Contemporary Arts)
3. พิพิธภัณฑ์ทางธรรมชาติวิทยา (Natural History Museum)
4. พิพิธภัณฑ์ทางวิทยาศาสตร์และเครื่องจักรกล (Science and Technology Museum)
5. พิพิธภัณฑ์ทางมานุษยวิทยาและชาติพันธุ์วิทยา (Museum of Anthropology and Ethnology) ประกอบด้วย

5.1 พิพิธภัณฑ์ชาติพันธุ์วิทยา (Ethnological Museum)

5.2 พิพิธภัณฑ์ศิลปะพื้นเมือง (Folk Arts Museum)

5.3 พิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง (Open Air Museum)

6. พิพิธภัณฑ์ทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี (Museum of History and Archaeology) แยกออกเป็น 3 ประเภทย่อย ดังนี้

6.1 พิพิธภัณฑ์ทางโบราณคดี (Archaeological Museum)

6.2 พิพิธภัณฑ์ทางประวัติศาสตร์ (Historical Museum)

6.3 พิพิธภัณฑ์ประจำโบราณสถาน (Site Museum)

7. พิพิธภัณฑ์ประจำเมืองหรือท้องถิ่น (Regional Museum / City Museum)

8. พิพิธภัณฑ์แบบพิเศษ (Specialized Museum)

9. พิพิธภัณฑ์ของมหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษา (University Museum)

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงพิพิธภัณฑ์ที่มีอยู่ในปัจจุบัน ก็สามารถแบ่งได้เป็นประเภทใหญ่ๆ 6 ประเภท คือ (จิรา จงกล, 2521)

1. พิพิธภัณฑ์ประเภททั่วไป (General Museum) เป็นพิพิธภัณฑ์สำหรับประชาชนทั่วไป ส่วนมากเน้นการจัดแสดงวัตถุที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรม ได้แก่ ศิลปะโบราณวัตถุ ของที่ระลึก ของหายาก ตลอดจนของใช้เก่าๆ ที่ไม่ใช่แล้ว

2. พิพิธภัณฑ์ศิลป์ (Museum of Arts)

2.1 พิพิธภัณฑ์ศิลปะประยุกต์ (Applied Art Museum) จัดแสดงวัตถุที่เป็นศิลปตกแต่ง ศิลปอุตสาหกรรม หัตถศิลป์ เป็นต้น

2.2 หอศิลป์ (Art Gallery) จัดแสดงงานศิลป์ประเภทจิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ของศิลปินที่มีชื่อตั้งแต่อดีตจนถึงร่วมสมัย

2.3 ศิลปะสมัยใหม่ (Museum of Modern Art) จัดแสดงงานของศิลปินสมัยใหม่ และร่วมสมัยที่พิพิธภัณฑ์ทั่วไปมักไม่นิยมจัดแสดง

2.4 พิพิธภัณฑ์ศิลปะประเภทการแสดง (Performing Art) ได้แก่ การละคร ดนตรี ภาพยนตร์ นาฏศิลป์

2.5 พิพิธภัณฑ์ศิลปะแรกเริ่ม (Primitive Art Museum) แสดงศิลปะแรกเริ่มของมนุษย์ยุคที่ยังไม่มีอารยธรรม

3. พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Science and Technology Museum) จัดแสดงวิวัฒนาการความก้าวหน้าของวัตถุที่มนุษย์คิดค้นและประดิษฐ์ขึ้น เป็นเรื่องราวทางวิทยาศาสตร์ในสาขาต่างๆ

4. พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติ (Natural Science Museum) จัดแสดงเรื่องราวของธรรมชาติเกี่ยวกับเรื่องของโลก ดิน หินแร่ มนุษย์ สัตว์ และพืช พิพิธภัณฑ์ลักษณะนี้อาจมีการแบ่งย่อยลงไปอีก เช่น เกี่ยวกับสวนสัตว์ (Zoological Garden) สวนพฤกษชาติ (Botanical Garden) พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำ (Aquarium) เป็นต้น

5. พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์ (Historical Museum) จัดแสดงชีวิตความเป็นอยู่หรือวัฒนธรรมและประเพณีพื้นเมือง อาจแยกได้เป็นพิพิธภัณฑ์เฉพาะเรื่องได้ เช่น ประวัติศาสตร์ทางการเมือง บ้านประวัติศาสตร์ โบราณสถาน เมืองประวัติศาสตร์ เป็นต้น

6. พิพิธภัณฑ์ชาติพันธุ์วิทยาและประเพณีพื้นเมือง (Ethnology and Folklore Museum) จัดแสดงเรื่องราวชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์และการจำแนกชาติพันธุ์ต่างๆ เป็นเรื่องราวทางมานุษยวิทยา

พิพิธภัณฑ์ดังกล่าวข้างต้นถือเป็นตัวอย่างประเภทของพิพิธภัณฑ์ซึ่งมีผู้จัดแบ่งไว้เป็นหมวดหมู่ แต่ความเป็นจริงในปัจจุบัน พิพิธภัณฑ์หลายแห่งอาจมีการผสมผสานประเภทของพิพิธภัณฑ์เข้าไว้ด้วยกันในแห่งเดียว หรือมีการกำหนดประเภทของพิพิธภัณฑ์ขึ้นมาใหม่ จากขอบเขตและหน้าที่ใหม่ ดังเช่น นิเวศพิพิธภัณฑ์ (Eco-museum) ซึ่งเป็นพิพิธภัณฑ์ที่ปราศจากกำแพง มุ่งเน้นให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วม เป็นต้น (อ้างใน มนัส สุวรรณ และคณะ, 2541) หรือที่ปรากฏขึ้นในประเทศไทยเร็วๆ นี้ ได้แก่ “หอวัฒนธรรมพื้นบ้าน” ซึ่งเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของพิพิธภัณฑ์ อันเกิดจากนโยบายในการจัดทำโครงการวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวในปี 2542 การจัดตั้งหอวัฒนธรรมพื้นบ้านและลานวัฒนธรรม เป็นการสร้างศักยภาพให้ท้องถิ่นในเรื่องของวัฒนธรรม รูปแบบของหอวัฒนธรรมพื้นบ้าน จะเป็นหอแสดงนิทรรศการด้านต่างๆ ของชุมชน เช่น ประวัติความเป็นมา การแสดงสินค้า เครื่องมือเครื่องใช้ที่ท้องถิ่นผลิตขึ้นตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จะเป็นสิ่งที่สืบทอดและหลากหลายของวัฒนธรรม ประเพณี จะเป็นปัจจัยให้นักท่องเที่ยวได้มาสัมผัส (ผู้จัดการรายวัน, 2542)

พิพิธภัณฑ์กับผู้เยี่ยมชม

การจัดสร้างพิพิธภัณฑ์ต้องการผู้เยี่ยมชม และใช้บริการ ดังนั้นพิพิธภัณฑ์จึงไม่สามารถอยู่ได้โดยขาดผู้เยี่ยมชม และผู้เข้าเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์นั้นสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ดังนี้ (นิคม มุสิกคามะและคณะ, 2521)

1. นักท่องเที่ยว (Tourists) เป็นกลุ่มที่มุ่งหาความสำราญจากการเข้าชมพิพิธภัณฑ์สถานเป็นประการสำคัญ ส่วนใหญ่ถือว่าเป็นผู้สนับสนุนการเงินแก่พิพิธภัณฑ์มากที่สุด แต่ส่วนใหญ่ก็จะเข้าชมพิพิธภัณฑ์เพียงครั้งเดียวแล้วจากไป และเกือบร้อยละ 90 ไม่เคยย้อนกลับมาชมพิพิธภัณฑ์อีกเลย

2. ชาวพื้นเมือง (Local People) เป็นกลุ่มที่อยู่แวดล้อมพิพิธภัณฑ์อยู่ส่วนใหญ่จะตั้งบ้านเรือนอยู่ใกล้ๆกับพิพิธภัณฑ์ คนประเภทนี้ไม่มีใครจะกระตือรือร้นในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์ ดังนั้นจึงมีผู้เข้าชมน้อยกว่านักท่องเที่ยว

ด้านดร. ไคฟูกู ผู้เชี่ยวชาญด้านพิพิธภัณฑ์ของโครงการยูเนสโก ได้แบ่งชนิดผู้เยี่ยมชมออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ (อ้างในนิคม มุสิกคามะและคณะ, 2521)

1. เด็กนักเรียน (Pupils) ส่วนมากจะเดินทางไปกับทางโรงเรียน ต้องการความเพลิดเพลิน พิพิธภัณฑ์ควรจัดแสดงวัตถุแบบง่ายๆ ตามลำดับตรรกะของเด็ก

2. ผู้ชมทั่วไป (Adult) เป็นกลุ่มคนส่วนใหญ่ที่สุดที่เข้าชมพิพิธภัณฑ์ คนกลุ่มนี้ทางพิพิธภัณฑ์ควรจัดกิจกรรมที่จะแนะนำชักจูงให้เห็นความสำคัญของวัตถุ และได้รับความประทับใจในศิลปกรรมที่จัดแสดงพิพิธภัณฑ์

3. ผู้สนใจพิเศษหรือผู้เชี่ยวชาญ (Expert and Specialist) เป็นกลุ่มคนที่มุ่งเน้นที่จะดูและศึกษาวัตถุในพิพิธภัณฑ์สถานมากกว่าจัดแสดง (Display)

แนวคิดการจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

หลักการจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ของสถาบันสมิธโซเนียน (ออนไลน์)

สถาบันสมิธโซเนียน (Smithsonian Institution) เป็นสถาบันวิจัย สถาบันการศึกษา และพิพิธภัณฑ์ ที่บริหารจัดการและได้รับงบประมาณจากรัฐบาลของสหรัฐอเมริกาและทุนจากผู้บริจาค รวมถึงรายได้จากการจำหน่ายออกงานและค่าสมาชิกนิตยสาร หน่วยงานหลักและส่วนใหญ่ของสถาบันตั้งอยู่ที่กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. โดยมีพิพิธภัณฑ์อีกกว่า 19 แห่ง ได้แก่ สวนสัตว์ ศูนย์วิจัย และหน่วยงานภาคสนามอีกมากมายอยู่ในเมืองนิวยอร์ก เวอร์จิเนีย ปานามา และอื่นๆ ทั้งนี้มีวัตถุสิ่งของต่างๆ ในความดูแลของพิพิธภัณฑ์ภายใต้ความดูแลของสถาบันสมิธโซเนียนมากกว่า 136 ล้านชิ้น

สถาบันสมิธโซเนียนก่อตั้งขึ้นตามความประสงค์ของนักวิทยาศาสตร์ชาวอังกฤษชื่อ เจมส์ สมิทสัน (James Smithson) ซึ่งมีชีวิตอยู่ในค.ศ. 1765-1829 เขาได้ระบุพินัยกรรมว่า หากหลานชายของเขา คือ เฮนรี เจมส์ ฮังเกอร์ฟอร์ด ไม่มีทายาทให้ยกมรดกทั้งหมดให้แก่รัฐบาลของสหรัฐอเมริกาเพื่อก่อตั้งองค์กรที่สามารถเพิ่มพูนและเผยแพร่ความรู้ให้แก่มนุษยชาติ ในปี ค.ศ.

1835 เมื่อหลานของเขาเสียชีวิตลงและไม่มีทายาท ประธานาธิบดีแอนดรูว์ แจ็กสันจึงรายงานต่อรัฐสภาถึงความจำเป็นของเขา โดยเงินพินัยกรรมที่เขาขอกำให้แก่รัฐบาลสหรัฐอเมริกา ณ ขณะนั้นมีมูลค่าถึง 104,960 ปอนด์ทองคำ หรือ 500,000 เหรียญสหรัฐ (คำนวณตามอัตราเงินเฟ้อในปี ค.ศ. 2005 จะคิดเป็นเงิน 9,235,277 เหรียญสหรัฐ)

พิพิธภัณฑ์ในเครือสถาบันสมิธโซเนียน (ออนไลน์)

1) เมืองวอชิงตัน ดี.ซี.

- พิพิธภัณฑ์แอนนาโคสเทีย (Anacostia Museum) เก็บรวบรวมและจัดแสดงศิลปะของประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของชาวแอฟริกันอเมริกัน

- หอศิลป์อาเธอร์ เอ็ม แซ็คเคิลอร์ (Arthur M. Sackler Gallery) เก็บรวบรวมและจัดแสดงศิลปะจากประเทศต่างๆ ในทวีปเอเชีย

- ตึกศิลปะและอุตสาหกรรม (Arts and Industries Building) เป็นสถานที่แสดงศิลปะเดิมของสมิธโซเนียน

- หอศิลป์ฟรีเออร์ (Freer Gallery of Art) เก็บรวบรวมและจัดแสดงศิลปะจากทวีปเอเชีย ตะวันออก, เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเอเชียใต้

- พิพิธภัณฑ์เฮิร์ชฮอร์นและสวนประติมากรรม (Hirshhorn Museum and Sculpture Garden) เก็บรวบรวมและจัดแสดงประติมากรรมร่วมสมัยและสมัยใหม่

- พิพิธภัณฑ์ยานบินและยานอวกาศแห่งชาติ (National Air and Space Museum) เก็บรวบรวมและจัดแสดงประวัติการบินและการอวกาศ

- พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของชาวแอฟริกันอเมริกัน (National Museum of African American History and Culture) เริ่มก่อตั้งในปี ค.ศ. 2003 มีโครงการที่จะเปิดอย่างเป็นทางการในปี ค.ศ. 2015

- พิพิธภัณฑ์ศิลปะแอฟริกันแห่งชาติ (National Museum of African Art) เก็บรวบรวมและจัดแสดงศิลปะและวัฒนธรรมจากทวีปแอฟริกา

- พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์อเมริกันแห่งชาติ (National Museum of American History) เก็บรวบรวมและจัดแสดงศิลปะเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกา

- พิพิธภัณฑ์อเมริกันอินเดียนแห่งชาติ (National Museum of the American Indian) เป็นสถาบันเพื่อชีวิต ภาษา วรรณกรรม ประวัติศาสตร์ และศิลปะของชาวอเมริกันอินเดียน

- พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยาแห่งชาติ (National Museum of Natural History) เก็บรวบรวมและจัดแสดงตัวอย่างของพันธุ์ไม้ สัตว์ ฟอสซิล แร่ธาตุ หิน อุกกาบาต และวัตถุที่เกี่ยวข้องกับประวัติการวิวัฒนาการของมนุษย์

- หอศิลป์ภาพเหมือนแห่งชาติ (National Portrait Gallery) เก็บรวบรวมและจัดแสดงจิตรกรรมภาพเหมือน

- พิพิธภัณฑ์ไปรษณีย์แห่งชาติ (National Postal Museum) เก็บรวบรวมและจัดแสดงประวัติศาสตร์ไปรษณีย์

- ศูนย์เอส ดิลลัน ริพลีย์ (S. Dillon Ripley Center) เก็บรวบรวมและจัดแสดงศิลปะนานาชาติ

- พิพิธภัณฑ์สมิธโซเนียนศิลปะอเมริกัน (Smithsonian American Art Museum) เก็บรวบรวมและจัดแสดงศิลปะที่สร้างโดยศิลปินชาวอเมริกัน

- ตึกสถาบันสมิธโซเนียน (Smithsonian Institution Building) เป็นตึกศูนย์กลางของสถาบันการบริหารสมิธโซเนียน

- สวนสัตว์สมิธโซเนียนแห่งชาติ (Smithsonian National Zoological Park) แสดงสัตว์ต่างๆ

- หอศิลป์แห่งชาติ (National Gallery of Art) เก็บรวบรวมและจัดแสดงจิตรกรรมและประติมากรรม แต่บริหารโดยองค์การแยกต่างหาก

2) นครนิวยอร์ก

- คูเปอร์-ฮิวอิท พิพิธภัณฑ์การออกแบบแห่งชาติ (Cooper-Hewitt, National Design Museum) เก็บรวบรวมและจัดแสดงประวัติศาสตร์การออกแบบและงานออกแบบร่วมสมัย

- ศูนย์จอร์จ กุสตาฟ เฮย์ ของพิพิธภัณฑ์อเมริกันอินเดียแห่งชาติ (George Gustav Heye Center) สถาบันเพื่อชีวิต ภาษา วรรณกรรม ประวัติศาสตร์ และศิลปะของชาวอเมริกันอินเดีย

3) แชนทิลลี เวอร์จิเนีย

- ศูนย์สตีเวน เอฟ อุควาร์-เฮซี ของพิพิธภัณฑ์ยานบินและยานอวกาศแห่งชาติ (Steven F. Udvar-Hazy Center) เก็บรวบรวมและจัดแสดงประวัติศาสตร์การบินและการอวกาศ

4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเยาวชน

ความหมายของเยาวชน

พระราชบัญญัติส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2521 มาตรา 3 กำหนดว่า "เยาวชน" หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุไม่เกินยี่สิบห้าปี (ในปัจจุบันพระราชบัญญัติได้ถูกยกเลิก และได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาลูกและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 แทน)

พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาลูกและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 มาตรา 4 กำหนดว่า "เยาวชน" หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบแปดปีบริบูรณ์ถึงยี่สิบห้าปีบริบูรณ์

องค์การสหประชาชาติ (อ้างถึงใน สุกกิต์ อนุกุล, 2539) ได้ให้ความหมายสากลของคำว่า "เยาวชน" หมายถึง คนในวัยหนุ่มสาว คือ ผู้มีอายุระหว่าง 15-25 ปี

ลักษณะของเยาวชนไทยที่พึงประสงค์

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กล่าวเกี่ยวกับลักษณะของเยาวชนไทยที่พึงประสงค์ ดังมาตรา 6 กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และในมาตรา 7 ระบุว่า ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

ศักดิ์ชัย นิรัญทวิ (2525) ได้สรุปจริยธรรมที่ควรปลูกฝังในสังคมไทยไว้ 29 ประการดังนี้

1. การไม่ประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกายของบุคคลและสัตว์
2. ความเมตตากรุณา
3. การไม่โลภและไม่ขโมย
4. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ
5. การไม่ละเมิดของรักผู้อื่น
6. การรู้จักความพอดี
7. การไม่พุดปด ไม่บิดเบือน ไม่อำพรางความจริง การไม่ยุยงให้เกิดความแตกแยกและการไม่พุดคำหยาบ
8. การมีสัจจะ และความจริงใจ
9. การไม่ลวง และเสพสิ่งเสพติดให้โทษ
10. ความเป็นผู้มีสติ รู้จักยับยั้งชั่งใจ รู้สึกผิดชอบชั่วดี
11. ความเป็นผู้มีเหตุผล
12. ความละเอียดและความเกรงกลัวต่อการกระทำชั่ว
13. ความขยันหมั่นเพียร
14. ความอดทนอดกลั้น
15. ความกล้าหาญและความเชื่อมั่นในตนเอง
16. ความกตัญญูกตเวที
17. ความซื่อสัตย์สุจริต
18. การทำใจให้สงบ มีสมาธิ และอารมณ์แจ่มใส

19. ความไม่เห็นแก่ตัว
20. ความประณีตละเอียดถี่ถ้วน
21. ความรับผิดชอบ
22. ความมีน้ำใจเป็นธรรม ไม่ลำเอียง
23. ความมีระเบียบวินัยและการตรงต่อเวลา
24. การยอมรับความเปลี่ยนแปลง
25. มารยาทและนิสัยส่วนบุคคลในการกิน นอน ขับถ่าย แต่งกายและสังคมระหว่างเพศ
26. มารยาทในการแสดงความเคารพ การขอร้อง การแสดงความขอบคุณ การขอความช่วยเหลือ การปฏิเสธ การแสดงความไม่เห็นด้วย การแสดงความยินดี การแสดงความเสียใจ การเล่น การพักผ่อนหย่อนใจ

27. หลักธรรมสำหรับการอยู่ร่วมกัน ได้แก่ ความสามัคคี ความเสียสละ การให้อภัย ความเอื้อเฟื้อ การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ความเห็นอกเห็นใจ

28. ความเป็นผู้มีวัฒนธรรม และปฏิบัติตามประเพณีนิยม

29. ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต, 2537) กล่าวว่า เยาวชนควรมีลักษณะ 3 ประการ คือ

1. เยาวชนจะต้องเป็นบุคคลที่ “มองกว้าง” รอบรู้การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ใช้ปัญญาในการมองและวิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและเชื่อมโยงในเชิงปัจจัยสัมพันธ์ เพื่อให้เกิดการพัฒนาในเชิงจิตสำนึกทางสังคม

2. เยาวชนจะต้องเป็นบุคคลที่รู้จัก “คิดไกล” มีเป้าหมายที่ชัดเจน รู้จักใช้อดีตเป็นตัวกำหนดเป้าหมายในอนาคต โดยให้ตั้งอยู่บนฐานแห่งชีวิตที่อยู่กับปัจจุบัน เพื่อการพัฒนาตนก้าวไปข้างหน้าตลอดเวลา

3. เยาวชนจะต้องเป็นบุคคลที่ “ใฝ่สูง” แต่มิได้หมายความว่า เป็นบุคคลที่มีความทะเยอทะยานแต่ลาภยศ มุ่งจะหาวัตถุบำรุงบำเรอความสุขของตน ซึ่งคำว่า “ใฝ่สูง” ในที่นี้ หมายถึงเป็นบุคคลที่มีจิตใจที่รักความเป็นธรรมยึดความถูกต้องความดีงามเป็นบรรทัดฐานในการดำเนินชีวิตของตนเองซึ่งตรงข้ามกับคำว่า “ใฝ่ต่ำ”

นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ (2541) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะของเด็กและเยาวชนไทยที่พึงประสงค์ไว้ 10 ประการ กล่าวคือ

1. มีสายใยผูกพันกับสมาชิกในครอบครัว
2. มีสุขภาพดีทั้งร่างกาย และจิตใจ เจริญเติบโตสมวัย มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม มั่นคง มีความเคารพและภาคภูมิใจในตนเอง
3. มีวัฒนธรรมที่ดีงาม เข้าใจหลักการที่ถูกต้องของศาสนา สาระแก่นแท้ของชีวิตและคุณค่าภูมิปัญญาท้องถิ่น

4. มีความสามารถในการสื่อสารมากกว่า 1 ภาษา รู้จักใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และเข้าใจถึงสารประโยชน์เพื่อนำมาประยุกต์ใช้อย่างกลมกลืนกับวัฒนธรรมไทย
5. เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีวินัย มีเหตุผล และพร้อมที่จะเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม
6. เข้าใจสิทธิ และหน้าที่ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันและการทำงาน รวมทั้งเคารพสิทธิของผู้อื่น
7. รู้จักคิด ไม่มั่งงาย และรู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยี เพื่อการพึ่งตนเองตลอดจนเห็นคุณค่าของพลังงาน และการประหยัดพลังงานทุกประเทศ
8. มีการดำเนินชีวิตที่เรียบง่าย เป็นผู้ผลิตที่รับผิดชอบต่อสังคม รู้จักสร้างงานและอาชีพอิสระที่มีระบอบการจัดการที่ดี
9. รับผิดชอบในการรักษาและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
10. รู้จักปรับเปลี่ยนแนวคิด และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

พัฒนาการของเยาวชน

พัฒนาการที่สำคัญของเยาวชนที่เข้าสู่ช่วงวัยรุ่นสามารถแบ่งออกเป็น 4 ประการ (พรพิมล จันทร์พลับ, 2538) ได้แก่

1. พัฒนาการทางด้านร่างกาย ร่างกายของวัยรุ่นจะมีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นต่อระบบอวัยวะภายใน เช่น ในระบบการย่อยอาหาร ระบบการไหลเวียนของโลหิต และระบบการผลิตฮอร์โมนของต่อมไร้ท่อ และลักษณะโครงสร้างภายนอกร่างกาย เช่น การเปลี่ยนแปลงของเสียง การขยายตัวของกล้ามเนื้อและกระดูก การมีขนขึ้นตามร่างกาย และการเปลี่ยนแปลงของอวัยวะสืบพันธุ์
2. พัฒนาการทางด้านอารมณ์ อารมณ์ของวัยรุ่นจะมีลักษณะอ่อนไหวง่าย มีอารมณ์รุนแรง อารมณ์ไม่คงที่ ไม่สม่ำเสมอ และเกิดความเครียดได้ง่าย ทั้งนี้ เนื่องจากวัยรุ่นมีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายอย่างเห็นได้ชัด จึงทำให้เกิดความกังวลและขาดความมั่นใจในบุคลิกภาพของตนเอง การเปลี่ยนแปลงของฮอร์โมน และการทำงานของต่อมไร้ท่อจะทำให้วัยรุ่นมีพลังงานมาก และอาจไม่ได้ใช้พลังงานที่มีให้เกิดประโยชน์จนทำให้ผู้ใหญ่ไม่พอใจ เช่น ใช้เวลาส่วนตัวอยู่กับเพื่อน หรือเที่ยวเตร่ตรงตามศูนย์การค้า นอกจากนี้ เมื่อต่อมเพศถูกพัฒนาเต็มที่ วัยรุ่นจะเริ่มสนใจในเพศตรงข้าม และมีพฤติกรรมเรียกร้องความสนใจจากเพศตรงข้ามซึ่งบางครั้งก็อาจจะขัดใจผู้ใหญ่ และทำให้ถูกผู้ใหญ่ต่อว่าจนทำให้เกิดความเครียดได้
3. พัฒนาการทางด้านสังคม วัยรุ่นจะมีการเปลี่ยนแปลงทางเจตคติ และพฤติกรรมทางสังคมในทุกด้าน วัยรุ่นจะต้องการอิสระเสรีภาพในการคิด การปฏิบัติตัว การคบเพื่อน และต้องการความเป็นส่วนตัว จึงทำให้บางครั้งอาจเกิดปัญหาความไม่เข้าใจกันกับผู้ใหญ่ และส่งผลให้วัยรุ่นหันไปใกล้ชิดกับกลุ่มเพื่อนมากกว่าครอบครัว วัยรุ่นจะให้ความสำคัญกับการคบเพื่อน และต้องการ

เลือกกลุ่มเพื่อนที่มีค่านิยม และมีความสนใจในสิ่งเดียวกันเพื่อให้ตนเองได้รับการยอมรับ มีความรู้สึกมั่นใจ และปลอดภัย ทั้งนี้การคบเพื่อนจะช่วยให้อายุรุ่นรู้จักรับการปรับตัวให้เข้ากับสังคม เรียนรู้การรักษามิตรภาพ มีความเข้าใจตัวเอง และรู้จักรับฟังความเห็นของผู้อื่น การปรับตัวให้เข้ากับสังคมนับว่าเป็นพัฒนาการที่ยากที่สุดของวัยรุ่น

4. พัฒนาการทางด้านสติปัญญา ช่วงวัยรุ่นเป็นวัยที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาระดับสติปัญญาเป็นอย่างมาก นักจิตวิทยาทางด้านพัฒนาการทางสติปัญญาของมนุษย์หลายท่านมีความเห็นตรงกันว่า สติปัญญาของมนุษย์จะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ระหว่างอายุ 18 ถึง 20 ปี โดยในวัยนี้มนุษย์จะสามารถให้นิยามของวัตถุสิ่งของต่างๆ ได้อย่างชัดเจน สามารถแบ่งแยกคุณลักษณะของสิ่งของต่างๆ ได้ดี มีพัฒนาการทางความคิดรวบยอด และมีความคิดในระดับที่เป็นนามธรรม พัฒนาการทางสติปัญญาของวัยรุ่นปรากฏในหลายรูปแบบ เช่น รู้จักลองตั้งสมมุติฐานหลายๆ แบบเพื่อหาข้อสรุปที่ดีที่สุด สามารถแก้ปัญหาหลายๆ แบบ โดยมีกระบวนการคิดที่มีระบบและมีเหตุผล มีความจำดี สามารถจดจำสิ่งที่ตนสนใจได้อย่างแม่นยำแต่มักไม่นำไปใช้ในเรื่องการเรียน มีความคิดกว้างไกลมีจินตนาการคิดฝันถึงสิ่งต่างๆ อยากรู้อยากเห็นอยากทดลอง และมีความเชื่อมั่นในความเชื่อหรือความเห็นของตนอย่างรุนแรง

ทิศทางการพัฒนาเยาวชน

โดยเหตุที่เยาวชนเป็นกลุ่มบุคคลที่มีจำนวนมากกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนประชากรทั่วประเทศ ดังได้กล่าวมาแล้ว และเป็นช่วงที่มีความคาบเกี่ยวระหว่างความเป็นเด็กและผู้ใหญ่มากกว่านั้นเยาวชนเป็นผู้สืบสานมรดกทางวัฒนธรรม และความอยู่รอดของชาติ จึงเป็นกลุ่มบุคคลที่ควรได้รับความสนใจเป็นพิเศษเพื่อให้เยาวชนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในอนาคต (สุกรี รัชศรีทอง, 2530)

ดังนั้นทิศทางการพัฒนาเยาวชนที่จะให้สามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในวันข้างหน้าจะต้องเป็นการพัฒนาด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ ทางด้านสติปัญญาความสามารถ การพัฒนาความพร้อมทางด้านอาชีพ และที่สำคัญที่สุดคือ การพัฒนาด้านสังคม วัฒนธรรมและจริยธรรม

ในการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างค่านิยมทางวัฒนธรรมและจริยธรรมนั้น เสาวนีย์ เสนาสุ (2532) ได้อธิบายถึงทิศทางการพัฒนาเยาวชนไว้ดังต่อไปนี้

1. เยาวชนพึงพัฒนาเจตคติที่ดีต่อการดำเนินชีวิต มีความเข้าใจและความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตนเอง (Self Concept) ที่ถูกต้องตามความเป็นจริง รวมทั้งเข้าใจตามความต้องการและบทบาทของตนเองและของผู้อื่น มีโอกาสในการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง พัฒนาศักยภาพของตนเองและของผู้อื่น มีโอกาสในการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง พัฒนาศักยภาพของตนเองด้วยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และพึงมีความรักในเพื่อนมนุษย์

2. ชาวชนพื้นเมืองมีโอกาสในการพัฒนาตนเองด้านสุนทรียภาพ ด้วยการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ศิลปะ การกีฬาและนันทนาการ ต่างพื้นมีความรับผิดชอบในการสืบเนื่องทางวัฒนธรรมเพื่อความอยู่รอดของชาติ รู้จักคัดเลือกรักษา พัฒนาสมบัติวัฒนธรรมอันเป็นมรดกและเป็นเอกลักษณ์ของชาติ

3. ชาวชนพื้นเมืองยึดถือในเรื่องคุณธรรมในสังคม โดยตระหนักความรับผิดชอบของตนเองต่อสังคม พึ่งรักในเสถียรภาพของตนแต่จะต้องไม่ละเมิดเสรีภาพของผู้อื่น รู้จักร่วมมือกับผู้อื่นเพื่อ กิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวมเต็มใจช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสรู้จักเสียสละ ประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนรวมมีความรับผิดชอบในฐานะสมาชิกของชาติ มีส่วนในการปกครอง และการเมือง อันได้แก่ความเข้าใจและปฏิบัติตามบทบาทของตนเองให้ถูกต้องและเหมาะสมในระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ในการดำเนินชีวิต และในด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น

5. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

ความหมายของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยว (tourism) หมายถึงผลรวมของประสบการณ์และความสัมพันธ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นมาจากปฏิสัมพันธ์ของนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการธุรกิจ รัฐบาลและชุมชนผู้เป็นเจ้าของบ้าน ใน กระบวนการที่ดึงดูดใจและต้อนรับนักท่องเที่ยวและผู้มาเยือนอื่นๆ (McIntosh และGoeldner, 1986)

โดยทั่วไปการท่องเที่ยวหมายถึง การที่ผู้คนหรือประชาชนได้ไปเยี่ยมชมเยือนยังสถานที่หนึ่ง เพื่อการเที่ยวชมเมือง เพื่อเยี่ยมชมญาติและเพื่อน ไปพักผ่อนวันหยุด รวมไปถึงบุคคลที่เดินทางไปร่วม ประชุมทางวิชาการ ทางการเมืองหรือการประชุมทางธุรกิจ หรือเข้าร่วมกิจกรรมอื่นๆ ทางธุรกิจ ตลอดจนการเดินทางไปศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ หรือไปทำการศึกษาวิจัย โดยผู้ที่มาเยือนสามารถใช้ การคมนาคมขนส่งได้ทุกรูปแบบ (อาทิตย์ ศิริธร, 2541)

นิคม จารุมณี (2536) ได้กล่าวว่า การท่องเที่ยวประกอบด้วยองค์ประกอบอย่างน้อย 3 ประการคือ เป็นการเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว เป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจ และการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ตามที่ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพหรือหา รายได้ ดังนั้นการท่องเที่ยวจึงเป็นกิจกรรมและบริการต่างๆ ที่ก่อให้เกิดประสบการณ์ในการ เดินทาง เช่น การคมนาคมขนส่ง ที่พักแรม สถานขายอาหารและเครื่องดื่ม ร้านค้าของที่ระลึก สถาน บันเทิง สิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ รวมถึงการบริการต้อนรับนักท่องเที่ยว

สมบัติ กาญจนกิจ (2544) กล่าวว่า คำว่า “การท่องเที่ยว” (Tourism) เป็นคำที่มีความหมาย กว้างขวาง มิได้มีเฉพาะการเดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ หรือเพื่อสนุกสนานบันเทิงเริงรมย์ดังที่ ส่วนมากเข้าใจ การเดินทางเพื่อการเข้าประชุม สัมมนา เพื่อหาความรู้ เพื่อการกีฬา เพื่อการติดต่อ ธุรกิจ ตลอดจนการเยี่ยมชมญาติพี่น้อง ก็นับว่าเป็นการท่องเที่ยวทั้งสิ้น

พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2522 ได้กำหนดขอบเขต และความหมายของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไว้ว่า หมายถึง อุตสาหกรรมใดๆ ที่จัดให้มีหรือให้บริการ เกี่ยวกับการท่องเที่ยว ทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักรไทย โดยมีค่าตอบแทน และ หมายรวมถึง ธุรกิจนำเที่ยว ธุรกิจโรงแรมนักท่องเที่ยว สถานบริการและสถานที่ตากอากาศ สำหรับนักท่องเที่ยว ธุรกิจของที่ระลึกหรือสินค้าสำหรับนักท่องเที่ยว ธุรกิจการกีฬาสำหรับ นักท่องเที่ยว และการดำเนินงานนิทรรศการ งานแสดง การออกร้าน การโฆษณาเผยแพร่ หรือ ดำเนินการอื่นใด โดยมีความมุ่งหมายเพื่อชักนำหรือส่งเสริมให้มีการท่องเที่ยว

ความสำคัญของการท่องเที่ยว

สมบัติ กาญจนกิจ (2548) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการท่องเที่ยวไว้ดังนี้

1. ความสำคัญของการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจของประเทศ

1.1 การท่องเที่ยวก่อให้เกิดรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศเข้าประเทศเป็นจำนวนมาก การท่องเที่ยวสามารถทำรายได้ในรูปของเงินตราต่างประเทศมากเป็นอันดับ 1 เมื่อเปรียบเทียบกับรายได้จากสินค้าออกอื่นๆ นอกจากรายรับสุทธิในรูปของเงินตราต่างประเทศจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวยังมีส่วนช่วยให้ดุลชำระเงินของประเทศดีขึ้น

1.2 รายได้จากการท่องเที่ยวจะมีผลทวีคูณในการสร้างรายได้หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นซึ่งจะทำให้ผลผลิตส่วนรวมของประเทศมีค่าทวีกว่า 2 เท่าตัว

1.3 การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการหมุนเวียน และการกระจายรายได้ไปสู่ภูมิภาค เมื่อเกิดการเดินทางท่องเที่ยวเข้าไปถึงแหล่งท่องเที่ยวในชนบท การพัฒนาความเจริญก็จะไปถึงภูมินา นั้นๆก่อให้เกิดการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ในท้องถิ่น เช่น โรงแรม ภัตตาคาร ร้านค้า สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ มีผู้ลงทุนในหลายๆรูปแบบ ทำให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพ อย่างกว้างขวาง เป็นการกระจายรายได้สู่ประชาชนอย่างแท้จริง

1.4 การท่องเที่ยว มีบทบาทในการกระตุ้น ให้เกิดการผลิตและนำเอาทรัพยากร ของประเทศ โดยเฉพาะของท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในอัตราที่สูง ในรูปของการผลิตสินค้า พื้นเมืองและสินค้าของที่ระลึก ตลอดจนการบริการในท้องถิ่นนั้นๆ

1.5 การท่องเที่ยว เป็นอุตสาหกรรมที่ไม่สิ้นเปลืองวัตถุดิบ ผลผลิตขายได้ทุกเวลา สุดแล้วแต่ความเหมาะสมและและความสามารถของผู้ขาย

1.6 การท่องเที่ยว ช่วยกระตุ้นให้เกิด การผลิตหมุนเวียนภายในประเทศ ทำให้เกิด การสร้างงาน สร้างอาชีพของประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นการลดการว่างงานลง ประชากรมีรายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งส่งผลให้รัฐบาลได้รับรายได้ในรูปแบบภาษีอากรประเภทต่างๆ

2. ความสำคัญของการท่องเที่ยวต่อสังคม

2.1 การท่องเที่ยวมีส่วนในการส่งเสริม ความสัมพันธ์ของมนุษยชาติ ก่อให้เกิด สันติภาพ ความเป็นมิตรไมตรี และความเข้าใจอันดี ระหว่างเจ้าของบ้านและผู้มาเยือน

2.2 การท่องเที่ยวมีบทบาทในการพัฒนา สร้างสรรค์ความเจริญทางสังคมให้เกิด แก่ท้องถิ่น ทำให้เกิดการก่อสร้างใหม่ๆ มีการลงทุนทางด้านการผลิตเพื่อรองรับการบริการแก่ผู้ที่มา เยือนท้องถิ่น ทำให้ประชาชนมีรายได้จากการมีงานทำ จึงทำให้อยู่ดีกินดีมีความสุขโดยทั่วกัน

2.3 การท่องเที่ยว ก่อให้เกิดการอนุรักษ์ฟื้นฟู มรดกทางวัฒนธรรม และ สิ่งแวดล้อม ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจความสำนึกและตระหนักในคุณค่าของศิลปะ-วัฒนธรรม ตลอดจนการรักษาเอกลักษณ์ของชาติ ก่อให้เกิดความรู้สึกรักหวงแหนและรักผืนแผ่นดินที่อยู่อาศัย ของตน

2.4 การท่องเที่ยวช่วยขจัดปัญหา ความแตกต่างระหว่างเมืองกับชนบท ช่วยขจัด ปัญหาการหลังไหลและเคลื่อนย้ายเข้ามาหางานทำหรือเสี่ยงโชคในเมืองของประชาชนในชนบท

2.5 การท่องเที่ยว ช่วยให้ผู้มาเยือนในชนบท รู้จักใช้เวลาว่าง ให้เกิดประโยชน์ รู้จักใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นมาผลิตและประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้รูปของสินค้าพื้นเมืองและของที่ ระลึกไว้สำหรับขายผู้มาเยือนเป็นการหารายได้มาจุนเจือครอบครัวเพิ่มขึ้น

3. ความสำคัญของการท่องเที่ยวต่อการเมือง

3.1 การเดินทางท่องเที่ยว ก่อให้เกิดความรู้สึกลึกถึงความมั่นคงปลอดภัยเพราะการที่ นักท่องเที่ยวจะเลือกเดินทางไปเยือนที่ใด ที่นั้นต้องมีความปลอดภัยเพียงพอ

3.2 การท่องเที่ยว เป็นวิถีทางที่มนุษย์ต่างสังคมจะได้พบปะ รู้จัก ทำความเข้าใจกัน การเดินทางไปมาหาสู่กันภายในประเทศทำให้ได้รู้จัก คู่ขนานรู้ปัญหา พึงพาอาศัยกันเป็นการสร้างความรักสามัคคี สมานฉันท์ของคนในชาติ ในทำนองเดียวกัน การเดินทางท่องเที่ยวระหว่าง ประเทศจะเป็นการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม เสริมสร้างความเข้าใจอันดี ที่จะนำไปสู่ความเป็นเพื่อน ร่วมโลก ที่จะช่วยสร้างสรรค์สัมพันธ์ไมตรี และความสงบสันติสุขในโลก

ประเภทของการท่องเที่ยว

ในการจำแนกถึงที่หมายปลายทาง ท่องเที่ยว (Type of Destination) หรือแหล่ง ท่องเที่ยว สามารถแบ่งเป็นประเภทของประสบการณ์ (Travel Experience) ที่นักท่องเที่ยวได้รับ ออกเป็น 7 ประเภท (Smith,1977) คือ

1. การท่องเที่ยวเพื่อชาติพันธุ์ (Ethnic Tourism) เป็นการเดินทางเพื่อที่จะสังเกตการ แสดงออกทางวัฒนธรรม และแบบแผนการใช้ชีวิตของประชากรต่างเผ่าพันธุ์ ซึ่งรวมไปถึงการไป เยือนบ้านเกิดเมืองนอน การเข้าร่วมพิธีกรรมต่างๆ และการเข้าร่วมพิธีทางศาสนา

2. การท่องเที่ยวเพื่อวัฒนธรรม (Cultural Tourism) เป็นการเดินทางเพื่อสัมผัสชีวิตและบางกรณีก็เข้าไปร่วมใช้ชีวิตชีวิตเก่าๆ ที่ได้สูญหายไปแล้ว หรือสัมผัสในท้องถิ่นเก่าที่มีสีสันดึงดูดใจ เช่น งานเทศกาลเครื่องแต่งกายตามประเพณี การละเล่นพื้นบ้าน เป็นต้น

3. การท่องเที่ยวเพื่อประวัติศาสตร์ (Historical Tourism) เป็นการท่องเที่ยวในด้านประวัติศาสตร์ พิพิธภัณฑ์สถาน และแหล่งโบราณคดีที่เป็นความรุ่งเรืองของอดีต อาจเป็นการเยือนอนุสรณ์สถาน วัด วัง การแสดงแสง-เสียง เหตุการณ์สำคัญในอดีต เป็นต้น

4. การท่องเที่ยวเพื่อสิ่งแวดล้อม (Environmental Tourism) กล่าวคือการท่องเที่ยวเพื่อชาติพันธุ์ กล่าวคือดึงดูดนักท่องเที่ยวมาจากแดนไกล แต่จะเน้นสิ่งดึงดูดใจ (Attractions) ที่เป็นธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากกว่าที่จะเน้นชาติพันธุ์มนุษย์ การกลับคืนสู่ธรรมชาติและ การชื่นชมต่อความสัมพันธ์ของผู้คนกับสิ่งแวดล้อมก็อยู่ในกลุ่มนี้

5. การท่องเที่ยวเพื่อการนันทนาการ (Recreational Tourism) เป็นการเข้าร่วมแข่งกีฬา การอาบแดด การสมาคมกันในสิ่งแวดล้อมที่ผ่อนคลายจิตใจ เช่น ชายหาด สนามกอล์ฟ การส่งเสริมการท่องเที่ยวในกลุ่มนี้จะดึงดูดนักท่องเที่ยวที่ต้องการพักผ่อนหย่อนใจโดยเฉพาะ

6. การท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจ (Business Tourism) ได้แก่การประชุม การพบปะกัน หรือการสัมมนา ซึ่งมักจะรวมเอาการท่องเที่ยวประเภทอื่นๆ เข้ามาไว้ด้วย เมื่อมีการท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจเกิดขึ้นแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแหล่งจะมีการท่องเที่ยวได้หลายประเภท บางแห่งเป็นทั้งแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการนันทนาการ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม แล้วแต่นักท่องเที่ยวจะต้องการอะไร

7. การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล (Incentive Tourism) เป็นการท่องเที่ยวที่จัดขึ้นเป็นรางวัลแก่พนักงาน เพื่อเป็นสวัสดิการของหน่วยงานและบริษัทห้างร้าน เพื่อการดูงาน การประชุม ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมและเพื่อการนันทนาการ

ประเภทของนักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยว เป็นคำที่มาจากภาษาอังกฤษว่า Tour ซึ่งแปลว่าท่องเที่ยวหรือทัศนจร หรือการเดินทางเป็นวงกลม (Circular Trip) ที่มีจุดเริ่มต้นที่หนึ่งแล้วก็จะกลับมาอยู่ที่เดิมภายหลังจากการเดินทางตามรายการหรือกำหนดการที่จัดไว้ล่วงหน้า (นิคม จารุมณี, 2536)

นักท่องเที่ยว (Tourist) หมายถึง ผู้ที่เดินทางไปเยือนยังที่ต่างถิ่นอันมิใช่ถิ่นพำนักอาศัยประจำของบุคคลนั้น เป็นการเดินทางไปเยือนชั่วคราวด้วยความสมัครใจ มิได้เดินทางไปประกอบอาชีพหารายได้แต่อย่างใด (อาทิตย์ ศิริธร, 2541) ส่วนนักทัศนจร (Excursionist) หมายถึง ผู้ที่เดินทางมาเยือนไม่ค้างคืน มาเพื่อความเพลิดเพลิน ใช้เวลาพำนักอยู่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง และผู้มาเยือนหรือผู้มาเยี่ยมเยือน (Visitor) หมายถึง ผู้ที่เดินทางไปเยือนประเทศใดประเทศหนึ่งซึ่งมิใช่ประเทศถิ่นพำนักอาศัยปกติประจำวันของตัวเอง และการเดินทางไปเยือนนั้นจะเดินทางไปด้วย

เหตุผลอย่างหนึ่งอย่างใด หรือวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ได้ แต่ต้องมีค่าใช้จ่ายประกอบอาชีพหารายได้ในประเทศนั้น (McIntosh และ Goeldner, 1986)

จากนิยามดังกล่าว สามารถแบ่งผู้มาเยือน (Visitor) ออกได้เป็น 2 ประเภท คือ ผู้มาเยือนที่ค้างคืน หรือนักท่องเที่ยว (tourist) และผู้มาเยือนไม่ค้างคืน หรือนักทัศนจร (Excursionist) ซึ่งพำนักอยู่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง

นักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่มมีพฤติกรรม รสนิยม และแบบแผนในการท่องเที่ยวที่แตกต่างกันไป จำแนกนักท่องเที่ยวออกเป็นกลุ่ม ดังนี้ (Plog, 1973 อ้างถึงใน อาทิตย์ ศิริธร, 2541)

1. นักท่องเที่ยวประเภทเน้นตัวเองเป็นศูนย์กลาง กลุ่มนี้ได้แก่นักท่องเที่ยวที่คิดหรือสนใจแต่ปัญหาเล็กๆ ในชีวิตของตนเอง ชอบสถานที่ท่องเที่ยวอันเป็นที่รู้จักกันดี ไม่ต้องการทดลองสิ่งแปลกใหม่ทั้งที่พัก อาหาร สิ่งบันเทิง และบุคคลใหม่ๆ ไม่ต้องการพบสิ่งยุ่งยากและมีเหตุการณ์ที่ผิดปกติ

2. นักท่องเที่ยวประเภทเน้นตัวเองปานกลาง เป็นพวกที่อยู่กึ่งกลางระหว่างกลุ่มเน้นตัวเองเป็นศูนย์กลางและกลุ่มเดินสายกลาง

3. นักท่องเที่ยวประเภทเดินสายกลาง เป็นพวกที่ไม่มากที่สุดไปข้างใดข้างหนึ่ง ไม่ได้ชอบผจญภัยแต่ก็ไม่รังเกียจการทดลองใหม่ๆ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะอยู่ในกลุ่มนี้

4. นักท่องเที่ยวประเภทชอบความหลากหลายพอควร เป็นกลุ่มที่อยู่ระหว่างเดินสายกลางและกลุ่มที่มีความสนใจหลากหลาย

5. นักท่องเที่ยวประเภทมีความสนใจหลากหลาย เป็นกลุ่มที่มีความสนใจกิจกรรมหลากหลาย เป็นพวกเปิดเผยและมีความมั่นใจในตนเอง ชอบผจญภัยอย่างมากและเต็มใจออกไปเผชิญ โศกเผชิญชีวิต การเดินทางจะเป็นช่องทางให้พวกเขาได้แสดงออกมาซึ่งความอยากรู้อยากเห็น ได้ทดลองของใหม่ๆ ทั้งที่พัก อาหารการกิน และการบันเทิง

กล่าวสรุปได้ว่า การท่องเที่ยวเป็นการเดินทางเพื่อการพักผ่อน การศึกษาสังเกตหรือการเข้าร่วมในกิจกรรมทางวัฒนธรรม รวมถึงการร่วมประชุมสัมมนาในสถานที่ต่างๆ นักท่องเที่ยวแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่พวกพักค้างคืน เรียกว่า นักท่องเที่ยว และพวกที่มาเที่ยว น้อยกว่า 24 ชั่วโมง หรือไม่พักค้างคืน เรียกว่า นักทัศนจร นักท่องเที่ยวยังจำแนกได้เป็นหลายกลุ่มตามพฤติกรรมและแบบแผนในการท่องเที่ยว ได้แก่ กลุ่มที่เน้นตัวเองเป็นศูนย์กลาง กลุ่มที่เน้นตัวเองปานกลาง กลุ่มที่เดินสายกลาง กลุ่มที่ชอบความหลากหลายพอควร และกลุ่มที่มีความสนใจหลากหลาย

องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว

คำนิยามนอก (2533) ได้แบ่งองค์ประกอบการท่องเที่ยวไว้ 3 ประเภท ซึ่งอาจถือว่าเป็นหัวใจของการท่องเที่ยวเลยก็ว่าได้ องค์ประกอบดังกล่าวคือ

1. สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว (Attraction) หมายถึง สิ่งที่สามารถดึงดูดโน้มน้าวใจให้เกิดความสนใจปรารถนาที่จะไปท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ แหล่งท่องเที่ยว (Tourism Attraction) หมายถึง พื้นที่ที่นักท่องเที่ยวไปเยือน พื้นที่ที่นักท่องเที่ยวไปเยือนจะต้องเป็นพื้นที่ที่มีสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ดังนั้น สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวจึงเป็นจุดหนึ่งที่สำคัญของแหล่งท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวจะมีจุดที่เป็นสิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยวจุดหนึ่งหรือหลายจุดก็ได้ถ้ามีสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวหลายจุดแหล่งท่องเที่ยวนั้นก็จะมีนักท่องเที่ยวสนใจนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวกันมาก

2. การเข้าถึงได้ (Accessibility) หมายถึง การไปถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ นั่นคือ จะต้องมีการคมนาคมขนส่งนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวก การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวมีด้วยกัน 3 ทาง คือ ทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ ถ้าแหล่งท่องเที่ยวนั้นเข้าถึงได้ทั้งสามทางแหล่งท่องเที่ยวจะสามารถพัฒนาได้ดี เมื่อมีทางคมนาคมขนส่งก็ต้องมีพาหนะขนส่งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศที่จะขนส่งนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยว สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญของการเข้าถึงได้

3. สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenity) หมายถึงสรรพสิ่งทีรองรับในการเดินทางท่องเที่ยว เพื่อให้การเดินทางท่องเที่ยวเป็นไปด้วยความสะดวก ซึ่งถือว่าสำคัญมากที่สุด คือเรื่องที่พักแรม ไม่ว่าจะเป็นที่พักในรูปแบบใด เช่น โรงแรม เกสต์เฮ้า ฯลฯ สิ่งสำคัญอันดับรองลงมา คือ การบริโภค จึงต้องมีร้านอาหารบริการด้านอาหารสำหรับนักท่องเที่ยวตลอดจนข่าวสารข้อมูลเพื่อการเดินทางไว้บริการนักท่องเที่ยวทำให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวได้ ความสะดวก บริการนำเที่ยวก็เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการความสะดวกสบาย การให้บริการนำเที่ยวเป็นหน้าที่ของบริษัทนำเที่ยวที่จะช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่ นักท่องเที่ยว

คอลเลอร์และฮาร์เวย์ (Collier and Harraway, 1997) มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การท่องเที่ยวจะบรรลุวัตถุประสงค์นั้น แหล่งท่องเที่ยวจะต้องประกอบสำคัญ 3 ประการ หรือ “3 A's”

1. สิ่งดึงดูดใจ (Attractions) เกิดจากสถานที่ (Site) หรือ เหตุการณ์ (Events) สถานที่อาจเกิดจากธรรมชาติหรือมนุษย์สร้างขึ้น แต่เหตุการณ์ที่น่าประทับใจเกิดจากมนุษย์สร้างเพียงอย่างเดียว

2. สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) ความความสะดวกสบายทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าไปถึงสถานที่ได้รวดเร็ว ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและสะดวกสบายยิ่งขึ้น ดังนั้นการสร้างปัจจัยพื้นฐาน (Infrastructure) เช่น ระบบการขนส่ง ระบบสื่อสาร ระบบสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า ประปา จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในแหล่งท่องเที่ยว

3. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวจะต้องมีระบบการขนส่ง (Transportation) ซึ่งประกอบด้วยเส้นทาง ยานพาหนะ สถานี และผู้ประกอบการขนส่งมีวัตถุประสงค์เพื่อลำเลียงคนและสิ่งของไปยังจุดหมายปลายทาง

สอดคล้องกับบุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของทรัพยากรท่องเที่ยว ทรัพยากรท่องเที่ยวจะต้องมีองค์ประกอบอย่างน้อย 3 องค์ประกอบ หรือ 3 A's ได้แก่

1. ทรัพยากรท่องเที่ยวต้องมีสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว (Attraction) เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดของทรัพยากรท่องเที่ยวที่ต้องมีสิ่งดึงดูดใจอย่างใดอย่างหนึ่งในการดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปเยี่ยมชมสถานที่นั้นๆ ซึ่งสิ่งดึงดูดใจการท่องเที่ยวย่อมแตกต่างกันไปตามประเภทของทรัพยากรท่องเที่ยว โดยนักท่องเที่ยวแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่มย่อมสนใจสิ่งดึงดูดของทรัพยากรท่องเที่ยวแต่ละประเภทไม่เหมือนกัน เช่นนักท่องเที่ยวกลุ่มหนึ่งอาจสนใจด้านความสวยงามของธรรมชาติ ก็ชอบไปเที่ยวภูเขาหรือหาดทราย หรือนักท่องเที่ยวอีกกลุ่มหนึ่งอาจสนใจด้านศิลปวัฒนธรรมก็ชอบไปเที่ยวชมวิถีของชาวเขา หรือนักท่องเที่ยวอีกกลุ่มหนึ่งอาจด้านโบราณสถาน ก็ชอบไปเที่ยวชมอุทยานประวัติศาสตร์ เป็นต้น นอกจากนี้ภาพลักษณ์และราคาค่าเข้าชมของทรัพยากรท่องเที่ยวก็มีส่วนในการดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเข้าไปเยี่ยมชมด้วย

2. ทรัพยากรท่องเที่ยวต้องมีเส้นทางคมนาคมขนส่งเข้าถึง (Accessibility) เป็นปัจจัยที่สำคัญของทรัพยากรท่องเที่ยวที่ต้องมีเส้นทางหรือโครงข่ายขนส่งที่สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว นั้น ตลอดจนสามารถติดต่อเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวบริเวณใกล้เคียงแต่ถ้าขาดเส้นทางคมนาคมขนส่งที่สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวแล้ว แม้ว่าแหล่งท่องเที่ยวจะมีความสวยงามประทับใจหรือมีคุณค่าสูงส่งเพียงใดก็ตามย่อมจะไร้ความหมายสิ้นเชิง เพราะไม่สามารถเดินทางเข้าไปเยี่ยมชมทรัพยากรท่องเที่ยวได้ จึงต้องมีถนนหนทาง สถานีขนส่งทางรถยนต์ ท่าเรือ และท่าอากาศยาน เป็นต้น ท่องเที่ยวเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวก รวดเร็วและปลอดภัย

3. ทรัพยากรท่องเที่ยวต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของทรัพยากรท่องเที่ยวที่ต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกไว้บริการนักท่องเที่ยวที่เข้ามายังแหล่งท่องเที่ยวให้ได้รับความสุข ความสบาย และความประทับใจ ทำให้นักท่องเที่ยวอยากจะทำท่องเที่ยว นานวันขึ้น โดยปกติสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้ รัฐบาลจะเป็นผู้จัดหาและพัฒนาเพื่อบริการแก่ประชาชนของตนเองอยู่แล้ว สำหรับนักท่องเที่ยวถือเป็นผลพลอยได้จากการให้บริการเหล่านี้ เราอาจแยกประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวก ออกเป็น 3 ประเภท คือ

3.1 สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวประเภทการเข้า-ออกเมือง เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่สำคัญ เพราะเป็นประตูแรกที่นักท่องเที่ยวจะผ่านประเทศ โดยปกตินักท่องเที่ยวต่างชาติจะเดินทางเข้าออกประเทศ จะต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านบริการเข้าออกประเทศอย่างประทับใจนักท่องเที่ยวมากที่สุด เพื่อให้นักท่องเที่ยวอยากเดินทางมาซ้ำอีก

3.2 สิ่งอำนวยความสะดวกประเภทโครงสร้างพื้นฐาน เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการยังชีพของประชาชนหรือที่เรียกกันว่าสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ โดยที่รัฐบาลของแต่ละประเทศพยายามสร้างสิ่งเหล่านี้ให้แก่ประชาชนในประเทศของตนให้ได้รับความสะดวกสบายอยู่อย่างมีความสุข และส่งผลเป็นประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยวอีกด้วย ประเทศใดมีการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่ดี ย่อมทำให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบายในการเข้า, เยี่ยมเยือน และเกิดความประทับใจอยากกลับมาท่องเที่ยวอีก

3.3 สิ่งอำนวยความสะดวกประเภทความปลอดภัย เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่มุ่งให้ความปลอดภัยทางร่างกายชีวิตและทรัพย์สินแก่ประชาชนและเป็นประโยชน์แก่นักท่องเที่ยวด้วย ทั้งนี้เนื่องจากความปลอดภัยเป็นสิ่งที่พึงปรารถนาตามธรรมชาติของมนุษย์ทุกคนและเป็นสัญชาตญาณอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่พยายามหลีกเลี่ยงต่อความไม่ปลอดภัยที่อาจเกิดขึ้นกับตัวเองมากที่สุด ในการตัดสินใจที่จะเดินทางไปท่องเที่ยวยังสถานที่ใดก็ตาม นักท่องเที่ยวต้องคำนึงถึงความปลอดภัยทางร่างกาย ชีวิตและทรัพย์สินเป็นสำคัญ หากมีข่าวเกี่ยวกับความไม่ปลอดภัยเกิดขึ้นที่ใด เช่น มีการโจรกรรม ปล้นจี้ ชิงทรัพย์ โรคระบาด มีการรบกวน ก่อความไม่สงบ ปฏิวัติรัฐประหาร เป็นต้น เหตุการณ์เหล่านี้ย่อมส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวเพราะจะทำให้ให้นักท่องเที่ยวรู้สึกไม่ปลอดภัย ก็จะไม่เดินทางไปท่องเที่ยวสถานที่นั้นแม้จะมีสิ่งดึงดูดใจมากมายอย่างไรก็ตาม

จึงสรุปได้ว่า ทรัพยากรท่องเที่ยวมีองค์ประกอบที่สำคัญอย่างน้อย 3 องค์ประกอบคือ สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว (Attraction), เส้นทางคมนาคมขนส่งเข้าถึง (Accessibility), และสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities)

6. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับนันทนาการ

ความหมายของนันทนาการ

นันทนาการ เป็นคำมาจากคำเดิมว่า "สันนนาการ" ซึ่งพระยาอนุমানราชชนหรือเสถียรโกเศศ ได้บัญญัติไว้เมื่อปี พ.ศ. 2507 และตรงกับศัพท์ภาษาอังกฤษว่า "Recreation" ซึ่งสมบัติ กาญจนกิจและอุไรวรรณ ขมวัฒนา (2541) ได้ให้ความหมายของนันทนาการไว้หลากหลาย ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

นันทนาการ หมายถึง การทำให้ชีวิตสดชื่น (Refresh) โดยการเสริมสร้างพลังงานขึ้นมาใหม่ หลังจากที่ใช้พลังงานแล้วเกิดเป็นความเหนื่อยเมื่อยล้าทางร่างกาย จิตใจและทางสมอง เมื่อบุคคลเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการจะช่วยจัด หรือผ่อนคลายความเหนื่อยเมื่อยล้าทางด้านร่างกายและจิตใจ ในความหมายนี้ นันทนาการจึงเป็นการตอบสนองความต้องการทางกายและจิตใจของบุคคลได้อย่างแท้จริง

นันทนาการ หมายถึง กิจกรรม (Activities) ต่างๆ ที่บุคคลเข้าร่วมในช่วงเวลาว่าง โดยไม่มีการบังคับหรือเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ มีผลก่อให้เกิดการพัฒนาอารมณ์ สุข สนุกสนานหรือความสุขสงบ และกิจกรรมนั้นๆ จะต้องเป็นกิจกรรมที่สังคมยอมรับ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีความหลากหลาย เช่น กิจกรรมศิลปหัตถกรรม การอ่าน-เขียน กิจกรรมอาสาสมัคร ศิลปวัฒนธรรม งานอดิเรก เกม กีฬา การละคร ดนตรี กิจกรรมเข้าจังหวะ และนันทนาการกลางแจ้งนอกเมือง

นันทนาการ หมายถึง กระบวนการ (Process) หรือประสบการณ์ที่บุคคลได้รับโดยอาศัยกิจกรรมนันทนาการในช่วงเวลาว่างเป็นสื่อ ก่อให้เกิดการพัฒนาหรือความเจริญงอกงามทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของบุคคล

นันทนาการ หมายถึง สวัสดิการสังคม (Social welfare) เป็นสถาบันทางสังคมหรือแหล่งศูนย์กลางของสังคม เพื่อให้บุคคล หรือสมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการแล้วก่อให้เกิดความเจริญงอกงามทางร่างกายและพัฒนาทางด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม ซึ่งโดยปกติรัฐมีหน้าที่จัดแหล่งนันทนาการในรูปแบบต่างๆ เช่น สวนสาธารณะในเมือง สวนหย่อม ศูนย์เยาวชน ห้องสมุด สำหรับประชาชน ดนตรีสำหรับประชาชน วนอุทยาน และอุทยานแห่งชาติ

ประโยชน์ของนันทนาการ

เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย (2552) กล่าวถึง ประโยชน์ของนันทนาการ ดังต่อไปนี้

1. พัฒนาส่งเสริมคุณภาพชีวิต
2. ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
3. พัฒนาส่งเสริมความคิดและสติปัญญาแก่บุคคล
4. ช่วยให้ได้พักผ่อนอันเป็นสิ่งจำเป็นของบุคคลหนึ่ง
5. ช่วยให้เกิดความสุขและความพึงพอใจ
6. สร้างเสริมมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสร้างความรู้สึกรักให้เกิดการยอมรับตนเองและผู้อื่น
7. พัฒนาศักยภาพในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
8. ส่งเสริมให้เป็นพลเมืองดี
9. ช่วยแก้ปัญหาสุขภาพจิต
10. ช่วยลดปัญหาอาชญากรรมและพฤติกรรมเกรงของเด็ก
11. ช่วยบำรุงขวัญและสุขภาพบุคคลแต่ละกลุ่ม
12. ส่งเสริมและสร้างความรัก ความอบอุ่น ความเข้าใจอันดีแก่สมาชิกในครอบครัว
13. ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการสงวนทรัพยากรธรรมชาติ
14. เป็นสื่อกลางความสัมพันธ์ระหว่างชาติ
15. ช่วยถ่ายทอดประเพณีวัฒนธรรม อารยธรรมของมนุษยชาติ

หลักการจัดการนันทนาการสำหรับเด็กและเยาวชน

สมบัติ กาญจนกิจ (2548) ได้กล่าวถึง หลักการการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน ดังนี้

1. กิจกรรมที่ส่งเสริมความเจริญเติบโตและสอดคล้องกับการพัฒนาของเด็กแต่ละวัย
2. กิจกรรมที่หลากหลายและครอบคลุมกิจกรรมในร่มและกลางแจ้ง
3. กิจกรรมที่สามารถประยุกต์ให้เล่นเป็นกลุ่มได้ และเปิดโอกาสให้สมาชิกในกลุ่มทุกคน ได้มีโอกาสร่วม
4. กิจกรรมที่จัดควรต้องได้รับการพิจารณาจากคนหลายคน
5. กิจกรรมที่เป็นการแข่งขันต้องเป็นการแข่งขันที่ไม่มุ่งเน้นเพื่อเอาชนะ เพื่อแสดงว่าตน อยู่เหนือคนอื่น
6. กิจกรรมที่มีความท้าทายและเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาและพัฒนาสติปัญญา เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการคิด
7. กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออกซึ่งความสามารถของตน
8. กิจกรรมที่มีความหลากหลายและสมดุล
9. กิจกรรมที่มีความเหมาะสมกับ เพศ อายุ ความต้องการ ความสนใจ และความรู้พื้นฐานของเด็กนักเรียน
10. กิจกรรมที่เป็นไปด้วยความประหยัด

ทฤษฎีนันทนาการ (Recreation Theory)

ลาซารัส (Lazarus อ้างถึงในสมบัติ กาญจนกิจ, 2540) ได้อธิบายเกี่ยวกับทฤษฎีนันทนาการ ไว้ว่า การเล่นช่วยส่งเสริมวิถีทางชีวิตของบุคคลในช่วงเวลาว่าง ทำให้บุคคลได้ร่วมกิจกรรมที่ตรงกับความเป็นจริงหรือเปลี่ยนกิจกรรมทำให้บุคคลสดชื่น กระชุ่มกระชวย เสริมสร้างพลังงาน เป็นการพักผ่อนหย่อนใจและเสริมสร้างประสบการณ์และคุณภาพชีวิต

ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธิ์ (2543) กล่าวว่า ทฤษฎีนันทนาการมีเนื้อหาใจความว่า คนเรา จำเป็นจะต้องมีการพักผ่อนและการกระทำกิจกรรมอื่นเป็นการเสาะแสวงหาความรื่นเริงบันเทิงใจ ซึ่งเป็นทางออกอันหนึ่งในการตอบสนองตามธรรมชาติ อันเป็นความต้องการที่จะขาดเสียมิได้ ถ้าหากขาดกิจกรรมนี้ไป พลังงานที่เสียไปจะไม่ได้กลับคืนมา จะทำให้การประกอบกิจกรรมอื่นๆ เกือบทุกด้านเสื่อมประสิทธิภาพลง ธรรมชาติของคนจะมีการกระทำกิจกรรมดังกล่าวนี้ตลอดมา เพียงแต่ไม่รู้เท่านั้นว่าได้ประกอบกิจกรรมนันทนาการแล้ว และการกระทำดังกล่าวมักเกิดจากความสมัครใจของผู้กระทำเอง ช่วยให้ผู้กระทำเกิดความสดชื่น สนุกสนาน กระปรี้กระเปร่า และช่วยให้รู้จักปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อม

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ศรินทิรา ปีทมาคม (2544) ศึกษางานวิจัยในหัวข้อเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหาร พิพิธภัณฑสถานท้องถิ่น ภัณฑารักษ์ ผู้บริหาร โรงเรียนและครูศิลปศึกษาเกี่ยวกับการใช้พิพิธภัณฑสถานท้องถิ่น เป็นแหล่งการเรียนรู้ สำหรับการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างประชากรมีความคิดเห็น เกี่ยวกับการใช้พิพิธภัณฑสถานท้องถิ่นเป็นแหล่ง การเรียนรู้ สำหรับการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในระดับมากถึง 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการใช้พิพิธภัณฑสถานท้องถิ่นสำหรับการเรียนการสอนศิลปศึกษาใน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น, ด้านหลักการและความสำคัญของพิพิธภัณฑสถานท้องถิ่นต่อการเรียนการสอน ศิลปศึกษาใน ระบบโรงเรียน, ด้านการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอน โดยใช้พิพิธภัณฑสถานท้องถิ่น เป็นแหล่งการ เรียนรู้, ด้านผลที่คาดหวังจากการใช้พิพิธภัณฑสถานท้องถิ่นเป็นแหล่งการเรียนรู้สำหรับการ เรียนการสอนศิลปศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น นอกจากนี้ประชากรจากทั้งสองสถาบัน ยังต้องการการสนับสนุนในด้านการพัฒนา บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการ ใช้พิพิธภัณฑสถานท้องถิ่นเพื่อการเรียนการสอน ศิลปศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

วีระศักดิ์ วิทยากาญจน์ (2544) วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารที่เหมาะสมสำหรับพิพิธภัณฑสถาน ของกองทัพอากาศ จะเป็นรูปแบบสมัยใหม่ที่ผสมผสานระหว่างวิสัยทัศน์ นโยบายวัตถุประสงค์ รูปแบบพื้นฐานทั่วไป สภาวะแวดล้อม ค่านิยมหลักวิชาการพิพิธภัณฑสถาน และวิชาการสถาปัตยกรรม โดยมีโครงสร้างของระบบการบริหารที่ครอบคลุมทุกหน่วยขึ้นตรง และเกี่ยวข้องกับกำลังพลทุกคนที่ปฏิบัติงานในพิพิธภัณฑสถานของกองทัพอากาศ โดยจะสามารถดำเนินการให้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วย แนวคิดการสร้างจิตสำนึก การสืบต่อเจตนารมณ์แห่งอุดมการณ์ ความมุ่งมั่นของบรรพบุรุษและ บุพการีของกองทัพอากาศที่ได้ก่อตั้งและพัฒนากองทัพอากาศให้เจริญวัฒนาถาวร

วัฒนชัย ชูมาก (2544) ศึกษาวิจัยเรื่อง “แรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศของ นักท่องเที่ยวชาวไทย : กรณีศึกษา สมาชิกสโมสรโรตารี อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัย พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางไปท่องเที่ยวต่างประเทศเพื่อต้องการความแปลกใหม่เป็น เหตุผลที่สำคัญที่สุด รองลงมาคือ การเดินทางไปต่างประเทศเพื่อไปพักผ่อนหย่อนใจ และเป็นการ ให้รางวัลกับชีวิต นอกจากนี้พบว่า ปัจจัยที่สนับสนุนให้การเดินทางไปท่องเที่ยวต่างประเทศทำให้ ง่ายขึ้น คือ การมีรายได้มากขึ้น การวันหยุดพักผ่อนมากขึ้น และความเจริญในการคมนาคมมีมาก ขึ้น

วรวิทย์ องค์กรุทธรักษา (2545) ได้ทำการศึกษาเรื่อง พิพิธภัณฑสถานที่พึงประสงค์ของ นักท่องเที่ยวชาวไทย ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ด้านสิ่งดึงดูดใจ นักท่องเที่ยว ต้องการรูปแบบทางสถาปัตยกรรมของพิพิธภัณฑสถานแบบผสมผสานระหว่างแบบศิลปะท้องถิ่นและ

แบบสมัยใหม่ มีเนื้อหาในการจัดแสดงที่หลากหลาย, ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการ 5 อันดับในด้านอาคารสถานที่ คือ ห้องน้ำสะอาด ที่จอดรถสะดวก มีร้านอาหาร มีสวนพักผ่อน มีที่ทิ้งขยะ ส่วนในด้านกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการ 5 อันดับ คือ มีเจ้าหน้าที่บริการนำชม มีเอกสารจำหน่าย มีห้องฉายภาพยนตร์ มีคอมพิวเตอร์เชื่อมโยงกับพิพิธภัณฑ์อื่น มีห้องสมุด, ด้านความสะดวกในการเข้าถึง นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการให้ต้องการให้ตั้งอยู่ในเขตชุมชนเมืองหรือหมู่บ้าน, ปัจจัยที่นักท่องเที่ยวเข้าถึงพิพิธภัณฑ์ได้สะดวก 3 อันดับ คือ มีป้ายทางเข้าชัดเจน และบอกเป็นระยะ มีรถรับจ้างทั่วไป เป็นถนนหลวงสายหลัก, นักท่องเที่ยวรับข่าวสารจากพิพิธภัณฑ์ได้ดีที่สุด 3 อันดับ คือ ป้ายโฆษณา วารสารและนิตยสาร ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว, และช่วงเวลาที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่พอใจเข้าชมพิพิธภัณฑ์ คือ เสาร์-อาทิตย์ ช่วงเวลา 13.00-17.00 น.

กนกพร บัวทรัพย์ (2551) ได้ทำการศึกษาวิจัยในหัวข้อเรื่อง แรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ของเยาวชนไทย กรณีศึกษา: องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ อำเภอกลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษา พบว่า ข้อมูลทั่วไปส่วนใหญ่ผู้ที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง อายุ 11 -15 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อาศัยในกรุงเทพมหานคร แรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ของเยาวชนไทยให้ระดับความสำคัญมากและความพึงพอใจด้านสินค้า ด้านประชาสัมพันธ์ ด้านบุคลากร และด้านการให้บริการต่อองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติของเยาวชนไทย ให้ระดับความพึงพอใจมาก

จารุเนตร วิเศษสิงห์ (2551) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเยาวชนไทย” ซึ่งผลการวิจัยพบว่า เยาวชนไทยที่เพศ อาชีพ และภูมิลำเนาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ .05 ยกเว้นกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งธรรมชาติ และกิจกรรมส่งเสริมทางประวัติศาสตร์/แหล่งโบราณคดี เพศต่างกัน ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ .05

พัสนิษฐ์ภา ตันศิริสิทธิกุล (2551) ได้ทำการศึกษาวิจัยในหัวข้อเรื่อง แนวทางพัฒนาการตลาดพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนครจังหวัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ด้านสินค้า (Product) รักษาโบราณสถาน โบราณวัตถุ ให้มีความสวยงามอยู่เสมอ พัฒนาบุคลากรในเรื่องการบริหาร การจัดการแสดงสิ่งของ การนำชมพิพิธภัณฑ์ และสร้างสินค้าที่ระลึกให้มีความหลากหลาย, ราคา (Price) ราคาค่าเข้าชมสำหรับชาวไทยเหมาะสมอยู่แล้ว แต่ควรปรับราคาสำหรับชาวต่างชาติจาก 40 บาท เป็น 200 บาท เพื่อเป็นการสร้างราคาทางจิตใจ, ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) ใช้วิธีการจำหน่ายผ่านคนกลาง และพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร เป็นตัวแทนจำหน่ายเอง, การส่งเสริมการตลาด (Promotion) มีการประชาสัมพันธ์ การส่งเสริมการขาย การโฆษณา เพื่อให้เกิดความน่าสนใจ

งานวิจัยต่างประเทศ

เฮนรี (Henry, 1995) พบว่า ความสามารถในการรับรู้เชิงสุนทรียะของเด็กซึ่งมิได้รับความรับรู้หรือการฝึกฝนใดๆตามทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ แต่ประสบการณ์และสื่อที่ดีสามารถพัฒนาคุณสมบัตินี้ได้ผลดีตามทฤษฎี อีกทั้งเด็กยังสามารถจดจำได้นานอีกด้วย เฮนรีศึกษาถึงการโต้ตอบของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 100 คน ที่มีต่อผลงานศิลปะในพิพิธภัณฑ์ที่พานักเรียนไปศึกษา โดยเทียบเคียงการโต้ตอบด้วยคำพูดของนักเรียนเหล่านั้นที่มีต่อผลงานศิลปะและทฤษฎีทางสุนทรียศาสตร์ 18 เดือนหลังการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ที่ใหญ่ที่สุดในเมืองแอตแลนตา เฮนรีสุ่มตัวอย่างประชากร 51 คน เพื่อการสัมภาษณ์ถึงความจำและการรับรู้ผลงานศิลปะของเด็กกลุ่มนี้ ผลปรากฏว่า ร้อยละ 43 ของกลุ่มตัวอย่างสามารถเล่าประสบการณ์และจำแนกประสบการณ์ศิลปะออกจากประสบการณ์อื่นๆ นักเรียนสามารถอภิปรายถึงคุณสมบัติของผลงานศิลปะตามแนวคิดของนักปรัชญาทางสุนทรียศาสตร์ในทฤษฎีต่างๆ ทั้งๆที่เด็กเหล่านี้มิได้มีความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีสุนทรียศาสตร์มาก่อน การโต้ตอบของเด็กสะท้อนให้เห็นแนวความคิดทางสุนทรียศาสตร์ที่สำคัญๆ เช่น แนวคิดของเพลโต แนวคิดของคอลลอสตอย แนวคิดของคอลลิงวูด ฯลฯ นอกจากนั้น เฮนรียังพบว่าประสบการณ์ศิลปะที่มีคุณค่านั้นสามารถสร้างความทรงจำให้ยาวนานขึ้นอีกด้วย

ชูเมกเกอร์ (Shoemaker, 1998) ได้ศึกษาการจัดโปรแกรมการศึกษาพิเศษสำหรับนักเรียนต่างชาติผ่านพิพิธภัณฑ์ โดยมีการวางแผนระหว่างครูในพิพิธภัณฑ์กับครูโรงเรียน นอกจากนั้นยังมีกิจกรรมเสริมแรงการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนมีการใช้ภาษาอังกฤษที่ดีขึ้นด้านคำศัพท์ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนศิลปะ ครูได้พัฒนาทักษะการเรียนการสอนนักเรียนต่างชาติไปด้วย และผลที่ได้รับจากโปรแกรมนี้อีกอย่างหนึ่ง คือ การพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียนต่างชาติในโรงเรียนหลังจากเข้าเรียนในชั้นเรียนปกติรวมทั้งสามารถเฝ้าความต้องการในการใช้ภาษาของนักเรียนต่างชาติได้

ซีเลส (Celeste, 2008) ได้ศึกษาเกี่ยวกับนักวิชาการพิพิธภัณฑ์ศิลป์และศิลป์ จิตรกรหลายท่านได้มีความสัมพันธ์ในแง่ต่างๆเป็นระยะเวลายาวนานกับพิพิธภัณฑ์หลายๆแห่ง อย่างไรก็ตาม สมัยนิยมในปัจจุบันการวางแผนการนั้นมุ่งเน้นที่ความร่วมมือระหว่างศิลปิน สังคม และครอบครัวองค์ประกอบที่สำคัญในความสำเร็จของแผนการอาศัยความสามารถของศิลปินที่ถูกคัดเลือกให้เข้าร่วมแผนการเหล่านี้ ที่เหลือก็เป็นหน้าที่ของนักวิชาการพิพิธภัณฑ์ที่จะค้นหาศิลปินหลายๆท่านที่จะช่วยนำความสำเร็จมาสู่แผนการนี้ และช่วยเพิ่มประสบการณ์ของผู้เยี่ยมชมด้วยวิธีการที่ดีและมีประสิทธิภาพ โครงการนี้ได้ตรวจสอบเทคนิคการรับคนเข้าใหม่และจ้างงานที่ใช้โดยนักวิชาการพิพิธภัณฑ์ในการคัดเลือกและจ้างงานศิลปินหลายๆท่านเข้ามาช่วยเหลืองานทั่วไปในพิพิธภัณฑ์ รวมถึงการเข้าถึงมุมมองของศิลปินด้านความสัมพันธ์และสิ่งต่างๆ ที่พวกเขาต้องการ โครงการนี้บ่งชี้ว่ากระบวนการคัดเลือกและจ้างศิลปินด้านทัศนศิลป์ของโปรแกรมต่างๆของทางพิพิธภัณฑ์นั้นขาดมาตรฐานทางการปฏิบัติการ รายการของเกณฑ์ที่พึงประสงค์ได้เตรียมไว้ให้นักวิชาการพิพิธภัณฑ์เพื่อที่จะพิจารณาเมื่อจ้างศิลปินทัศนศิลป์ กระบวนการที่แนะนำสำหรับการคัดเลือกผู้เข้า

สมัครและจ้างงานสำหรับนักวิชาการพิพิธภัณฑน์ได้เตรียมไว้แล้วเช่นกัน การศึกษานี้ได้พิสูจน์ว่ามีความจำเป็นที่ต้องใช้การตรวจสอบมากขึ้นสำหรับความสัมพันธ์ซับซ้อนระหว่างศิลปินและนักวิชาการพิพิธภัณฑน์ศิลป์

จูเลียน (Julianne, 2009) ได้ออกแบบความสัมพันธ์ทางเลือกระหว่างพิพิธภัณฑน์ประวัติศาสตร์และนักเรียนระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมตอนปลาย โครงการวิจัยนี้สำรวจตรวจสอบว่าการให้อำนาจของกฎหมายการศึกษาระดับประถมและมัธยมตอนต้น หรือเป็นที่รู้จักกันในนามของ No Child Left Behind (NCLB) ได้ส่งผลกระทบต่อพิพิธภัณฑน์ประวัติศาสตร์ ผลกระทบอย่างหนึ่งคือการให้ความสำคัญน้อยลงต่อการทัศนศึกษา ณ พิพิธภัณฑน์ประวัติศาสตร์ รวมทั้งตรวจสอบว่าการให้อำนาจของกฎหมายการศึกษาระดับประถมและมัธยมตอนต้นส่งผลกระทบต่อนักเรียนระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมตอนปลาย ในโครงการดังกล่าวผู้จัดทำได้สำรวจว่าพิพิธภัณฑน์ประวัติศาสตร์ใช้กิจกรรมทัศนศึกษาในฐานะที่เป็นจุดเข้าถึง หรือบอกว่าจุดขาย จุดดึงดูด เพื่อที่นักวิชาการของพิพิธภัณฑน์จะได้เริ่มสร้างความสัมพันธ์กับนักเรียนผู้เข้าชมได้อย่างไร และกิจกรรมทัศนศึกษาของโรงเรียนจะเอื้อประโยชน์ต่อการศึกษานักเรียนได้อย่างไร หากไม่มีกิจกรรมทัศนศึกษานี้ ทางพิพิธภัณฑน์ประวัติศาสตร์ต้องหาจุดเข้าถึงทางเลือกอีกจุดหนึ่งในการประชาสัมพันธ์และนำพิพิธภัณฑน์ แก่นักเรียนระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมตอนปลาย คำแนะนำบางประการมีเนื้อหาเกี่ยวกับการสร้างเว็บไซต์ที่ดึงดูดและเสริมสร้างการตอบสนองทั้งสองทางระหว่างพิพิธภัณฑน์และตัวนักเรียนเองที่ผสมผสานทฤษฎีจากการเรียนรู้กับกิจกรรมออนไลน์และนักวิชาการพิพิธภัณฑน์ผู้ซึ่งมีหน้าที่ในการสนทนากับนักเรียนระดับดังกล่าว

มิเชล (Michelle, 2009) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการป้องกันวัตถุในพิพิธภัณฑน์ด้วยการเข้าถึงด้วยระบบดิจิทัลที่สมบูรณ์แบบ พบว่า การเข้าถึงวัตถุจัดแสดงของพิพิธภัณฑน์ถูกจำกัดด้วยเงื่อนไขและความเปราะบางของวัตถุ พิพิธภัณฑน์ควรจัดการเข้าถึงวัตถุที่สามารถทำได้ผ่านการใช้ภาพยนตร์สามมิติ ด้วยเหตุผลต้นทุนที่ต่ำ เป็นเทคโนโลยีที่หาได้ง่าย และยังสามารถป้องกันวัตถุภายในพิพิธภัณฑน์ ภาพดิจิทัลแบบสามมิติสามารถเข้าถึงสมาชิกชุมชนและนักวิจัยเช่นกัน และการศึกษาวิจัยนี้ยังได้ศึกษาข้อปฏิบัติในการเข้าถึงชิ้นงานล่าสุด เทคโนโลยีที่หลากหลาย และได้แนะนำภาพสามมิติที่สามารถนำไปรวมในกฎและข้อปฏิบัติของพิพิธภัณฑน์ได้อย่างไร

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาแรงจูงใจของเยาวชนไทยต่อการท่องเที่ยวพืชรักในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) คือแบบสอบถามแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพืชรักในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลของเยาวชนไทย และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) คือ การสัมภาษณ์เชิงลึกโดยใช้โครงสร้างการสัมภาษณ์ (Interview Guide)

โดยมีการกำหนดแนวทางและขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. เสนอเทียบระดับแรงจูงใจ

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ

1) เยาวชนไทยในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครที่มีอายุระหว่าง 15 ปีบริบูรณ์ถึง 25 ปีบริบูรณ์ จากข้อมูลสถิติจำนวนประชากรทั่วราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2551 ซึ่งพบว่า เยาวชนไทยในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครมีจำนวน 861,722 คน (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, ออนไลน์)

2) นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านพืชรัก, ด้านการท่องเที่ยว, ด้านเยาวชน, และด้านนันทนาการ

กลุ่มตัวอย่าง

1) ผู้วิจัยได้กำหนดตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจากขนาดของประชากรที่เป็นเยาวชนไทยในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยเยาวชนไทยในเขตพื้นที่กรุงเทพฯ พ.ศ. 2551 มีจำนวน 861,722 คนโดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน (Yamane, 1973) โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่นไว้ที่ 95% ความผิดพลาดไม่เกิน 5% ในการสุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เป็นกลุ่มตัวอย่างเยาวชนไทยในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครทั้งเพศชายและหญิงที่เดินทางมาท่องเที่ยวพืชรัก 6 แห่งที่ผู้วิจัยกำหนด

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน ขนาดของประชากร

e แทน ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ระดับ 0.05

$$\text{แทนค่าในสูตร} \quad n = \frac{861,722}{1 + 861,722(.05)^2}$$

$$n = \frac{861,722}{1 + 2,154.305}$$

$$n = 399.81$$

ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ 420 คน โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเยาวชนไทยในเขตกรุงเทพมหานครตามประเภทของพิพิธภัณฑสถานโดยจำนวนเท่ากันทั้ง 6 แห่ง ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็นดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสุ่มกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 420 คนตามประเภทของพิพิธภัณฑสถาน จำนวน 6 แห่ง โดยแต่ละกลุ่มมีจำนวนเท่าๆกัน แห่งละ 70 คน

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดคุณสมบัติกลุ่มตัวอย่าง ต้องประกอบด้วย

1. เยาวชนสัญชาติไทยทั้งเพศชายและหญิงมีอายุระหว่าง 15 ปีบริบูรณ์ ถึง 25 ปีบริบูรณ์ ในวันที่ตอบแบบสอบถามเท่านั้น

2. ต้องอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและเดินทางมาท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถาน 6 แห่งที่ผู้วิจัยกำหนด

2) นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านพิพิธภัณฑสถาน 1 คน, ด้านการท่องเที่ยว 1 คน, ด้านเยาวชน 1 คน, และด้านนันทนาการ 2 คน จำนวนรวมทั้งสิ้น 5 คน โดยเลือกแบบเจาะจงเพื่อการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยใช้โครงสร้างการสัมภาษณ์ (Interview Guide)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีวิธีการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือดังต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑสถาน แรงจูงใจทางการท่องเที่ยว และข้อมูลทั่วไปของพิพิธภัณฑสถานในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

2. ปริญญาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เพื่อให้มีความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยให้เนื้อหาครอบคลุมถึงแรงจูงใจในการท่องเที่ยวพืชรักข์ของเยาวชนไทย ในด้านต่างๆดังต่อไปนี้

1. แรงจูงใจทางกายภาพ (Physical Motivation)
2. แรงจูงใจทางวัฒนธรรม (Cultural Motivation)
3. แรงจูงใจระหว่างบุคคล (Interpersonal Motivation)
4. แรงจูงใจด้านสถานภาพและชื่อเสียง (Status and Prestige Motivation)

3. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องจำนวน 5 ท่าน ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) เกี่ยวกับความถูกต้อง ความชัดเจนและความเหมาะสมในเนื้อหา หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปปรับปรุงให้เกิดความสมบูรณ์ก่อนทดลองใช้

4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับนักท่องเที่ยวที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม เพื่อตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบราค (Cronbach's alpha coefficient) ซึ่งเป็นค่าที่ใช้วัดความเชื่อถือได้ หรือความสอดคล้องภายใน (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2549)

$$\alpha = \frac{k \overline{Covariance} / \overline{Variance}}{1 + (k - 1) \overline{Covariance} / \overline{Variance}}$$

โดยที่ k = จำนวนคำถาม
 $\overline{Covariance}$ = ค่าเฉลี่ยของค่าแปรปรวนร่วมระหว่างคำถามต่างๆ
 $\overline{Variance}$ = ค่าเฉลี่ยของค่าแปรปรวนของคำถาม

ในกรณีที่มีการ Standardized แต่ละคำถาม ค่า Cronbach's alpha จะกลายเป็น

$$\alpha = \frac{k \bar{r}}{1 + \bar{r}(k - 1)}$$

โดยที่ \bar{r} = ค่าเฉลี่ยของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของทุกคำถาม และค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเท่ากับ 0.935

5. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงด้านสำนวนภาษาให้ชัดเจน ตลอดจนรูปแบบการจัดพิมพ์แบบสอบถามเพื่อให้เหมาะสม และจึงใช้แบบสอบถามนี้ในการวิจัยต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ชนิด ได้แก่

1) แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งได้จากการศึกษาแนวคิดเอกสารข้อมูล งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบบสอบถามประกอบด้วย ข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Open Ended) แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ
2. อายุ
3. ระดับการศึกษา
4. อาชีพ
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตอนที่ 2 ข้อมูลพฤติกรรมในการเดินทางท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ความถี่ในการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลในระยะเวลา 1 ปี ที่ผ่านมา

2. วันที่เดินทางท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเป็นส่วนใหญ่

3. ผู้ที่มาเที่ยวพิพิธภัณฑสถานร่วมกับผู้ตอบแบบสอบถาม

4. วัตถุประสงค์หลักในการเดินทางมาท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

5. วิธีการเดินทางไปยังพิพิธภัณฑสถานในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

6. สื่อที่มีผลต่อการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของพิพิธภัณฑสถานในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ตอนที่ 3 แบบสอบถามด้านองค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบให้เลือกตอบ คือ มากที่สุด, มาก, ปานกลาง, น้อย, น้อยที่สุด ที่บอกระดับแรงจูงใจมากน้อย 5 ระดับ (Likert Scale) การให้คะแนนในข้อความเป็น 5,4,3,2,1

ตอนที่ 4 แบบสอบถามด้านแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบให้เลือกตอบ คือ มากที่สุด, มาก, ปานกลาง, น้อย, น้อยที่สุด ที่บอกระดับแรงจูงใจมากน้อย 5 ระดับ

(Likert Scale) การให้คะแนนในข้อความเป็น 5,4,3,2,1 ทั้งนี้แบบสอบถามตอนนี้ได้สอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยว 4 ประเภท ดังนี้

1. แรงจูงใจทางกายภาพ (Physical Motivation)
2. แรงจูงใจทางวัฒนธรรม (Cultural Motivation)
3. แรงจูงใจระหว่างบุคคล (Interpersonal Motivation)
4. แรงจูงใจด้านสถานภาพและชื่อเสียง (Status and Prestige Motivation)

ตอนที่ 5 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended) เกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมแรงจูงใจในการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานต่อเยาวชนไทยของผู้ตอบแบบสอบถาม

2) แบบบันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์ เพื่อเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านพิพิธภัณฑสถาน, ด้านการท่องเที่ยว, ด้านเยาวชน, และด้านนันทนาการ ซึ่งหัวข้อหลักในการสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย คือ การสร้างแรงจูงใจในการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานของเยาวชนไทยโดยมีประเด็นสำคัญ ดังนี้

2.1 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับ “มุมมองของเยาวชนไทยที่มีต่อพิพิธภัณฑสถาน”

2.1.1 ท่านคิดว่า เยาวชนมีความสนใจในชนิด/ประเภทของพิพิธภัณฑสถานใด

2.2 ท่านคิดว่าวิธีการและแนวทางการสร้างแรงจูงใจสำหรับเยาวชนไทยเพื่อการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานควรเป็นเช่นไร

2.3 ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรสำหรับการพัฒนาพิพิธภัณฑสถานเพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้และเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิตของเยาวชนในประเทศไทยอย่างยั่งยืน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ทำการวิจัยได้ทำตามขั้นตอนและรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) แบบสอบถาม

1.1 วางแผนการดำเนินงานเก็บข้อมูล กำหนดวันเดินทาง และตั้งทีมงานเก็บข้อมูล

1.2 ทำการเก็บข้อมูลโดยการเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองและทีมงาน บริเวณพิพิธภัณฑสถานเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลทั้ง 6 แห่งที่ได้สุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงตามประเภทของพิพิธภัณฑสถาน 6 ประเภท (จิรา จงกล, 2521) ได้แก่ พิพิธภัณฑสถานทั่วไปเชิงศาสนา (General Museum) คือ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติวัดเบญจมบพิตร, พิพิธภัณฑสถานศิลป์ (Museum of Arts) คือ หอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร, พิพิธภัณฑสถานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Science and Technology Museum) คือ องค์การพิพิธภัณฑสถานวิทยาศาสตร์แห่งชาติ, พิพิธภัณฑสถานธรรมชาติวิทยา (Natural Science Museum) คือ พิพิธภัณฑสถานการเกษตรเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว,

พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม (Historical Museum) คือ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนคร, พิพิธภัณฑ์ชาติพันธุ์วิทยา (Ethnology and Folklore Museum) คือ สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ (มิวเซียมสยาม) โดยแจกแบบสอบถามแก่ผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้งนี้ให้ผู้ตอบแบบสอบถามอ่านและตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง และผู้วิจัยหรือทีมงานจะเก็บแบบสอบถามหลังจากผู้ตอบแบบสอบถามได้ตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว

1.3 ช่วงระยะเวลาเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552 ถึงวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2553

1.4 การเก็บข้อมูลเป็นการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยเลือกเฉลี่ยระหว่างเพศชายและเพศหญิง

1.5 นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม ลงรหัสข้อมูลและนำข้อมูลไปวิเคราะห์ผล

2) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เพื่อใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยใช้โครงสร้างการสัมภาษณ์ (Interview Guide) ทั้งนี้ได้ทำการสัมภาษณ์นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านนันทนาการ 2 คน ด้านการท่องเที่ยว 1 คน ด้านพิพิธภัณฑ์ 1 คน และด้านเยาวชน 1 คน จำนวนรวมทั้งสิ้น 5 คน โดยหัวข้อหลักในการสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย คือ การสร้างแรงจูงใจในการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ของเยาวชนไทย ซึ่งช่วงระยะเวลาเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2553 ถึงวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2553 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการบันทึกเสียงการสัมภาษณ์และจดบันทึกตามประเด็นหลักในการสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1) แบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้อ่านวิเคราะห์หาค่าสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปดังต่อไปนี้

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และการหาร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

1.2 ข้อมูลพฤติกรรมในการเดินทางท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และการหาร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

1.3 องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลของผู้ตอบแบบสอบถาม นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

1.4 แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลของผู้ตอบแบบสอบถาม นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

1.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมแรงจูงใจในการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานต่อเยาวชนไทยของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด (Open end) ใช้วิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยนำข้อความที่ผู้ตอบแบบสอบถามเขียนอธิบายมาจับประเด็นและนำประเด็นที่คล้ายคลึงกันมาจัดเป็นกลุ่มเดียวกัน เพื่อนำมากำหนดเป็นค่าความถี่ (Frequency) ให้กับข้อความหรือรายการนั้น แล้วสรุปมาเป็นค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

1.6 เปรียบเทียบความแตกต่างของแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ ใช้การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยค่าที (t-test) และจำแนกตามอายุ วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of variance: ANOVA) เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของตัวแปรเป็นรายกลุ่ม กรณีพบค่าความแตกต่างเป็นรายกลุ่ม ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ความแตกต่างนั้นเป็นรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ (Scheffe's method) โดยในการทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยกำหนดไว้ที่ระดับ .05

2) ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ซึ่งมีลักษณะเป็นความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ นำเสนอในลักษณะความเรียง

เกณฑ์เทียบระดับแรงจูงใจ

แบบสอบถามตอนที่ 3 องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลของผู้ตอบแบบสอบถาม และตอนที่ 4 แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลของผู้ตอบแบบสอบถามมาแจกแจงความถี่และร้อยละรวมคะแนนที่ได้หาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยส่วนรวมเป็นรายข้อนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางความเรียง โดยกำหนดค่าคะแนนดังต่อไปนี้

คะแนน	ระดับแรงจูงใจ
5	มากที่สุด
4	มาก
3	ปานกลาง
2	น้อย
1	น้อยที่สุด

จากการแบ่งระดับการประเมินเป็น 5 ระดับ (ตั้งแต่ 1 - 5) สามารถนำมาวิเคราะห์ด้วยการกำหนดอันตรภาคชั้น (ยูทช ไทยวรรณ, 2545) ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{อันตรภาคชั้น (Class Interval)} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{5 - 1}{5} \\
 &= 0.8
 \end{aligned}$$

เมื่อได้ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) แล้ว นำมาเทียบเกณฑ์ระดับความต้องการที่กำหนดไว้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยที่ได้ นำมาแปลความหมายตามเกณฑ์

ค่าเฉลี่ย 4.21 - 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41 - 4.20	หมายถึง	มาก
ค่าเฉลี่ย 2.61 - 3.40	หมายถึง	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81 - 2.60	หมายถึง	น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.80	หมายถึง	น้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยเรื่อง “การศึกษาแรงจูงใจของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการท่องเที่ยวพืชรักข์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล” ผู้วิจัยได้จำแนกผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ตอน คือ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม และผลการสัมภาษณ์นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญทางด้านพืชรักข์ เยาวชน การท่องเที่ยว และนันทนาการ

1) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้จำแนกผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำเสนอตารางประกอบความเรียง ดังนี้

- ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ข้อมูลพฤติกรรมในการเดินทางท่องเที่ยวพืชรักข์ของผู้ตอบแบบสอบถาม
- องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพืชรักข์ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลของผู้ตอบแบบสอบถาม
- แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพืชรักข์ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมแรงจูงใจในการท่องเที่ยวพืชรักข์ต่อเยาวชนไทยของผู้ตอบแบบสอบถาม
- การเปรียบเทียบความแตกต่างของแรงจูงใจในการท่องเที่ยวพืชรักข์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ และอายุ

ผลการวิเคราะห์

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลและนำไปวิเคราะห์ทางสถิติผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลนำมาเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 420 คน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มาแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ปรากฏผลวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 1-5

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

พิพิธภัณฑสถานในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	เพศ (N = 420)			
	ชาย		หญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติวัดเบญจมบพิตร	30	7.1	40	9.5
หอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร	26	6.2	44	10.5
องค์การพิพิธภัณฑศาสตร์แห่งชาติ	27	6.4	43	10.2
พิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ	33	7.9	37	8.8
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนคร	28	6.7	42	10.0
สถาบันพิพิธภัณฑการเรียนรู้แห่งชาติ	34	8.1	36	8.6
รวม	178	42.4	242	57.6

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 242 คน คิดเป็นร้อยละ 57.6 และเป็นเพศชาย จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 42.4 และเมื่อพิจารณารายพิพิธภัณฑพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวพิพิธภัณฑทั้ง 6 แห่ง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

พิพิธภัณฑสถานในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	อายุ (N = 420)					
	15 – 18 ปี		19 – 22 ปี		23 – 25 ปี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติวัดเบญจมบพิตร	21	5.0	29	6.9	20	4.8
หอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร	29	6.9	32	7.6	9	2.1
องค์การพิพิธภัณฑน์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ	30	7.1	23	5.5	17	4.1
พิพิธภัณฑน์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ	33	7.9	24	5.7	13	3.1
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนคร	21	5.0	31	7.4	18	4.3
สถาบันพิพิธภัณฑน์การเรียนรู้แห่งชาติ	30	7.1	25	5.9	15	3.6
รวม	164	39.0	164	39.0	92	22.0

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 15 - 18 ปี และ 19 - 22 ปี จำนวน 164 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 39.0 และเมื่อพิจารณารายพิพิธภัณฑน์พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวของค์การพิพิธภัณฑน์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ พิพิธภัณฑน์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสถาบันพิพิธภัณฑน์การเรียนรู้แห่งชาติ ส่วนใหญ่มีอายุ 15 - 18 ปี

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติวัดเบญจมบพิตร หอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนคร ส่วนใหญ่มีอายุ 19 - 22 ปี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับวุฒิการศึกษา

พิพิธภัณฑสถานในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล	วุฒิการศึกษา (N = 420)											
	ต่ำกว่ามัธยมศึกษา		มัธยมศึกษาตอนต้น		มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.		อนุปริญญา / ปวส.		ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ วัดเบญจมบพิตร	15	3.6	10	2.4	10	2.4	4	1.0	28	6.7	3	0.7
หอศิลป์วัฒนธรรม กรุงเทพมหานคร	5	1.2	19	4.5	17	4.0	3	0.7	23	5.5	3	0.7
องค์การพิพิธภัณฑ วิทยาศาสตร์แห่งชาติ	6	1.4	18	4.3	19	4.5	9	2.1	13	3.1	5	1.2
พิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิม พระเกียรติฯ	18	4.3	20	4.8	17	4.0	3	0.7	10	2.4	2	0.5
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร	5	1.2	9	2.1	30	7.1	4	1.0	19	4.5	3	0.7
สถาบันพิพิธภัณฑการ เรียนรู้แห่งชาติ	5	1.2	20	4.8	17	4.0	13	3.1	11	2.6	4	1.0
รวม	54	12.9	96	22.9	110	26.0	36	8.6	104	24.8	20	4.8

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษา คือ มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 26.0 คน คิดเป็นร้อยละ 24.8 และเมื่อพิจารณารายพิพธิภัณฑ์พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวพิพธิภัณฑ์สถานแห่งชาติวัดเบญจมบพิตร และหอศิลปวัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษา คือ ปริญญาตรี

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวองค์การพิพธิภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ และพิพธิภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนคร ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษา คือ มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวพิพธิภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสถาบันพิพธิภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษา คือ มัธยมศึกษาตอนต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล	อาชีพ (N = 420)							
	นักเรียน / นิสิตนักศึกษา		พนักงานหน่วยงาน ภาครัฐ		พนักงานหน่วยงาน ภาคเอกชน		อื่นๆ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ วัดเบญจมบพิตร	43	10.2	11	2.7	10	2.4	6	1.4
หอศิลป์วัฒนธรรม กรุงเทพมหานคร	61	14.5	2	0.5	6	1.4	1	0.2
องค์การพิพิธภัณฑ์ วิทยาศาสตร์แห่งชาติ	52	12.4	9	2.1	7	1.7	2	0.5
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เฉลิมพระเกียรติฯ	53	12.6	5	1.2	10	2.4	2	0.5
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร	49	11.7	9	2.1	10	2.4	2	0.5
สถาบันพิพิธภัณฑ์การ เรียนรู้แห่งชาติ	55	13.7	6	1.4	6	1.4	3	0.7
รวม	313	74.5	42	10.0	49	11.7	16	3.8

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีอาชีพ คือ นักเรียน/นิสิตนักศึกษา จำนวน 313 คน คิดเป็นร้อยละ 74.5 รองลงมา คือ พนักงานหน่วยงานภาคเอกชน จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 11.7 น้อยที่สุด คือ อาชีพอื่นๆ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 3.8 และเมื่อพิจารณารายพิพิธภัณฑสถานพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานทั้ง 6 แห่ง ส่วนใหญ่ มีอาชีพ คือ นักเรียน/นิสิตนักศึกษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

พิพิธภัณฑสถานในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน(N = 420)											
	ต่ำกว่า 5,000 บาท		5,001 – 10,000 บาท		10,001 – 15,000 บาท		15,001 – 20,000 บาท		20,001 – 25,000 บาท		25,001 บาทขึ้นไป	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ วัดเบญจมบพิตร	23	5.5	31	7.4	8	1.9	3	0.7	2	0.5	3	0.7
หอศิลป์วัฒนธรรม กรุงเทพมหานคร	36	8.6	22	5.2	6	1.4	2	0.5	3	0.7	1	0.2
องค์การพิพิธภัณฑ์ วิทยาศาสตร์แห่งชาติ	37	8.8	17	4.1	7	1.8	6	1.4	3	0.7	0	0.0
พิพิธภัณฑสถานการเกษตรเฉลิม พระเกียรติฯ	33	7.9	24	5.7	8	1.9	1	0.2	3	0.7	1	0.2
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร	35	8.3	18	4.3	9	2.1	3	0.7	1	0.2	4	1.0
สถาบันพิพิธภัณฑ์การ เรียนรู้แห่งชาติ	30	7.1	23	5.5	9	2.1	4	1.0	3	0.7	1	0.2
รวม	194	46.2	136	32.2	46	11.3	19	4.5	15	3.5	10	2.3

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 46.2 รองลงมา คือ 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 32.2 น้อยที่สุด คือ 25,001 บาทขึ้นไป จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.3 และเมื่อพิจารณารายพิพธิภักข์พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวพิพธิภักข์สถานแห่งชาติวัดเบญจมบพิตรส่วนใหญ่มิรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาท

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวหอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร องค์การพิพธิภักข์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ พิพธิภักข์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พิพธิภักข์สถานแห่งชาติพระนคร และสถาบันพิพธิภักข์การเรียนรู้แห่งชาติ ส่วนใหญ่มิรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อมูลพฤติกรรมในการเดินทางท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมในการเดินทางท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำข้อมูลพฤติกรรมในการเดินทางท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานมาแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ของข้อมูลเป็นรายชื่อ ปრაกฏผลวิเคราะห์ข้อมูลดังตาราง 6 – 11

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความถี่ที่เคยเดินทางมาพิพิธภัณฑสถานในระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา

พิพิธภัณฑสถานในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	ความถี่ที่เคยเดินทางมาพิพิธภัณฑสถานในระยะเวลาปีที่ผ่านมา (N = 420)					
	1 - 2 ครั้ง		3 - 5 ครั้ง		5 ครั้งขึ้นไป	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติวัดเบญจมบพิตร	26	6.2	24	5.7	20	4.8
หอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร	25	6.0	15	3.6	30	7.1
องค์การพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ	58	13.8	8	1.9	4	0.9
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนคร	14	3.3	43	10.2	13	3.1
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนคร	49	11.7	15	3.6	6	1.4
สถาบันพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ	48	11.4	15	3.6	7	1.7
รวม	220	52.4	120	28.6	80	19.0

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การเดินทางท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลภายใน 1 ปีที่ผ่านมา 1 – 2 ครั้ง จำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 52.4 รองลงมาคือ 3 – 5 ครั้ง จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 28.6 และเมื่อพิจารณารายพิพิธภัณฑสถานพบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติวัดเบญจมบพิตร องค์การพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนคร และสถาบันพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การเดินทางท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานทั้ง 4 แห่งภายใน 1 ปีที่ผ่านมา 1 – 2 ครั้ง

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวหอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่ มีประสบการณ์การท่องเที่ยวหอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานครภายใน 1 ปีที่ผ่านมา 5 ครั้งขึ้นไป

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภายใน 1 ปีที่ผ่านมา 3 - 5 ครั้ง

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวันที่มาเที่ยวพิพิธภัณฑ์เป็นส่วนใหญ่

พิพิธภัณฑ์ในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	วันที่มาเที่ยวพิพิธภัณฑ์เป็นส่วนใหญ่ (N = 420)					
	วันจันทร์ – วันศุกร์		วันเสาร์ – วันอาทิตย์		วันหยุดนักขัตฤกษ์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติวัดเบญจมบพิตร	12	2.9	41	9.9	17	4.0
หอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร	38	9.1	23	5.5	9	2.1
องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ	6	1.4	43	10.2	21	5.0
พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ	14	3.3	43	10.2	13	3.2
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนคร	11	2.6	50	11.9	9	2.1
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ	8	1.9	51	12.1	11	2.6
รวม	89	21.2	251	59.8	80	19.0

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มาเที่ยวพิพิธภัณฑ์ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลในวันเสาร์ – วันอาทิตย์ จำนวน 251 คน คิดเป็นร้อยละ 59.8 และเมื่อพิจารณารายชื่อพิพิธภัณฑ์พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติวัดเบญจมบพิตร องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนคร และสถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ ส่วนใหญ่มาเที่ยวทั้ง 5 แห่งในวันเสาร์ – วันอาทิตย์

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวหอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มาเที่ยวหอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานครในวันจันทร์ – วันศุกร์

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามผู้ที่มาเที่ยวพิพิธภัณฑ์ร่วมกับผู้ตอบแบบสอบถาม

พิพิธภัณฑ์ในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล	ผู้ที่มาเที่ยวพิพิธภัณฑ์ร่วมกับผู้ตอบแบบสอบถาม (N = 420)									
	มากับครอบครัว		มากับเพื่อน		มากับสถาบันการศึกษา / หน่วยงาน		เดินทางมาคนเดียว		อื่นๆ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ วัดเบญจมบพิตร	7	1.7	36	8.6	8	1.9	13	3.1	6	1.4
หอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร	3	0.7	56	13.4	3	0.7	6	1.4	2	0.5
องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ แห่งชาติ	13	3.1	21	5.0	34	8.1	1	0.2	1	0.2
พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ	16	3.8	20	4.8	28	6.7	6	1.4	0	0
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนคร	14	3.3	45	10.7	6	1.4	3	0.7	2	0.5
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ	15	3.7	24	5.7	27	6.4	3	0.7	1	0.2
รวม	68	16.3	202	48.2	106	25.2	32	7.5	12	2.8

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มาที่วชิรภัณฑ์ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลกับเพื่อน จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 48.2 และเมื่อพิจารณารายพิพิธภัณฑ์พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติวัดเบญจมบพิตร หอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนคร ส่วนใหญ่มาเที่ยวกับเพื่อน

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ และพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ ส่วนใหญ่มาเที่ยวกับสถาบันการศึกษา / หน่วยงาน

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวัตถุประสงค์หลักในการเดินทางมาพิพิธภัณฑ์

พิพิธภัณฑ์ในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล	วัตถุประสงค์หลักในการเดินทางมาพิพิธภัณฑ์ (N = 420)									
	เพื่อการศึกษาและ เรียนรู้		เพื่อหาประสบการณ์ ที่แปลกใหม่		เป็นการท่องเที่ยวเพื่อ การพักผ่อน		มีความสนใจเป็นพิเศษ เกี่ยวกับรูปแบบกิจกรรม/ การจัดแสดงนิทรรศการของ พิพิธภัณฑ์		อื่นๆ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ วัดเบญจมบพิตร	34	8.1	10	2.5	13	3.1	7	1.6	6	1.4
หอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร	13	3.1	16	3.8	17	4.0	20	4.8	4	1.0
องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ แห่งชาติ	41	9.8	6	1.4	18	4.4	4	1.0	1	0.2
พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ	27	6.4	17	4.0	14	3.3	12	2.9	0	0.0
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนคร	38	9.1	14	3.3	11	2.6	7	1.6	0	0.0
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ	29	6.9	13	3.1	16	3.8	11	2.6	1	0.2
รวม	182	43.4	76	18.1	89	21.2	61	14.5	12	2.8

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์หลักในการเดินทางมาท่องเที่ยวพืชรักข์ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล คือ เพื่อการศึกษาและเรียนรู้ จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 43.4 รองลงมาคือ เพื่อการท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อน จำนวน 89 คิดเป็นร้อยละ 21.2 น้อยที่สุดคือ อื่นๆ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8 และเมื่อพิจารณารายพืชรักข์พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวพืชรักข์สถานแห่งชาติวัดเบญจมบพิตร องค์การพืชรักข์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ พืชรักข์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พืชรักข์สถานแห่งชาติพระนคร และสถาบันพืชรักข์การเรียนรู้แห่งชาติ ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์หลัก คือ เพื่อการศึกษาและเรียนรู้

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวหอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์หลัก คือ มีความสนใจเป็นพิเศษเกี่ยวกับรูปแบบกิจกรรม/การจัดแสดงนิทรรศการของพืชรักข์

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการเดินทางมาเที่ยวพิพิธภัณฑ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

พิพิธภัณฑ์ในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล	การเดินทางมาเที่ยวพิพิธภัณฑ์ (N = 420)							
	พาหนะส่วนตัว		ยานพาหนะที่ สถานศึกษา/หน่วยงาน จัดให้		ขนส่งสาธารณะ / รถรับจ้าง		อื่นๆ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ วัดเบญจมบพิตร	9	2.1	4	1.0	51	12.1	6	1.4
หอศิลป์วัฒนธรรม กรุงเทพมหานคร	8	1.9	3	0.7	52	12.3	7	1.7
องค์การพิพิธภัณฑ์ วิทยาศาสตร์แห่งชาติ	23	5.5	34	8.1	13	3.1	0	0.0
พิพิธภัณฑ์การเกษตร เฉลิมพระเกียรติฯ	24	5.7	28	6.7	16	3.8	2	0.5
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร	20	4.8	9	2.1	39	9.3	2	0.5
สถาบันพิพิธภัณฑ์การ เรียนรู้แห่งชาติ	13	3.1	24	5.7	30	7.2	3	0.7
รวม	97	23.1	102	24.3	201	47.8	20	4.8

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เดินทางมาเที่ยวพิพิธภัณฑ์ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลโดยขนส่งสาธารณะ/รถรับจ้าง จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 47.8 รองลงมาคือ ยานพาหนะที่สถานศึกษา/หน่วยงานจัดให้ 102 คน คิดเป็นร้อยละ 24.3 น้อยที่สุด คือ อื่นๆ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 4.8 และเมื่อพิจารณารายชื่อพิพิธภัณฑ์พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติวัดเบญจมบพิตร หอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนคร และสถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ ส่วนใหญ่เดินทางมาเที่ยวพิพิธภัณฑ์โดยขนส่งสาธารณะ/รถรับจ้าง

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ และพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวส่วนใหญ่อเดินทางมาเที่ยวพิพิธภัณฑ์ยานพาหนะที่สถานศึกษา/หน่วยงานจัดให้

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสื่อที่มีผลต่อการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของพิพิธภัณฑ์ของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด

พิพิธภัณฑ์ในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล	สื่อที่มีผลต่อการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของพิพิธภัณฑ์ (N = 420)													
	วิทยุ		โทรทัศน์		หนังสือพิมพ์		อินเทอร์เน็ต		แผ่นพับ / ใบปลิว		ป้ายประกาศ		อื่น ๆ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ วัดเบญจมบพิตร	7	1.7	7	1.7	3	0.7	32	7.6	4	1.0	7	1.7	10	2.3
หอศิลป์วัฒนธรรม กรุงเทพมหานคร	0	0.0	12	2.9	1	0.2	13	3.1	6	1.4	23	5.5	15	3.5
องค์การพิพิธภัณฑ์ วิทยาศาสตร์แห่งชาติ	1	0.2	23	5.4	1	0.2	33	7.9	5	1.2	3	0.7	4	1.0
พิพิธภัณฑ์การเกษตร เฉลิมพระเกียรติฯ	2	0.5	19	4.5	2	0.5	23	5.5	11	2.6	11	2.6	2	0.5
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร	4	1.0	20	4.8	4	1.0	28	6.6	9	2.1	3	0.7	2	0.5
สถาบันพิพิธภัณฑ์ การเรียนรู้แห่งชาติ	1	0.2	21	5.0	3	0.7	33	7.9	4	1.0	6	1.4	2	0.5
รวม	15	3.6	102	24.3	14	3.3	162	38.6	39	9.3	53	12.6	35	8.3

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีสื่อที่มีผลต่อการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของพิพิธภัณฑ์ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล คือ อินเทอร์เน็ต จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 38.6 รองลงมา คือ โทรทัศน์ จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 24.3 น้อยที่สุด คือ หนังสือพิมพ์ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3 และเมื่อพิจารณารายพิพิธภัณฑ์พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติวัดเบญจมบพิตร องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนคร และสถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ ส่วนใหญ่มีสื่อที่มีผลต่อการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของพิพิธภัณฑ์ทั้ง 5 แห่ง คือ อินเทอร์เน็ต

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวหอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มีสื่อที่มีผลต่อการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของหอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานครคือ ป้ายประกาศ

องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ระดับแรงจูงใจที่มีต่อการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของข้อมูลเป็นรายข้อ ปรากฏผลวิเคราะห์ข้อมูลดังตาราง 12

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและ
 ปริมณฑลของผู้ตอบแบบสอบถาม

พิพิธภัณฑ์ในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล	องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล (N = 420)														
	ความน่าสนใจของพิพิธภัณฑ์			ความคุ้มค่าของเงินที่ใช้ในการมาเยือน พิพิธภัณฑ์			รูปแบบการจัดแสดงนิทรรศการถาวร ของพิพิธภัณฑ์ที่มีความน่าสนใจ			รูปแบบการจัดแสดงนิทรรศการถาวร ของพิพิธภัณฑ์ที่มีความทันสมัย			การบริการของเจ้าหน้าที่		
	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ
			ทางการ ท่องเที่ยว			ทางการ ท่องเที่ยว			ทางการ ท่องเที่ยว			ทางการ ท่องเที่ยว			ทางการ ท่องเที่ยว
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ วัดเบญจมบพิตร	3.94	0.700	มาก	3.07	0.997	ปานกลาง	3.64	0.723	มาก	3.60	0.788	มาก	3.31	0.843	ปานกลาง
หอศิลป์วัฒนธรรม กรุงเทพมหานคร	4.34	0.478	มากที่สุด	3.57	0.926	มาก	3.97	0.851	มาก	4.04	0.806	มาก	3.69	0.790	มาก
องค์การพิพิธภัณฑ์ วิทยาศาสตร์แห่งชาติ	4.33	0.675	มากที่สุด	3.60	0.954	มาก	4.24	0.711	มากที่สุด	4.37	0.726	มากที่สุด	4.03	0.780	มาก
พิพิธภัณฑ์การเกษตร เฉลิมพระเกียรติฯ	4.36	0.817	มากที่สุด	4.00	0.761	มาก	4.34	0.700	มากที่สุด	4.04	0.669	มาก	4.04	0.788	มาก
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร	4.14	0.666	มาก	3.30	0.729	ปานกลาง	4.01	0.771	มาก	3.80	0.809	มาก	3.76	0.770	มาก
สถาบันพิพิธภัณฑ์ การเรียนรู้แห่งชาติ	4.46	0.652	มากที่สุด	3.96	0.842	มาก	4.40	0.638	มากที่สุด	4.21	0.759	มากที่สุด	4.21	0.759	มากที่สุด
รวม	4.26	0.689	มากที่สุด	3.58	0.930	มาก	4.10	0.733	มาก	4.04	0.790	มาก	3.84	0.838	มาก

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพืชรักบี้ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและ
 ปริมณฑลของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

พืชรักบี้ในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล	องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวพืชรักบี้ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล (N = 420)														
	การให้ข้อมูลความรู้ ของวิทยากรนำชม			ความปลอดภัยใน ชีวิตและทรัพย์สิน			ความสะดวกสบายในการเดินทาง			ความเหมาะสมของช่วงเวลาที่ใช้ใน การเข้าชมพืชรักบี้			การโฆษณาประชาสัมพันธ์ ที่ดึงดูดใจ		
	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ
			ทางการ ท่องเที่ยว			ทางการ ท่องเที่ยว			ทางการ ท่องเที่ยว			ทางการ ท่องเที่ยว			ทางการ ท่องเที่ยว
พืชรักบี้สถานแห่งชาติ วัดเบญจมบพิตร	3.29	0.640	ปานกลาง	3.79	0.815	มาก	3.71	0.640	มาก	3.73	0.760	มาก	3.84	0.735	มาก
หอศิลป์วัฒนธรรม กรุงเทพมหานคร	3.26	1.086	มาก	4.09	0.756	มาก	4.20	0.827	มาก	4.11	0.733	มาก	3.94	0.883	มาก
องค์การพืชรักบี้ วิทยาศาสตร์แห่งชาติ	3.76	0.806	มาก	3.94	0.720	มาก	3.90	0.919	มาก	3.86	0.822	มาก	4.24	0.600	มากที่สุด
พืชรักบี้การเกษตร เฉลิมพระเกียรติฯ	3.93	0.873	มาก	4.21	0.832	มากที่สุด	4.20	0.791	มาก	4.24	0.711	มากที่สุด	4.20	0.773	มาก
พืชรักบี้สถานแห่งชาติ พระนคร	3.57	0.772	มาก	4.24	0.647	มากที่สุด	3.93	0.748	มาก	3.84	0.792	มาก	4.19	0.839	มาก
สถาบันพืชรักบี้ การเรียนรู้แห่งชาติ	3.96	0.824	มาก	4.17	0.701	มาก	4.11	0.790	มาก	4.13	0.741	มาก	4.36	0.638	มากที่สุด
รวม	3.63	0.885	มาก	4.07	0.761	มาก	4.01	0.806	มาก	3.99	0.778	มาก	4.12	0.769	มาก

จากตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่า องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพืชรักข์ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลของผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ความน่าสนใจของพืชรักข์ ($\bar{x} = 4.26$) ทั้งนี้ องค์ประกอบอื่นๆ อยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบ และเมื่อพิจารณารายพืชรักข์พบว่า

องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยว รายการย่อย ความน่าสนใจของพืชรักข์ มีผลต่อแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพืชรักข์ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวพืชรักข์ 5 แห่งมากที่สุด ได้แก่ พืชรักข์สถานแห่งชาติวัดเบญจมบพิตร ($\bar{x} = 3.94$) หอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร ($\bar{x} = 4.34$) พืชรักข์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ($\bar{x} = 4.36$) และสถาบันพืชรักข์การเรียนรู้แห่งชาติ ($\bar{x} = 4.46$)

องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยว รายการย่อย รูปแบบการจัดแสดงนิทรรศการถาวรของพืชรักข์มีความทันสมัย มีผลต่อแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพืชรักข์ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวของค์การพืชรักข์วิทยาศาสตร์แห่งชาติมากที่สุด ($\bar{x} = 4.37$)

องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยว รายการย่อย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ที่มีผลต่อแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพืชรักข์ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวพืชรักข์สถานแห่งชาติพระนครมากที่สุด ($\bar{x} = 4.24$)

แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพืชรักข์เขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ระดับแรงจูงใจที่มีต่อการท่องเที่ยวพืชรักข์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของข้อมูลเป็นรายข้อ ปรากฏผลวิเคราะห์ข้อมูลดังตาราง 13 - 17

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แรงงูใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลของผู้ตอบแบบสอบถาม

พิพิธภัณฑ์ในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล	แรงงูใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลของผู้ตอบแบบสอบถาม (N = 420)														
	แรงงูใจทางกายภาพ			แรงงูใจทางวัฒนธรรม			แรงงูใจระหว่างบุคคล			แรงงูใจทาง สถานภาพและชื่อเสียง			รวม		
	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงงูใจ ทางการ ท่องเที่ยว	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงงูใจ ทางการ ท่องเที่ยว	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงงูใจ ทางการ ท่องเที่ยว	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงงูใจ ทางการ ท่องเที่ยว	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงงูใจ ทางการ ท่องเที่ยว
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ วัดเบญจมบพิตร	3.76	0.399	มาก	4.01	0.448	มาก	3.59	0.515	มาก	3.95	0.446	มาก	3.83	0.320	มาก
หอศิลป์วัฒนธรรม กรุงเทพมหานคร	4.01	0.435	มาก	3.93	0.548	มาก	3.77	0.579	มาก	4.00	0.574	มาก	3.91	0.456	มาก
องค์การพิพิธภัณฑ์ วิทยาศาสตร์แห่งชาติ	4.10	0.578	มาก	4.18	0.511	มาก	3.99	0.606	มาก	4.16	0.507	มาก	4.11	0.493	มาก
พิพิธภัณฑ์การเกษตร เฉลิมพระเกียรติฯ	4.07	0.539	มาก	4.18	0.536	มาก	4.10	0.545	มาก	4.18	0.548	มาก	4.13	0.506	มาก
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร	3.92	0.484	มาก	4.17	0.483	มาก	3.86	0.572	มาก	3.98	0.499	มาก	3.98	0.422	มาก
สถาบันพิพิธภัณฑ์ การเรียนรู้แห่งชาติ	4.03	0.480	มาก	4.23	0.456	มาก	4.05	0.582	มาก	4.13	0.499	มาก	4.11	0.430	มาก
รวม	3.98	0.500	มาก	4.12	0.507	มาก	3.89	0.591	มาก	4.07	0.518	มาก	4.02	0.453	มาก

จากตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$) และเมื่อพิจารณาในรายด้านต่างๆแล้วพบว่า มีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ แรงจูงใจทางวัฒนธรรม ($\bar{x} = 4.12$), แรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียง ($\bar{x} = 4.07$), แรงจูงใจทางกายภาพ ($\bar{x} = 3.98$), และแรงจูงใจระหว่างบุคคล ($\bar{x} = 3.89$) และเมื่อพิจารณารายพิพิธภัณฑสถานพบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถาน 5 แห่งมีแรงจูงใจทางวัฒนธรรมมากที่สุด ได้แก่ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติวัดเบญจมบพิตร ($\bar{x} = 4.01$), องค์การพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ($\bar{x} = 4.18$), พิพิธภัณฑสถานการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ($\bar{x} = 4.18$), พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนคร ($\bar{x} = 4.17$), และสถาบันพิพิธภัณฑสถานการเรียนรู้แห่งชาติ ($\bar{x} = 4.23$)

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวหอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานครมีแรงจูงใจทางกายภาพมากที่สุด ($\bar{x} = 4.01$)

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียงมากที่สุด ($\bar{x} = 4.18$)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านกายภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

พิพิธภัณฑสถานในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล	แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลของผู้ตอบแบบสอบถาม (N = 420)											
	เป็นการท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน			เป็นการท่องเที่ยวเพื่อความ บันเทิง			ส่งเสริมสุขภาพจิตใจให้ดีขึ้น			ลดปัญหาเกี่ยวกับอาชญากรรม ของเยาวชน		
	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ
			ทางการ ท่องเที่ยว			ทางการ ท่องเที่ยว			ทางการ ท่องเที่ยว			ทางการ ท่องเที่ยว
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ วัดเบญจมบพิตร	3.90	0.617	มาก	3.47	1.073	มาก	3.91	0.847	มาก	3.54	0.846	มาก
หอศิลป์วัฒนธรรม กรุงเทพมหานคร	4.20	0.734	มาก	3.80	0.809	มาก	4.11	0.627	มาก	3.39	0.873	ปานกลาง
องค์การพิพิธภัณฑ วิทยาาสตร์แห่งชาติ	4.09	0.697	มาก	3.84	0.911	มาก	4.04	0.788	มาก	3.80	1.016	มาก
พิพิธภัณฑการเกษตร เฉลิมพระเกียรติฯ	4.06	0.740	มาก	3.79	0.740	มาก	4.10	0.764	มาก	4.09	0.775	มาก
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร	3.91	0.847	มาก	3.59	1.000	มาก	4.00	0.816	มาก	3.50	0.847	มาก
สถาบันพิพิธภัณฑ การเรียนรู้แห่งชาติ	4.14	0.748	มาก	3.89	0.826	มาก	3.90	0.764	มาก	3.76	0.842	มาก
รวม	4.05	0.738	มาก	3.73	0.907	มาก	4.01	0.771	มาก	3.68	0.895	มาก

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านกายภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

พิพิธภัณฑสถานในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล	แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลของผู้ตอบแบบสอบถาม (N = 420)											
	ลดความประพฤติที่ไม่เหมาะสม ของเยาวชน			สร้างความสนุกสนานตื่นเต้น สนุกสนานเพลิดเพลิน			ก่อให้เกิดการพัฒนาอารมณ์สุข สนุกสนานหรือความสนุกสนาน			เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ใหม่		
	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ
			ทางการ ท่องเที่ยว			ทางการ ท่องเที่ยว			ทางการ ท่องเที่ยว			ทางการ ท่องเที่ยว
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ วัดเบญจมบพิตร	3.31	0.971	ปานกลาง	3.41	0.712	มาก	3.96	0.647	มาก	4.26	0.811	มากที่สุด
หอศิลป์วัฒนธรรม กรุงเทพมหานคร	3.43	0.878	มาก	4.00	0.702	มาก	4.31	0.649	มากที่สุด	4.37	0.618	มากที่สุด
องค์การพิพิธภัณฑ วิทยาาสตร์แห่งชาติ	3.80	1.030	มาก	4.30	0.749	มากที่สุด	4.29	0.725	มากที่สุด	4.43	0.627	มากที่สุด
พิพิธภัณฑการเกษตร เฉลิมพระเกียรติฯ	4.10	0.819	มาก	3.83	0.851	มาก	4.06	0.796	มาก	4.21	0.778	มากที่สุด
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร	3.61	0.937	มาก	3.79	0.899	มาก	3.99	0.648	มาก	4.30	0.709	มาก
สถาบันพิพิธภัณฑ การเรียนรู้แห่งชาติ	3.69	0.925	มาก	4.03	0.816	มาก	4.13	0.721	มาก	4.37	0.705	มาก
รวม	3.66	0.958	มาก	3.89	0.832	มาก	4.12	0.709	มาก	4.32	0.711	มากที่สุด

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านกายภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

พิพิธภัณฑสถานในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล	แรงจูงใจทางกายภาพ (N = 420)											
	ส่งเสริมพัฒนาการทางด้าน			ส่งเสริมความสมดุลในกิจกรรม			ส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมที่			รวม		
	อารมณ์ จิตใจ สังคม และ			การทำงาน เวลาว่าง และการ			ก่อให้เกิดคุณค่าและมีจุดมุ่งหมาย					
	สติปัญญา			พักผ่อน			ที่มีต่อชีวิต					
\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ	
		ทางการ			ทางการ			ทางการ			ทางการ	
		ท่องเที่ยว			ท่องเที่ยว			ท่องเที่ยว			ท่องเที่ยว	
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ วัดเบญจมบพิตร	3.93	0.804	มาก	3.83	0.834	มาก	3.79	0.815	มาก	3.76	0.399	มาก
หอศิลป์วัฒนธรรม กรุงเทพมหานคร	4.29	0.705	มากที่สุด	4.26	0.652	มากที่สุด	4.00	0.816	มาก	4.01	0.434	มาก
องค์การพิพิธภัณฑ วิทยาศาสตร์แห่งชาติ	4.30	0.768	มากที่สุด	4.13	0.797	มาก	4.13	0.815	มาก	4.10	0.578	มาก
พิพิธภัณฑการเกษตร เฉลิมพระเกียรติฯ	4.07	0.621	มาก	4.20	0.714	มาก	4.24	0.690	มากที่สุด	4.07	0.539	มาก
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร	4.11	0.553	มาก	4.17	0.680	มาก	4.17	0.613	มาก	3.92	0.484	มาก
สถาบันพิพิธภัณฑ การเรียนรู้แห่งชาติ	4.23	0.745	มากที่สุด	4.13	0.797	มาก	4.16	0.754	มาก	4.04	0.480	มาก
รวม	4.15	0.713	มาก	4.12	0.757	มาก	4.08	0.765	มาก	3.98	0.500	มาก

จากตารางที่ 14 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว พืชภัณฑ์ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านกายภาพ โดยรวมมีระดับแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$) และเมื่อพิจารณาในรายการย่อยต่างๆแล้ว มีข้อแตกต่าง โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวในรายการย่อย เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ใหม่มากที่สุด ($\bar{x} = 4.32$) รองลงมาคือ สร้างความสนุกสนานตื่นเต้น สนุกสนานเพลิดเพลิน และส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ($\bar{x} = 4.15$) น้อยที่สุดคือ ลดความประพฤตินี้ที่ไม่เหมาะสมของเยาวชน ($\bar{x} = 3.66$)

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑิ์ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านวัฒนธรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม

พิพิธภัณฑิ์ในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล	แรงจูงใจทางวัฒนธรรม (N = 420)														
	เกิดความซาบซึ้งและความ ประทับใจ			ส่งเสริมวิทยาศาสตร์หรือ ศิลปวัฒนธรรมของชาติ			เป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเข้าใจ วิทยาศาสตร์ศิลปวัฒนธรรม และ เอกลักษณ์ของชนชาติ			ก่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อชุมชนและ ประเทศชาติ			เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ วิวัฒนาการของชนชาติและ สภาพสังคมในปัจจุบัน		
	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ ทางการ ท่องเที่ยว	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ ทางการ ท่องเที่ยว	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ ทางการ ท่องเที่ยว	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ ทางการ ท่องเที่ยว	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ ทางการ ท่องเที่ยว
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ วัดเบญจมบพิตร	3.91	0.737	มาก	4.16	0.828	มาก	4.07	0.890	มาก	3.80	0.809	มาก	3.74	0.811	มาก
หอศิลปวัฒนธรรม กรุงเทพมหานคร	3.87	0.721	มาก	4.00	0.816	มาก	3.94	0.866	มาก	3.73	0.779	มาก	3.91	0.794	มาก
องค์การพิพิธภัณฑิ์ วิทยาศาสตร์แห่งชาติ	3.93	0.786	มาก	4.30	0.768	มากที่สุด	4.39	0.666	มาก	4.00	0.761	มาก	4.09	0.756	มาก
พิพิธภัณฑิ์การเกษตร เฉลิมพระเกียรติฯ	4.11	0.753	มาก	4.16	0.754	มาก	4.19	0.728	มาก	4.17	0.722	มาก	4.21	0.740	มากที่สุด
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร	4.13	0.612	มาก	4.29	0.745	มากที่สุด	4.29	0.745	มากที่สุด	4.21	0.700	มากที่สุด	4.30	0.688	มากที่สุด
สถาบันพิพิธภัณฑิ์ การเรียนรู้แห่งชาติ	4.23	0.726	มากที่สุด	4.11	0.790	มาก	4.29	0.764	มากที่สุด	4.20	0.714	มาก	4.29	0.705	มากที่สุด
รวม	4.03	0.732	มาก	4.17	0.786	มาก	4.18	0.782	มาก	4.03	0.772	มาก	4.08	0.764	มาก

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านวัฒนธรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

พิพิธภัณฑสถานในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล	แรงจูงใจทางวัฒนธรรม (N = 420)											
	เป็นกิจกรรมพัฒนาสังคมและ ทรัพยากรมนุษย์			ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรด้าน มรดกศิลปวัฒนธรรมของชาติ			ได้รับความรู้ และสาระที่ทันสมัย			สร้างความภาคภูมิใจในชุมชน และประเทศของตน		
	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ
			ทางการ ท่องเที่ยว			ทางการ ท่องเที่ยว			ทางการ ท่องเที่ยว			ทางการ ท่องเที่ยว
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ วัดเบญจมบพิตร	4.13	0.700	มาก	4.50	0.737	มากที่สุด	3.79	0.679	มาก	4.19	0.728	มาก
หอศิลปวัฒนธรรม กรุงเทพมหานคร	3.91	0.812	มาก	4.07	0.822	มาก	3.90	0.725	มาก	3.83	0.834	มาก
องค์การพิพิธภัณฑ สถานแห่งชาติ	4.11	0.790	มาก	4.26	0.811	มากที่สุด	4.33	0.631	มากที่สุด	4.11	0.790	มาก
พิพิธภัณฑสถานการเกษตร เฉลิมพระเกียรติฯ	4.16	0.715	มาก	4.34	0.740	มากที่สุด	4.23	0.685	มากที่สุด	4.14	0.708	มาก
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร	4.13	0.700	มาก	4.27	0.721	มากที่สุด	3.94	0.832	มาก	4.27	0.635	มากที่สุด
สถาบันพิพิธภัณฑ สถานแห่งชาติ	4.16	0.773	มาก	4.33	0.631	มากที่สุด	4.36	0.591	มากที่สุด	4.16	0.673	มาก
รวม	4.10	0.750	มาก	4.30	0.753	มากที่สุด	4.09	0.726	มาก	4.12	0.740	มาก

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านวัฒนธรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

พิพิธภัณฑสถานในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล	แรงจูงใจทางวัฒนธรรม (N = 420)											
	ส่งเสริมพัฒนาการศึกษา อย่างต่อเนื่อง			ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ชุมชน สังคม และประเทศชาติ			ส่งเสริมการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ นอกห้องเรียนของเยาวชนไทย			รวม		
	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ
			ทางการ ท่องเที่ยว			ทางการ ท่องเที่ยว			ทางการ ท่องเที่ยว			ทางการ ท่องเที่ยว
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ วัดเบญจมบพิตร	3.96	0.731	มาก	3.69	0.731	มาก	4.23	0.726	มาก	4.01	0.448	มาก
หอศิลป์วัฒนธรรม กรุงเทพมหานคร	3.87	0.815	มาก	3.80	0.754	มาก	4.27	0.658	มากที่สุด	3.93	0.658	มาก
องค์การพิพิธภัณฑ วิทยาศาสตร์แห่งชาติ	4.17	0.780	มาก	4.14	0.748	มาก	4.37	0.783	มากที่สุด	4.18	0.511	มาก
พิพิธภัณฑการเกษตร เฉลิมพระเกียรติฯ	4.14	0.666	มาก	4.10	0.725	มาก	4.17	0.742	มาก	4.18	0.536	มาก
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร	3.99	0.771	มาก	4.03	0.761	มาก	4.30	0.622	มากที่สุด	4.17	0.622	มาก
สถาบันพิพิธภัณฑ การเรียนรู้แห่งชาติ	4.17	0.659	มาก	4.23	0.705	มากที่สุด	4.21	0.705	มากที่สุด	4.23	0.456	มากที่สุด
รวม	4.05	0.744	มาก	4.00	0.746	มาก	4.26	0.706	มากที่สุด	4.12	0.507	มาก

จากตารางที่ 15 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว พิพิธภัณฑสถานในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านวัฒนธรรม โดยรวมมีระดับแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.12$) และเมื่อพิจารณาในรายการย่อยต่างๆแล้ว มีข้อแตกต่าง โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวในรายการย่อย ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรด้านมรดกศิลปวัฒนธรรมของชาติมากที่สุด ($\bar{x} = 4.30$) รองลงมาคือ ส่งเสริมการพัฒนาทักษะการเรียนรู้นอกห้องเรียนของเยาวชนไทย ($\bar{x} = 4.26$) น้อยที่สุดคือ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติ ($\bar{x} = 4.00$)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

พิพิธภัณฑสถานในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล	แรงจูงใจระหว่างบุคคล (N = 420)											
	ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือความรู้กับบุคคลอื่น			ส่งเสริมการมีมนุษย์สัมพันธ์กับบุคคลอื่นได้ดี			ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในสังคม			ส่งเสริมการทำงานเป็นหมู่คณะ		
	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ
			ทางการ ท่องเที่ยว			ทางการ ท่องเที่ยว			ทางการ ท่องเที่ยว			ทางการ ท่องเที่ยว
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ วัดเบญจมบพิตร	3.39	0.767	ปานกลาง	3.39	0.728	ปานกลาง	3.70	0.729	มาก	3.59	0.893	มาก
หอศิลป์วัฒนธรรม กรุงเทพมหานคร	3.90	0.783	มาก	3.77	0.871	มาก	3.81	0.856	มาก	3.61	0.856	มาก
องค์การพิพิธภัณฑ วิทยาาสตร์แห่งชาติ	4.04	0.806	มาก	3.97	0.816	มาก	3.89	0.826	มาก	4.06	0.849	มาก
พิพิธภัณฑการเกษตร เฉลิมพระเกียรติฯ	4.06	0.778	มาก	4.07	0.748	มาก	4.09	0.737	มาก	4.09	0.654	มาก
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร	3.97	0.798	มาก	3.86	0.748	มาก	3.71	0.705	มาก	3.69	0.753	มาก
สถาบันพิพิธภัณฑ การเรียนรู้แห่งชาติ	4.01	0.789	มาก	4.03	0.798	มาก	4.07	0.968	มาก	4.06	0.96	มาก
รวม	3.90	0.817	มาก	3.85	0.815	มาก	3.88	0.816	มาก	3.85	0.872	มาก

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

พิพิธภัณฑสถานในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล	แรงจูงใจระหว่างบุคคล (N = 420)											
	เพิ่มความมั่นใจในการเข้าสังคม			ส่งเสริมการรู้จักรักหมู่คณะ เสียสละเพื่อส่วนรวม			ส่งเสริมการดำเนินชีวิตอยู่ ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข			ส่งเสริมความเห็นใจและ เข้าใจบุคคลอื่น		
	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ
			ทางการ ท่องเที่ยว			ทางการ ท่องเที่ยว			ทางการ ท่องเที่ยว			ทางการ ท่องเที่ยว
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ วัดเบญจมบพิตร	3.43	0.827	มาก	3.59	0.825	มาก	3.66	0.720	มาก	3.71	0.745	มาก
หอศิลป์วัฒนธรรม กรุงเทพมหานคร	3.71	0.764	มาก	3.59	0.771	มาก	3.56	0.771	มาก	3.70	0.768	มาก
องค์การพิพิธภัณฑ วิทยาศาสตร์แห่งชาติ	3.84	0.792	มาก	3.89	0.910	มาก	4.06	0.814	มาก	4.00	0.814	มาก
พิพิธภัณฑการเกษตร เฉลิมพระเกียรติฯ	4.09	0.654	มาก	4.11	0.671	มาก	4.14	0.666	มาก	4.10	0.764	มาก
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร	3.97	0.798	มาก	3.86	0.748	มาก	3.71	0.705	มาก	3.69	0.753	มาก
สถาบันพิพิธภัณฑ การเรียนรู้แห่งชาติ	4.01	0.789	มาก	4.03	0.798	มาก	4.07	0.968	มาก	4.06	0.976	มาก
รวม	3.81	0.822	มาก	3.88	0.814	มาก	3.90	0.763	มาก	3.89	0.756	มาก

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

พิพิธภัณฑสถานในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล	แรงจูงใจระหว่างบุคคล (N = 420)								
	เสริมสร้างสัมพันธภาพอันดีใน ครอบครัวและชุมชน			ส่งเสริมแสดงออกทางสังคม เชิงสร้างสรรค์			รวม		
	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ
			ทางการ ท่องเที่ยว			ทางการ ท่องเที่ยว			ทางการ ท่องเที่ยว
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ วัดเบญจมบพิตร	3.70	0.709	มาก	3.73	0.977	มาก	3.59	0.515	มาก
หอศิลป์วัฒนธรรม กรุงเทพมหานคร	3.86	0.804	มาก	4.16	0.828	มาก	3.77	0.579	มาก
องค์การพิพิธภัณฑ วิทยาาสตร์แห่งชาติ	4.04	0.842	มาก	4.11	0.713	มาก	3.99	0.606	มาก
พิพิธภัณฑการเกษตร เฉลิมพระเกียรติฯ	4.10	0.764	มาก	4.16	0.694	มาก	4.10	0.545	มาก
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร	4.01	0.625	มาก	3.86	0.708	มาก	3.86	0.572	มาก
สถาบันพิพิธภัณฑ การเรียนรู้แห่งชาติ	4.01	0.732	มาก	4.21	0.679	มากที่สุด	4.05	0.582	มาก
รวม	3.95	0.757	มาก	4.04	0.790	มาก	3.89	0.591	มาก

จากตารางที่ 16 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว พิพิธภัณฑสถานในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคล โดยรวมมีระดับแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.89$) และเมื่อพิจารณาในรายการย่อยต่างๆ แล้วพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมากทุกรายการย่อย โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว รายการย่อย ส่งเสริมแสดงออกทางสังคมเชิงสร้างสรรค์ มากที่สุด ($\bar{x} = 4.04$) รองลงมา คือ เสริมสร้างสัมพันธภาพอันดีในครอบครัวและชุมชน ($\bar{x} = 3.95$) น้อยที่สุดคือ เพิ่มความมั่นใจในการเข้าสังคม ($\bar{x} = 3.81$)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพืชรักชนท์ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านสถานภาพและชื่อเสียงของผู้ตอบแบบสอบถาม

พืชรักชนท์ในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล	แรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียง (N = 420)											
	ความต้องการพัฒนาตนเอง ทางด้านสุขภาพกาย และจิตใจ			ส่งเสริมการนำความรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน			เป็นแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน ในการพัฒนาตนที่สำคัญ			บำรุงขวัญและสร้างกำลังใจ แก่ตนเอง		
	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ
			ทางการ ท่องเที่ยว			ทางการ ท่องเที่ยว			ทางการ ท่องเที่ยว			ทางการ ท่องเที่ยว
พืชรักชนท์สถานแห่งชาติ วัดเบญจมบพิตร	3.71	0.903	มาก	3.86	1.067	มาก	4.30	1.026	มากที่สุด	3.77	0.802	มาก
หอศิลป์วัฒนธรรม กรุงเทพมหานคร	3.81	0.804	มาก	3.81	0.873	มาก	4.29	0.837	มากที่สุด	3.96	0.892	มาก
องค์การพืชรักชนท์ วิทยาศาสตร์แห่งชาติ	4.07	0.688	มาก	4.17	0.636	มาก	4.29	0.764	มากที่สุด	4.11	0.753	มาก
พืชรักชนท์การเกษตร เฉลิมพระเกียรติฯ	4.07	0.729	มาก	4.06	0.720	มาก	4.21	0.740	มากที่สุด	4.07	0.709	มาก
พืชรักชนท์สถานแห่งชาติ พระนคร	3.79	0.759	มาก	3.87	0.797	มาก	4.21	0.700	มากที่สุด	3.89	0.713	มาก
สถาบันพืชรักชนท์ การเรียนรู้แห่งชาติ	4.04	0.842	มาก	4.13	0.797	มาก	4.30	0.667	มากที่สุด	4.04	0.711	มาก
รวม	3.92	0.800	มาก	3.98	0.833	มาก	4.27	0.794	มากที่สุด	3.97	0.770	มาก

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านสถานภาพและชื่อเสียงของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

พิพิธภัณฑสถานในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล	แรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียง (N = 420)											
	ขยายโลกทัศน์ของตนเอง			ส่งเสริมการเพิ่มพูนความรู้และ ความสามารถของตนเอง			ช่วยพัฒนานิสัย และ เจตคติที่พึงประสงค์			ส่งเสริมเรียนรู้และ รู้จักตนเองมากขึ้น		
	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ ทางการ ท่องเที่ยว	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ ทางการ ท่องเที่ยว	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ ทางการ ท่องเที่ยว	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ ทางการ ท่องเที่ยว
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ วัดเบญจมบพิตร	4.29	0.764	มากที่สุด	4.11	0.753	มาก	3.91	0.697	มาก	3.79	0.759	มาก
หอศิลป์วัฒนธรรม กรุงเทพมหานคร	4.44	0.715	มากที่สุด	4.19	0.767	มาก	3.99	0.752	มาก	4.11	0.843	มาก
องค์การพิพิธภัณฑ วิทยาาสตร์แห่งชาติ	4.40	0.750	มากที่สุด	4.37	0.641	มากที่สุด	4.13	0.760	มาก	4.16	0.792	มาก
พิพิธภัณฑการเกษตร เฉลิมพระเกียรติฯ	4.21	0.759	มากที่สุด	4.19	0.687	มาก	4.23	0.745	มากที่สุด	4.16	0.792	มาก
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร	4.00	0.799	มาก	4.11	0.772	มาก	3.97	0.636	มาก	3.96	0.731	มาก
สถาบันพิพิธภัณฑ การเรียนรู้แห่งชาติ	4.23	0.726	มากที่สุด	4.20	0.844	มาก	4.14	0.822	มาก	4.09	0.913	มาก
รวม	4.26	0.762	มากที่สุด	4.20	0.747	มาก	4.06	0.742	มาก	4.04	0.813	มาก

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านสถานภาพและชื่อเสียงของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

พิพิธภัณฑสถานในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล	แรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียง (N = 420)											
	ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกในการ เห็นคุณค่าแห่งตน			ส่งเสริมการสร้าง ความมั่นใจและ ความภาคภูมิใจให้กับตนเอง			เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี			รวม		
	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ	\bar{x}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ
			ทางการ ท่องเที่ยว			ทางการ ท่องเที่ยว			ทางการ ท่องเที่ยว			ทางการ ท่องเที่ยว
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ วัดเบญจมบพิตร	3.93	0.621	มาก	3.91	0.654	มาก	3.86	0.785	มาก	3.95	0.446	มาก
หอศิลป์วัฒนธรรม กรุงเทพมหานคร	3.97	0.834	มาก	3.78	0.764	มาก	3.67	0.863	มาก	4.00	0.574	มาก
องค์การพิพิธภัณฑ วิทยาศาสตร์แห่งชาติ	4.11	0.826	มาก	4.01	0.860	มาก	3.91	0.959	มาก	4.16	0.508	มาก
พิพิธภัณฑการเกษตร เฉลิมพระเกียรติฯ	4.17	0.742	มาก	4.30	0.749	มากที่สุด	4.26	0.755	มากที่สุด	4.18	0.548	มาก
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร	3.83	0.742	มาก	3.93	0.890	มาก	4.23	0.837	มากที่สุด	3.98	0.499	มาก
สถาบันพิพิธภัณฑ การเรียนรู้แห่งชาติ	4.10	0.745	มาก	4.11	0.713	มาก	4.07	0.857	มาก	4.13	0.499	มาก
รวม	4.02	0.760	มาก	4.01	0.789	มาก	4.00	0.866	มาก	4.07	0.518	มาก

จากตารางที่ 17 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านสถานภาพและชื่อเสียงโดยรวมมีระดับแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.07$) และเมื่อพิจารณาในรายการย่อยต่างๆแล้ว มีข้อแตกต่าง โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวรายการย่อย เป็นแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนที่สำคัญ ($\bar{x} = 4.27$) มากที่สุด รองลงมาคือ ขยายโลกทัศน์ของตนเอง ($\bar{x} = 4.26$) น้อยที่สุดคือ ความต้องการพัฒนาตนเองทางด้านสุขภาพกาย และจิตใจ ($\bar{x} = 3.92$)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมแรงจูงใจในการท่องเที่ยวพหิพริภันท์ต่อเยาวชนไทยของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมแรงจูงใจในการท่องเที่ยวพหิพริภันท์ต่อเยาวชนไทยของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด (Open end) ผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยผู้วิจัยจับประเด็นและนำประเด็นที่คล้ายคลึงกันมาจัดเป็นกลุ่มเดียวกัน จำแนกรายชื่อ เพื่อนำมากำหนดเป็นความถี่ (Frequency) ให้กับข้อความหรือรายการนั้น แล้วสรุปมาเป็นค่าร้อยละ (Percentage) ปรากฏผลวิเคราะห์ข้อมูลดังตาราง 18 -57

ตารางที่ 18 จำนวน และค่าร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการตอบคำถามปลายเปิด

พหิพริภันท์ในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	การตอบคำถามปลายเปิด (N = 420)			
	ตอบคำถามปลายเปิด		ไม่ตอบคำถามปลายเปิด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
พหิพริภันท์สถานแห่งชาติวัดเบญจมบพิตร	34	8.1	36	8.6
หอศิลปวัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร	46	10.9	24	5.7
องค์การพหิพริภันท์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ	39	9.3	31	7.4
พหิพริภันท์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ	31	7.4	39	9.3
พหิพริภันท์สถานแห่งชาติพระนคร	33	7.8	37	8.8
สถาบันพหิพริภันท์การเรียนรู้แห่งชาติ	44	10.4	26	6.2
รวม	227	54.0	193	46.0

จากตารางที่ 18 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ตอบแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 54.0 และส่วนที่เหลือ คือ ผู้ที่ไม่ตอบแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 46.0 และเมื่อพิจารณารายพหิพริภันท์พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวพหิพริภันท์สถานแห่งชาติวัดเบญจมบพิตร, พหิพริภันท์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, และพหิพริภันท์สถานแห่งชาติพระนคร ส่วนใหญ่ไม่ตอบแบบสอบถามปลายเปิด

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวหอดูศิลปวัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร, องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ, และสถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติส่วนใหญ่ตอบแบบสอบถามปลายเปิด

ตารางที่ 19 จำนวน และค่าร้อยละ ประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมแรงจูงใจในการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติวัดเบญจมบพิตรของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกรายข้อ

ข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมแรงจูงใจในการท่องเที่ยว พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติวัดเบญจมบพิตร	เยาวชนที่ตอบคำถามปลายเปิด (N = 34)	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพิ่มการประชาสัมพันธ์พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติวัดเบญจมบพิตร	11	32.3
2. เพิ่มเติมกิจกรรมพิเศษภายในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติวัดเบญจมบพิตร	9	26.5
4. ปรับรูปแบบการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติวัดเบญจมบพิตรให้ทันสมัยและน่าสนใจ	7	20.6
5. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติวัดเบญจมบพิตรควรร่วมมือกับทางโรงเรียนและผู้ปกครอง ให้นำนักเรียนหรือบุตรหลานมาทัศนศึกษามากขึ้น	4	11.8
6. ควรมีวิทยากรนำชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติวัดเบญจมบพิตร	3	8.8
รวม	34	100

จากตารางที่ 19 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติวัดเบญจมบพิตร ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมแรงจูงใจในการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติวัดเบญจมบพิตรในรายการเพิ่มการประชาสัมพันธ์พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติวัดเบญจมบพิตรจำนวน 11 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 32.3 รองลงมา คือ เพิ่มเติมกิจกรรมพิเศษภายในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติวัดเบญจมบพิตรจำนวน 9 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 26.5

ตารางที่ 20 จำนวน และค่าร้อยละ ประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมแรงจูงใจในการท่องเที่ยวหอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานครของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกรายข้อ

ข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมแรงจูงใจในการท่องเที่ยวหอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร	เยาวชนที่ตอบคำถามปลายเปิด (N = 46)	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพิ่มการประชาสัมพันธ์หอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร	19	41.3
2. เพิ่มเติมกิจกรรมพิเศษภายในหอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร	10	21.8
3. เพิ่มเติมรูปภาพที่จัดแสดงให้หลากหลาย	6	13.0
4. ปรับรูปแบบการจัดแสดงภายในหอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานครให้ทันสมัยและน่าสนใจ	4	8.7
5. หอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานครควรร่วมมือกับทางโรงเรียนจัดพิพิธภัณฑ์สัญจร หรือให้โรงเรียนจัดมาทัศนศึกษามากขึ้น	3	6.5
6. ควรมีวิทยากรนำชมหอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร	2	4.3
7. บรรจุการเรียนรู้ผ่านพิพิธภัณฑ์ในหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ	1	2.2
8. ปรับบรรยากาศภายในหอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานครให้นำเข้าชมมากขึ้น เช่น มีดนตรีบรรเลง เป็นต้น	1	2.2
รวม	46	100

จากตารางที่ 20 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวหอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมแรงจูงใจในการท่องเที่ยวหอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร ในรายการเพิ่มการประชาสัมพันธ์หอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร จำนวน 19 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 41.3 รองลงมา คือ เพิ่มเติมกิจกรรมพิเศษภายในหอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร จำนวน 10 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 21.8

ตารางที่ 21 จำนวน และค่าร้อยละ ประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของคณาจารย์พิพิธภัณฑน์วิทยาาสตร์แห่งชาติของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกรายข้อ

ข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมแรงจูงใจในการท่องเที่ยว ของคณาจารย์พิพิธภัณฑน์วิทยาาสตร์แห่งชาติ	เยาวชนที่ตอบคำถามปลายเปิด (N = 39)	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพิ่มการประชาสัมพันธ์ของคณาจารย์พิพิธภัณฑน์วิทยาาสตร์แห่งชาติ	18	46.1
2. ปรับรูปแบบการจัดแสดงภายในของคณาจารย์พิพิธภัณฑน์วิทยาาสตร์แห่งชาติให้ทันสมัยและน่าสนใจ	6	15.4
3. เพิ่มเติมอุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์ภายในของคณาจารย์พิพิธภัณฑน์วิทยาาสตร์แห่งชาติให้หลากหลายมากขึ้น	6	15.4
4. เพิ่มเติมกิจกรรมพิเศษภายในของคณาจารย์พิพิธภัณฑน์วิทยาาสตร์แห่งชาติ	3	7.7
5. ควรมีวิทยากรนำชมของคณาจารย์พิพิธภัณฑน์วิทยาาสตร์แห่งชาติ	3	7.7
6. จัดให้มีรถบริการในการเดินทางมายังของคณาจารย์พิพิธภัณฑน์วิทยาาสตร์แห่งชาติให้สะดวกมากขึ้น	3	7.7
รวม	39	100

จากตารางที่ 21 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวของคณาจารย์พิพิธภัณฑน์วิทยาาสตร์แห่งชาติ ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของคณาจารย์พิพิธภัณฑน์วิทยาาสตร์แห่งชาติ ในรายการเพิ่มการประชาสัมพันธ์ของคณาจารย์พิพิธภัณฑน์วิทยาาสตร์แห่งชาติ จำนวน 18 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 46.1 รองลงมา คือ ปรับรูปแบบการจัดแสดงภายในของคณาจารย์พิพิธภัณฑน์วิทยาาสตร์แห่งชาติให้ทันสมัยและน่าสนใจ จำนวน 6 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 15.4

ตารางที่ 22 จำนวน และค่าร้อยละ ประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมแรงจูงใจในการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกรายข้อ

ข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมแรงจูงใจในการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติ ฯ	เยาวชนที่ตอบคำถามปลายเปิด (N = 31)	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพิ่มการประชาสัมพันธ์พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติ ฯ	11	35.4
2. เพิ่มเติมกิจกรรมพิเศษภายในพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติ ฯ	6	19.4
3. ปรับรูปแบบการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติ ฯ ให้ทันสมัยและน่าสนใจ	6	19.4
4. ควรมีวิทยากรนำชมพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติ ฯ	4	12.9
5. บรรจุการเรียนรู้ผ่านพิพิธภัณฑ์ในหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ	2	9.7
6. ปรับบรรยากาศภายในพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติ ฯ ให้น่าเข้าชมมากขึ้น	1	3.2
รวม	31	100

จากตารางที่ 22 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมแรงจูงใจในการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในรายการ เพิ่มการประชาสัมพันธ์พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จำนวน 11 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 35.4 รองลงมา คือ เพิ่มเติมกิจกรรมพิเศษภายในพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และปรับรูปแบบการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติ ฯ ให้ทันสมัยและน่าสนใจ จำนวน 6 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 19.4

ตารางที่ 23 จำนวน และค่าร้อยละ ประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมแรงจูงใจในการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนครของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกรายข้อ

ข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมแรงจูงใจในการท่องเที่ยว พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนคร	เยาวชนที่ตอบคำถามปลายเปิด (N = 33)	
	จำนวน	ร้อยละ
1. ปรับรูปแบบการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนครให้ทันสมัยและน่าสนใจ	9	27.3
2. เพิ่มการประชาสัมพันธ์พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนคร	8	24.2
3. ควรมีวิทยากรนำชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนคร	6	18.2
4. บรรจุการเรียนรู้ผ่านพิพิธภัณฑ์ในหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ	6	18.2
5. เพิ่มเติมกิจกรรมพิเศษภายในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนคร	4	12.1
รวม	33	100

จากตารางที่ 23 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนคร ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมแรงจูงใจในการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนครในรายการ ปรับรูปแบบการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนครให้ทันสมัยและน่าสนใจจำนวน 9 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 27.3 รองลงมา คือ เพิ่มการประชาสัมพันธ์พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนคร จำนวน 8 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 24.2

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 24 จำนวน และค่าร้อยละ ประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมแรงจูงใจในการท่องเที่ยวสถาบันพิพิธภัณฑการการเรียนรู้แห่งชาติของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกรายข้อ

ข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมแรงจูงใจในการท่องเที่ยว สถาบันพิพิธภัณฑการการเรียนรู้แห่งชาติ	เยาวชนที่ตอบคำถามปลายเปิด (N = 44)	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพิ่มการประชาสัมพันธ์สถาบันพิพิธภัณฑการการเรียนรู้แห่งชาติ	14	31.8
2. เพิ่มเติมกิจกรรมพิเศษภายในสถาบันพิพิธภัณฑการการเรียนรู้แห่งชาติ	9	20.5
3. เพิ่มพื้นที่การจัดแสดงให้มากขึ้น	6	13.6
4. ปรับรูปแบบการจัดแสดงภายในสถาบันพิพิธภัณฑการการเรียนรู้แห่งชาติให้ทันสมัยและน่าสนใจ	4	9.1
5. สถาบันพิพิธภัณฑการการเรียนรู้แห่งชาติควรร่วมมือกับทางโรงเรียนจัดพิพิธภัณฑสัญจร หรือให้โรงเรียนจัดมาทัศนศึกษามากขึ้น	3	6.8
6. บรรจุการเรียนรู้ผ่านพิพิธภัณฑในหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ	3	6.8
7. ลดค่าเข้าชมสถาบันพิพิธภัณฑการการเรียนรู้แห่งชาติ	3	6.8
8. ควรมีวิทยากรนำชมสถาบันพิพิธภัณฑการการเรียนรู้แห่งชาติ	2	4.6
รวม	44	100

จากตารางที่ 24 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวสถาบันพิพิธภัณฑการการเรียนรู้แห่งชาติส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมแรงจูงใจในการท่องเที่ยวสถาบันพิพิธภัณฑการการเรียนรู้แห่งชาติ ในรายการเพิ่มการประชาสัมพันธ์สถาบันพิพิธภัณฑการการเรียนรู้แห่งชาติ จำนวน 14 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 31.8 รองลงมา คือ เพิ่มเติมกิจกรรมพิเศษภายในสถาบันพิพิธภัณฑการการเรียนรู้แห่งชาติ จำนวน 9 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 20.5

การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑน์ในกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ และอายุ

ผู้วิจัยทดสอบสมมติฐานของการวิจัยโดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑน์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพทั่วไป คือ การจำแนกตามเพศ โดยผู้วิจัยเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยค่าที (t-test) และการจำแนกตามอายุ ผู้วิจัยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way analysis of variance: ANOVA) กรณีพบค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ความแตกต่างนั้นเป็นรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ (Scheffe's Mothod) ปรากฏผลวิเคราะห์ข้อมูลดังตาราง 25 - 57

1. การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑน์ใน กรุงเทพมหานครและปริมณฑลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

ตารางที่ 25 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑน์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

แรงจูงใจทางการท่องเที่ยว พิพิธภัณฑน์ในกรุงเทพฯและปริมณฑล	เพศ (N = 420)				t	p
	ชาย		หญิง			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. แรงจูงใจทางกายภาพ	3.94	0.525	4.02	0.478	-1.47	0.143
2. แรงจูงใจทางวัฒนธรรม	4.09	0.510	4.14	0.505	-1.13	0.258
3. แรงจูงใจระหว่างบุคคล	3.90	0.556	3.89	0.618	0.17	0.862
4. แรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียง	4.04	0.502	4.09	0.530	-1.02	0.308
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.99	0.448	4.03	0.457	-0.96	0.339

$p > .05$ ($t_{\infty} = \pm 1.96$)

จากตารางที่ 25 แสดงให้เห็นว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑน์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำแนกตามเพศ โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

ตารางที่ 26 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว พิพิธภัณฑสถานในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านกายภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

แรงจูงใจทางกายภาพ	เพศ				t	p
	(N = 420)					
	ชาย		หญิง			
\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.			
1. เป็นการท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน	4.11	0.764	4.00	0.713	1.55	0.121
2. เป็นการท่องเที่ยวเพื่อความบันเทิง	3.69	0.922	3.76	0.897	-0.78	0.434
3. ส่งเสริมสุขภาพจิตให้ดีขึ้น	3.98	0.786	4.03	0.759	-0.67	0.506
4. ลดปัญหาเกี่ยวกับอาชญากรรมของเยาวชน	3.61	0.940	3.73	0.856	-1.30	0.192
5. ลดความประพฤติที่ไม่เหมาะสมของเยาวชน	3.58	1.036	3.72	0.888	-1.53	0.127
6. สร้างความสนุกสนานตื่นเต้น สนุกสนาน เพลิดเพลิน	3.85	0.848	3.93	0.819	-0.94	0.348
7. ก่อให้เกิดการพัฒนาอารมณ์สุข สนุกสนาน หรือความสนุกสนาน	4.05	0.713	4.18	0.702	-1.90	0.058
8. เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ใหม่	4.24	0.741	4.39	0.681	-2.16	0.032*
9. ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา	4.10	0.773	4.20	0.660	-1.37	0.171
10. ส่งเสริมความสมดุลในกิจกรรมการงาน เวลาว่าง และการพักผ่อน	4.10	0.811	4.14	0.712	-0.55	0.581
11. ส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมที่ก่อให้เกิด คุณค่าและมีจุดมุ่งหมายที่มีต่อชีวิต	4.06	0.807	4.09	0.731	-0.40	0.688
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.94	0.525	4.02	0.477	-1.47	0.143

* $p < .05$ ($t_{\infty} = \pm 1.96$)

จากตารางที่ 26 แสดงให้เห็นว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านกายภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศในภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบรายการย่อย พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 รายการ คือ เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ใหม่

ตารางที่ 27 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว พิพิธภัณฑสถานในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านวัฒนธรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

แรงจูงใจทางวัฒนธรรม	เพศ				t	p
	(N = 420)					
	ชาย		หญิง			
\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.			
1. เกิดความซาบซึ้งและความประทับใจ	3.89	0.754	4.14	0.696	-3.50	0.001*
2. ส่งเสริมวิทยาศาสตร์หรือศิลปวัฒนธรรมของชาติ	4.16	0.820	4.18	0.759	-0.20	0.841
3. เป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเข้าใจวิทยาศาสตร์ศิลปวัฒนธรรม และเอกลักษณ์ของชนชาติ	4.11	0.832	4.24	0.737	-1.61	0.107
4. ก่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อชุมชนและประเทศชาติ	3.96	0.815	4.09	0.731	-1.82	0.070
5. เป็นกิจกรรมการเรียนรู้วิวัฒนาการของชนชาติและสภาพสังคมในปัจจุบัน	3.99	0.807	4.15	0.722	-2.03	0.044*
6. เป็นกิจกรรมพัฒนาสังคมและทรัพยากรมนุษย์	4.06	0.794	4.13	0.714	-0.88	0.381
7. ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรด้านมรดกศิลปวัฒนธรรมของชาติ	4.28	0.767	4.31	0.742	-0.42	0.676
8. ได้รับความรู้ และสาระที่ทันสมัย	4.11	0.764	4.07	0.694	0.55	0.581
9. สร้างความภาคภูมิใจในชุมชนและประเทศของตน	4.13	0.694	4.10	0.776	0.43	0.669
10. ส่งเสริมพัฒนาการทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.09	0.771	4.02	0.722	0.88	0.381
11. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติ	4.01	0.755	3.99	0.740	0.32	0.748
12. ส่งเสริมการพัฒนาทักษะการเรียนรู้นอกห้องเรียนของเยาวชนไทย	4.22	0.721	4.29	0.694	-0.91	0.364
คะแนนเฉลี่ยรวม	4.09	0.510	4.14	0.505	-1.13	0.258

* $p < .05$ ($t_{\infty} = \pm 1.96$)

จากตารางที่ 27 แสดงให้เห็นว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านวัฒนธรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบรายการย่อย พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .05 2 รายการย่อย คือ เกิดความซาบซึ้งและความประทับใจ และเป็นกิจกรรมการเรียนรู้
 วัตฒนาการของชนชาติและสภาพสังคมในปัจจุบัน

ตารางที่ 28 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว
 พิพิธภัณฑ์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
 จำแนกตามเพศ

แรงจูงใจระหว่างบุคคล	เพศ				t	p
	(N = 420)					
	ชาย		หญิง			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือ ความรู้กับบุคคลอื่น	3.92	0.775	3.88	0.849	0.55	0.582
2. ส่งเสริมการมีมนุษย์สัมพันธ์กับบุคคลอื่นได้ดี	3.86	0.784	3.84	0.840	0.30	0.764
3. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในสังคม	3.84	0.820	3.91	0.812	-0.88	0.381
4. ส่งเสริมการทำงานเป็นหมู่คณะ	3.91	0.841	3.80	0.894	1.31	0.193
5. เพิ่มความมั่นใจในการเข้าสังคม	3.78	0.785	3.83	0.852	-0.71	0.479
6. ส่งเสริมการรู้จักรักหมู่คณะ เสียสละเพื่อ ส่วนรวม	3.89	0.759	3.86	0.850	0.38	0.701
7. ส่งเสริมการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับสังคมได้ อย่างมีความสุข	3.85	0.775	3.94	0.752	-1.20	0.232
8. ส่งเสริมความเห็นใจและเข้าใจบุคคลอื่น	3.90	0.787	3.88	0.733	0.25	0.803
9. เสริมสร้างสัมพันธภาพอันดีในครอบครัวและ ชุมชน	4.01	0.769	3.91	0.746	1.36	0.175
10. ส่งเสริมแสดงออกทางสังคมเชิงสร้างสรรค์	4.03	0.835	4.04	0.753	-0.14	0.889
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.90	0.556	3.89	0.618	0.17	0.862

$p > .05$ ($t_{\infty} = \pm 1.96$)

จากตารางที่ 28 แสดงให้เห็นว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการ
 ท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคลของผู้ตอบ
 แบบสอบถาม จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
 ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบรายการย่อย พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
 ระดับ .05

ตารางที่ 29 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว พิพิธภัณฑสถานในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านสถานภาพและชื่อเสียงของผู้ตอบ แบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

แรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียง	เพศ				t	p
	(N = 420)					
	ชาย		หญิง			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. ความต้องการพัฒนาตนเองทางด้านสุขภาพกาย และจิตใจ	3.90	0.843	3.93	0.765	-0.30	0.767
2. ส่งเสริมการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	3.96	0.819	4.00	0.846	-0.46	0.648
3. เป็นแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนเพื่อการพัฒนาคนที่สำคัญ	4.32	0.798	4.23	0.790	1.13	0.259
4. บำรุงขวัญและสร้างกำลังใจแก่ตนเอง	3.91	0.767	4.03	0.771	-1.55	0.123
5. ขยายโลกทัศน์ของตนเอง	4.27	0.785	4.26	0.744	0.13	0.895
6. ส่งเสริมการเพิ่มพูนความรู้และความสามารถของตนเอง	4.18	0.710	4.21	0.777	-0.33	0.740
7. ช่วยพัฒนานิสัย และเจตคติที่พึงประสงค์	4.02	0.779	4.10	0.709	-1.14	0.257
8. ส่งเสริมเรียนรู้และรู้จักตนเองมากขึ้น	3.99	0.839	4.08	0.792	-1.09	0.277
9. ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกลงในการเห็นคุณค่าแห่งตน	3.98	0.779	4.05	0.744	-0.85	0.397
10. ส่งเสริมการสร้างเชื่อมั่นใจและความภาคภูมิใจให้กับตนเอง	3.95	0.785	4.05	0.792	-1.29	0.199
11. เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี	3.93	0.942	4.06	0.796	-1.59	0.112
คะแนนเฉลี่ยรวม	4.04	0.502	4.09	0.530	-1.02	0.308

$p > .05$ ($t_{\infty} = \pm 1.96$)

จากตารางที่ 29 แสดงให้เห็นว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านสถานภาพและชื่อเสียง ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบรายการย่อยๆ พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยแรงงูใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ใน กรุงเทพมหานครและปริมณฑลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

ตารางที่ 30 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบแรงงูใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ใน กรุงเทพมหานครและปริมณฑลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

แรงงูใจทางการ ท่องเที่ยว	อายุ (N = 420)								F-test	P
	15 - 18 ปี		19 - 22ปี		23 - 25 ปี		รวม			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1.แรงงูใจทาง กายภาพ	4.00	0.524	3.99	0.489	3.94	0.479	3.98	0.500	0.49	0.611
2.แรงงูใจทาง วัฒนธรรม	4.14	0.524	4.14	0.505	4.04	0.478	4.12	0.507	1.46	0.233
3. แรงงูใจ ระหว่างบุคคล	4.06	0.535	3.90	0.554	3.59	0.635	3.89	0.591	20.02	0.000*
4. แรงงูใจทาง สถานภาพและ ชื่อเสียง	4.11	0.531	4.11	0.505	3.90	0.485	4.07	0.518	6.44	0.002*
รวม	4.08	0.463	4.03	0.443	3.87	0.421	4.02	0.453	6.96	0.001*

* $p < .05$ ($F_{2,417} = 3.01$)

จากตารางที่ 30 แสดงให้เห็นว่า ผลการเปรียบเทียบ แรงงูใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ใน กรุงเทพมหานครและปริมณฑลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ ในภาพรวมทุกด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$, S.D. = 0.453) เมื่อพิจารณาในแต่ละช่วงอายุ พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 - 18 ปี มีแรงงูใจทางการท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.08$, S.D. = 0.463) และรายด้านทุกด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่แรงงูใจทางวัฒนธรรม ($\bar{x} = 4.14$, S.D. = 0.524)

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 19 - 22 ปี มีแรงงูใจทางการท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.03$, S.D. = 0.443) และรายด้านทุกด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่แรงงูใจทางวัฒนธรรม ($\bar{x} = 4.14$, S.D. = 0.505)

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 23 -25 ปี มีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.87$, S.D. = 0.421) และรายด้านทุกด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่แรงจูงใจทางวัฒนธรรม ($\bar{x} = 4.04$, S.D. = 0.478)

เมื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพธิภณท์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ ในภาพรวมพบว่า มีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า มีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ แรงจูงใจระหว่างบุคคลและแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียง

ตารางที่ 31 ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพธิภณท์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลในภาพรวม จำแนกตามอายุ ของผู้ตอบแบบสอบถาม เปรียบเทียบเป็นรายคู่

อายุ	\bar{x}	15 - 18 ปี	19 - 22 ปี	23 - 25 ปี
15 - 18 ปี	4.08	-	0.045	0.213*
19 - 22 ปี	4.03		-	0.168*
23 - 25 ปี	3.87			-

*p < .05

จากตารางที่ 31 แสดงให้เห็นว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพธิภณท์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลในภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ เปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพธิภณท์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 15 - 18 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 23-25ปี

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 19-22 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 23-25ปี

ตารางที่ 32 ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหิพริภัณท์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคล จำแนกตามอายุ ของผู้ตอบแบบสอบถาม เปรียบเทียบเป็นรายคู่

อายุ	\bar{x}	15 - 18 ปี	19 - 22 ปี	23 - 25 ปี
15 - 18 ปี	4.06	-	0.155*	0.466*
19 - 22 ปี	3.90		-	0.310*
23 - 25 ปี	3.59			-

*p < .05

จากตารางที่ 32 แสดงให้เห็นว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหิพริภัณท์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ เปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหิพริภัณท์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่

- ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 15 - 18 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 19-22ปี
- ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 15 - 18 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 23-25ปี
- ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 19-22 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 23-25ปี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 33 ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงงูใจทางการท่องเที่ยวพืชรักษ์ในกรุงเทพมหานครและ
ปริมณฑล ด้านสถานภาพและชื่อเสียงของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ เปรียบเทียบ
เป็นรายคู่

อายุ	\bar{x}	15 - 18 ปี	19 - 22 ปี	23 - 25 ปี
15 - 18 ปี	4.11	-	0.002	0.218*
19 - 22 ปี	4.11		-	0.215*
23 - 25 ปี	3.90			-

*p < .05

จากตารางที่ 33 แสดงให้เห็นว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างแรงงูใจทางการท่องเที่ยวพืชรักษ์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านสถานภาพและชื่อเสียงของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ เปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีแรงงูใจทางการท่องเที่ยวพืชรักษ์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านสถานภาพและชื่อเสียงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 15 - 18 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 19-22ปี
ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 15 - 18 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 23-25ปี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 34 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑน์ใน กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านกายภาพ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

แรงจูงใจทาง กายภาพ	อายุ (N = 420)								F-test	P
	15 - 18 ปี		19 - 22ปี		23 - 25ปี		รวม			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. เป็นการท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน	3.96	0.754	4.10	0.732	4.12	0.709	4.05	0.738	2.15	0.118
2. เป็นการท่องเที่ยวเพื่อความบันเทิง	3.63	0.886	3.82	0.948	3.74	0.863	3.73	0.907	1.68	0.188
3. ส่งเสริมสุขภาพจิตให้ดีขึ้น	3.97	0.771	4.07	0.815	3.99	0.687	4.01	0.771	0.71	0.494
4. ลดปัญหาเกี่ยวกับอาการของเยาวชน	3.73	0.807	3.70	0.942	3.55	0.953	3.68	0.895	1.21	0.301
5. ลดความประพฤติกที่ไม่เหมาะสมของเยาวชน	3.79	0.835	3.66	1.042	3.42	0.975	3.66	0.958	4.29	0.014*
6. สร้างความสนุกสนานตื่นเต้น สนุกสนานเพลิดเพลิน	4.00	0.829	3.92	0.751	3.65	0.931	3.89	0.832	5.41	0.005*
7. ก่อให้เกิดการพัฒนาอารมณ์สุข สนุกสนานหรือความสนุกสนาน	4.20	0.790	4.12	0.650	4.00	0.646	4.12	0.709	2.25	0.107
8. เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ใหม่	4.25	0.778	4.34	0.678	4.42	0.633	4.32	0.711	1.85	0.158
9. ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา	4.18	0.759	4.10	0.661	4.21	0.719	4.15	0.713	0.74	0.477
10. ส่งเสริมความสมดุลในกิจกรรมการงาน เวลาว่าง และการพักผ่อน	4.16	0.759	4.05	0.774	4.17	0.720	4.12	0.757	1.17	0.311
11. ส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมที่ก่อให้เกิดคุณค่า และมีจุดมุ่งหมายที่มีต่อชีวิต	4.18	0.769	3.99	0.755	4.05	0.761	4.08	0.765	2.59	0.076
รวม	4.00	0.524	3.99	0.489	3.94	0.479	3.98	0.500	0.493	0.611

*p < .05 ($F_{2,417} = 3.01$)

จากตารางที่ 34 แสดงให้เห็นว่า ผลการเปรียบเทียบ แรงจูงใจทางการท่องเที่ยว พิพิธภัณฑสถานในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลในภาพรวม ด้านกายภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$, S.D. = 0.500) เมื่อพิจารณาในแต่ละช่วงอายุ พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 - 18 ปี มีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว ด้านกายภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.524) และพิจารณาทุกรายการย่อยพบว่า มีข้อแตกต่าง โดยรายการย่อยที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ใหม่ ($\bar{x} = 4.25$, S.D. = 0.778)

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 19 - 22 ปี มีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว ด้านกายภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.99$, S.D. = 0.489) และพิจารณาทุกรายการย่อยพบว่า มีข้อแตกต่าง โดยรายการย่อยที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ใหม่ ($\bar{x} = 4.34$, S.D. = 0.678)

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 23 - 25 ปี มีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว ด้านกายภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.94$, S.D. = 0.479) และพิจารณาทุกรายการย่อยพบว่า มีข้อแตกต่าง โดยรายการย่อยที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ใหม่ ($\bar{x} = 4.42$, S.D. = 0.663)

เมื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านกายภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ ในภาพรวมพบว่า แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาในรายการย่อย พบว่า มีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 รายการย่อยได้แก่ ลดความประหลาดที่ไม่เหมาะสมของเยาวชนและสร้างความสนุกสนานตื่นเต้น สนุกสนานเพลิดเพลิน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 35 ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหิพริภันท์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านกายภาพ รายการย่อยเรื่อง ลดความประพฤดิที่ไม่เหมาะสมของเยาวชน จำแนกตามอายุ โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่

อายุ	\bar{x}	15 - 18 ปี	19 - 22 ปี	23 - 25 ปี
15 - 18 ปี	3.79	-	0.128	0.363*
19 - 22 ปี	3.66		-	0.235
23 - 25 ปี	3.42			-

*p < .05

จากตารางที่ 35 แสดงให้เห็นว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหิพริภันท์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านกายภาพ รายการย่อยเรื่องลดความประพฤดิที่ไม่เหมาะสมของเยาวชน เปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหิพริภันท์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านแรงจูงใจทางกายภาพ รายการย่อยเรื่อง ลดความประพฤดิที่ไม่เหมาะสมของเยาวชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 15 - 18 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 23-25ปี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 36 ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงงูใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑน์ในกรุงเทพมหานครและ
ปริมณฑล ด้านทางกายภาพ รายการย่อยเรื่อง สร้างความสนุกสนานตื่นเต้น สนุกสนาน
เพลิดเพลิน จำแนกตามอายุ โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่

อายุ	\bar{x}	15 - 18 ปี	19 - 22 ปี	23 - 25 ปี
15 - 18 ปี	4.00	-	0.079	0.348*
19 - 22 ปี	3.92		-	0.269*
23 - 25 ปี	3.65			-

* $p < .05$

จากตารางที่ 36 แสดงให้เห็นว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างแรงงูใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑน์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านกายภาพ รายการย่อยเรื่อง สร้างความสนุกสนานตื่นเต้น สนุกสนานเพลิดเพลิน เปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีแรงงูใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑน์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านกายภาพ รายการย่อยเรื่อง สร้างความสนุกสนานตื่นเต้น สนุกสนานเพลิดเพลินแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 15 - 18 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 23-25ปี
ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 19-22ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 23-25ปี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 37 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว พิพิธภัณฑสถานในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านวัฒนธรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

แรงจูงใจทาง วัฒนธรรม	อายุ (N = 420)								F-test	P
	15 - 18 ปี		19 - 22ปี		23 - 25 ปี		รวม			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. เกิดความซาบซึ้งและ ความประทับใจ	4.05	0.823	4.10	0.676	3.87	0.633	4.03	0.732	3.03	0.049*
2. ส่งเสริมวิทยาศาสตร์หรือ ศิลปวัฒนธรรมของชาติ	4.15	0.841	4.20	0.769	4.14	0.720	4.17	0.786	0.23	0.794
3. เป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิด ความเข้าใจวิทยาศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม และ เอกลักษณ์ของชนชาติ	4.15	0.777	4.24	0.784	4.13	0.788	4.18	0.782	0.88	0.414
4. ก่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อ ชุมชนและประเทศชาติ	4.05	0.808	4.05	0.753	3.96	0.740	4.03	0.722	0.58	0.559
5. เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ วิวัฒนาการของชนชาติและ สภาพสังคมในปัจจุบัน	4.12	0.786	4.09	0.790	3.99	0.671	4.08	0.764	0.85	0.429
6. เป็นกิจกรรมพัฒนาสังคม และทรัพยากรมนุษย์	4.12	0.733	4.15	0.793	3.98	0.695	4.10	0.750	1.60	0.203
7. ส่งเสริมการอนุรักษ์ ทรัพยากรด้านมรดก ศิลปวัฒนธรรมของชาติ	4.22	0.776	4.34	0.747	4.35	0.718	4.30	0.753	1.37	0.256
8. ได้รับความรู้ และสาระที่ ทันสมัย	4.18	0.673	4.03	0.678	4.04	0.876	4.09	0.726	1.92	0.147
9. สร้างความภาคภูมิใจใน ชุมชนและประเทศของตน	4.11	0.775	4.14	0.700	4.09	0.751	4.12	0.740	0.16	0.849
10. ส่งเสริมพัฒนาการทาง การศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.13	0.711	4.07	0.756	3.87	0.759	4.05	0.744	3.74	0.025*
11. ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ในการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติ	4.15	0.748	3.91	0.721	3.87	0.744	4.00	0.746	6.05	0.003*
12. ส่งเสริมการพัฒนา ทักษะการเรียนรู้ นอก ห้องเรียนของเยาวชนไทย	4.27	0.701	4.30	0.704	4.16	0.715	4.26	0.706	1.21	0.299
รวม	4.14	0.524	4.14	0.505	4.04	0.478	4.12	0.507	1.462	0.233

* $p < .05$ ($F_{.2,417} = 3.01$)

จากตารางที่ 37 แสดงให้เห็นว่า ผลการเปรียบเทียบ แรงจูงใจทางการท่องเที่ยว พิพิธภัณฑสถานในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านวัฒนธรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.12$, S.D. = 0.507) เมื่อพิจารณาในแต่ละช่วงอายุ พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 - 18 ปี มีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว ด้านวัฒนธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.14$, S.D. = 0.524) และพิจารณาทุกรายการย่อยพบว่า มีข้อแตกต่าง โดยรายการย่อยที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในห้องเรียนของเยาวชนไทย ($\bar{x} = 4.27$, S.D. = 0.701)

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 19 - 22 ปี มีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว ด้านวัฒนธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.14$, S.D. = 0.505) และพิจารณาทุกรายการย่อยพบว่า มีข้อแตกต่าง โดยรายการย่อยที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรด้านมรดกศิลปวัฒนธรรมของชาติ ($\bar{x} = 4.34$, S.D. = 0.747)

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 23 - 25 ปี มีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว ด้านวัฒนธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.04$, S.D. = 0.478) และพิจารณาทุกรายการย่อยพบว่า มีข้อแตกต่าง โดยรายการย่อยที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรด้านมรดกศิลปวัฒนธรรมของชาติ ($\bar{x} = 4.35$, S.D. = 0.718)

เมื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านวัฒนธรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ ในภาพรวมพบว่า แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาในรายการย่อย พบว่า มีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 รายการย่อย ได้แก่ เกิดความซาบซึ้งและความประทับใจ, ส่งเสริมพัฒนาการทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง, และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 38 ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหิพริภันท์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านวัฒนธรรม รายการย่อยเรื่อง เกิดความซาบซึ้งและความประทับใจ จำแนกตามอายุ โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่

อายุ	\bar{x}	15 - 18 ปี	19 - 22 ปี	23 - 25 ปี
15 - 18 ปี	4.05	-	-0.043	0.185
19 - 22 ปี	4.10		-	0.228*
23 - 25 ปี	3.87			-

*p < .05

จากตารางที่ 38 แสดงให้เห็นว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหิพริภันท์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านวัฒนธรรม รายการย่อยเรื่อง เกิดความซาบซึ้งและความประทับใจ เปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหิพริภันท์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านแรงจูงใจทางวัฒนธรรม รายการย่อยเรื่อง เกิดความซาบซึ้งและความประทับใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 19-22ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 23-25ปี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 39 ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในกรุงเทพมหานครและ
ปริมณฑล ด้านวัฒนธรรม รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมพัฒนาการทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดย
เปรียบเทียบเป็นรายคู่

อายุ	\bar{x}	15 - 18 ปี	19 - 22 ปี	23 - 25 ปี
15 - 18 ปี	4.13	-	0.055	0.258*
19 - 22 ปี	4.07		-	0.204
23 - 25 ปี	3.87			-

* $p < .05$

จากตารางที่ 39 แสดงให้เห็นว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านวัฒนธรรม รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมพัฒนาการทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านวัฒนธรรม รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมพัฒนาการทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 15 - 18 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 23-25ปี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 40 ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหิพริภัณท์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านวัฒนธรรม รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติ โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่

อายุ	\bar{x}	15 - 18 ปี	19 - 22 ปี	23 - 25 ปี
15 - 18 ปี	4.15	-	0.238*	0.283*
19 - 22 ปี	3.91		-	0.045
23 - 25 ปี	3.87			-

* $p < .05$

จากตารางที่ 40 แสดงให้เห็นว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหิพริภัณท์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านวัฒนธรรม รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติ เปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหิพริภัณท์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านวัฒนธรรม รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 15 - 18 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 19-22 ปี
 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 15 - 18 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 23-25 ปี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 41 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว
พิพิธภัณฑสถานในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
จำแนกตามอายุ

แรงจูงใจ ระหว่างบุคคล	อายุ (N = 420)								F-test	P
	15 - 18 ปี		19 - 22ปี		23 - 25 ปี		รวม			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. ส่งเสริมการแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นหรือความรู้กับ บุคคลอื่น	4.03	0.802	3.89	0.799	3.66	0.829	3.90	0.817	6.12	0.002*
2. ส่งเสริมการมีมนุษย สัมพันธ์กับบุคคลอื่นได้ดี	4.06	0.773	3.82	0.751	3.51	0.883	3.85	0.815	14.42	0.000*
3. ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ในสังคม	4.12	0.713	3.88	0.809	3.45	0.830	3.88	0.816	21.88	0.000*
4. ส่งเสริมการทำงานเป็น หมู่คณะ	4.01	0.836	3.91	0.842	3.45	0.869	3.85	0.872	13.92	0.000*
5. เพิ่มความมั่นใจในการ เข้าสังคม	4.06	0.781	3.76	0.798	3.43	0.789	3.81	0.822	18.99	0.000*
6. ส่งเสริมการรู้จักรักหมู่ คณะ เสียสละเพื่อส่วนรวม	4.04	0.746	3.89	0.851	3.55	0.776	3.88	0.814	11.17	0.000*
7. ส่งเสริมการดำเนินชีวิต อยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมี ความสุข	4.01	0.718	3.90	0.761	3.70	0.808	3.90	0.763	5.18	0.006*
8. ส่งเสริมความเห็นใจและ เข้าใจบุคคลอื่น	4.04	0.704	3.90	0.764	3.60	0.757	3.89	0.756	10.68	0.000*
9. เสริมสร้างสัมพันธภาพ อันดีในครอบครัวและ ชุมชน	4.08	0.759	3.96	0.725	3.72	0.761	3.95	0.757	6.94	0.001*
10. ส่งเสริมแสดงออกทาง สังคมเชิงสร้างสรรค์	4.10	0.811	4.09	0.786	3.84	0.730	4.04	0.790	3.90	0.021*
รวม	4.06	0.535	3.90	0.554	3.59	0.635	3.89	0.591	20.03	0.000*

* $p < .05$ ($F_{2,417} = 3.01$)

จากตารางที่ 41 แสดงให้เห็นว่า ผลการเปรียบเทียบ แรงจูงใจทางการท่องเที่ยว พิพิธภัณฑสถานในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลในภาพรวม ด้านระหว่างบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.591) เมื่อพิจารณาในแต่ละช่วงอายุ พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 - 18 ปี มีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว ด้านระหว่างบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.535) และพิจารณาทุกรายการย่อยพบว่า อยู่ในระดับมากทุกรายการย่อย โดยรายการย่อยที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในสังคม ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.713)

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 19 - 22 ปี มีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว ด้านระหว่างบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.554) และพิจารณาทุกรายการย่อยพบว่า อยู่ในระดับมากทุกรายการย่อย โดยรายการย่อยที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ส่งเสริมแสดงออกทางสังคมเชิงสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.786)

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 23 - 25 ปี มีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว ด้านระหว่างบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.635) และพิจารณาทุกรายการย่อยพบว่า อยู่ในระดับมากทุกรายการย่อย โดยรายการย่อยที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ส่งเสริมแสดงออกทางสังคมเชิงสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.730)

เมื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลด้านแรงจูงใจระหว่างบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ ในภาพรวมพบว่า แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาในรายการย่อย พบว่า มีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกรายการย่อย

ตารางที่ 42 ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหุภักดิ์ในกรุงเทพมหานครและ
ปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคล รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือ
ความรู้กับบุคคลอื่น โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่

อายุ	\bar{x}	15 - 18 ปี	19 - 22 ปี	23 - 25 ปี
15 - 18 ปี	4.03	-	0.140	0.367*
19 - 22 ปี	3.89		-	0.227
23 - 25 ปี	3.66			-

*p < .05

จากตารางที่ 42 แสดงให้เห็นว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหุภักดิ์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคล รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือความรู้กับบุคคลอื่น เปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหุภักดิ์ในปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคล รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือความรู้กับบุคคลอื่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 15 - 18 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 23 - 25 ปี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 43 ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหิพริภัณห์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคล รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมการมีมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ได้ดี โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่

อายุ	\bar{x}	15 - 18 ปี	19 - 22 ปี	23 - 25 ปี
15 - 18 ปี	4.06	-	0.238*	0.550*
19 - 22 ปี	3.82		-	0.312*
23 - 25 ปี	3.51			-

* $p < .05$

จากตารางที่ 43 แสดงให้เห็นว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหิพริภัณห์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคล รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมการมีมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ได้ดี เปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหิพริภัณห์ในปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคล รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมการมีมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ได้ดี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่

- ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 15 - 18 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 19 - 22 ปี
- ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 15 - 18 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 23 - 25 ปี
- ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 19 - 22 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 23 - 25 ปี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 44 ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในกรุงเทพมหานครและ
ปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคล รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในสังคม โดย
เปรียบเทียบเป็นรายคู่

อายุ	\bar{x}	15 - 18 ปี	19 - 22 ปี	23 - 25 ปี
15 - 18 ปี	4.12	-	0.232*	0.670*
19 - 22 ปี	3.88		-	0.438*
23 - 25 ปี	3.45			-

*p < .05

จากตารางที่ 44 แสดงให้เห็นว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคล รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในสังคม เปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคล รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่

- ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 15 - 18 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 19 - 22 ปี
- ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 15 - 18 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 23 - 25 ปี
- ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 19 - 22 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 23 - 25 ปี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 45 ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในกรุงเทพมหานครและ
ปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคล รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมการทำงานเป็นหมู่คณะ โดย
เปรียบเทียบเป็นรายคู่

อายุ	\bar{x}	15 - 18 ปี	19 - 22 ปี	23 - 25 ปี
15 - 18 ปี	4.01	-	0.104	0.567*
19 - 22 ปี	3.91		-	0.463*
23 - 25 ปี	3.45			-

*p < .05

จากตารางที่ 45 แสดงให้เห็นว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว
พิพิธภัณฑสถานในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคล รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมการ
ทำงานเป็นหมู่คณะ เปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว
พิพิธภัณฑสถานในปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคล รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมการทำงานเป็นหมู่คณะ
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 15 - 18 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 23 - 25 ปี
ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 19 - 22 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 23 - 25 ปี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 46 ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในกรุงเทพมหานครและ
ปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคล รายการย่อยเรื่อง เพิ่มความมั่นใจในการเข้าสังคม โดย
เปรียบเทียบเป็นรายคู่

อายุ	\bar{x}	15 - 18 ปี	19 - 22 ปี	23 - 25 ปี
15 - 18 ปี	4.06	-	0.299*	0.626*
19 - 22 ปี	3.76		-	0.327*
23 - 25 ปี	3.43			-

* $p < .05$

จากตารางที่ 46 แสดงให้เห็นว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคล รายการย่อยเรื่อง เพิ่มความมั่นใจในการเข้าสังคม เปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคล รายการย่อยเรื่อง เพิ่มความมั่นใจในการเข้าสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่

- ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 15 - 18 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 19 - 22 ปี
- ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 15 - 18 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 23 - 25 ปี
- ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 19 - 22 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 23 - 25 ปี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 47 ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในกรุงเทพมหานครและ
ปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคล รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมการรู้จักรักหมู่คณะ เสียสละเพื่อ
ส่วนรวม โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่

อายุ	\bar{x}	15 - 18 ปี	19 - 22 ปี	23 - 25 ปี
15 - 18 ปี	4.04	-	0.152	0.488*
19 - 22 ปี	3.89		-	0.336*
23 - 25 ปี	3.55			-

* $p < .05$

จากตารางที่ 47 แสดงให้เห็นว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคล รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมการรู้จักรักหมู่คณะ เสียสละเพื่อส่วนรวม เปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคล รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมการรู้จักรักหมู่คณะ เสียสละเพื่อส่วนรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 15 - 18 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 23 - 25 ปี
ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 19 - 22 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 23 - 25 ปี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 48 ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงงูใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑน์ในกรุงเทพมหานครและ
ปริมณฑล ด้านแรงงูใจระหว่างบุคคล รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับ
สังคมได้อย่างมีความสุข โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่

อายุ	\bar{x}	15 - 18 ปี	19 - 22 ปี	23 - 25 ปี
15 - 18 ปี	4.01	-	0.110	0.317*
19 - 22 ปี	3.90		-	0.207
23 - 25 ปี	3.70			-

* $p < .05$

จากตารางที่ 48 แสดงให้เห็นว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างแรงงูใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑน์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคล รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข เปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีแรงงูใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑน์ในปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคล รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 15 - 18 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 23 - 25 ปี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 49 ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในกรุงเทพมหานครและ
ปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคล รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมความสนใจและเข้าใจบุคคลอื่น โดย
เปรียบเทียบเป็นรายคู่

อายุ	\bar{x}	15 - 18 ปี	19 - 22 ปี	23 - 25 ปี
15 - 18 ปี	4.04	-	0.146	0.445*
19 - 22 ปี	3.90		-	0.299*
23 - 25 ปี	3.60			-

* $p < .05$

จากตารางที่ 49 แสดงให้เห็นว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคล รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมความสนใจและเข้าใจบุคคลอื่น เปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคล รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมความสนใจและเข้าใจบุคคลอื่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 15 - 18 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 23 - 25 ปี
ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 19 - 22 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 23 - 25 ปี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 50 ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑน์ในกรุงเทพมหานครและ
ปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคล รายการย่อยเรื่อง เสริมสร้างสัมพันธภาพอันดีในครอบครัวและ
ชุมชน โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่

อายุ	\bar{x}	15 - 18 ปี	19 - 22 ปี	23 - 25 ปี
15 - 18 ปี	4.08	-	0.116	0.362*
19 - 22 ปี	3.96		-	0.246*
23 - 25 ปี	3.72			-

* $p < .05$

จากตารางที่ 50 แสดงให้เห็นว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑน์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคล รายการย่อยเรื่อง เสริมสร้างสัมพันธภาพอันดีในครอบครัวและชุมชน เปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑน์ในปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคล รายการย่อยเรื่อง เสริมสร้างสัมพันธภาพอันดีในครอบครัวและชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 15 - 18 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 23 - 25 ปี
ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 19 - 22 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 23 - 25 ปี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 51 ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพืชรักชัญในกรุงเทพมหานครและ
ปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคล รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมแสดงออกทางสังคมเชิงสร้างสรรค์
โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่

อายุ	\bar{x}	15 - 18 ปี	19 - 22 ปี	23 - 25 ปี
15 - 18 ปี	4.10	-	0.018	0.267*
19 - 22 ปี	4.09		-	0.248
23 - 25 ปี	3.84			-

*p < .05

จากตารางที่ 51 แสดงให้เห็นว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพืชรักชัญในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคล รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมแสดงออกทางสังคมเชิงสร้างสรรค์ เปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพืชรักชัญในปริมณฑล ด้านระหว่างบุคคล รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมแสดงออกทางสังคมเชิงสร้างสรรค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 15 - 18 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 23 - 25 ปี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 52 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว พิธีภัณฑ์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านสถานภาพและชื่อเสียงของผู้ตอบ แบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

แรงจูงใจทาง สถานภาพและชื่อเสียง	อายุ (N = 420)								F-test	P
	15 - 18 ปี		19 - 22ปี		23 - 25 ปี		รวม			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. ความต้องการพัฒนา ตนเองทางด้านสุขภาพกาย และจิตใจ	3.97	0.794	3.93	0.752	3.79	0.884	3.92	0.800	1.49	0.227
2. ส่งเสริมการนำความรู้ไป ใช้ในชีวิตประจำวัน	4.10	0.737	4.02	0.876	3.72	0.869	3.98	0.833	6.54	0.002*
3. เป็นแหล่งเรียนรู้รู้นอก ห้องเรียนเพื่อการพัฒนาตน ที่สำคัญ	4.21	0.810	4.30	0.770	4.30	0.808	4.27	0.794	0.75	0.473
4. บำรุงขวัญและสร้าง กำลังใจแก่ตนเอง	4.01	0.775	3.95	0.758	3.95	0.790	3.97	0.770	0.33	0.716
5. ขยายโลกทัศน์ของ ตนเอง	4.21	0.827	4.28	0.714	4.32	0.725	4.26	0.762	0.61	0.547
6. ส่งเสริมการเพิ่มพูน ความรู้และความสามารถ ของตนเอง	4.24	0.727	4.23	0.714	4.04	0.824	4.20	0.747	2.46	0.087
7. ช่วยพัฒนานิสัย และเจต คติที่พึงประสงค์	4.09	0.771	4.16	0.639	3.84	0.816	4.06	0.742	6.03	0.003*
8. ส่งเสริมเรียนรู้และรู้จัก ตนเองมากขึ้น	4.12	0.832	4.13	0.744	3.76	0.843	4.04	0.813	7.30	0.001*
9. ทำให้บุคคลเกิด ความรู้สึกรู้จักเห็นคุณค่า แห่งตน	4.14	0.717	4.04	0.770	3.76	0.761	4.02	0.760	7.72	0.001*
10. ส่งเสริมการสร้างความ มั่นใจและความภาคภูมิใจ ให้กับตนเอง	4.07	0.840	4.09	0.738	3.75	0.736	4.01	0.789	6.43	0.002*
11. เพื่อส่งเสริมความเป็น พลเมืองดี	4.10	0.833	4.10	0.823	3.64	0.909	4.00	0.866	10.58	0.000*
รวม	4.11	0.531	4.11	0.505	3.90	0.485	4.07	0.518	6.44	0.002*

* $p < .05$ ($F_{2,417} = 3.01$)

จากตารางที่ 52 แสดงให้เห็นว่า ผลการเปรียบเทียบ แรงจูงใจทางการท่องเที่ยว พิพิธภัณฑสถานในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลในภาพรวม ด้านสถานภาพและชื่อเสียงของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.07$, S.D. = 0.518) เมื่อพิจารณาในแต่ละช่วงอายุ พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 - 18 ปี มีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว ด้านสถานภาพและชื่อเสียงโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.11$, S.D. = 0.531) และพิจารณาทุกรายการย่อยพบว่า มีข้อแตกต่าง โดยรายการย่อยที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ เป็นส่งเสริมการเพิ่มพูนความรู้และความสามารถของตนเอง ($\bar{x} = 4.27$, S.D. = 0.727)

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 19 - 22 ปี มีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว ด้านสถานภาพและชื่อเสียงโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.11$, S.D. = 0.505) และพิจารณาทุกรายการย่อยพบว่า มีข้อแตกต่าง โดยรายการย่อยที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ เป็นแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนเพื่อการพัฒนาตนเองที่สำคัญ ($\bar{x} = 4.30$, S.D. = 0.770)

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 23 - 25 ปี มีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว ด้านสถานภาพและชื่อเสียงโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.90$, S.D. = 0.485) และพิจารณาทุกรายการย่อยพบว่า มีข้อแตกต่าง โดยรายการย่อยที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ ขยายโลกทัศน์ของตนเอง ($\bar{x} = 4.32$, S.D. = 0.725)

เมื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านสถานภาพและชื่อเสียงของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ ในภาพรวมพบว่า แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาในรายการย่อย พบว่า มีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 6 รายการย่อย ได้แก่ ส่งเสริมการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน, ช่วยพัฒนานิสัย และเจตคติที่พึงประสงค์, ส่งเสริมเรียนรู้และรู้จักตนเองมากขึ้น, ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกรักในการเห็นคุณค่าแห่งตน, ส่งเสริมการสร้างเชื่อมั่นและความภาคภูมิใจให้กับตนเอง, และเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 53 ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหิพริภัณท์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านสถานภาพและชื่อเสียง รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่

อายุ	\bar{x}	15 - 18 ปี	19 - 22 ปี	23 - 25 ปี
15 - 18 ปี	4.10	-	0.079	0.380*
19 - 22 ปี	4.02		-	0.301*
23 - 25 ปี	3.72			-

* $p < .05$

จากตารางที่ 53 แสดงให้เห็นว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหิพริภัณท์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านสถานภาพและชื่อเสียงของผู้ตอบแบบสอบถาม รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหิพริภัณท์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียงของผู้ตอบแบบสอบถาม รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 15 - 18 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 23 - 25 ปี
 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 19 - 22 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 23 - 25 ปี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 54 ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหิพริภันท์ในกรุงเทพมหานครและ
ปริมณฑล ด้านสถานภาพและชื่อเสียงผู้ตอบแบบสอบถาม รายการย่อยเรื่อง ช่วยพัฒนานิสัย
และเจตคติที่พึงประสงค์ โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่

อายุ	\bar{x}	15 - 18 ปี	19 - 22 ปี	23 - 25 ปี
15 - 18 ปี	4.09	-	-0.079	0.248*
19 - 22 ปี	4.16		-	0.328*
23 - 25 ปี	3.84			-

* $p < .05$

จากตารางที่ 54 แสดงให้เห็นว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหิพริภันท์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านสถานภาพและชื่อเสียงของผู้ตอบแบบสอบถาม รายการย่อยเรื่อง ช่วยพัฒนานิสัย และเจตคติที่พึงประสงค์ เปรียบเทียบเป็นรายคู่พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหิพริภันท์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านสถานภาพและชื่อเสียงของผู้ตอบแบบสอบถาม รายการย่อยเรื่อง ช่วยพัฒนานิสัย และเจตคติที่พึงประสงค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 15 - 18 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 23 - 25 ปี
ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 19 - 22 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 23 - 25 ปี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 55 ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหิพริภัณท์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านสถานภาพและชื่อเสียงของผู้ตอบแบบสอบถาม รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมเรียนรู้และรู้จักตนเองมากขึ้น โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่

อายุ	\bar{x}	15 - 18 ปี	19 - 22 ปี	23 - 25 ปี
15 - 18 ปี	4.12	-	-0.012	0.355*
19 - 22 ปี	4.13		-	0.367*
23 - 25 ปี	3.76			-

* $p < .05$

จากตารางที่ 55 แสดงให้เห็นว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหิพริภัณท์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านสถานภาพและชื่อเสียงของผู้ตอบแบบสอบถาม รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมเรียนรู้และรู้จักตนเองมากขึ้น เปรียบเทียบเป็นรายคู่พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหิพริภัณท์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านสถานภาพและชื่อเสียงของผู้ตอบแบบสอบถาม รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมเรียนรู้และรู้จักตนเองมากขึ้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 15 - 18 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 23 - 25 ปี
 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 19 - 22 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 23 - 25 ปี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 56 ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหิพริภัณท์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านสถานภาพและชื่อเสียงของผู้ตอบแบบสอบถาม รายการย่อเรื่อง ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกในการเห็นคุณค่าแห่งตน โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่

อายุ	\bar{x}	15 - 18 ปี	19 - 22 ปี	23 - 25 ปี
15 - 18 ปี	4.14	-	0.098	0.379*
19 - 22 ปี	4.04		-	0.282*
23 - 25 ปี	3.76			-

*p < .05

จากตารางที่ 56 แสดงให้เห็นว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหิพริภัณท์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านสถานภาพและชื่อเสียงของผู้ตอบแบบสอบถาม รายการย่อเรื่อง ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกในการเห็นคุณค่าแห่งตนเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหิพริภัณท์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านสถานภาพและชื่อเสียงของผู้ตอบแบบสอบถาม รายการย่อเรื่อง ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกในการเห็นคุณค่าแห่งตน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 15 - 18 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 23 - 25 ปี
 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 19 - 22 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 23 - 25 ปี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 57 ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหิพริภัณห์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านสถานภาพและชื่อเสียงของผู้ตอบแบบสอบถาม รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมการสร้าง ความมั่นใจและความภาคภูมิใจให้กับตนเอง โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่

อายุ	\bar{x}	15 - 18 ปี	19 - 22 ปี	23 - 25 ปี
15 - 18 ปี	4.07	-	-0.020	0.323*
19 - 22 ปี	4.09		-	0.335*
23 - 25 ปี	3.75			-

*p < .05

จากตารางที่ 57 แสดงให้เห็นว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหิพริภัณห์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านสถานภาพและชื่อเสียงของผู้ตอบแบบสอบถาม รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมการสร้าง ความมั่นใจและความภาคภูมิใจให้กับตนเองเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหิพริภัณห์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านสถานภาพและชื่อเสียงของผู้ตอบแบบสอบถาม รายการย่อยเรื่อง ส่งเสริมการสร้าง ความมั่นใจและความภาคภูมิใจให้กับตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 15 - 18 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 23 - 25 ปี
 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 19 - 22 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 23 - 25 ปี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 58 ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหุภักดิ์ในกรุงเทพมหานครและ
ปริมณฑล ด้านสถานภาพและชื่อเสียงของผู้ตอบแบบสอบถาม รายการย่อยเรื่อง เพื่อส่งเสริม
ความเป็นพลเมืองดี โดยเปรียบเทียบเป็นรายคู่

อายุ	\bar{x}	15 - 18 ปี	19 - 22 ปี	23 - 25 ปี
15 - 18 ปี	4.10	-	0.002	0.218*
19 - 22 ปี	4.10		-	0.215*
23 - 25 ปี	3.64			-

*p < .05

จากตารางที่ 58 แสดงให้เห็นว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหุภักดิ์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านสถานภาพและชื่อเสียงของผู้ตอบแบบสอบถามรายการย่อยเรื่อง เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี เปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่ากลุ่มอายุต่างๆ มีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหุภักดิ์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านสถานภาพและชื่อเสียงของผู้ตอบแบบสอบถาม รายการย่อยเรื่อง เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 15 - 18 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 23 - 25 ปี
ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 19 - 22 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุ 23 - 25 ปี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการจดบันทึกและบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ด้วยเครื่องเสียง มาเปิดฟังเพื่อวิเคราะห์ และสรุปตามประเด็นดังต่อไปนี้

1. จากการสัมภาษณ์ รองศาสตราจารย์เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย รองคณบดี ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์และกิจการพิเศษ คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันพุธ ที่ 13 มกราคม พ.ศ.2553 เวลา 13.30-14.00 น.

คำถาม : ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับ “มุมมองของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อ พิพิธภัณฑน์”

คำตอบ : เขาวชนหรือเด็กๆโดยทั่วไปมีความสนใจที่หลากหลายแบ่งออกเป็นหลายส่วน ส่วนหนึ่งใช้เวลาทำกิจกรรมต่างๆเช่น กิจกรรมกลางแจ้งได้วิ่งเล่น ส่วนหนึ่งเล่นเกมคอมพิวเตอร์ การที่เขาวชนจะหันมาสนใจพิพิธภัณฑน์นั้น ผมว่าตัวเขาวชนเองมีผลน้อย ที่สำคัญเลยต้องเกิดจากภูมิหลังของเขาวชน ครอบครัวมีส่วนในการชักจูงหรือว่าแนะนำ ซึ่งครอบครัวนั้นต้องเป็น กลุ่มบุคคลมีโอกาศและพื้นฐานการศึกษาที่ดีจึงสามารถชักจูงบุตรหลานมากกว่า พิพิธภัณฑน์นี้มีความสำคัญต่อลักษณะความเป็นมนุษย์ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อบุคคลในการที่จะเป็นแหล่งศึกษา เรียนรู้ ส่งเสริมคุณค่าความเป็นมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นพิพิธภัณฑน์ประเภทศิลปะ วิทยาศาสตร์ หรืออะไรก็แล้วแต่สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่มนุษย์คิดวิเคราะห์แล้วนำมาเรียบเรียงเป็นสาระสุดท้ายก็ประโยชน์แก่ตัวมนุษย์เอง เขาวชนที่จะมาสนใจตรงนี้ ถามว่ามีความเป็นไปได้ไหม ก็เป็นไปได้ แต่เป็นกลุ่มที่ไม่ใหญ่ ดังนั้นหน้าที่ที่จะชักจูงเด็กและเขาวชนจึงเป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่ที่ ทำอย่างไรให้เด็กมีทัศนคติ มุมมองที่หันกลับมามอง มาสนใจให้ความสำคัญและมาใช้ประโยชน์ จากพิพิธภัณฑน์

คำถาม : ท่านคิดว่า เขาวชนมีความสนใจในชนิด/ประเภทของพิพิธภัณฑน์ใด

คำตอบ : จริงๆแล้วต้องเป็นพิพิธภัณฑน์พวกที่สร้างสรรค์ จัดลักษณะของพิพิธภัณฑน์ที่มีการ แสดงออกทำท่าย สร้างสรรค์ ก็จะเห็นชัดในแง่ของวิทยาศาสตร์สิ่งที่จับต้องเป็นรูปธรรม ไม่ใช่แค่วิทยาศาสตร์เท่านั้น พิพิธภัณฑน์ศิลปะหรืออะไรทั้งหมดก็เป็นอะไรที่ทำท่าย ที่สร้างสรรค์ได้ โดยธรรมชาติวิทยา โดยหลักการแล้ว เด็กทุกชาติจะมีการเล่น พวกเกม ศิลปะ ดนตรี สิ่งเหล่านี้ เป็นธรรมชาติวิทยาของมนุษย์ที่ใช้เป็นลักษณะของกิจกรรมเพื่อเข้าร่วมนันทนาการ ถ้าตีความหมายนันทนาการสามารถตีความหมายได้ตั้งแต่ต้นจนลึก ตั้งแต่เพื่อบันเทิง เพื่อใช้เวลาว่าง จนกระทั่งเป็นคุณค่าการดำรงชีวิตเพื่อพัฒนา ซึ่งลักษณะของกิจกรรมนันทนาการเป็นตัวที่กำหนดความสนใจของเขาวชนที่จะมาเกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑน์ ประเภทของกิจกรรม

นันทนาการมีมากมาย พิพิธภัณฑ์ก็เป็นสิ่งที่แสดงความเป็นมา ภูมิปัญญา ความรู้ ขึ้นอยู่กับรูปแบบที่จะจัด ทั้งนี้ทั้งนั้นหนีไม่พ้นให้สอดคล้องความต้องการของเยาวชน ธรรมชาติวิทยาของเด็ก ลักษณะของเยาวชน เช่น การเล่นเกม การเล่นเกมของเด็กเท่ากับการทำงานของผู้ใหญ่ พิพิธภัณฑ์ทุกประเภทต้องทำทนายให้เด็กได้แสดงออก ปฏิบัติแล้วเกิดผลอย่างไร ตรงนี้เป็นการลงมือปฏิบัติ สร้างสรรค์จากตัวเด็กเองก็จะเป็นประโยชน์ ตรงกับวัยของเด็กที่เป็นวัยอยากรู้อยากเห็นด้วย

คำถาม : ท่านคิดว่าวิธีการและแนวทางการสร้างแรงจูงใจสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ควรเป็นเช่นไร

คำตอบ : ในลักษณะของเด็ก เด็กมีสถานภาพ 2 ส่วน อยู่ที่บ้านกับที่โรงเรียน ส่วนนี้ที่ช่วยได้มาก ในโรงเรียนมีแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินการเกี่ยวกับมีการพาเด็กไปเที่ยวพิพิธภัณฑ์ใหม่ ถ้าโรงเรียนพาไปคือแนวทางการสร้างแรงจูงใจอย่างหนึ่ง ถ้าเด็กได้ไปเห็นก็จะติดตัวเด็กจากการสัมผัสนอกตำรา ตำราเป็นเพียงแค่แรงจูงใจอย่างหนึ่ง เช่น ประเทศญี่ปุ่นให้เด็กไปพิพิธภัณฑ์โดยตรง แต่เด็กไทยอ่านตำรา ว่าที่นี่มีอะไรบ้าง มีโบราณสถาน โบราณวัตถุอะไรกับเด็กที่ได้ไปพบเจอจริงๆ ประสบการณ์ตรงจะมีอิทธิพลต่อเด็กที่จะมีแรงจูงใจให้เด็กไปเที่ยวเองในครั้งต่อไป ในขณะที่เดียวกันพิพิธภัณฑ์ฐานะผู้ให้บริการได้จัดการรูปแบบการให้บริการ การนำเสนอจากผู้ให้บริการได้จูงใจให้เยาวชนมาใช้บริการใหม่ ถ้าตรงนี้มันสอดคล้องกัน คิดว่าทำให้เยาวชนใช้พิพิธภัณฑ์เป็นแหล่งเรียนรู้และพักผ่อนด้วยจะเป็นประโยชน์สำหรับการที่ผู้ตอบแบบสอบถามไปพิพิธภัณฑ์กับสถานบันการศึกษาอยู่ในสภาพบังคับไปแล้วไม่ก่อให้เกิดประโยชน์มากเท่าที่ควรจะเป็นนั่นก็เป็นไปได้ส่วนหนึ่งเท่านั้น คือ องค์ประกอบการจัดทัศนศึกษาในแต่ละที่ แต่ละส่วนฐานศึกษาก็แตกต่างกัน ถ้าเป็นสถานศึกษาของรัฐที่มีครูไม่เพียงพอ ครูก็ดูแลไม่ทั่วถึง ไม่มีการอบรมปฐมนิเทศครูก่อนว่าจะไปทำอะไร มันเป็นความผิดของระบบการศึกษาไทยอีกส่วนหนึ่งก็คุณภาพของครู ต้องมีการให้ความรู้ครูด้านการจัดการนันทนาการ ครูต้องศึกษาธรรมชาติวิทยาของเด็ก ศึกษาการแบ่งกลุ่ม ศึกษาการจัดค่าย การร่วมกันของโรงเรียนและพิพิธภัณฑ์ ถ้ารัฐบาลกำหนดเป็นนโยบายของชาติได้ว่าอย่างน้อยปีละครั้งหรือมากกว่า โรงเรียนต้องจัดทัศนศึกษาที่พิพิธภัณฑ์โดยมีงบประมาณของรัฐมอบให้ พิพิธภัณฑ์ต้องการให้เด็กมาเยี่ยมชมก็ต้องร่วมมือกับทางโรงเรียน โรงเรียนต้องการแบบไหนก็ต้องแจ้งพิพิธภัณฑ์ แล้วมาปรึกษากันว่าจะทำอย่างไรให้เกิดประโยชน์ทั้งเยาวชนและพิพิธภัณฑ์ สำหรับสถานภาพที่บ้าน พ่อแม่ต้องมีเวลาชื้อประโยชน์คุณค่าพิพิธภัณฑ์ ถ้าว่างก็พาไปบ้าง ปัญหาครอบครัวไทยในปัจจุบันในเมืองหลวงคือ พ่อแม่ทำงาน มุ่งเศรษฐกิจเกินไป ไม่มีเวลาว่างให้ ให้แต่เงิน เด็กไม่มีเวลาที่มีประโยชน์และประสบการณ์ที่มีคุณค่าแก่ตัวเด็กน้อย ถ้ารัฐกำหนดวันๆหนึ่งเป็นวันครอบครัว เช่น วันปีใหม่ถ้า ผู้ปกครองใช้โอกาสนี้พาเด็กไป

พิพิธภัณฑ์จะทำให้เกิดแรงจูงใจให้เด็กว่า ตอนเล็กๆเคยไป พอโตไปเป็นผู้ใหญ่มีครอบครัวสิ่ง
ที่เราเคยปลูกฝังเด็ก เด็กก็จะถ่ายทอดต่อ สำหรับกระทรวงวัฒนธรรมเป็นกระทรวงใหม่ การ
ปรับตัวในในความพร้อมของสายงานว่ามีความพร้อมไหม ในโอกาสข้างหน้าในอนาคตมี
ความจำเป็นมากที่ต้องทำนโยบายเหล่านี้ให้กับเยาวชน

คำถาม : ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรสำหรับการพัฒนาพิพิธภัณฑ์เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้และ
เสริมสร้างประสบการณ์ชีวิตของเยาวชนในประเทศไทยอย่างยั่งยืน

คำตอบ : ปัจจัยแรก คือ คน ถ้าคนที่ดำเนินการให้ความสำคัญและคุณค่าของพิพิธภัณฑ์
ประการแรกตัวคนต้องเข้าใจถึงส่งผลให้เกิดสิ่งอื่นขึ้นมา คนต้องอยู่อย่างมีคุณภาพและมั่นคง
ได้ ผู้บริหารต้องเรียนรู้การจัดการสมัยใหม่ ต้องมีการสร้างเครือข่ายอย่างประมาณไม่พอ คิดใน
แง่การจัดการสมัยใหม่ ผู้บริหารสูงสุดต้องชี้หน้าในการหาแนวร่วมจากเอกชน ผู้ประกอบการ
บริษัท ห้างร้านใหญ่ๆ เด็กจะมีงบประมาณสัมพันธ์ ส่งเสริมการตลาดใช้ตรงนี้ช่วยสังคมเพื่อ
เสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์กร อยู่ที่ยุคสมัยของผู้บริหาร ยุคไหนที่ตื่นตัว สนใจทำสิ่ง
เหล่านี้ก็จะดีขึ้น พัฒนาขึ้น ถ้าไม่ใช้ก็จะยิ่งแย่ลงไปหรือไปตามสถานการณ์ ถ้าคิดที่ข้อกฎหมาย
ก็ต้องแก้กฎหมายให้สอดคล้องกับที่มันเป็น ถ้าเป็นเพราะบุคคลมีคุณภาพไม่เพียงพอก็ปรับที่
คน ส่วนต่อมาคือทำให้ความรู้กับเยาวชน ถ้าเยาวชนได้หล่อหลอมได้รับรู้แนวคิด คุณค่าก็จะ
ติดตัวเด็กแต่เล็กแต่น้อยว่า เด็กได้เข้าหาแหล่งที่มีประโยชน์ ช่วยพัฒนาสังคมมนุษย์และสังคม
โลกไม่ใช่แค่ตัวเด็ก ในแง่ของพิพิธภัณฑ์มันเป็นอย่างนั้นเพราะมันเป็นสากลไม่ใช่แค่ประเทศ
ไทย สิ่งเหล่านี้ต้องปลูกฝังว่า ผู้ตอบแบบสอบถามต้องเป็นเยาวชนโลก ปรับความคิดความอ่าน
ให้เป็นสากล ถ้าปฏิบัติแง่บวกทั้งหมดเป็นเยาวชนที่ดีก็จะส่งผลเป็นพลเมืองที่ดีของโลกทุก
อย่างเชื่อมโยงหมด เราก็ยอมรับในส่วนหนึ่งว่า การทำพิพิธภัณฑ์ให้ได้ดีต้องใช้งบสูง ถ้าเราไม่
ลงทุนให้พิพิธภัณฑ์มีชีวิตชีวา ไม่เกิดการกระตุ้นการเร้า มันต้องใช้เงิน ใช้งบประมาณ ถ้าไม่ทำ
ตรงนี้ก็ไม่ได้เกิดแรงจูงใจเท่าที่ควร ระลึกได้ตัวเองน้อย ยิ่งเด็กมีปัจจัยในลักษณะการดำรงชีพ คือ
ชีวิตต้องมีคุณภาพที่ดีแล้วก่อให้เกิดสุนทรียะด้านนี้ตามทฤษฎีของมาส โลว์ มันก็จะโยงถึง
เศรษฐกิจพลเมืองของประเทศ วิถีชีวิตของคน ถ้าเศรษฐกิจไม่ดีก็ได้แค่ระดับหนึ่งเท่านั้น

2. จากการสัมภาษณ์ ดร.อัฐธมา นิลนพคุณ อาจารย์ประจำกลุ่มวิชานันทนาการศาสตร์ และการจัดการกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันศุกร์ที่ 16 มกราคม พ.ศ.2553 เวลา 9.00 – 9.15 น.

คำถาม : ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับ “มุมมองของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อ พิพิธภัณฑฯ”

คำตอบ : ปัจจุบันเยาวชนยังไม่เห็นประโยชน์ของพิพิธภัณฑฯมากเท่าที่ควร ไม่คิดว่าเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณค่า เห็นว่าพิพิธภัณฑฯเป็นที่ที่น่าเบื่อ ดูรูป ดูของเก่า ไม่น่าสนใจ ไม่กระตือรือร้นมากเท่าที่ควรจะเป็น ไม่คิดจะศึกษาให้สมกับประโยชน์ที่เราสร้างพิพิธภัณฑฯขึ้นมา การจัดตั้งพิพิธภัณฑฯนี้ใช้งบประมาณเยอะมากทั้งเรื่องสถานที่ เรื่องเวลา เรื่องสถานที่ และความตั้งใจของหลายๆฝ่ายที่รวบรวมวัตถุ สิ่งที่มีคุณค่าต่างๆ แต่เยาวชนไม่ได้ใช้ประโยชน์จากความพยายามเหล่านี้มากเท่าที่ควร ถ้ามองโดยภาพรวมแล้วเยาวชนจะมองพิพิธภัณฑฯเป็นเรื่องที่น่าเบื่อ

คำถาม : ท่านคิดว่า เยาวชนมีความสนใจในชนิด/ประเภทของพิพิธภัณฑฯใด

คำตอบ : ถ้าจะมองน่าจะเป็นพิพิธภัณฑฯที่อยู่ใกล้ตัวเยาวชนมากที่สุดคือพิพิธภัณฑฯทางธรรมชาติวิทยา เพราะอยู่ใกล้ตัวเขามากกว่า ทั้งสัตว์ พืช ถ้าเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ สิ่งที่มีคุณค่าอื่นๆยังน้อยไป อาจเป็นเพราะด้วยเรื่องธรรมชาติวิทยามีชีวิตชีวา สามารถสัมผัสได้ เป็นสิ่งที่อยู่รอบตัว มีการนำเสนอที่ตื่นเต้นเร้าใจกว่า มีกิจกรรมพิเศษบ่อยกว่าพิพิธภัณฑฯอื่นๆ

คำถาม : ท่านคิดว่าวิธีการและแนวทางการสร้างแรงจูงใจสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑฯควรเป็นเช่นไร

คำตอบ : เด็กสมัยใหม่ต้องหาสิ่งดึงดูดใจ เช่นการจัดพิพิธภัณฑฯต้องมีเทคโนโลยีเข้ามาช่วยเยอะขึ้น เด็กสมัยนี้ชอบอะไรที่มีแสงเสียงประกอบ มีการสาธิตได้ การที่มีเพียงบรรยายให้อ่านจะไม่ดึงดูดใจเขามากเท่าควร ควรเคลื่อนไหว หรือมีกิจกรรมอื่นๆเสริม พิพิธภัณฑฯที่เป็นตัวอย่างที่น่าสนใจคือ พิพิธภัณฑฯวิทยาศาสตร์เพราะเป็นสิ่งที่รอบตัว ทดลองได้ เรียนรู้ได้พร้อมๆกัน ทำให้เด็กมีความสนใจมากขึ้น หออย่างพิพิธภัณฑฯของเก่าแต่เป็นของเอกชน คือ พิพิธภัณฑฯลูกหลานพันธุ่มังกร พิพิธภัณฑฯจะเล่าเรื่องเหมือนเราอยู่ในเหตุการณ์นั้นด้วย จะมีการจัดแบ่งห้องอย่างดี เมื่อเราเข้าห้อง ไปก็จะปิดห้องไม่ให้เราไปไหน การบรรยายภายในห้องจะมีแสง เสียงช่วยการเล่าเรื่องทำให้คนเข้าชมมีสนใจที่จะเรียนรู้ ถ้าเดินไปเฉยๆไม่มีจุดมุ่งหมาย ควรมีการจัดลำดับการเดินชมให้ถูกต้อง จริงอยู่การมีป้ายบอกทางขนาดมีป้าย คนยังหลง น่าจะให้เรื่องเล่าใช้เทคโนโลยีประกอบไม่ต้องอ่าน ในหน่วยงานและ โรงเรียนควรเพิ่มในส่วนห้องสมุดและมุม

เรียนรู้ ไม่จำเป็นต้องเป็นห้องสมุดเสมอไป เป็นมุมที่ทำงาน มีเทคโนโลยีโดยใช้นิทรรศการ
หมุนเวียน เช่น เรื่องควรรู้สัปดาห์นี้ผนวกไปกับการเรียน ใช้เป็นทั้งมุมอ่านหนังสือพิมพ์ มุม
พักผ่อน ใช้กิจกรรมนันทนาการมาช่วยให้พนักงานได้ทำความรู้จักกัน อาจจะมีหัวข้อให้
แลกเปลี่ยนความคิดเห็น รัฐบาลควรต้องสนใจพิพิธภัณฑสถาน ปัญหาเกิดที่ว่าตอนนี้คนไม่สนใจ รัฐ
เลยไม่หึงงบประมาณทำ การทำพิพิธภัณฑสถานต้องใช้งบประมาณสูง เจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑสถานก็ต้อง
ปรับตัวเช่นกัน ไม่ใช่เหมือนกับครู ต้องจูงใจเด็กจัดกิจกรรมเป็นด้วย ควรต้องมีกิจกรรมอื่นๆ
อย่างพิพิธภัณฑสถานพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวก็มีกิจกรรมตลอด มีนิทรรศการหมุนเวียน
เรื่อยๆ ไม่ใช่แค่จัดปีละครั้ง มันไม่เพียงพอ

คำถาม : ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรสำหรับการพัฒนาพิพิธภัณฑสถานให้เป็นแหล่งเรียนรู้และ
เสริมสร้างประสบการณ์ชีวิตของเยาวชนในประเทศไทยอย่างยั่งยืน

คำตอบ : ถ้าจะให้ยั่งยืนต้องเริ่มจากเด็กและเยาวชนที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต การใน
สนใจต้องปลูกฝังแต่เด็ก ผู้ปกครองบางคนเข้าใจผิดว่าเด็ก 3 - 4 ขวบพาไปจะรู้เรื่องอะไร แต่
จริงๆแล้วพาไปเฉอะ เพราะเขาจะได้เข้าใจสิ่งแวดล้อม เขาจะเข้าใจว่ากิจกรรมภาคสนามสร้าง
เสริมประสบการณ์ที่ดีในตัวเขา อย่างน้อยเขาก็จะรู้จักการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น รู้จักการสังเกต
จดจำ รู้จักการตั้งคำถาม หากคำตอบ อาจต้องมีการจัดทัศนศึกษาของพิพิธภัณฑสถาน เป็นข้อกำหนด
ไปเลยว่า อย่างน้อยเทอมละ 1 - 2 ครั้ง ไปเยี่ยมชมพิพิธภัณฑสถานหรือแหล่งเรียนรู้อื่น อยากให้ทาง
โรงเรียนหรือพ่อแม่ให้เขาหัดเรียนรู้ด้วยตัวเองตั้งแต่ยังเล็ก เขาจะได้จดจำมากกว่าการเรียนใน
ห้องเรียน ต่อไปเมื่อเขาเกิดคำถาม เขาจะรู้ว่าไม่ใช่แค่ห้องสมุดหรือค้นหาในอินเทอร์เน็ตเท่านั้น
ที่หาคำตอบได้ สิ่งที่สำคัญมากคือ พ่อแม่และโรงเรียนเห็นควรไปทางเดียวกัน

3. จากการสัมภาษณ์ อาจารย์อุไรวรรณ ขมวัฒนา หัวหน้ากลุ่มวิชานันทนาการศาสตร์
และการจัดการกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันอังคารที่ 19
มกราคม พ.ศ.2553 เวลา 12.30 – 12.45 น.

คำถาม : ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับ “มุมมองของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อ
พิพิธภัณฑสถาน”

คำตอบ : จริงๆเด็กชอบพิพิธภัณฑสถานนะ เพราะสามารถกระตุ้นการเรียนรู้ของเด็กได้ เช่น
พิพิธภัณฑสถานที่มีการสื่อสารสองทาง เด็กยังมีความต้องการ พอจัดนิทรรศการอะไรก็ตามที่มี
ลักษณะคล้ายแบบนี้ ดูเหมือนเด็กจะยังไปกันเยอะ แต่ว่าปัญหาในปัจจุบันลักษณะพิพิธภัณฑสถาน
เป็นการสื่อสารทางเดียว เลยดูเหมือนว่า เด็กให้ความสำคัญกันน้อย พิพิธภัณฑสถานในปัจจุบัน
เยาวชนมีความสนใจแค่เด็กบางกลุ่มที่ชอบ สนใจจริงๆ หรือว่าพ่อแม่ชอบ มันยังไม่รู้จักในวง

กว้างเท่าไร ถ้ามองจริงๆเด็กอยากเข้าพิพิธภัณฑสถาน เด็กคงอยากเข้าแต่ต้องเป็นพิพิธภัณฑสถานี่เสริมการเรียนรู้ให้เด็ก

คำถาม : ท่านคิดว่าเยาวชนมีความสนใจในชนิด/ประเภทของพิพิธภัณฑสถานใด

คำตอบ : เท่าที่เห็นก็คือ พิพิธภัณฑสถานวิทยาศาสตร์ เพราะเกี่ยวกับการเรียนรู้ อะไรที่เด็กไม่เคยรู้เกี่ยวกับร่างกายของเขา อวกาศ ปรากฏการณ์แปลกๆใหม่ที่มีมันเกิดขึ้นทางทฤษฎีวิทยาศาสตร์ มันเป็นเรื่องที่แปลกใหม่ อย่างที่เด็กไม่เคยรู้มาก่อน ถ้าเป็นทางด้านประวัติศาสตร์ คนที่สนใจก็จะแค่คนบางกลุ่ม ถ้าเป็นเด็กทั่วไปแล้ว พิพิธภัณฑสถานวิทยาศาสตร์เป็นเรื่องที่น่าสนใจและน่าตื่นเต้นมากกว่า

คำถาม : ท่านคิดว่าวิธีการและแนวทางการสร้างแรงจูงใจสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานควรเป็นเช่นไร

คำตอบ : ต้องทำให้พิพิธภัณฑสถานเป็นการสื่อสารสองทาง แนวคิดเท่าที่ผ่านมาก็ดี มีพิพิธภัณฑสถานเกิดขึ้นหลายอย่างรวมถึงสถานเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น ทีเคปาร์ค ซึ่งเหล่านี้ส่งเสริมการเรียนรู้ แต่ว่าในส่วนที่เป็นพิพิธภัณฑสถานไม่ค่อยรักษาระบบตรงนี้ให้นานๆ อย่างพิพิธภัณฑสถานวิทยาศาสตร์เมื่อก่อนดีมากเลย มีเจ้าหน้าที่ประจำคอยให้คำแนะนำ คอยบริการ พอทิ้งไปนานๆ เข้ากลายเป็นว่าเอาของไปตั้งเฉยๆ เด็กก็เดินดู เจ้าหน้าที่ก็ไม่สนใจอะไร ทั้งๆที่เคยให้เด็กเรียนรู้ คอยกระตุ้นให้เด็กไปสารพัด ไปทดลอง เจ้าหน้าที่กลับยืนคุยกัน อาจจะเกิดอันตรายกับเด็กได้ลง เป็นที่ระบอบให้มันแอคทีฟกว่านี้ ถ้ายังแพสซีฟมันก็ไม่ได้อะไร มันไม่ตื่นเต้น เด็กก็ไม่สนใจเท่าที่ควร โรงเรียนทำได้ในการให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า พิพิธภัณฑสถานอยู่ตรงไหน ถ้าเด็กสนใจในเรื่องนี้ก็จะหาความรู้จากไหนบ้าง ตอนนี้โรงเรียนเองก็ดูเหมือนว่าไม่ค่อยได้กระตุ้นให้เด็กหาความรู้เอง เป็นการให้ความรู้ในโรงเรียนมากกว่า คงต้องเสริมในส่วนนี้ การเสริมทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็ก เช่นการพาไปทัศนศึกษาสัก 1-2 ครั้งให้เด็กได้รู้จัก ถ้าเด็กเกิดความประทับใจเด็กก็อยากจะไปเอง ครอบครัวช่วยได้มากในแง่การปลูกฝังให้ ความสนใจการเรียนรู้นอกห้องเรียนของเด็ก แทนที่พ่อแม่จะปลูกฝังให้เด็กเรียนต้องทำคะแนนได้ดี อาจเน้นความรู้รอบตัวมากขึ้น หรือจากพาไปปิกนิกสังสรรค์ที่สวนสาธารณะเปลี่ยนมาเป็นพิพิธภัณฑสถานก็ช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมประจำวันที่ต้องการจะเรียนรู้ด้วยตนเอง ภาครัฐต้องรักษาระบบให้แอคทีฟตลอดเวลา ต้องเลิกเก็บของไว้ตั้งโชว์ต้องมีกิจกรรมในพิพิธภัณฑสถาน ต้องมีการเคลื่อนไหว ไม่ใช่แค่เอาของไปตั้ง เด็กดูไม่กี่ครั้งก็เบื่อ คนไม่ยอมไป

คำถาม : ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรสำหรับการพัฒนาพิพิธภัณฑ์เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้และเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิตของเยาวชนในประเทศไทยอย่างยั่งยืน

คำตอบ : ควรพิพิธภัณฑ์หลายระดับ ตอนนี้พิพิธภัณฑ์ระดับชาติ งบประมาณมันก็มีแต่ขึ้นอยู่กับว่าจะจริงจังกั้นแค่ไหน ไม่ใช่แค่สร้างแล้วปล่อยมันไป สร้างแล้วงบประมาณที่ลงมาก็ไม่ใช้จะสร้างอะไรอีก ควรจะสร้างกิจกรรมให้พิพิธภัณฑ์มีชีวิต อาจจะต้องมีพิพิธภัณฑ์ส่วนย่อยลงมาอีก เช่น ในชุมชน ในหมู่บ้าน ให้ชุมชนได้มีส่วนในการจัดความรู้ของตนเอง บางจังหวัด บางชุมชนมีอะไรดีๆ มีประวัติ มีวิวัฒนาการของชุมชน ก็สามารถทำได้ รัฐควรสนับสนุน แทนที่รัฐจะทำได้ด้วยตนเองทั้งหมด ก็ให้ชุมชนจัดการได้ด้วยตนเอง มันก็คล้ายกับการท่องเที่ยวอย่างหนึ่งว่า ชุมชนจัดการท่องเที่ยว ชุมชนก็จะวางแผนการท่องเที่ยว ชุมชนก็จะทำในสิ่งที่ชุมชนรู้ว่าต้องการอะไร ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดพิพิธภัณฑ์ ก็จะเบาแรงของรัฐที่ไม่ต้องควบคุมระบบทั้งหมด แต่รัฐต้องเอื้อในเรื่องงบประมาณซึ่งจะทำให้พิพิธภัณฑ์มีชีวิตชีวามากขึ้น รวมทั้งรัฐต้องส่งเสริมสิ่งอื่นที่จะส่งเสริมความรู้ของเยาวชน เช่น ศูนย์เยาวชน ไม่ใช่พัฒนาพิพิธภัณฑ์ควรพัฒนาสิ่งอื่นที่สามารถเชื่อมโยงพิพิธภัณฑ์เพื่อให้เกิดการรักการเรียนรู้นอกห้องเรียนอย่างแท้จริง

4. จากการสัมภาษณ์ นายเกื้อ แก้วเกตุ ผู้อำนวยการสมาคมศูนย์พัฒนาเยาวชน YPDC วันพุธที่ 20 มกราคม พ.ศ.2553 เวลา 9.10 – 9.25 น.

คำถาม : ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับ “มุมมองของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อพิพิธภัณฑ์”

คำตอบ : พิพิธภัณฑ์ของเราที่สร้างในช่วงต้นส่วนใหญ่จะเป็นการเก็บรักษาคอนข้างจะเป็นการสื่อสารทางเดียว ไม่มีการปฏิสัมพันธ์เหมือนพิพิธภัณฑ์บางแห่งในต่างประเทศ เท่าที่เห็นเด็กและเยาวชนที่เข้าไปทำกิจกรรมในพิพิธภัณฑ์ อย่างเช่น พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติหรือพิพิธภัณฑ์อื่นๆที่เจาะจงเข้าไปเพื่อดูว่าในพิพิธภัณฑ์มีอะไรบ้างจริงๆ พิพิธภัณฑ์พยายามทำให้น่าสนใจและมีส่วนร่วม อีกมุมมองหนึ่งคือการปลูกฝังลักษณะนิสัยของเรา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระบบโรงเรียน ในระบบครอบครัว เราไม่ค่อยปลูกฝัง พ่อแม่ก็ไม่ค่อยอยากพาไปกันเท่าไร หรือพาไปแค่ครั้งสองครั้งก็คิดว่าเพียงพอแล้ว ครูบาอาจารย์เวลาพาเด็กไปพิพิธภัณฑ์เป็นไปในลักษณะพาไปศึกษามากกว่าเป็นไปในลักษณะการนำไปเพื่อให้เกิดความรู้สึกชื่นชอบลักษณะนันทนาการไม่ค่อยจะมีเลยกลายเป็นอะไรที่เหมือนไปได้ครั้งเดียวพอ ไม่เหมือนพิพิธภัณฑ์ในต่างประเทศที่เด็กไปครั้งที่ 5 ครั้งที่ 10 แล้วในปัจจุบันพิพิธภัณฑ์ที่แตกต่างเยอะแยะแต่มุมมองของผม ผมว่าเยาวชนมีกิจกรรมอื่นที่น่าตื่นเต้น น่าสนใจ มีแรงจูงใจมากกว่า เด็กเลยมองผ่านพิพิธภัณฑ์ เป็นเรื่องที่น่าเสียดาย พิพิธภัณฑ์ถ้าทำดีๆจะเป็นสถานที่ที่

ทำให้เยาวชนได้รู้เรื่องราว ความเป็นไปของตัวเอง การกลับมาดูตนเองว่ามีกำไรอย่างไร มี
 ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีอย่างไร

คำถาม : ท่านคิดว่า เยาวชนมีความสนใจในชนิด/ประเภทของพิพิธภัณฑ์ใด

คำตอบ : ปัจจุบันมีพิพิธภัณฑ์ทางด้านวิทยาศาสตร์ เพราะเขามีโอกาสปฏิสัมพันธ์มากน้อย
 ทฤษฎีของการปฏิสัมพันธ์ทำให้เรารู้ว่า ร่างกายของคนสร้างให้เราทำนู่นทำนี่ เพราะฉะนั้นหาก
 เด็กได้มีโอกาสได้ใช้ร่างกายตามช่วงวัยที่เหมาะสม เด็กก็จะเกิดแรงงูใจ ผมเข้าใจว่าพิพิธภัณฑ์
 วิทยาศาสตร์เป็นพิพิธภัณฑ์ที่มีปฏิสัมพันธ์ที่เด็กได้มีโอกาสได้เข้าไปใช้ เช่น พิพิธภัณฑ์เด็กที่มี
 กิจกรรมให้เด็กมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น พิพิธภัณฑ์เฉพาะด้านมีเรื่องตุ๊กตา ของเล่นต่างๆ
 พิพิธภัณฑ์ที่ทำให้เข้าใจพระพุทธศาสนาได้ง่ายขึ้น แต่ในแนวการมีบทบาท การมีส่วนร่วม
 พิพิธภัณฑ์ที่เด็กมีส่วนร่วมมากขึ้น เด็กก็อยากเข้าไปชมซึ่งนำไปทางวิทยาศาสตร์ เพราะ
 เยาวชนมีโอกาสดำเนินการได้ทดลอง ได้ดูใกล้ๆด้วยตัวเอง

คำถาม : ท่านคิดว่าวิธีการและแนวทางการสร้างแรงงูใจสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อการ
 ท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ควรเป็นเช่นไร

คำตอบ : มีอยู่ 3 ประเด็นที่เกี่ยวข้องกัน ประเด็นแรกคือ แรงผลักดันที่มาจากข้างใน เรียกว่าเป็น
 ต้นทุนชีวิต ภูมิคุ้มกัน หรือลักษณะนิสัยที่ต้องปลูกฝังไว้ บางโรงเรียนมีรถมาจอดอยู่ข้างหน้า
 เลี้ยวรถเหล่านี้จะไปพิพิธภัณฑ์หรือไปไหนโดยไม่ต้องขออนุญาตครูอาจารย์ เด็กก็อาจจะ
 สนใจวิธีการเรียนการสอนให้มีลักษณะนิสัยต้องมีการเปิดโอกาสให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่ง
 เหล่านี้มากขึ้น ถ้าเราสร้างลักษณะนิสัยเหล่านี้อย่างต่อเนื่องตั้งแต่วัยเด็กถึงวัยรุ่นตามวัย ตาม
 ความสนใจก็จะเป็นลักษณะนิสัย เหมือนกับที่เราชอบอะไร โตขึ้นเราก็สนใจอย่างนั้น เช่น ตอน
 เด็กได้สะสมแสตมป์ พอโตเป็นผู้ใหญ่ก็จะสนใจพิพิธภัณฑ์ที่มีแสตมป์ เป็นต้น ประการที่สอง
 เรื่องสภาพแวดล้อม การจัดพิพิธภัณฑ์ การโฆษณาในที่นี้ไม่ใช่โฆษณาชวนเชื่อ การสื่อสารต้อง
 กระทำอย่างต่อเนื่อง เช่น การมีรายการทางโทรทัศน์หรือการมีการบอกกล่าว ว่า ตอนนี้
 พิพิธภัณฑ์มีอะไรบ้าง พิพิธภัณฑ์เราเปลี่ยนแปลงไป เมื่อสัปดาห์ที่แล้วเป็นแบบนี้ ในสัปดาห์นี้
 มีอะไรบ้างที่มีแตกต่างออกไป สิ่งเหล่านี้จะเป็นเหมือนสิ่งกระตุ้นให้เด็กและเยาวชนเกิดความ
 สนใจในพิพิธภัณฑ์ ประเด็นสุดท้ายผู้นำการเปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะเป็นครู ผู้นำเยาวชนหรือ
 คนทำงานด้านเยาวชน เป็นคนกระตุ้นให้เกิดความสนใจ เช่น ไปที่ไหนดี ที่ไหนน่าสนใจ ถ้าเด็ก
 วางควรทำอะไรกันดี ผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ดีจะทำหน้าที่ให้ข้อมูลให้เด็กสนใจในพิพิธภัณฑ์
 ได้

คำถาม : ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรสำหรับการพัฒนาพิพิธภัณฑ์เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้และเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิตของเยาวชนในประเทศไทยอย่างยั่งยืน

คำตอบ : พิพิธภัณฑ์เป็นวิถีชีวิต ถ้าทำให้ดี แม้แต่ในชุมชนก็จะมีพิพิธภัณฑ์ของเขาเอง ต้องเชื่อมโยงระหว่าง ครอบครัว สถานศึกษาให้เกิดกระบวนการที่มีความรู้สึกห่วงหาว่า บ้านเราชุมชนของเรามีสิ่งเหล่านี้ด้วยซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ใกล้ชิดมากที่สุด ครอบครัวเองก็มีส่วนวิธีการจัดกิจกรรมในพิพิธภัณฑ์ต้องมีหลากหลายพิพิธภัณฑ์เป็นส่วนหนึ่งของแหล่งเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา 25 ซึ่งต้องการส่งเสริมพิพิธภัณฑ์ค่อนข้างมาก ข้อเสนอแนะของผมก็คือ จัดทำพิพิธภัณฑ์ในระดับครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกาพิพิธภัณฑ์ที่มีชื่อเสียงหลายแห่ง ไม่ใช่แค่เด็กๆที่อยากเข้า ขนาดเราเป็นผู้ใหญ่ยังอยากเข้า เรามีกรมพิพิธภัณฑ์ที่เป็นหน่วยงานที่มีความรับผิดชอบ รัฐต้องอย่าทำเอง ทำอย่างไรรู้ นั่นคือ ให้ร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆที่จะจัดให้พิพิธภัณฑ์เข้าง่ายออกง่ายเหมือนเวปไซด์ ซึ่งเข้าไปได้ง่าย ถ้าสมมติทำพิพิธภัณฑ์เป็นหอคอยางช้าง เข้ายากออกยาก เสียค่าใช้จ่ายสูงก็ไม่มีคนสนใจ ในขณะที่เดียวกันการพัฒนาพิพิธภัณฑ์ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ เจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑ์ก็ต้องได้รับการฝึกอบรมให้เข้าใจว่า การทำพิพิธภัณฑ์ที่น่าสนใจและเกิดการเรียนรู้ในเรื่องใดบ้าง บางแห่งมี โปรแกรมประจำสัปดาห์ ว่าสัปดาห์นี้เราจะเน้นเรื่องอะไร ทางโรงเรียนก็ไม่ใช่แค่พิพิธภัณฑ์นี้เคยไปแล้วไม่จัด ไปอีก ถ้าพิพิธภัณฑ์มีชีวิตก็จะกลายเป็นสถานที่ที่เด็กเข้าไปมีส่วนร่วมอยู่ซึ่งดีกว่าเข้าไปในสถานที่ที่ไม่ดี ทางภาครัฐจริงๆเราไม่นโยบายกลไกค่อนข้างเยอะ เช่น มีกฎหมายพระราชบัญญัติปฏิรูปการศึกษาที่บังคับว่า ต้องสนับสนุนและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้และกิจกรรมสำหรับเยาวชนทุกด้าน เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ค่อนข้างมาก ถ้าหน่วยงานราชการเอาจริงเอาจัง บ้านเรามีปัญหา คือมีกฎหมายเยอะแต่การบังคับใช้กฎหมายไม่ค่อยจะดี อย่าปล่อยให้มันเป็นหน้าที่ของรัฐบาลเพียงอย่างเดียว ชุมชนในท้องถิ่นควรที่จะรวมกลุ่ม รวมตัวกันที่จะดูแลพิพิธภัณฑ์ของตนเอง ของประเทศ พิพิธภัณฑ์จึงสามารถดำเนินการไปได้ด้วยดี

5. จากการสัมภาษณ์ นางฉัตรบงกช ศรีวัฒนสาร นักวิชาการประจำพิพิธภัณฑ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว วันพุธที่ 13 มกราคม พ.ศ.2553 เวลา 12.30 – 12.45 น.

คำถาม : ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับ “มุมมองของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อพิพิธภัณฑ์”

คำตอบ : ยังรู้สึกว่ายังมีเยาวชนส่วนน้อยที่จะตั้งใจเข้าชมพิพิธภัณฑ์เอง ส่วนใหญ่โรงเรียนจะบังคับมา จะมาด้วยใจตนเองยังมีน้อยอยู่ อาจจะเป็นเพราะว่าสำหรับเยาวชนสนใจสิ่งอื่นมากกว่า พิพิธภัณฑ์ อีกทั้งยังไม่มีแรงจูงใจพอที่จะให้เยาวชนเข้ามา ยกตัวอย่างผู้เข้าชมส่วน

ใหญ่ของพิพิธภัณฑ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว จะเป็นกลุ่มโรงเรียน คืออาจารย์พามา นอกนั้นจะเป็นเด็กที่เข้ามาทำรายงาน นอกจากช่วงเทศกาล เช่น วันเด็ก เนื่องจากวันเด็กมีของรางวัลแจก พ่อแม่ผู้ปกครองก็พามา และพวกเด็กๆก็อยากจะมาเล่นเพราะของรางวัลของแจกฟรีต่างๆ ถ้าให้มาเองเพราะเรื่องความรู้ความสนใจยังมีน้อยมาก

คำถาม : ท่านคิดว่าเยาวชนมีความสนใจในชนิด/ประเภทของพิพิธภัณฑ์ใด

คำตอบ : สำหรับเยาวชนแล้วน่าจะเป็นพิพิธภัณฑ์เด็กและพิพิธภัณฑ์ที่มีสื่อเทคโนโลยีก็จะมีพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ที่สามารถแตะต้องสิ่งของได้ แต่พิพิธภัณฑ์ที่ห้ามจับ ห้ามถ่ายรูป ห้ามทุกอย่าง เยาวชนจะไม่ค่อยสนใจ เนื่องจากมีข้อจำกัดสำหรับพิพิธภัณฑ์บางแห่งเหมือนกัน อย่างเช่น พิพิธภัณฑ์สังกักรรมศิลป์จะมีระบบรักษาความปลอดภัย เพราะเป็นวัตถุที่มีความสำคัญของประเทศ เป็นวัตถุที่มีค่า ต้องพยายามที่จะทำอะไรให้เยาวชนจับต้องได้ อาจจะทำเป็นวัตถุจำลองให้เด็กจับต้องได้ ถ้าเป็นวัตถุจริงที่เป็นทองคำก็จับต้องไม่ได้ได้แต่ตั้งโชว์ในตู้เท่านั้น เพราะนอกจากเด็กจะได้ดูทางตาแล้ว ได้สัมผัส ได้ฟังเสียง จะทำให้เด็กเกิดความสนใจมากขึ้นจะเพิ่มแรงจูงใจมากขึ้น ถ้าเข้าไปแล้วไม่สามารถทำอะไรได้เลย ดูแต่ตาอย่างเดียวจะไม่ดึงดูดความสนใจของเยาวชน

คำถาม : ท่านคิดว่าวิธีการและแนวทางการสร้างแรงจูงใจสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ควรเป็นเช่นไร

คำตอบ : อาจต้องมีการรวมกลุ่มเครือข่ายของพิพิธภัณฑ์ ยกตัวอย่างกลุ่มพิพิธภัณฑ์การเมืองการปกครองไทย คือไม่ใช่มีแต่พิพิธภัณฑ์จุดเดียว มีการจัดกิจกรรมพิเศษ เช่น เดินทางตามรอยประชาธิปไตย หรืออรรถาภิธานกิจกรรมประชาธิปไตย มีเครือข่ายในพิพิธภัณฑ์กลุ่มเดียวกันให้เด็กได้สามารถศึกษาประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองไทย นอกเหนือจากให้เยาวชนได้ดูเนื้อหาส่วนๆก็ ให้เขามีกิจกรรมที่มีส่วนร่วมหรือ มีกิจกรรมพิเศษควบคู่ไปด้วย พิพิธภัณฑ์บางแห่งต้องการให้ข้อมูลแก่เยาวชนเยอะๆแต่เขาจับไม่ได้ ต้องดูความสนใจ เพศและวัยของเยาวชนด้วย อาจจะมีเกมเล่น มีภาพยนตร์ให้ชม มีการเล่นบทบาทสมมติ ให้มีส่วนร่วม ไม่ให้นั่งรับฟังการบรรยายอย่างเดียวจะเหมือนห้องเรียนทั่วไป ปัญหาของพิพิธภัณฑ์ก็มีหลากหลาย เช่นงบประมาณ บุคลากรที่ไม่เพียงพอ ความพร้อมในการบริหารจัดการ พิพิธภัณฑ์ต้องมีโครงสร้างในการเสนอผลงาน บางพิพิธภัณฑ์โครงการที่เสนอขึ้นไปถ้าไม่สอดคล้องกับผู้บริหารก็ดำเนินการไม่ได้ ในพิพิธภัณฑ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวจะเป็นคณะกรรมการที่มาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ที่มีชื่อเสียงเพราะพิพิธภัณฑ์ที่จัดแสดงข้อมูลเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ ดังนั้นข้อมูลต้องถูกต้อง การมีคณะกรรมการพิพิธภัณฑ์ก็เป็นส่วนดีในแง่การตรวจสอบข้อมูล ถ้ามีคณะกรรมการพิพิธภัณฑ์มาดูแล พิพิธภัณฑ์จะไม่เงิบเหงา เหมือนมี

คณะกรรมการคอยแนะนำว่าควรทำอย่างนั้น ควรอย่างนี้เพราะเราไม่เหมือนพิพิธภัณฑสถานที่มีวัดมีพระ แต่ที่นี่เป็นเรื่องของสถาบันพระมหากษัตริย์และราชวงศ์ต้องถูกต้องในข้อมูลและการจรรโลงสถาบันพระมหากษัตริย์ให้คงอยู่ไม่เสื่อมเสีย

คำถาม : ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรสำหรับการพัฒนาพิพิธภัณฑสถานให้เป็นแหล่งเรียนรู้และเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิตของเยาวชนในประเทศไทยอย่างยั่งยืน

คำตอบ : ปัจจุบันก็พยายามทำตรงนี้ก็อยู่แล้ว แต่ทำอย่างไรให้ยั่งยืนก็ต้องปลูกจิตสำนึกตั้งแต่เด็ก การมาพิพิธภัณฑสถานไม่ใช่แค่บังคับให้มา การที่ต้องปลูกฝังให้เยาวชนรู้สึกรักพิพิธภัณฑสถานก็ยากเหมือนกัน ควรส่งเสริมเรื่องการอ่าน ซึ่งก็มีปัญหาอยู่เหมือนกัน เด็กสมัยนี้ติดคอมพิวเตอร์ติดเกม ที่มีสิ่งยั่วยวนใจดึงดูดใจมากกว่าพิพิธภัณฑสถาน เพราะคำว่า พิพิธภัณฑสถานฟังดูเหมือนกับมีแต่ของโบราณ คร่ำครึ ทำอย่างไรให้พิพิธภัณฑสถานสนุกสนาน เช่น สถาบันพิพิธภัณฑสถานการเรียนรู้แห่งชาติหรือมิวเซียมสยามก็พยายามทำในจุดนี้อยู่ พยายามทำให้เด็กจับต้องสัมผัสได้เป็นตัวอย่างของพิพิธภัณฑสถานที่ดี ส่วนภาครัฐ นโยบายของรัฐบาลต้องส่งเสริมการรักการอ่านเป็นสิ่งสำคัญ ปัจจุบันก็ส่งเสริมให้ไปรู้ไปเรียน อย่างวันเด็กทุกองค์กรก็จะช่วยกัน แม้แต่คำขวัญวันเด็กก็เข้าไปเข้ามาในแต่ละปี ควรเน้นนโยบายให้เกิดจากการอบรมจากที่บ้าน บางทีแค่เปลี่ยนคำเหมือนขวัญวันเด็กเหมือนทำไปอย่างนั้นเอง ไม่ได้รู้สึกจริงๆ พ่อแม่และสิ่งแวดล้อมต่างๆก็มีส่วนสำคัญเช่นกัน ถ้าพ่อแม่เอาใจใส่เล่านิทานให้ลูกฟังหรือส่งเสริมโครงการให้เยาวชนรักการอ่านตั้งแต่วัยเด็ก ซื้อหนังสือที่มีสาระแทนที่จะซื้อของเล่นให้ ในส่วนของโรงเรียนต้องคอยดูว่าเด็กแต่ละคนมีความถนัดความชอบไม่เหมือนกัน พ่อแม่ต้องรู้ว่าลูกชอบหรือถนัดไปด้านไหน ไม่ใช่เลี้ยงลูกตามใจพ่อแม่ ให้ลูกเป็นสิ่งที่พ่อแม่อยากให้เป็น เช่น อยากให้ลูกเป็นแพทย์ทั้งๆที่ลูกเก่งศิลปะ ครูอาจารย์ก็ต้องช่วยส่งเสริมเด็กให้ถูกช่องทาง พื้นฐานตัวเด็กเองก็ต้องมีสำนึกรักดีด้วยประกอบกัน บ้านและโรงเรียนสภาพแวดล้อมมีส่วนสำคัญมาก ยกตัวอย่างเช่น ดิฉันเป็นคนลพบุรี เกิดในจังหวัดที่เป็นเมืองเก่า ก็จะสนใจเรื่องราวทางประวัติศาสตร์เลยมุ่งศึกษาด้านนี้ ซึ่งก็มีที่มาที่ไป แต่ละคน มีความสนใจด้านไหน ก็ส่งเสริมศักยภาพในด้านนั้น ต้องดูที่ตัวเด็กเด็กแต่ละคนมีศักยภาพที่แตกต่างกัน ต้องดึงศักยภาพของเขาออกมาให้ได้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแรงจูงใจของเยาวชนไทยต่อการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจของเยาวชนไทยต่อการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
2. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวของเยาวชนไทยที่มีต่อพิพิธภัณฑ์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลจำแนกตามเพศและอายุ

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวของเยาวชนไทยที่มีผลต่อการตัดสินใจมาเที่ยวพิพิธภัณฑ์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยศึกษาพิพิธภัณฑ์ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลจำนวน 6 แห่ง โดยสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงตามประเภทของพิพิธภัณฑ์ 6 ประเภท ได้แก่ พิพิธภัณฑ์ประเภททั่วไปเชิงศาสนา (General Museum) คือ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติวัดเบญจมบพิตร, พิพิธภัณฑ์ศิลป์ (Museum of Arts) คือ หอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร, พิพิธภัณฑ์ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Science and Technology Museum) คือ องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ, พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยา (Natural Science Museum) คือ พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม (Historical Museum) คือ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนคร, และพิพิธภัณฑ์ชาติพันธุ์วิทยา (Ethnology and Folklore Museum) คือ สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นเยาวชนไทยที่เดินทางท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 6 กลุ่ม ตามประเภทของพิพิธภัณฑ์ โดยแต่ละกลุ่มมีจำนวนเท่าๆกัน กลุ่มละ 70 คน จำนวนทั้งหมด 420 คน ทำการเลือกมาด้วยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ซึ่งเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีเนื้อหาครอบคลุมแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว 4 ประการ ได้แก่ แรงจูงใจทางกายภาพ (Physical Motivation), แรงจูงใจทางวัฒนธรรม (Cultural Motivation), แรงจูงใจระหว่างบุคคล (Interpersonal Motivation), และแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียง (Status and Prestige Motivation) ผลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อมูลพฤติกรรมในการเดินทางท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และการหาร้อยละ (Percentage) ผู้วิจัยวิเคราะห์ห้วงประกอบแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลของผู้ตอบแบบสอบถามและ

แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติกรุงเทพมหานครและปริมณฑลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผู้วิจัยเปรียบเทียบความแตกต่างของแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม การจำแนกตามเพศ โดยผู้วิจัยเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยค่าที (t-test) และการจำแนกตามอายุ ผู้วิจัยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way analysis of variance: ANOVA) กรณีพบค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ความแตกต่างนั้นเป็นรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ (Scheffe's method)

สรุปผลการวิจัย

1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 420 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 242 คน คิดเป็นร้อยละ 57.6 มีช่วงอายุ 15 - 18 ปีและ 19 -22 ปี จำนวน 164 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 39.0 มีวุฒิการศึกษา คือ มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 26.0 มีอาชีพนักเรียน/นิสิตนักศึกษา จำนวน 313 คน คิดเป็นร้อยละ 74.5 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 46.2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมในการเดินทางท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์การท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติกรุงเทพมหานครและปริมณฑลภายใน 1 ปีที่ผ่านมา 1 – 2 ครั้ง จำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 52.4 มาเที่ยวในวันเสาร์ – วันอาทิตย์ จำนวน 251 คน คิดเป็นร้อยละ 59.8 โดยเดินทางมากับเพื่อน จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 48.2 วัตถุประสงค์หลักในการเดินทางมาพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติกรุงเทพมหานครและปริมณฑล คือ เพื่อการศึกษาและเรียนรู้ จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 43.4 เดินทางมาเที่ยวโดยขนส่งสาธารณะ/รถรับจ้าง จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 47.8 สื่อที่มีผลต่อการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติคือ อินเทอร์เน็ต จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 38.6 และเมื่อพิจารณารายพิพิธภัณฑสถานพบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติวัดเบญจมบพิตรส่วนใหญ่มีประสบการณ์การท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติวัดเบญจมบพิตรภายใน 1 ปีที่ผ่านมา 1 – 2 ครั้ง จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.2 มาเที่ยวในวันเสาร์ – วันอาทิตย์ จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 9.9 โดยเดินทางมากับเพื่อน จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 8.6 วัตถุประสงค์หลักในการเดินทางมาพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติวัดเบญจมบพิตร คือ เพื่อการศึกษาและเรียนรู้ จำนวน 34 คน คิดเป็น

ร้อยละ 8.1 เดินทางมาเที่ยวโดยขนส่งสาธารณะ/รถรับจ้าง จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 12.1 สื่อที่มีผลต่อการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของพิพิธภัณฑ์คือ อินเทอร์เน็ต จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 7.6

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวหอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มิประสบความสำเร็จการท่องเที่ยวหอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานครภายใน 1 ปีที่ผ่านมา 5 ครั้งขึ้นไป จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 7.1 มาเที่ยวในวันจันทร์ – วันศุกร์ จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 9.1 โดยเดินทางมาเที่ยวกับเพื่อน จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 13.4 วัตถุประสงค์หลักในการเดินทางมาหอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร คือ มีความสนใจเป็นพิเศษเกี่ยวกับรูปแบบกิจกรรม/การจัดแสดงนิทรรศการของพิพิธภัณฑ์ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 4.8 เดินทางมาเที่ยวโดยขนส่งสาธารณะ/รถรับจ้าง จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 12.3 สื่อที่มีผลต่อการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของพิพิธภัณฑ์คือ ป้ายประกาศ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.5

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติส่วนใหญ่มิประสบความสำเร็จการท่องเที่ยวองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติภายใน 1 ปีที่ผ่านมา 1 – 2 ครั้ง จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 13.8 มาเที่ยวในวันเสาร์ – วันอาทิตย์ จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 10.2 โดยเดินทางมาเที่ยวกับสถาบันการศึกษา/หน่วยงาน จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1 วัตถุประสงค์หลักในการเดินทางมาองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ คือ เพื่อการศึกษาและเรียนรู้ จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 9.8 เดินทางมาเที่ยวโดยยานพาหนะที่สถานศึกษา/หน่วยงานจัดให้ จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1 สื่อที่มีผลต่อการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของพิพิธภัณฑ์คือ อินเทอร์เน็ต จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 7.9

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวส่วนใหญ่มิประสบความสำเร็จการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภายใน 1 ปีที่ผ่านมา 3-5 ครั้ง จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 10.2 มาเที่ยวในวันเสาร์ – วันอาทิตย์ คิดเป็นร้อยละ 10.2 โดยเดินทางมาเที่ยวกับสถาบันการศึกษา/หน่วยงาน จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 6.7 วัตถุประสงค์หลักในการเดินทางมาพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คือ เพื่อการศึกษาและเรียนรู้ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 6.4 เดินทางมาเที่ยวโดยยานพาหนะที่สถานศึกษา/หน่วยงานจัดให้ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 6.7 สื่อที่มีผลต่อการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของพิพิธภัณฑ์คือ อินเทอร์เน็ต จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.5

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนครส่วนใหญ่มิประสบความสำเร็จการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนครภายใน 1 ปีที่ผ่านมา 1 – 2 ครั้ง จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 11.7 มาเที่ยวในวันเสาร์ – วันอาทิตย์ จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 11.9 โดยเดินทางมาเที่ยวกับเพื่อน จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 10.7 วัตถุประสงค์หลักในการเดินทางมาพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนคร คือ เพื่อการศึกษาและเรียนรู้ จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 9.1

เดินทางมาเที่ยวโดยขนส่งสาธารณะ จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 9.3 สื่อที่มีผลต่อการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของพิพิธภัณฑ์คือ อินเทอร์เน็ต จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 6.6

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวสถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติส่วนใหญ่มีประสบการณ์การท่องเที่ยวสถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติภายใน 1 ปีที่ผ่านมา 1 – 2 ครั้ง จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 11.4 มาเที่ยวในวันเสาร์ – วันอาทิตย์ จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 12.1 โดยเดินทางมากับสถาบันการศึกษา/หน่วยงาน จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 6.4 วัตถุประสงค์หลักในการเดินทางมาสถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ คือ เพื่อการศึกษาและเรียนรู้ จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 6.9 เดินทางมาเที่ยวโดยขนส่งสาธารณะ/รถรับจ้าง จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 7.2 สื่อที่มีผลต่อการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของพิพิธภัณฑ์คือ อินเทอร์เน็ต จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 7.9

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลของผู้ตอบแบบสอบถาม

องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ ความน่าสนใจของพิพิธภัณฑ์ ($\bar{x} = 4.26$) รองลงมา คือ การโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่ดึงดูดใจ ($\bar{x} = 4.12$) น้อยที่สุด คือ ความคุ้มค่าของเงินที่ใช้ในการมาเยือนพิพิธภัณฑ์ ($\bar{x} = 3.58$) และเมื่อพิจารณารายพิพิธภัณฑ์พบว่า

องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยว รายการย่อย ความน่าสนใจของพิพิธภัณฑ์ มีผลต่อแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ 5 แห่งมากที่สุด ได้แก่ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติวัดเบญจมบพิตร ($\bar{x} = 3.94$) หอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร ($\bar{x} = 4.34$) พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ($\bar{x} = 4.36$) และสถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ ($\bar{x} = 4.46$)

องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยว รายการย่อย รูปแบบการจัดแสดงนิทรรศการถาวรของพิพิธภัณฑ์มีความทันสมัย มีผลต่อแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติมากที่สุด ($\bar{x} = 4.37$)

องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยว รายการย่อย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ที่มีผลต่อแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนครมากที่สุด ($\bar{x} = 4.46$)

ผลการวิเคราะห์แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพืชรักข์เขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและ ปริมณฑลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพืชรักข์ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$) และเมื่อพิจารณาในรายด้านต่างๆแล้วพบว่า มีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ แรงจูงใจทางวัฒนธรรม ($\bar{x} = 4.12$), แรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียง ($\bar{x} = 4.07$), แรงจูงใจทางกายภาพ ($\bar{x} = 3.98$), และแรงจูงใจระหว่างบุคคล ($\bar{x} = 3.89$) และเมื่อพิจารณารายพืชรักข์พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวพืชรักข์ 5 แห่งมีแรงจูงใจทางวัฒนธรรมมากที่สุด ได้แก่ พืชรักข์สถานแห่งชาติวัดเบญจมบพิตร ($\bar{x} = 4.01$), องค์การพืชรักข์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ ($\bar{x} = 4.18$), พืชรักข์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ($\bar{x} = 4.18$), พืชรักข์สถานแห่งชาติพระนคร ($\bar{x} = 4.17$), และสถาบันพืชรักข์การเรียนรู้แห่งชาติ ($\bar{x} = 4.23$)

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวหอคิลปวัฒนธรรมกรุงเทพมหานครมีแรงจูงใจทางกายภาพมากที่สุด ($\bar{x} = 4.01$)

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เดินทางท่องเที่ยวพืชรักข์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียงมากที่สุด ($\bar{x} = 4.18$)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมแรงจูงใจในการท่องเที่ยวพืชรักข์ต่อ เยาวชนไทยของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมแรงจูงใจในการท่องเที่ยวพืชรักข์สถานแห่งชาติวัดเบญจมบพิตรต่อเยาวชนไทยของผู้ตอบแบบสอบถาม จากการศึกษาวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในรายการเพิ่มการประชาสัมพันธ์พืชรักข์สถานแห่งชาติวัดเบญจมบพิตร จำนวน 11 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 32.3 รองลงมา คือ เพิ่มเติมกิจกรรมพิเศษภายในพืชรักข์สถานแห่งชาติวัดเบญจมบพิตร จำนวน 9 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 26.5

ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมแรงจูงใจในการท่องเที่ยวหอคิลปวัฒนธรรมกรุงเทพมหานครต่อเยาวชนไทยของผู้ตอบแบบสอบถาม จากการศึกษาวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในรายการเพิ่มการประชาสัมพันธ์หอคิลปวัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร จำนวน 19 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 41.3 รองลงมา คือ เพิ่มเติมกิจกรรมพิเศษภายในหอคิลปวัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร จำนวน 10 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 21.8

ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมแรงจูงใจในการท่องเที่ยวองค์การพืชรักข์วิทยาศาสตร์แห่งชาติต่อเยาวชนไทยของผู้ตอบแบบสอบถาม จากการศึกษาวิจัยแสดงพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในรายการเพิ่มการประชาสัมพันธ์องค์การพืชรักข์

วิทยาศาสตร์แห่งชาติ จำนวน 18 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 46.1 รองลงมา คือ ปรับรูปแบบการจัดแสดงภายในองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติให้ทันสมัยและน่าสนใจ จำนวน 6 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 15.4

ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมแรงจูงใจในการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ การเกษตรเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวต่อเยาวชนไทยของผู้ตอบแบบสอบถาม จากการศึกษาวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในรายการเพิ่มการประชาสัมพันธ์พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิม พระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จำนวน 11 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 35.4 รองลงมา คือ เพิ่มเติมกิจกรรมพิเศษภายในพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิม พระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และปรับรูปแบบการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวให้ทันสมัยและน่าสนใจ มีสัดส่วนเท่ากัน จำนวน 6 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 19.4

ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมแรงจูงใจในการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนครต่อเยาวชนไทยของผู้ตอบแบบสอบถาม จากการศึกษาวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในรายการปรับรูปแบบการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนครให้ทันสมัยและน่าสนใจ จำนวน 9 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 27.3 รองลงมา คือ เพิ่มการประชาสัมพันธ์พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนคร จำนวน 8 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 24.2

ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมแรงจูงใจในการท่องเที่ยวสถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติต่อเยาวชนไทยของผู้ตอบแบบสอบถาม จากการศึกษาวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในรายการเพิ่มการประชาสัมพันธ์สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ จำนวน 14 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 31.8 รองลงมา คือ เพิ่มเติมกิจกรรมพิเศษภายในสถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ จำนวน 9 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 20.5

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ และอายุ

1. การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายและเพศหญิงมีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = -0.96, p = 0.339$) และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

2. การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามช่วงอายุที่แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่แตกต่างกัน มีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวใน

ภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (F-test = 6.96, $p = 0.001$) และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า มีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ แรงจูงใจระหว่างบุคคล (F-test = 20.02, $p = 0.000$) และแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียง (F-test = 6.96, $p = 0.002$)

แรงจูงใจระหว่างบุคคล เมื่อพิจารณาในรายการย่อยของด้านแรงจูงใจระหว่างบุคคล ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่แตกต่างกัน ในภาพรวมมีแรงจูงใจระหว่างบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (F-test = 20.02, $p = 0.000$) โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 - 18 ปี มีแรงจูงใจระหว่างบุคคลมากที่สุด ($\bar{x} = 4.06$) และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 23 - 25 ปี มีแรงจูงใจระหว่างบุคคลน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.59$) และเมื่อพิจารณาทุกรายกายย่อยพบว่า มีแรงจูงใจระหว่างบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกรายการย่อย

แรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียง เมื่อพิจารณาในรายการย่อยของด้านทางสถานภาพและชื่อเสียง ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงอายุที่แตกต่างกัน ในภาพรวมมีแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (F-test = 6.96, $p = 0.002$) โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 15 - 18 ปี และ 19 - 22 ปี ทั้ง 2 ช่วงอายุ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x} = 4.11$) มีแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียงมากที่สุด และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 23 - 25 ปี มีแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียงน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.90$) และเมื่อพิจารณาทุกรายกายย่อยพบว่า มีแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจำนวน 6 รายการย่อย ได้แก่ ส่งเสริมการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตรประจำวัน, ช่วยพัฒนานิสัย และเจตคติที่พึงประสงค์, ส่งเสริมเรียนรู้และรู้จักตนเองมากขึ้น, ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกในการเห็นคุณค่าแห่งตน, ส่งเสริมการสร้าง ความมั่นใจและความภาคภูมิใจให้กับตนเอง, และเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี

2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการจดบันทึกและบันทึกด้วยเครื่องเสียงมาวิเคราะห์การสร้างแรงจูงใจของเยาวชนไทยต่อการท่องเที่ยวพืชรักชาน์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลดังต่อไปนี้

2.1) มุมมองของเยาวชนที่มีต่อพืชรักชาน์

เยาวชนไทยยังมีความสนใจในการท่องเที่ยวพืชรักชาน์น้อยหรือไม่เห็นประโยชน์ของพืชรักชาน์มากเท่าที่ควร โดยมีหลายสาเหตุ อาทิเช่น ลักษณะการจัดนิทรรศการภายในพืชรักชาน์ไม่น่าสนใจ สภาพแวดล้อมจากกลุ่มเพื่อน ลักษณะกิจกรรมยามว่างอื่นๆของเด็กที่มีแรงจูงใจมากกว่า การปลูกฝังลักษณะนิสัยจากสถาบันการศึกษาและครอบครัว เป็นต้น

2.2) ชนิด/ประเภทของพิพิธภัณฑที่เยาวชนให้ความสนใจ

พิพิธภัณฑที่เยาวชนให้ความสนใจมากที่สุด คือ พิพิธภัณฑวิทยาศาสตร์ เนื่องจากเป็นพิพิธภัณฑที่ส่วนใหญ่มีการสื่อสารสองทางกล่าวคือ สามารถจับต้องหรือสาธิต เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ก่อให้เกิดความท้าทาย กระตุ้นความสนใจของเยาวชน อีกทั้งพิพิธภัณฑวิทยาศาสตร์นำเสนอสาระที่เป็นเรื่องที่ใกล้ตัวของเยาวชนทำให้เยาวชนเข้าใจสาระที่ทางพิพิธภัณฑนำเสนอได้ง่าย

2.3) วิธีการและแนวทางการสร้างแรงจูงใจสำหรับเยาวชนไทยเพื่อการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ

ประเด็นแรกคือ พิพิธภัณฑต้องมีการสื่อสารแบบสองทาง ให้เด็กสามารถจับต้อง สาธิตได้ด้วยตนเองโดยใช้สื่อที่มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยและน่าสนใจ คำนี้ถึงสาระที่มอบให้แก่เยาวชนให้เกิดความสนุกปนกับความรู้ ไม่ยึดเหยียดสาระที่มากเกินไปจนความจำเป็น เพิ่มการจัดกิจกรรมพิเศษภายในพิพิธภัณฑบ่อยครั้งขึ้นเพื่อให้พิพิธภัณฑมีชีวิตอยู่เสมอ มีการประชาสัมพันธ์พิพิธภัณฑสม่ำเสมอตลอดจนสร้างเครือข่ายทางวิชาการกับพิพิธภัณฑอื่นๆหรือสถาบันการศึกษาและสร้างเครือข่ายทางธุรกิจกับหน่วยงานภาคเอกชน ประเด็นที่สอง คือ สถาบันการศึกษาควรมีนโยบายพาเยาวชนไปทัศนศึกษาที่พิพิธภัณฑปีละ 1 – 2 ครั้งหรือมากกว่าเพื่อเป็นการสร้างลักษณะนิสัยการรักการค้นคว้า การเรียนรู้นอกห้องเรียน ทั้งนี้การนำเด็กไปทัศนศึกษาอาจารย์ที่รับผิดชอบต้องผ่านการอบรมหรือการประชุมเพื่อทำความเข้าใจ วางแผนเกี่ยวกับการพาเด็กไปทัศนศึกษาเพื่อให้การไปทัศนศึกษาที่พิพิธภัณฑเกิดประโยชน์สูงสุด ประการที่สาม ได้แก่ ครอบครัว ผู้ปกครองควรมีเวลาให้กับบุตรหลานและหาโอกาสในวันหยุดพาไปทัศนศึกษาที่พิพิธภัณฑเพื่อปลูกฝังลักษณะนิสัยที่รักการเรียนรู้ให้แก่เยาวชน และยังเป็นกิจกรรมที่เชื่อมความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิกในครอบครัว ประการสุดท้ายคือ ภาครัฐ ควรมีการกำหนดนโยบายวาระที่เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑให้มีความชัดเจนและหน่วยงานระดับล่างต้องลงมือปฏิบัติจริง ตลอดจนจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาระบบของพิพิธภัณฑให้มีความทันสมัยน่าสนใจอยู่เสมอ

2.4) การพัฒนาพิพิธภัณฑเพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้และเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิตของเยาวชนในประเทศไทยอย่างยั่งยืน

การพัฒนาพิพิธภัณฑอย่างยั่งยืนนั้นทางสถาบันครอบครัวและสถาบันการศึกษาควรมีการปลูกฝังการเรียนรู้ผ่านพิพิธภัณฑตั้งแต่เด็ก สร้างประสบการณ์ที่ดีต่อพิพิธภัณฑให้กับเยาวชนเพื่อให้เยาวชนเกิดความรู้สึกว่า การมาพิพิธภัณฑไม่ใช่แค่บังคับให้มา พิพิธภัณฑมีสาระความรู้ที่น่าค้นหา น่าสนใจมากมาย เมื่อเด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ลักษณะนิสัยที่รักการเรียนรู้ผ่านพิพิธภัณฑก็จะถูกถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น ในส่วนของพิพิธภัณฑควรมีพิพิธภัณฑในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล จนถึงระดับหมู่บ้านที่เป็นวิถีชีวิตของชุมชนนั้นๆ ให้ชุมชนได้มีอำนาจจัดการบริหารพิพิธภัณฑนั้นๆเอง ชุมชนก็จะเกิดความหวงแหนในตัวพิพิธภัณฑ อีกทั้งพิพิธภัณฑต้องปรับตัวให้เหมาะสมกับความสนใจของเยาวชนเพื่อดึงดูดความสนใจของเยาวชนให้เกิดความต้องการการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ

อาทิเช่น การใช้สื่อเทคโนโลยี การสรรหางบประมาณเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการใช้จ่ายและปรับปรุงอุปกรณ์ที่ชำรุด เพิ่มการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของพิพิธภัณฑ์ เป็นต้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาแรงจูงใจของเยาวชนไทยต่อการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีประเด็นที่น่าสนใจต่อไปนี้

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 420 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีช่วงอายุ 15 - 18 ปี และ 19 - 22 ปี มีสัดส่วนเท่าๆกัน มีวุฒิการศึกษาที่สำเร็จสูงสุดคือ มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. มีอาชีพนักเรียน/นิสิตนักศึกษา มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท ผู้วิจัยมีความเห็นว่า นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันย่อมเกิดแรงจูงใจทางท่องเที่ยวแตกต่างกัน สอดคล้องกับ ฉลองศรี พิมลสมพงษ์ (2542) ที่ให้แนวคิดไว้ว่า ในด้านปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ (Demographic factor) ที่ว่าลักษณะของประชากร ได้แก่ อายุ เพศ การศึกษา ระดับรายได้ อาชีพ ซึ่งมีผลต่อจำนวนอุปสงค์ของสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว

ข้อมูลพฤติกรรมในการเดินทางท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์การท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลภายใน 1 ปีที่ผ่านมา 1 - 2 ครั้ง มาเที่ยวในวันเสาร์ - วันอาทิตย์ โดยเดินทางมากับเพื่อน วัตถุประสงค์หลักในการเดินทางมาพิพิธภัณฑ์ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล คือ เพื่อการศึกษาและเรียนรู้ เดินทางมาเที่ยวโดยขนส่งสาธารณะ/รถรับจ้าง สื่อที่มีผลต่อการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของพิพิธภัณฑ์คือ อินเทอร์เน็ต ผู้วิจัยมีความเห็นว่า แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวเป็นองค์ประกอบที่ไปกระตุ้นบุคคลให้เกิดพฤติกรรมในการเดินทางท่องเที่ยว สอดคล้องกับแอนเดรส (Andress, 1970) ที่ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจว่า แรงจูงใจเป็นตัวการที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมของมนุษย์ และยังสอดคล้องกับพรพรรณราย ทรัพย์ประภา (2529) กล่าวว่า บุคคลแต่ละคนจะแสดงพฤติกรรมในการปฏิบัติงานแตกต่างกันออกไปอย่างไรบ้างนั้น ส่วนหนึ่งเป็นผลเนื่องมาจากแรงจูงใจของบุคคลผู้นั้นด้วย

องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหิพริภันท์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหิพริภันท์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุดคือ ด้านความน่าสนใจของพหิพริภันท์ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ชาวชนไทยส่วนใหญ่ที่จะเลือกเดินทางไปท่องเที่ยวพหิพริภันท์จะเลือกพิจารณาด้านสถาปัตยกรรมภายนอกของพหิพริภันท์ที่ดึงดูดใจและการจัดแสดงนิทรรศการภายในอาคารที่มีความหลากหลายและน่าสนใจ สอดคล้องกับวรวิทย์ องค์ครุฑรักษา (2545) ได้ทำการศึกษาเรื่อง พหิพริภันท์ที่พึงประสงค์ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า สิ่งดึงดูดใจทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวประเภทพหิพริภันท์ที่นักท่องเที่ยวสามารถรับรู้ได้ จากการมองเห็นภายนอก และสามารถชักจูงให้นักท่องเที่ยวสนใจหรือไม่สนใจที่จะเข้าชมได้อย่างหนึ่ง คือ ลักษณะอาคารพหิพริภันท์หรือรูปแบบสถาปัตยกรรมของพหิพริภันท์ และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการพหิพริภันท์ที่มีเนื้อหาในการจัดแสดงที่หลากหลายและเมื่อพิจารณารายพหิพริภันท์พบว่า

องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหิพริภันท์สถานแห่งชาติวัดเบญจมบพิตร, หอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร, พหิพริภันท์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, และสถาบันพหิพริภันท์การเรียนรู้แห่งชาติของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุดคือ ด้านความน่าสนใจของพหิพริภันท์ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า พหิพริภันท์ทั้ง 4 แห่งนี้มีเอกลักษณ์เฉพาะของแต่ละสถานที่ เช่น พระอุโบสถพหิพริภันท์สถานแห่งชาติวัดเบญจมบพิตร มีสถาปัตยกรรมงดงาม ใช้หินอ่อนสีขาวบริสุทธิ์ในการก่อสร้าง ภายในพระระเบียงประดิษฐานพระพุทธรูปต่างๆ และอยู่ในแบบเรียนการศึกษาภาคบังคับ ทำให้เยาวชนเกิดความสนใจในพหิพริภันท์มากยิ่งขึ้น, หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานครมีการสลับสับเปลี่ยนนิทรรศการที่หลากหลายเพื่อสนองต่อความต้องการของผู้เข้าชมที่หลากหลาย นอกจากห้องนิทรรศการที่มีอยู่หลายส่วนแล้ว ภายนอกอาคารยังมีป้ายประกาศ รูปปั้น ที่สามารถดึงดูดความสนใจจากเยาวชนไทยได้เป็นอย่างดี, พหิพริภันท์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นพหิพริภันท์ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการเกษตรผ่านวิถีทัศน์ประกอบกับสื่อที่ความรู้สึกเคลื่อนไหวได้สัมผัสได้ ผู้ชมสามารถรับความรู้ เกิดความรู้สึกร่วมและได้รับความเพลิดเพลินในเวลาเดียวกัน, สถาบันพหิพริภันท์การเรียนรู้แห่งชาติมีแนวคิดในการนำเสนอที่ใช้แนวคิดเชิงการนำเสนอแก่นเรื่องราวแทนการเน้นแต่วัตถุและพิจารณาเลือกใช้สื่อหลายประเภท เพื่อเสริมสร้างความรู้และบรรยากาศในการเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับ ดำเนินนอก (2533) ที่ให้แนวคิดไว้ว่า สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว (Attraction) หมายถึง สิ่งที่สามารถดึงดูดโน้มน้าวใจให้เกิดความสนใจปรารถนาที่จะไปท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวจึงเป็นจุดหนึ่งที่สำคัญของแหล่งท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวจะมีจุดที่เป็นสิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยวจุดหนึ่งหรือหลายจุดก็ได้ถ้ามี

สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวหลายจุดแหล่งท่องเที่ยววันนี้จะมีนักท่องเที่ยวสนใจนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวด้วยกันมาก

องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวองค์การพิพิธภัณฑสถานวิทยาศาสตร์แห่งชาติของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุดคือ ด้านรูปแบบการจัดแสดงนิทรรศการถาวรของพิพิธภัณฑสถานมีความทันสมัย ผู้วิจัยมีความเห็นว่า อาคารพิพิธภัณฑสถานวิทยาศาสตร์ได้รับการออกแบบและก่อสร้างในรูปแบบทรงเรขาคณิต สะท้อนให้เห็นถึงความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในการก่อสร้างอันเป็นจุดดึงดูดความสนใจของผู้ที่ได้พบเห็น โดยตัวอาคารมีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมลูกบาศก์ 3 ลูกการจัดแสดงนิทรรศการภายในจัดแสดงด้วยสื่อมัลติมีเดียสามารถโต้ตอบกับผู้เยี่ยมชม หรือเป็นอุปกรณ์ที่ทันสมัยโดยผู้เยี่ยมชมสามารถสาธิตและทดลองด้วยตนเองได้ ตลอดจนมีการจัดระบบการอำนวยความสะดวกในการเดินชมนิทรรศการภายในอาคารทั้งสำหรับผู้ชมทั่วไปและผู้ทุพพลภาพจึงนับได้ว่านอกจากจะเป็นอาคารที่มีรูปทรงดึงดูดใจแล้วยังเป็นอาคารที่ทันสมัยที่สุดแห่งหนึ่งในประเทศไทย สอดคล้องกับกนกพร บัวทรัพย์ (2551) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “แรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานวิทยาศาสตร์ของเยาวชนไทย กรณีศึกษา: องค์การพิพิธภัณฑสถานวิทยาศาสตร์แห่งชาติ อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี” ผลการศึกษาพบว่า สิ่งดึงดูดใจขององค์การพิพิธภัณฑสถานวิทยาศาสตร์แห่งชาติ คือ อาคารพิพิธภัณฑสถานธรรมมหาราชินีเป็นสถาปัตยกรรมที่โดดเด่น รูปทรงทันสมัย เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้พบเห็นและสร้างภาพพจน์ใหม่ของพิพิธภัณฑสถาน สะท้อนถึงความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างเป็นรูปธรรม และยังสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์นายแก้ว แก้วเกตุเกี่ยวกับชนิด/ประเภทของพิพิธภัณฑสถานเยาวชนให้ความสนใจที่มีใจความตอนหนึ่งว่า “ในแนวการมีบทบาท การมีส่วนร่วม พิพิธภัณฑสถานที่เด็กมีส่วนร่วมมากขึ้น เด็กก็อยากเข้าไปชมซึ่งนำไปทางวิทยาศาสตร์ เพราะเยาวชนมีโอกาสได้ทำ ได้ทดลอง ได้ดูใกล้ๆด้วยตัวเอง”

องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนครของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุดคือ ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เนื่องด้วยพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนครเป็นสถานที่ราชการ ระบบรักษาความปลอดภัยภายในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนครจึงมีความเข้มงวด มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำทางเข้า-ออก มีระบบการแลกบัตรประจำตัวประชาชนหากต้องการใช้บริการห้องสมุดหรือติดต่อราชการ สอดคล้องกับบุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) ที่ให้แนวคิดไว้ว่า สิ่งอำนวยความสะดวกประเภทความปลอดภัย เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่มุ่งให้ความปลอดภัยทางร่างกาย ชีวิตและทรัพย์สินแก่ประชาชนและเป็นประโยชน์แก่นักท่องเที่ยวด้วย ในการท่องเที่ยวตัดสินใจที่จะเดินทางไปท่องเที่ยวที่ใดก็ตาม นักท่องเที่ยวจะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยทางร่างกาย ชีวิตและทรัพย์สินเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับสมบัติ กาญจนกิจ (2542) ที่กล่าวไว้ว่า การเดินทางท่องเที่ยว

ก่อให้เกิดความรู้สึกถึงความมั่นคงปลอดภัยเพราะการที่นักท่องเที่ยวจะเลือกไปเยือนที่ใด ที่นั่นต้องมีความปลอดภัยเพียงพอ

แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหิพริภันท์เขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการศึกษาวิจัยแสดงให้เห็นว่า แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหิพริภันท์พหิพริภันท์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุดคือ แรงจูงใจทางวัฒนธรรม ผู้วิจัยมีความเห็นว่า พหิพริภันท์เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เผยแพร่ความรู้ที่มีบริการด้านการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ ด้านศิลปะ และด้านประวัติศาสตร์ พหิพริภันท์จึงจัดว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าแก่นมนุษย์ สอดคล้องกับ โรบินสัน (Robinson อ้างถึงในศรีธัญญา วรากุลวิทย์, 2547) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการท่องเที่ยวและระบุว่า มูลเหตุการจูงใจในการท่องเที่ยวประการหนึ่ง คือ เพื่อไปร่วมหรือไปชมในสิ่งที่แปลกใหม่ เช่น สิ่งที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม การแสดง และดนตรี ฯลฯ และเมื่อพิจารณารายพหิพริภันท์พบว่า

แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหิพริภันท์สถานแห่งชาติวัดเบญจมบพิตร, องค์การพหิพริภันท์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ, พหิพริภันท์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, พหิพริภันท์สถานแห่งชาติพระนคร, สถาบันพหิพริภันท์การเรียนรู้แห่งชาติของเยาวชนไทย มากที่สุดคือ แรงจูงใจทางวัฒนธรรม ผู้วิจัยมีความเห็นว่า พหิพริภันท์แต่ละแห่งนั้นเป็นที่ที่รวมความรู้ ค่านิยม ความเชื่อ ศิลปะ ศิลปกรรม กฎหมาย ประเพณีของชนชาตินั้นๆและสื่อสารต่อผู้เยี่ยมชมผ่านการจัดแสดงนิทรรศการภายในพหิพริภันท์ โดยอาจกล่าวได้ว่า พหิพริภันท์ได้สื่อถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ หรือวิถีชีวิตของคนในสังคมเหล่านั้น ซึ่งนั่นก็คือ วัฒนธรรมนั่นเอง สอดคล้องกับ จอห์น เอ โทมัส (John A. Thomas อ้างถึงในวินิจ วิรยางกูร, 2538) ที่ได้อธิบายว่า มูลเหตุจูงใจที่สำคัญที่กระตุ้นให้คนเดินทางท่องเที่ยวประการหนึ่งคือ เพื่อการศึกษาและวัฒนธรรม ศึกษาศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิต สิ่งที่น่าสนใจ เพื่อรับประสบการณ์ตรงและเข้าใจเข้าใจเหตุการณ์ต่างๆที่สำคัญในขณะนั้น จากทฤษฎีที่สอดคล้องข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า แรงจูงใจทางการท่องเที่ยว ด้านแรงจูงใจทางวัฒนธรรม เป็นมูลเหตุจูงใจให้เยาวชนไทยอยากรู้ สนใจ เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม นาฏศิลป์ คุรียางศิลป์และสถาปัตยกรรม ฯลฯ จนเกิดความต้องการท่องเที่ยวพหิพริภันท์ประเภทดังกล่าว

แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวหอศิลปวัฒนธรรมกรุงเทพมหานครของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุดคือ แรงจูงใจทางกายภาพ เนื่องจากภายในอาคารหอศิลปวัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร นอกจากห้องนิทรรศการแล้วยังมีส่วนที่เป็นห้องสมุดประชาชน, ห้องปฏิบัติการศิลปะ, ห้องอเนกประสงค์, ร้านค้า รวมไปถึงโรงภาพยนตร์-โรงละคร ผู้วิจัยจึงความเห็นว่านอกจากหอศิลปวัฒนธรรมกรุงเทพมหานครจะเป็นพหิพริภันท์ที่ให้ความรู้ ยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจของเยาวชนอีกด้วย สอดคล้องกับ แมคอินทอช และ โกลด์เนอร์ (McIntosh and Goeldner อ้างถึง

ใน Burke and Resnick, 1991) ที่ให้แนวคิดไว้ว่า สิ่งจูงใจทางกายภาพ (Physical Motivation) ได้แก่ สิ่งจูงใจที่เกี่ยวกับการพักผ่อนร่างกาย การเล่นเกม การนันทนาการ การบันเทิงและสิ่งจูงใจอื่นๆ ที่เกี่ยวกับเนื่องกับการรักษาสุขภาพ

แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุดคือ แรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียง ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เนื่องจากพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีการจัดแสดงเรื่องราววิถีชีวิตแห่งสังคมไทยและแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับงานพัฒนาการเกษตรซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งเสริมและผลักดันให้เยาวชนที่เข้าเยี่ยมชมเกิดความต้องการยกฐานะของตนเอง มีสังคมที่ดีขึ้น เป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ สอดคล้องกับมาสโลว์ (Maslow, 1994) ที่อธิบายไว้ว่า ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องหรือได้รับเกียรติจากสังคม (The Esteem Needs) ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องชมเชยจากสังคมหรือต้องการได้รับเกียรติจากสังคม ในขั้นนี้ถือเป็นการต้องการทางสังคมอย่างหนึ่ง กล่าวคือ เป็นความต้องการที่ต้องการให้ สังคมยอมรับตนเอง และเพื่อตนเองจะได้มีหน้ามีตาในสังคม สอดคล้องกับบังอร ฉัตรรุ่งเรือง (2551) ที่ให้แนวคิดไว้ว่าการที่ได้มีโอกาสเดินทางไปท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเพื่อวัตถุประสงค์ใดล้วนแต่ทำให้ผู้เดินทางไปท่องเที่ยวเป็นคนมีเกียรติในสังคม อันเป็นการยกฐานะและเกียรติภูมิของตนให้สูงขึ้นด้วย สามารถสรุปได้ว่า การที่ได้มีโอกาสได้ท่องเที่ยวพิพิธภัณฑจะทำให้คนมีเกียรติ ยกฐานะของตนเองมีสังคมที่ดีขึ้น ฯลฯ อีกทั้งยังสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์รองศาสตราจารย์เทพประสิทธิ์ กุศลวิช วิชัย มีใจความตอนหนึ่งว่า “พิพิธภัณฑนี้มีความสำคัญต่อลักษณะความเป็นมนุษย์ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อบุคคลในการที่จะเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ ส่งเสริมคุณค่าความเป็นมนุษย์...”

เปรียบเทียบความแตกต่างของแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑในกรุงเทพมหานคร และปริมาณของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ และอายุ

1. การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑในกรุงเทพมหานครและปริมาณของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

แรงจูงใจทางกายภาพ จากการศึกษาวิจัยแสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน มีแรงจูงใจทางกายภาพไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ผู้วิจัยมีความเห็นว่า พิพิธภัณฑเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่แหล่งพักผ่อนหย่อนใจสำหรับนักท่องเที่ยวทุกเพศทุกวัยที่เดินทางมาเยี่ยมชมเพื่อหลีกเลี่ยงวิถีชีวิตที่เคร่งเครียดและฉุกฉุน สอดคล้องกับนิคม มูลิกะคามะ และคนอื่นๆ (2521) ที่ให้แนวคิดไว้ว่า เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจให้ความเพลิดเพลินแก่ประชาชนทุกเพศทุกวัย ขณะเดียวกันก็ช่วยให้เกิดการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม และยัง

สอดคล้องกับประพัฒน์ ลักษณพิสุทธิ์ (2543) ได้ให้แนวคิดไว้ว่า คนเราจำเป็นจะต้องมีการพักผ่อน และการทำการเสาะแสวงหาความรื่นเริงบันเทิงใจ

แรงจูงใจทางวัฒนธรรม จากการศึกษาวิจัยแสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน มีแรงจูงใจทางวัฒนธรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เนื่องด้วยพิพธิภรณ์จัดแสดงสิ่งต่างๆที่มีความสำคัญด้านวัฒนธรรมหรือวิทยาศาสตร์เยาวชนไทยทั้งเพศชายและเพศหญิงให้ความสำคัญกับเนื้อหาสาระที่เป็นลักษณะเฉพาะของพิพธิภรณ์นั้น ไม่แตกต่างกัน การวิจัยนี้สอดคล้องกับจารุเนตร วิเศษสิงห์ (2551) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเยาวชนไทย” ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายและเพศหญิงให้ความสำคัญกับรูปแบบกิจกรรมส่งเสริมทางประวัติศาสตร์/แหล่งโบราณคดีโดยรวม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แรงจูงใจระหว่างบุคคล จากการศึกษาวิจัยแสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน มีแรงจูงใจบุคคลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ผู้วิจัยมีความเห็นว่า พิพธิภรณ์ที่เป็นสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ และความรู้ใหม่ๆสำหรับเยาวชน ซึ่งตอบสนองความต้องการด้านสังคมของมนุษย์ ผลการวิจัยได้สอดคล้องกับงานศึกษาวิจัยของวัฒนชัย ชูมาก (2544) เรื่อง “แรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทย : กรณีศึกษา สมาชิกสโมสรโรตารี อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่” พบว่า ความต้องการในการเดินทางเพื่อให้โอกาสในการเข้าสังคม คือ การได้มีโอกาสในการพบเพื่อนใหม่ และเป็นการเดินทางเพื่อเยี่ยมชม ญาติมิตร หรือเพื่อนเก่าที่ห่างหายไปนาน และยังคงสอดคล้องกับถวิล เกื้อกุลวงศ์ (2528) อธิบายไว้ว่า มนุษย์เป็นสัตว์สังคม จึงต้องมีการติดต่อสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน มีการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นเพื่อจะได้เป็นส่วนหนึ่งของสังคม และยังคงสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ ดร. อัญจมา นิลนพคุณ มีใจความตอนหนึ่งว่า “ผู้ปกครองบางคนเข้าใจผิดว่าเด็ก 3 - 4 ขวบพาไปจะรู้เรื่องอะไร แต่จริงๆแล้วพาไปเถอะ เพราะเขาจะได้เข้าใจสิ่งแวดล้อม เขาจะเข้าใจว่ากิจกรรมภาคสนามสร้างเสริมประสบการณ์ที่ดีในตัวเขา อย่างน้อยเขาก็จะรู้จักการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น” สามารถสรุปได้ว่า ความปรารถนาที่จะพบคนใหม่ หรือได้รู้จักคนใหม่ๆ ในการเดินทางท่องเที่ยวส่งผลให้เยาวชนไทยที่มีเพศต่างกันมีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว ด้านระหว่างบุคคล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

แรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียง จากการศึกษาวิจัยแสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน มีแรงจูงใจสถานภาพและชื่อเสียงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ผู้วิจัยมีความเห็นว่า พิพธิภรณ์เป็นแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาตนเองของผู้เรียน โดยยกระดับทางทัศนคติ สติปัญญาของผู้เรียนที่มีต่อตนเองและสังคมให้สูงขึ้นทำให้เยาวชนไทยที่เข้ามาเยี่ยมชมพิพธิภรณ์จะตระหนักในการพัฒนาตนเองไม่แตกต่างกันทั้งเพศชายและเพศหญิง สอดคล้องกับนิเชต สุนทรพิทักษ์ (อ้างถึงในรัชชัย ผลเพิ่ม, 2523) กล่าวว่าพิพธิภรณ์

ชนิดต่าง ๆ นั้นเป็นเสมือนสถานศึกษาเปิดเฉพาะสาขาวิชาที่จัดกิจกรรมและเรื่องราวที่น่าสนใจ นำรู้ นำศึกษา ไว้ให้ผู้สนใจทุกเพศทุกวัยทั้งหลายได้เข้าไปศึกษาหาความรู้ตามใจปรารถนา และยังคงคล่องเทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย (2552) ที่ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับประโยชน์ของนันทนาการไว้ว่าเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความคิดและสติปัญญาแก่บุคคล

2. การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพืชรักข์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

แรงจูงใจทางกายภาพ จากการศึกษาวิจัยแสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุต่างกัน มีแรงจูงใจทางกายภาพ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ผู้วิจัยมีความเห็นว่า พืชรักข์มีประเภทและบทบาทหน้าที่ที่หลากหลายจึงตอบสนองแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวที่แตกต่างกันของเยาวชนทุกวัย เช่น ใช้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของวัยทำงาน เป็นที่หาความรู้เพิ่มเติมของวัยศึกษาเล่าเรียน เป็นต้น ทำให้ช่วงอายุไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสว่าง เลิศฤทธิ์ (2536) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของพืชรักข์ในฝรั่งเศสมี 3 ประการด้วยกันคือ เป็นสถานที่ศึกษาหาความรู้ เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และเป็นแหล่งอนุรักษ์ และสงวนรักษาทรัพยากรทางวัฒนธรรม

แรงจูงใจทางวัฒนธรรม จากการศึกษาวิจัยแสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุต่างกัน มีแรงจูงใจทางวัฒนธรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ช่วงวัยที่ต่างกันมีความต้องการศึกษาสาระหรือศาสตร์ต่างกันแต่พืชรักข์เป็นสถานที่ที่ให้ความรู้แก่เยาวชนได้ทุกวัย เนื่องจากพืชรักข์ในแต่ละประเภทมีคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ สถาปัตยกรรม และประวัติศาสตร์ฯลฯ ที่แตกต่างกันออกไปส่งผลให้พืชรักข์เป็นสถานที่ที่เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีสาระอันหลากหลายและมีคุณค่าของเยาวชนทุกเพศทุกวัย สอดคล้องกับสมบัติ กาญจนกิจ (2544) ที่ให้แนวคิดไว้ว่า พืชรักข์สถานเป็นสถานที่ที่แสดงให้ความรู้ ความเข้าใจ ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคตกาลแก่ประชาชน

แรงจูงใจระหว่างบุคคล จากการศึกษาวิจัยแสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุต่างกัน มีแรงจูงใจระหว่างบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เยาวชนที่มีช่วงวัยที่ต่างกันจะมีลักษณะการเข้าชมพืชรักข์แตกต่าง เยาวชนที่กำลังศึกษามักมีกิจกรรมในการเข้าเยี่ยมชมในลักษณะกิจกรรมกลุ่ม หรือกิจกรรมที่เรียนรู้ด้วยตนเอง แต่เยาวชนวัยที่ทำงานแล้วเข้าเยี่ยมชมพืชรักข์กับครอบครัวหรือกลุ่มเพื่อน สอดคล้องกับ ซวาบลูค และ โอนอร์ (Swarbrooke และ Homer, 1999) ที่ให้แนวคิดไว้ว่า อายุเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลในการเลือกรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวมีความเชื่อว่า คนในแต่ละกลุ่มอายุมักจะมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวหรือการพักผ่อนในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป

แรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียง จากการศึกษาวิจัยแสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุต่างกัน มีแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติ ที่ระดับ .05 ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การศึกษาเรียนรู้จากพิพิธภัณฑสถานเป็นการทำให้เยาวชนต้องการพัฒนาตนเอง ยกกระดับตนเองให้สูงขึ้นและสร้างชื่อเสียงในวงสังคม ซึ่งวัยรุ่นเป็นวัยที่เอาใจใส่ต่อการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มเพื่อน ต้องการยอมรับจากสังคมมากกว่าวัยผู้ใหญ่ตอนต้น สอดคล้องกับ พรพิมล จันทรพิสัย (2538) ที่ให้แนวคิดไว้ว่า วัยรุ่นจะให้ความสำคัญกับการคบเพื่อน และต้องการเลือกกลุ่มเพื่อนที่มีค่านิยม ความสนใจในสิ่งเดียวกันเพื่อให้ตนเองได้รับการยอมรับ และยังสอดคล้องกับสมบัติ กาญจนกิจ (2548) ที่ให้แนวคิดไว้ว่า วัยรุ่นตอนปลายเป็นระยะที่มีการปรับตัวทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างมาก จะรวมตัวกันเป็นแก๊ง จะนิยมการมีสังกัด

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาแรงจูงใจของเยาวชนไทยต่อการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

1. การสร้างแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว ด้านกายภาพ พิพิธภัณฑสถานควรสร้างจุดเด่นทางด้านสถาปัตยกรรมของอาคารให้มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ และควรปรับปรุงบรรยากาศภายในอาคารของพิพิธภัณฑสถานให้น่าเข้าชมยิ่งขึ้น เช่น มีดนตรีบรรเลง ควรปรับปรุงบรรยากาศภายในอาคารให้มีแสงสว่างเพียงพอและเปิดเครื่องปรับอากาศอยู่เสมอ เป็นต้น
2. การสร้างแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว ด้านวัฒนธรรม พิพิธภัณฑสถานควรปรับปรุงอุปกรณ์ช่วยบรรยาย เช่น ป้าย สื่อวีดิทัศน์ ฯลฯ ภายในอาคารพิพิธภัณฑสถานให้มีความน่าสนใจ ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยสามารถโต้ตอบกับนักท่องเที่ยวและสามารถใช้งานได้อยู่เสมอ และควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่นำชมพิพิธภัณฑสถานหรือคู่มือนำชมพิพิธภัณฑสถานสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศเพื่อให้สามารถเข้าใจเนื้อหาสาระได้ง่ายและถูกต้อง
3. การสร้างแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว ด้านระหว่างบุคคล พิพิธภัณฑสถานควรมีสถานที่สำหรับพบปะสังสรรค์หรือมีกิจกรรมนันทนาการพิเศษในเทศกาลต่างๆ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้
4. การสร้างแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว ด้านสถานภาพและชื่อเสียง พิพิธภัณฑสถานควรมีเนื้อหาในการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับบุคคลตัวอย่าง การประสบความสำเร็จในชีวิต และการดำเนินชีวิตที่พึงประสงค์ของสังคม เพื่อกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเกิดแรงจูงใจในการต้องการพัฒนาตนเอง ยกกระดับตนเองทางสังคม

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. รัฐบาลควรมีนโยบายที่ชัดเจนหรือกำหนดเป็นวาระแห่งชาติในการส่งเสริมพิพิธภัณฑ์ ให้เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้นอกโรงเรียนของเยาวชนและเป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชนทุกเพศทุกวัย โดยอาจจะเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์ในหลักสูตรการเรียนการสอนขั้นพื้นฐาน เพื่อให้เยาวชนตระหนักเห็นคุณค่าของพิพิธภัณฑ์

2. รัฐบาลต้องประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆของรัฐที่มีส่วนรับผิดชอบหลักและภาคเอกชน โดยการสร้างเครือข่าย ความร่วมมือทางวิชาการและนักวิชาการจากภายนอกเพื่อวิจัย พัฒนา ปรับปรุงคุณภาพพิพิธภัณฑ์ นิทรรศการและการจัดกิจกรรมให้มีความเหมาะสม ทันสมัย และน่าสนใจ หรือขอความร่วมมือทางด้านวัสดุอุปกรณ์ในการจัดแสดงนิทรรศการ งบประมาณ บุคลากร การอนุเคราะห์ประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

3. ผู้บริหารพิพิธภัณฑ์ควรมีนโยบายเชิงรุก เพิ่มสัดส่วนผู้เยี่ยมชมกลุ่มประชาชนทั่วไปและนักท่องเที่ยวให้สูงขึ้น โดยใช้สื่อที่เข้าถึงประชาชน เช่น อินเทอร์เน็ต โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ หรือจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้าเยี่ยมชมมากขึ้น และสร้างความเข้าใจกับประชาชนให้ตระหนักถึงคุณค่าของพิพิธภัณฑ์

4. ผู้บริหารพิพิธภัณฑ์ควรจัดงบประมาณ จัดหารายได้เพิ่มจากกิจกรรมต่างๆของพิพิธภัณฑ์หรือพัฒนาของที่ระลึกให้มีความดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ขยายแหล่งเงินทุนนอกจากงบประมาณที่ได้รับจากภาครัฐเพื่อให้มีการพัฒนาพิพิธภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาแรงจูงใจของเยาวชนไทยต่อการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ในจังหวัดตามภูมิภาคต่างๆ

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยทางการตลาดของพิพิธภัณฑ์ที่เหมาะสมกับกลุ่มเยาวชนไทย

3. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์ไทยให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของเยาวชนอย่างยั่งยืน

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- การปกครอง, กรม. 2551. ข้อมูลสถิติเกี่ยวกับจำนวนประชากร[Online], แหล่งที่มา: <http://www.dopa.go.th> [26 สิงหาคม 2552]
- กนกพร บัวทรัพย์. แรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติของเยาวชนไทย
กรณีศึกษา : องค์การพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ อำเภอกลองหลวง จังหวัดปทุมธานี.
รายงานการค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการท่องเที่ยว คณะ
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการบริการ มหาวิทยาลัยรังสิต, 2551.
- กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, สำนักงาน. 2549. สสส.เปิดมุมมองภัยมหันตภัยสุขภาพ
100 พิพิธภัณฑสถาน[Online], แหล่งที่มา: <http://www.scribd.com/doc/14437423/-100-> [27
กรกฎาคม 2552]
- กัลยา วานิชย์บัญชา. สถิติสำหรับงานวิจัย. กรุงเทพมหานคร: กองทุนตำราภาควิชาสถิติ คณะ
พาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.
- กิติ ตย์คานนท์. นักบริหารทันสมัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บัตเตอร์ฟลาย,
2533.
- ขนิษฐา วิเศษสาทร และ มุกดา ศรีรงค์. จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ. กรุงเทพมหานคร:
โครงการตำราคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง, 2537.
- คณะกรรมการกฤษฎีกา, สำนักงาน. พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ
พ.ศ. 2550. (ม.ป.ท., ม.ป.ป.).
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.
2552. (ม.ป.ท., ม.ป.ป.).
- จารุเนตร วิเศษสิงห์. ปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเยาวชนไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2551.
- จิรา จงกล. พิพิธภัณฑสถานวิทยา. กรุงเทพมหานคร: กรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ, 2521.
- เฉลิมชัย ห่อนาค. เอกสารประกอบการสัมมนาพิพิธภัณฑสถานไทยในศตวรรษใหม่. ศูนย์มานุษยวิทยา
สิรินธรและสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล, 2544.
- ฉลองศรี พิมพ์สมพงษ์. การวางแผนและพัฒนาลาดการท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2542.

- ชูชีพ อ่อนโคกสูง. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2522.
- ชัยนาจ เกิดศิลป์. ความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้านการท่องเที่ยวของบุคลากรกลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตวิภาวดี สำนักงานกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2547.
- ชัยนาถ นาคบุปผา. พื้นฐานความเข้าใจเกี่ยวกับแรงจูงใจ. ครุปริทัศน์. 3 (สิงหาคม 2529): 11.
- ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. วิถีไทย : การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร: โครงการวิถีทรรศน์, 2540.
- ชาญวิทย์ สุขพร. พิพิธภัณฑสถานจิตรกรรมฝาผนังไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาสถาปัตยกรรมไทย คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2547.
- ณัฐนาท เนตรนิยมากร. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสื่อประเพณีกับความตระหนักด้านประวัติศาสตร์และ โบราณคดี ของนักเรียน : กรณีศึกษาเปรียบเทียบนักเรียนในเขตจังหวัดสุโขทัยกับนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาสื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. จิตวิทยาสังคม กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2528.
- ดำเนินนอก (นามแฝง). องค์ประกอบที่สำคัญทางการท่องเที่ยว. อุตสาหกรรมกิจท่องเที่ยว. 2 (มีนาคม 2533): 3-4.
- ถวิล เกื้อกวดวงศ์. การจูงใจเพื่อผลงาน. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2528.
- เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย. เอกสารคำสอนการเป็นผู้นำนันทนาการ. กรุงเทพมหานคร: สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ธวัชชัย ผลเพิ่ม. แบบจำลองการจัดตั้งพิพิธภัณฑสถานศึกษาจังหวัด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- นิคม จารุมณี. การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส.พริ้นติ้งเฮ้าส์, 2536.
- นิคม มุสิกคามะ และคณะ. วิชาการพิพิธภัณฑสถาน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2521.
- นิภา นิธยาชน. การปรับตัวและบุคลิกภาพวิทยาเพื่อการศึกษาและชีวิต. กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส.พริ้นติ้ง เฮ้าส์, 2530.
- บั้งอร ฉัตรรุ่งเรือง. การวางแผนการจัดรายการนำเที่ยว. กรุงเทพมหานคร: ซีวีแอลการพิมพ์, 2551.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวธุรกิจที่ไม่มีวันตายของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: ซี.พี.บุ๊ค สแตนดาร์ด, 2548.

ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธิ. เกมส์พลศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2543.

ประยูทธ์ ปยุตโต. รู้จักกับพระพุทธศาสนา : ถึงเวลาชำระล้างหรือยัง. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิพุทธธรรม, 2537.

พรพิมล จันทร์พลับ. พัฒนาการวัยรุ่น. พระนครศรีอยุธยา: โรงพิมพ์วัฒนาพร, 2538.

พรรณราย ทรัพย์ประภา. จิตวิทยาอุตสาหกรรม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: สำนักพิมพ์โอเคียนสตรี, 2529.

พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2522. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 96 ตอนที่ 72. กรุงเทพมหานคร: (ม.ป.ท.), 2522.

พัสนิษฐ์ภา ตันศิริสิทธิกุล. แนวทางพัฒนาการตลาดพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนครจังหวัดกรุงเทพมหานคร. รายงานการค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยว คณะอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการบริการ มหาวิทยาลัยรังสิต, 2551.

เพ็ญพิไล ฤทธาคณา. พัฒนาการมนุษย์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ชรรมาพร, 2550.

ภัทร์ สีสัมพรโรจน์. แนวทางการอนุรักษ์โบราณสถานเพื่อใช้ประโยชน์ใหม่ : กรณีศึกษาพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติหอศิลป์ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติแห่งประเทศไทย และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2545.

มนัส แก้วบุชาและคณะ, การวางแผนโครงการสำหรับงานพิพิธภัณฑสถานเพื่อการจัดกิจกรรม ณ พิพิธภัณฑสถานบ้านยี่สาร อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม. รายงานประจำภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2542 สาขาวิชาวัฒนธรรมศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล, 2542.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. การพัฒนาและการใช้แหล่งวิชาการในชุมชน หน่วยที่ 1-8. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2533.

บุษย์ ไกยวรรณ. พื้นฐานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น, 2545.

วัฒนชัย ชูมาก. แรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทย : กรณีศึกษาสมาชิกสโมสรโรตารี อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. รายงานการค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2544.

วินิจ วีรยางกูร. ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: พับลิกบิสิเนสพรีนท์, 2538.

วรวิทย์ องค์กรุทธรักษา. พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่พึงประสงค์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2544.

- วีระศักดิ์ วิทยากาญจน์. รายงานการวิจัยเรื่องแนวทางการจัดการพิพิธภัณฑ์ของกองทัพอากาศกับ
 วิทยาลัยเพื่อประโยชน์สูงสุด. กรุงเทพมหานคร : (ม.ป.ท.), 2544.
- ศักดิ์ชัย นิรัญทวี. จริยศาสตร์ศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, 2525.
- ศรัญญา วรากุลวิทย์. ปฐมนิเทศอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร:
 เฟื่องฟ้าปรีณิต, 2547.
- ศรินทรา ปัทมาคม. ความคิดเห็นของผู้บริหารพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น ภัณฑารักษ์ ผู้บริหาร โรงเรียนและ
 ครูศิลปศึกษาเกี่ยวกับการใช้พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นเป็น แหล่งการเรียนรู้ สำหรับการเรียนการ
 สอนวิชาศิลปศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
 ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- ศรีศักร วัลลิโภดม. เอกสารการสัมมนาพิพิธภัณฑ์ไทยในศตวรรษใหม่. ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร
 และสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล, 2544.
- ศาลรัฐธรรมนูญ, สำนักงาน. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550.
 กรุงเทพมหานคร: คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, 2550.
- ศิลป์ากร, กรม. พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวกับพิพิธภัณฑ์ไทย. กรุงเทพมหานคร: รุ่ง
 ศิลป์การพิมพ์, 2536.
- ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร(องค์การมหาชน). 2552. ฐานข้อมูลพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นในประเทศไทย
 [Online], แหล่งที่มา: <http://www.sac.or.th/museumdatabase/>[15 กรกฎาคม 2552]
- สามัญศึกษา, กรม. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพมหานคร: ครู
 สภาลาดพร้าว, 2543.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. ทฤษฎีและปฏิบัติการทางจิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษร
 บัณฑิต, 2529.
- สมจิตร ชีแจง. พิพิธภัณฑ์และห้องสมุดธรรมชาติหลวงพ่อบาน วัดบางนมโค จังหวัด
 พระนครศรีอยุธยา : การวิจัยเพื่อพัฒนาแหล่งความรู้ในชุมชน. วิทยานิพนธ์ปริญญา
 มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2537.
- สมบัติ กาญจนกิจ. คู่มือการจัดการทัศนศึกษาสำหรับเยาวชน. กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยว
 แห่งประเทศไทย, 2545.
- สมบัติ กาญจนกิจ. นันทนาการและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- สมบัติ กาญจนกิจ. หลักการนันทนาการ. กรุงเทพมหานคร: สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.

- สมบัติ กาญจนกิจ และอุไรวรรณ ขมวัฒนา. นันทนาการชั้นนำ. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- สมบูรณ์ พรรณนาภพ. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บรรณาภิจ, 2528.
- สว่าง เลิศฤทธิ์. เที่ยวชมพิพิธภัณฑ์: พิพิธภัณฑ์กับผู้คนในฝรั่งเศส. เมืองโบราณ. ปีที่19 เล่มที่3. 2536: 137-143.
- สะอาด ปายะนันท์. การจัดพิพิธภัณฑ์. พระนคร: สามมิตร, 2507.
- สิทธิชัย จินดาอินทร์. รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนากิจการพิพิธภัณฑ์ของกองทัพอากาศไทย. กรุงเทพมหานคร : (ม.ป.ท.), 2538.
- สุกรี รัศมีศรีทอง. การพัฒนาเยาวชนนอกโรงเรียน เพื่อความมั่นคงของชาติ. รัฐาภิรักษ์. 29,2 (เมษายน-มิถุนายน 2530): 1-34.
- สุจิตต์ วงษ์เทศ. ไปดูพิพิธภัณฑ์ที่ยุโรป. ศิลปวัฒนธรรม. 4 (กุมภาพันธ์ 2527) : 52-61.
- สุภักดิ์ อนุกุล. วันสำคัญของไทย. กรุงเทพมหานคร: ทิพย์วิสุทธิ์, 2539.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.
- เสาวนีย์ เสนาสุ. งานอาสาสมัครและกิจกรรมเยาวชน. กรุงเทพมหานคร: โอเดียน สโตร์, 2532.
- อัญชลี แจ่มเจริญ. จิตวิทยาธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร: เจริญผล, 2530.
- อภิรัตน์ ไชยอนันต์. ค่านิยมและการปฏิบัติตนด้านคุณธรรม จริยธรรม ตามแนวทางพระพุทธศาสนาของเยาวชนยุคใหม่ ในจังหวัดเชียงใหม่. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2544.
- อาทิตย์ ศิริธร. วิสัยทัศน์การท่องเที่ยวของไทยพุทธศักราช 2545. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2541.
- อารี พันธุ์ณี. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร: ดันอ้อ, 2534.
- อารีย์ อัสวานุภาพ. การนำเสนอรูปแบบพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ภาควิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- อนุกุล กริแสง. จิตวิทยาการศึกษา. พิษณุโลก: โรงพิมพ์ตระกูลไทย, 2514.
- อัศวิน แสงพิกุล. ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 2546.

ภาษาอังกฤษ

- Andress, B. G. Experimental Psychology. 2nd. Ed. New York: John Wiley & Sons, 1970.
- Barelson, B. and Steiner, G. A. Human Behavior. New York: Harcourt, Brace and World, 1964.
- Beach, D. S. Personnel Management People at Work. New York: The Macmillan Company, 1965.
- Burke, F. J. and Resnick, B. P. Marketing & Selling The Travel Product. Cincinnati: South-Western, 1991.
- Celeste, L. S. Art Museum Educators and Working Artists, Master's Thesis Project, Museum Studies, John F. Kennedy University, 2008.
- Collier, A. and Harraway, S. The New Zealand Tourism Industry. Auckland: Longman, 1997.
- Gate, A. I. Motivation in Educational Psychology. 3rd ed. New York: The Macmillan Company, 1948.
- Guilford, J. S. and Gray, D. E. Motivation and Modern Management. London: Harper & Row, 1970.
- Henry, C. Combining Poetry and Visual Art in a Museum Setting: An Interdisciplinary Program for Sixth Graders. Middle School Art: Issue of Curriculum and Instruction. The National Art Education Association. Virginia, 1996: 75-86.
- Hilgard, E. R. Introduction to Psychology. New York: Harcourt, Brace and World, 1962.
- Johnson, E. Teacher Ideas about Learning in Museums, London: London Museums Hub, 2003.
- Julianne P. The Diminishing School Field Trip: Creating Alternative Connections between History Museums and the Middle School Student, Master's Thesis Project, Museum Studies, John F. Kennedy University, 2009.
- Lovell, R. B. Adult Learning. New York: John Wiley & Sons, 1980.
- Maslow, A. H. Motivation and Personality. New York: Harper and Row, 1970.
- McIntosh, R. W. & Goelder, C. R. Tourism principles, practices, philosophies. 5th ed. New York: John Wiley & Sons, 1986.
- Michelle, A.M. Museums Rising: The Millennial Generation as Transformers, Master's Thesis Project, Museum Studies, John F. Kennedy University, 2009.
- Pitman. B. Museums, Magic and Children. Washington D.C.: Association of Science-Technology Center, 1981.
- Scidenberg, B. Social Psychology. New York: Press, 1976.

Shoemaker, M. K. Art Is a Wonderful Place to Be: ESL Students As a Museum Learners., Art Education, March 1998: p.40-45.

Smith, V. Hosts and Guests. Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 1977.

Smithsonian, Institution. 2010. About The Smithsonian[Online], Available from:

<http://www.si.edu/about/> [29 March 2010]

Smithsonian, Institution. 2010. Museums[Online], Available from: <http://www.si.edu/museums/> [29 March 2010]

Stone, D. L. The Secondary Art Specialist and the Art Museum. Studies in Art Education, 35(1) , 1993: 45-54.

Swarbrooke, J. and Horner, S. Consumer Behavior In Tourism. New Delhi: Butterworth-Heinemann, 1999.

Yamane, T. An Introductory Analysis. Tokyo: Harper International Edition, 1973.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจเครื่องมือการวิจัยและสัมภาษณ์เชิงลึก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจเครื่องมือการวิจัยและสัมภาษณ์เชิงลึก

1. รองศาสตราจารย์เทพประสิทธิ์ กุศลวัชวิชัย รองคณบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์และกิจการพิเศษ
คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
2. อาจารย์ ดร. อัญญา นิลนพคุณ อาจารย์ประจำกลุ่มวิชานันทนาการและ
การจัดการกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. อาจารย์ อุไรวรรณ ขมวัฒนา หัวหน้ากลุ่มวิชานันทนาการศาสตร์และการ
จัดการกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. นาย เกื้อ แก้วเกตู ผู้อำนวยการสมาคมศูนย์พัฒนาเยาวชน YPDC
5. นาง นัทรบงกช ศรีวัฒนสาร นักวิชาการพิพิธภัณฑ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว สถาบันพระปกเกล้า

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร. ๘๑๐๔๐
 ที่ ศษ ๐๕๑๒.๒๔(วช)/๖. ๖๖๒ วันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๒
 เรื่อง ขอร้องเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์เทพประสิทธิ์ กุลขวี่ชัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
 ๒. แบบสอบถาม
 ๓. แบบสัมภาษณ์

ด้วย นายคมสิทธิ์ เกียนวัฒนา นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ชั้นปีที่ ๒ แขนงวิชาการจัดการ
 นันทนาการการท่องเที่ยว สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อ
 วิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาแรงจูงใจของเยาวชนไทยต่อการท่องเที่ยวพืชรักบี้ในกรุงเทพมหานครและ
 ปริมณฑล" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์
 การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้วิทยานิพนธ์มีความถูกต้อง และสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ในการนี้
 คณะกรรมการบริหารหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ขอความอนุเคราะห์เรียนเชิญท่านเป็น
 ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยด้วย
 จักเป็นพระคุณยิ่ง

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต คณึงสุขเกษม)

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ศูนย์วิทยุโทรทัศน์การ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร. ๘๑๐๔๐
 ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔(วช)/๑๕๖๕ วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๒
 เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน อาจารย์อุไรวรรณ ชมวัฒนา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
 ๒. แบบสอบถาม
 ๓. แบบสัมภาษณ์

ด้วย นายคมสิทธิ์ เกียนวัฒนา นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ชั้นปีที่ ๒ แผนกวิชาการจัดการ
 นันทนาการการท่องเที่ยว สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อ
 วิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาแรงจูงใจของเยาวชนไทยต่อการท่องเที่ยวพืชมักเก็ตในกรุงเทพมหานครและ
 ปริมณฑล" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์
 การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้วิทยานิพนธ์มีความถูกต้อง และสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ในการนี้
 คณะกรรมการบริหารหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ขอความอนุเคราะห์เรียนเชิญท่านเป็น
 ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยด้วย
 จักเป็นพระคุณยิ่ง

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต คณึงสุขเกษม)

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ศูนย์วิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร. ๘๑๐๔๐
 ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔(วช)/๑. ๖๖๖ วันที่ ๖๖ ตุลาคม ๒๕๕๒
 เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.อัฐธมา นิลนพคุณ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
 ๒. แบบสอบถาม
 ๓. แบบสัมภาษณ์

ด้วย นายคมสิทธิ์ เกียนวัฒนา นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ชั้นปีที่ ๒ แผนกวิชาการจัดการ
 นันทนาการการท่องเที่ยว สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อ
 วิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาแรงจูงใจของเยาวชนคนไทยต่อการท่องเที่ยวพืชรักกันซ์ในกรุงเทพมหานครและ
 ปริมณฑล" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร
 การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้วิทยานิพนธ์มีความถูกต้อง และสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ในการนี้
 คณะกรรมการบริหารหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ขอความอนุเคราะห์เรียนเชิญท่านเป็น
 ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยด้วย
 จักเป็นพระคุณยิ่ง

 (รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต คณิงสุขเกษม)
 ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔/ 09๒๖๓

สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ ปทุมวัน
กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๓๐

๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน อาจารย์เกื้อ แก้วเกตุ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม
๓. แบบสัมภาษณ์

ด้วย นายคมสิทธิ์ เกียนวัฒนา นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ชั้นปีที่ ๒ แผนกวิชาการจัดการ
นันทนาการการท่องเที่ยว สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อ
วิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาแรงจูงใจของเยาวชนไทยต่อการท่องเที่ยวพืชรักบี้ในกรุงเทพมหานครและ
ปริมณฑล" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาส
ตรการกีฬา ภายใต้การควบคุมของ ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้วิทยานิพนธ์มีความถูกต้อง และสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ในการนี้
คณะกรรมการบริหารหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ขอความอนุเคราะห์เรียนเชิญท่านเป็น
ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยด้วย
จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิชิต คณิงสุขเกษม)

คณบดี

หน่วยหลักสูตรการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ฝ่ายวิชาการและวิจัย

โทร.๐-๒๒๕๔-๑๐๑๖

โทรสาร ๐-๒๒๕๔-๑๐๑๖

ที่ ศร ๐๕๑๒.๒๔/๐๑๖๖๓

สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ ปทุมวัน
กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๓๐

๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณฉัตรบงกช ศรีวัฒนสาร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม
๓. แบบสัมภาษณ์

ด้วย นายคมลสิทธิ์ เกียนวัฒนา นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ชั้นปีที่ ๒ แผนกวิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาแรงจูงใจของเยาวชนชาวไทยต่อการท่องเที่ยวพืชรักกันต์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ ภาณุจนกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้วิทยานิพนธ์มีความถูกต้อง และสมบูรณ์ได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต คณิงสุขเกษม)

คณบดี

หน่วยหลักสูตรการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ฝ่ายวิชาการและวิจัย

โทร. ๐-๒๒๑๘-๑๐๔๐

โทรสาร ๐-๒๒๑๘-๑๐๑๖

ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔/๐๖ ๕๙๙

สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ เขตปทุมวัน
กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลทำการวิจัย

กราบหมัสการเจ้าอาวาสวัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม

ด้วย นายคมสิทธิ์ เกียนวัฒนา นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ชั้นปีที่ ๒ สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยว สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาแรงจูงใจของเยาวชนไทยต่อการท่องเที่ยวพืชมักินท์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล" ซึ่งเป็น ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุม ของ ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ เพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงผ่านไปได้ด้วยดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ นายคมสิทธิ์ เกียนวัฒนา เข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามแก่ผู้ที่มาชมวัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม ระหว่างวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ถึงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๓ โดยทั้งนี้ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสาน ในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอหมัสการด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต คณิงสุขเกษม)

คณบดี

หน่วยหลักสูตรการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ฝ่ายวิชาการและวิจัย

โทร. ๐๒ - ๒๑๘ - ๑๐๔๐, เบอร์ติดต่อผู้วิจัย ๐๘๙ - ๑๓๐ - ๙๙๕๐

โทรสาร ๐๒ - ๒๑๘ - ๑๐๔๐

ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔/๐๑๕๙๙

สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ เขตปทุมวัน
กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลทำการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการหอศิลปวัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม

ด้วย นายคมสิทธิ์ เกียนวัฒนา นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ชั้นปีที่ ๒ แผนกวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยว สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาแรงจูงใจของเยาวชนไทยต่อการท่องเที่ยวพืชรักกันท์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ เพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงผ่านไปได้อย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ นายคมสิทธิ์ เกียนวัฒนา เข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามแก่ผู้ที่มาชมหอศิลปวัฒนธรรม กรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ถึงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๓ โดยทั้งนี้ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิฑิต คณึงสุขเกษม)

คณบดี

หน่วยหลักสูตรการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ฝ่ายวิชาการและวิจัย

โทร. ๐๒ - ๒๕๔ - ๑๐๑๖, เบอร์ติดต่อผู้วิจัย ๐๘๙ - ๑๓๐ - ๙๙๕๐

โทรสาร ๐๒ - ๒๕๔ - ๑๐๑๖

ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔/๐๑๕๙๙

สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ เขตปทุมวัน
กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลทำการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม

ด้วย นายคมสิทธิ์ เกียนวัฒนา นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ชั้นปีที่ ๒ แผนกวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยว สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาแรงจูงใจของเยาวชนไทยต่อการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ เพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงผ่านไปได้อย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ นายคมสิทธิ์ เกียนวัฒนา เข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามแก่ผู้ที่มาเข้าร่วมพิพิธภัณฑ์ วิทยาศาสตร์แห่งชาติ ระหว่างวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ถึงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๓ โดยทั้งนี้ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิชุด คณิงสุขเกษม)

คณบดี

หน่วยหลักสูตรการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ฝ่ายวิชาการและวิจัย

โทร. ๐๒ - ๒๑๘ - ๑๐๔๐, เบอร์ติดต่อผู้วิจัย ๐๘๙ - ๑๓๐ - ๙๙๕๐

โทรสาร ๐๒ - ๒๑๘ - ๑๐๔๐

ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔/๐๑๕๙๙

สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ เขตปทุมวัน
กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลทำการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม

ด้วย นายคมสิทธิ์ เกียนวัฒนา นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ชั้นปีที่ ๒ แผนกวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยว สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาแรงจูงใจของเยาวชนไทยต่อการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑสถานในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ เพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงผ่านไปได้ด้วยดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ นายคมสิทธิ์ เกียนวัฒนา เข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามแก่ผู้ที่มาเที่ยวชมพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ระหว่างวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ถึงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๓ โดยทั้งนี้ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต คณิงสุเกษม)

คณบดี

หน่วยหลักสูตรการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ฝ่ายวิชาการและวิจัย

โทร. ๐๒ - ๒๕๔ - ๑๐๔๐, เบอร์ติดต่อผู้วิจัย ๐๘๙ - ๑๓๐ - ๙๙๕๐

โทรสาร ๐๒ - ๒๕๔ - ๑๐๔๐

ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔/๐๑/๕๙๙

สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ เขตปทุมวัน
กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลทำการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม

ด้วย นายคมสิทธิ์ เกียนวัฒนา นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ชั้นปีที่ ๒ สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยว สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาแรงจูงใจของเยาวชนไทยต่อการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑฯ ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ เพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงผ่านไปได้ด้วยดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ นายคมสิทธิ์ เกียนวัฒนา เข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามแก่ผู้ที่มาเที่ยวชมพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนคร ระหว่างวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ถึงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๓ โดยทั้งนี้ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต คณิงสุเกษม)

คณบดี

หน่วยหลักสูตรการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ฝ่ายวิชาการและวิจัย

โทร. ๐๒ - ๒๕๔ - ๑๐๔๐, เบอร์ติดต่อผู้วิจัย ๐๘๙ - ๑๓๐ - ๙๙๕๐

โทรสาร ๐๒ - ๒๕๔ - ๑๐๔๐

ที่ ศษ ๐๕๑๒.๒๔/๐๑๕๙๙

สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ เขตปทุมวัน
กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลทำการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันพิพิธภัณฑการเรียนรู้แห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม

ด้วย นายคมสิทธิ์ เกียนวัฒนา นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ชั้นปีที่ ๒ สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยว สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาแรงจูงใจของเยาวชนไทยต่อการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ เพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงผ่านไปได้ด้วยดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ นายคมสิทธิ์ เกียนวัฒนา เข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามแก่ผู้ที่มาเที่ยวชมสถาบันพิพิธภัณฑการเรียนรู้แห่งชาติ ระหว่างวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ถึงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๓ โดยทั้งนี้ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต คณิงสุเกษม)

คณบดี

หน่วยหลักสูตรการสอนระดับบัณฑิตศึกษา ฝ่ายวิชาการและวิจัย

โทร. ๐๒ - ๒๑๔ - ๑๐๔๐, เบอร์ติดต่อผู้วิจัย ๐๘๙ - ๑๓๐ - ๙๗๕๐

โทรสาร ๐๒ - ๒๑๔ - ๑๐๔๐

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร. ๘๑๐๔๐
 ที่ ศร ๐๕๑๒.๒๔(วช)/จ-๐๕๘ วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๓
 เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์เทพประสิทธิ์ กุลชวีชัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างงานวิจัย
 ๒. แบบสัมภาษณ์

ด้วย นายคมสิทธิ์ เกียนวัฒนา นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ชั้นปีที่ ๒ สาขาวิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาแรงจูงใจของเยาวชนไทยต่อการท่องเที่ยวพืชมักซ์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงผ่านไปได้ด้วยดี ในกรณีนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ นายคมสิทธิ์ เกียนวัฒนา เข้าทำการเก็บข้อมูลโดยแบบสัมภาษณ์แก่ท่านเกี่ยวกับเรื่องแรงจูงใจของเยาวชนไทยต่อการท่องเที่ยวพืชมักซ์ ในระหว่างวันที่ ๑๑ มกราคม ถึงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ทั้งนี้ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิฑิต คณึงสุขเกษม)

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร. ๘๑๐๔๐
 ที่ ศร ๐๕๑๒.๒๔(วช)/๖๓๕ วันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๒
 เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลทำการวิจัย

เรียน อาจารย์อุไรวรรณ ชมวัฒนา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์ฉบับย่อ
 ๒. แบบสัมภาษณ์

ด้วย นายคมสิทธิ์ เกียนวัฒนา นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ชั้นปีที่ ๒ แผนกวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยว คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาแรงจูงใจของเยาวชนไทยต่อการท่องเที่ยวพืชมรดกในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงผ่านไปได้ด้วยดี ในการนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ นายคมสิทธิ์ เกียนวัฒนา เข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยสัมภาษณ์ ในระหว่างวันที่ ๑๑ มกราคม ถึงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ โดยทั้งนี้ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต กิ่งสุขเกษม)
 ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร. ๘๑๐๔๐
 ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔(วช)/๖ ๐๖๘ วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๓
 เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.อัฐรมา นิลนพคุณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างงานวิจัย
 ๒. แบบสัมภาษณ์

ด้วย นายคมสิทธิ์ เกียนวัฒนา นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ชั้นปีที่ ๒ แผนกวิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาแรงจูงใจของเยาวชนไทยต่อการท่องเที่ยวพืชมักัดหน้ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงผ่านไปด้ด้วยดี ในกาณ์นี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ นายคมสิทธิ์ เกียนวัฒนา เข้าทำการเก็บข้อมูลโดยแบบสัมภาษณ์แก่ท่านเกี่ยวกับเรื่องแรงจูงใจของเยาวชนไทยต่อการท่องเที่ยวพืชมักัดหน้ ในระหว่างวันที่ ๑๑ มกราคม ถึงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ทั้งนี้ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต คณึงสุขเกษม)

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔/๐๐๐ ๕๗

สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ แขวงวังใหม่
กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

๑๖ มกราคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน อาจารย์เกื้อ แก้วเกตุ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสัมภาษณ์

ด้วย นายคมสิทธิ์ เกียนวัฒนา นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ชั้นปีที่ ๒ แผนกวิชาการจัดการนันทนาการการ
ท่องเที่ยว สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง
"การศึกษาแรงจูงใจของเยาวชนไทยต่อการท่องเที่ยวพืชรักกันค์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล" ซึ่งเป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ
ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงผ่านไปได้อย่างดี ในกรณีนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ นายคมสิทธิ์
เกียนวัฒนา เข้าทำการเก็บข้อมูลโดยแบบสัมภาษณ์แก่ท่านเกี่ยวกับเรื่องแรงจูงใจของเยาวชนไทยต่อการท่องเที่ยว
พืชรักกันค์ ในระหว่างวันที่ ๑๑ มกราคม ถึงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ทั้งนี้ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานในรายละเอียด
ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และ
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิชิต คณิงสุขเกษม)

ทดเบตี

หน่วยหลักสูตรการสอนระดับบัณฑิตศึกษา

ฝ่ายวิชาการและวิจัย

โทร.๐-๒๒๑๔-๑๐๑๖

ติดต่อผู้วิจัย ๐๘๙ - ๑๓๐ - ๙๗๕๐

ที่ ศธ ๐๕๑๒.๒๔/๐๐๐๕๗

สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๑ แขวงวังใหม่
กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

๗๖

มกราคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน คุณฉัตรบงกช ศรีวิฒนसार

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสัมภาษณ์

ด้วย นายคมสิทธิ์ เกียนวัฒนา นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ชั้นปีที่ ๒ แผนกวิชาการจัดการนันทนาการการ
ท่องเที่ยว สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง
"การศึกษาแรงจูงใจของเยาวชนไทยต่อการท่องเที่ยวพืชมักซ์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล" ซึ่งเป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ
ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ในการนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ นายคมสิทธิ์
เกียนวัฒนา เข้าทำการเก็บข้อมูลโดยแบบสัมภาษณ์แก่ท่านเกี่ยวกับเรื่องแรงจูงใจของเยาวชนไทยต่อการท่องเที่ยว
พืชมักซ์ ในระหว่างวันที่ ๑๑ มกราคม ถึงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ทั้งนี้ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานในรายละเอียด
ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และ
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต คณิงสุขเกษม)

คณบดี

หน่วยหลักสูตรการสอนระดับบัณฑิตศึกษา

ฝ่ายวิชาการและวิจัย

โทร.๐-๒๒๑๘-๑๐๑๖

ติดต่อผู้วิจัย ๐๘๘ - ๑๓๐ - ๘๗๕๐

ภาคผนวก ค
เครื่องมือในการทำวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง “การศึกษาแรงจูงใจของเยาวชนไทยต่อการท่องเที่ยวพืชรักกัน
ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล”

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1. เพศ 1. ชาย 2. หญิง
2. อายุ 1. 15 - 18 ปี 2. 19 - 22 ปี 3. 23 - 25 ปี
3. วุฒิการศึกษา 1. ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น 2. มัธยมศึกษาตอนต้น 3. มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. 4. อนุปริญญา / ปวส. 5.ปริญญาตรี 6. สูงกว่าปริญญาตรี 7. อื่นๆ (โปรดระบุ).....
4. อาชีพ 1.นักเรียน/นิสิตนักศึกษา 2. พนักงานหน่วยงานภาครัฐ 3. พนักงานหน่วยงานภาคเอกชน 4. อื่นๆ (โปรดระบุ).....
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 1.ต่ำกว่า 5,000 บาท 2. 5,001 – 10,000 บาท 3. 10,001 – 15,000 บาท 4. 15,001 – 20,000 บาท 5. 20,001 – 25,000 บาท 6. 25,001 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลพฤติกรรมในการเดินทางท่องเที่ยวพืชรักกันของเยาวชนไทย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

(เลือกเพียงคำตอบ 1 ข้อ)

1. ความถี่ที่ท่านเคยเดินทางมาพืชรักกันในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลในระยะเวลาปีที่ผ่านมา (นับรวมครั้งนี้ด้วย) 1. 1 – 2 ครั้ง 2. 3 – 5 ครั้ง 3. 5 ครั้งขึ้นไป
2. ท่านมาท่องเที่ยวพืชรักกันในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลในวันใดเป็นส่วนใหญ่ 1. วันจันทร์ – ศุกร์ 2. วันเสาร์ – อาทิตย์ 3. วันหยุดนักขัตฤกษ์
3. ท่านมาพืชรักกันครั้งนี้กับใคร 1. มากับครอบครัว 2. มากับเพื่อน 3. มากับสถาบันการศึกษา / หน่วยงาน 4. เดินทางมาคนเดียว 5. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. วัตถุประสงค์หลักของท่านในการเดินทางมาพิพิธภัณฑ์แห่งนี้
- 1.เพื่อการศึกษาและเรียนรู้ 2.เพื่อหาประสบการณ์ที่แปลกใหม่
- 3.เป็นการท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อน
4. มีความสนใจเป็นพิเศษเกี่ยวกับรูปแบบกิจกรรม/การจัดแสดงนิทรรศการของพิพิธภัณฑ์
5. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
5. ท่านเดินทางมาพิพิธภัณฑ์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยวิธีใด
- 1.พาหนะส่วนตัว 2.ยานพาหนะที่สถานศึกษา/หน่วยงานจัดให้
- 3.ขนส่งสาธารณะ / รถรับจ้าง 4.อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
6. สื่อใดประเภทใดมีผลต่อการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของพิพิธภัณฑ์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลของท่านมากที่สุด
- 1.วิทยุ 2.โทรทัศน์ 3.หนังสือพิมพ์
- 4.อินเทอร์เน็ต 5. แผ่นพับ / ใบปลิว 6.ป้ายประกาศ
- 7.อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 3 องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลของเยาวชนไทย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความสำคัญขององค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวที่มีต่อแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลของท่าน

องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์ ในกรุงเทพฯและปริมณฑล	ระดับแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ความน่าสนใจของพิพิธภัณฑ์	5	4	3	2	1
2. ความคุ้มค่าของเงินที่ใช้ในการมาเยือนพิพิธภัณฑ์	5	4	3	2	1
3. รูปแบบการจัดแสดงนิทรรศการถาวรของพิพิธภัณฑ์มีความน่าสนใจ	5	4	3	2	1
4. รูปแบบการจัดแสดงนิทรรศการถาวรของพิพิธภัณฑ์มีความทันสมัย	5	4	3	2	1
5. การบริการของเจ้าหน้าที่	5	4	3	2	1
6. การให้ข้อมูลความรู้ของวิทยากรนำชม	5	4	3	2	1
7. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	5	4	3	2	1
8. ความสะดวกสบายในการเดินทาง	5	4	3	2	1
9. ความเหมาะสมของเวลาที่ใช้ในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์	5	4	3	2	1
10. การโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่ดึงดูดใจ	5	4	3	2	1

ตอนที่ 4 แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหิพริภัณฑ์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลของเยาวชนไทย
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับแรงจูงใจของท่านที่มีต่อการท่องเที่ยวพหิพริภัณฑ์ใน
 กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพหิพริภัณฑ์ ในกรุงเทพฯและปริมณฑล	ระดับแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
แรงจูงใจทางกายภาพ					
1. เป็นการท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน	5	4	3	2	1
2. เป็นการท่องเที่ยวเพื่อความบันเทิง	5	4	3	2	1
3. ส่งเสริมสุขภาพจิตให้ดีขึ้น	5	4	3	2	1
4. ลดปัญหาเกี่ยวกับอาชญากรรมของเยาวชน	5	4	3	2	1
5. ลดความประพฤติที่ไม่เหมาะสมของเยาวชน	5	4	3	2	1
6. สร้างความสนุกสนานตื่นเต้น สนุกสนานเพลิดเพลิน	5	4	3	2	1
7. ก่อให้เกิดการพัฒนาอารมณ์สุข สนุกสนานหรือ ความสุขสงบ	5	4	3	2	1
8. เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ใหม่	5	4	3	2	1
9. ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม และ สติปัญญา	5	4	3	2	1
10. ส่งเสริมความสมดุลในกิจกรรมการทำงาน ว่าง และ การพักผ่อน	5	4	3	2	1
11. ส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมที่ก่อให้เกิดคุณค่าและมี จุดมุ่งหมายที่มีต่อชีวิต	5	4	3	2	1
แรงจูงใจด้านวัฒนธรรม					
12. เกิดความซาบซึ้งและความประทับใจ	5	4	3	2	1
13. ส่งเสริมวิทยาศาสตร์หรือศิลปวัฒนธรรมของชาติ	5	4	3	2	1
14. เป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเข้าใจวิทยาศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม และ เอกลักษณ์ของชนชาติ	5	4	3	2	1
15. ก่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อชุมชนและประเทศชาติ	5	4	3	2	1
16. เป็นกิจกรรมการเรียนรู้วิวัฒนาการของชนชาติและ สภาพสังคมในปัจจุบัน	5	4	3	2	1
17. เป็นกิจกรรมพัฒนาสังคมและทรัพยากรมนุษย์	5	4	3	2	1
18. ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรด้านมรดก ศิลปวัฒนธรรมของชาติ	5	4	3	2	1

แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ ในกรุงเทพฯและปริมณฑล	ระดับแรงจูงใจทางการท่องเที่ยว				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
19. ได้รับความรู้ และสาระที่ทันสมัย	5	4	3	2	1
20. สร้างความภาคภูมิใจในชุมชนและประเทศของตน	5	4	3	2	1
21. ส่งเสริมพัฒนาการทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	5	4	3	2	1
22. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน สังคม และ ประเทศชาติ	5	4	3	2	1
23. ส่งเสริมการพัฒนาทักษะการเรียนรู้นอกห้องเรียนของ เยาวชนไทย	5	4	3	2	1
แรงจูงใจระหว่างบุคคล					
24. ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือความรู้กับ บุคคลอื่น	5	4	3	2	1
25. ส่งเสริมการมีมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลอื่นได้ดี	5	4	3	2	1
26. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในสังคม	5	4	3	2	1
27. ส่งเสริมการทำงานเป็นหมู่คณะ	5	4	3	2	1
28. เพิ่มความมั่นใจในการเข้าสังคม	5	4	3	2	1
29. ส่งเสริมการรู้จักรักหมู่คณะ เสียสละเพื่อส่วนรวม	5	4	3	2	1
30. ส่งเสริมการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมี ความสุข	5	4	3	2	1
31. ส่งเสริมความเห็นใจและเข้าใจบุคคลอื่น	5	4	3	2	1
32. เสริมสร้างสัมพันธภาพอันดีในครอบครัวและชุมชน	5	4	3	2	1
33. ส่งเสริมแสดงออกทางสังคมเชิงสร้างสรรค์	5	4	3	2	1
แรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียง					
34. ความต้องการพัฒนาตนเองทางด้านสุขภาพกาย และ จิตใจ	5	4	3	2	1
35. ส่งเสริมการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	5	4	3	2	1
36. เป็นแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนเพื่อการพัฒนาคนที่ สำคัญ	5	4	3	2	1
37. บำรุงขวัญและสร้างกำลังใจแก่ตนเอง	5	4	3	2	1
38. ขยายโลกทัศน์ของตนเอง	5	4	3	2	1
39. ส่งเสริมการเพิ่มพูนความรู้และความสามารถของ ตนเอง	5	4	3	2	1

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง “แรงจูงใจของเยาวชนไทยต่อการท่องเที่ยวพืชรักแท้”

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่เป็นจริง หรือกรอกข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์
2. เพศ
 ชาย หญิง
3. อายุ ปี
4. ระดับการศึกษาสูงสุดของท่าน
 ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี
5. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่งเป็น

6. สถานที่ทำงานในปัจจุบัน

ส่วนที่ 2 เป็นการสัมภาษณ์หัวข้อ “แรงจูงใจของเยาวชนไทยต่อการท่องเที่ยวพืชรักแท้”

คำชี้แจง โปรดตอบคำถามต่อไปนี้ตามความเป็นจริงและตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

1. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับ “มุมมองของเยาวชนไทยที่มีต่อพืชรักแท้”

- 1.1 ท่านคิดว่า เยาวชนมีความสนใจในชนิด/ประเภทของพืชรักแท้ใด

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ชื่อ-นามสกุล	คมสิทธิ์ เกียนวัฒนา
วัน เดือน ปี เกิด	27 มิถุนายน พ.ศ. 2529
ประวัติการศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - เข้ารับการศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา (แขนงวิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว) คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2551 - วิทยาศาสตรบัณฑิต (วิทยาศาสตร์การกีฬา) (เกียรตินิยมอันดับสอง) สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551 - ศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2551 - ศิลปศาสตรบัณฑิต (สื่อสารมวลชน) คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2550 - จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนหอวัง กรุงเทพมหานคร, 2547

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย